

Situația ecologică din Bazinul râului Bîc

Autor: Mihail Mustea

Chișinău, 2013

CONȚINUT

Conținut	2
Capitolul 1: Situația ecologică generală în bazinul râului Bîc, pe teritoriul raionului Călărași	5
1.1. Situația ecologică în bazinul râului Bîc din localitățile raionului Călărași.....	8
1.1.1. Satul Vălcineț.....	8
1.1.2. Satul Temeleuți.....	10
1.1.3. Satul Peticeni	12
1.1.4. Comuna Tuzara.....	13
1.1.5. Satul Bahmut	14
1.1.6. Satul Pitușca.....	15
1.1.7. Satul Vărzăreștii Noi	17
1.1.8. Comuna Sipoteni	18
1.1.9. Orașul Călărași	21
1.1.10. Satul Nișcani	23
1.1.11. Satul Buda.....	25
1.1.12. Satul Pîrjolteni	26
1.1.13. Satul Horodiște	27
1.1.14. Satul Căbăiești	27
1.1.15. Satul Sadova	28
1.2. Recomandări pentru ameliorarea situației ecologice din bazinul râului Bîc pentru localitățile din raionul Călărași.....	29
Capitolul 2: Situația generală ecologică din bazinul râului Bîc, pe teritoriul raionului Strășeni	31
2.1 Situația ecologică în bazinul râului Bîc din localitățile raionului Strășeni	35
2.1.1. Satul Dolna.....	35
2.1.2. Comuna Micleușeni	37
2.1.3. Comuna Lozova.....	38
2.1.4. Satul Vorniceni.....	40
2.1.5. Orașul Bucovăț.....	42
2.1.6. Satul Tătărești.....	44
2.1.7. Satul Negrești	45
2.1.8. Comuna Ghelauza.....	46
2.1.9. Satul Roșcani.....	47
2.1.10. Satul Sireți.....	48

2.1.11.	Comuna Gălești.....	50
2.1.12.	Satul Căpriană.....	51
2.1.13.	Satul Cojușna	53
2.1.14.	Comuna Pânășești	54
2.1.15.	Orașul Strășeni.....	55
2.2.	Recomandări pentru ameliorarea situației ecologice din bazinul râului Bîc pentru localitățile din raionul Strășeni.....	57
Capitolul 3: Situația generală ecologică din bazinul râului Bîc, pe teritoriul municipiului Chișinău.....		58
3.1	Situația ecologică în bazinul râului Bîc din localitățile municipiului Chișinău	64
3.1.1.	Orașul Vatra	64
3.1.2.	Comuna Grătiești.....	65
3.1.3.	Comuna Trușeni.....	66
3.1.4.	Satul Ghidighici	67
3.1.5.	Satul Condița	69
3.1.6.	Orașul Durlești	69
3.1.7.	Comuna Bubuieci.....	70
3.1.8.	Orașul Codru	72
3.1.9.	Orașul Sîngera.....	73
3.1.10.	Comuna Băcioi	74
3.2.	Recomandări pentru ameliorarea situației ecologice din bazinul râului Bîc pentru municipiul Chișinău.....	76
Capitolul 4: Situația ecologică generală în bazinul râului Bîc, pe teritoriul raionului Ialoveni		78
4.1.	Situația ecologică în bazinul râului Bîc din localitățile raionului Ialoveni.....	81
4.1.1.	Satul Malcoci	81
4.1.2.	Satul Nimoreni.....	82
4.1.3.	Satul Suruceni	83
4.1.4.	Satul Dănceni	84
4.1.5.	Satul Sociteni	86
4.1.6.	Comuna Mileștii Mici	87
4.1.7.	Orașul Ialoveni.....	89
4.2.	Recomandări pentru ameliorarea situației ecologice din bazinul râului Bîc pentru localitățile din raionul Ialoveni.....	91
Capitolul 5: Situația ecologică generală în bazinul râului Bîc, pe teritoriul raionului Anenii Noi		92
5.1.	Situația ecologică în bazinul râului Bîc din localitățile raionului Anenii Noi.....	96

5.1.1.	Satul Merenii Noi.....	96
5.1.2.	Satul Floreni.....	97
5.1.3.	Comuna Chetrosu.....	98
5.1.4.	Comuna Țințăreni.....	100
5.1.5.	Satul Roșcani.....	101
5.1.6.	Comuna Chirca.....	102
5.1.7.	Orașul Anenii Noi.....	103
5.1.8.	Satul Bulboaca.....	105
5.1.9.	Comuna Calfa.....	106
5.1.10.	Satul Gura Bîcului.....	107
5.1.11.	Comuna Geamăna.....	108
5.1.12.	Comuna Ciobanovca.....	109
5.1.13.	Comuna Cobusca Veche.....	111
5.1.14.	Satul Cobusca Nouă.....	112
5.1.15.	Comuna Botnărești.....	113
5.2.	Recomandări pentru ameliorarea situației ecologice din bazinul râului Bîc pentru localitățile din raionul Anenii Noi.....	114
	Anexa 1: Chestionar de evaluare a situației ecologice din bazinul râului bîc pe teritoriul localității.....	115
	Anexa 2: Proces-verbal al consultărilor publice pe marginea Raportului privind situația ecologică în bazinul râului Bîc, pe teritoriul mun. Chișinău.....	117

CAPITOLUL 1: SITUAȚIA ECOLOGICĂ GENERALĂ ÎN BAZINUL RÎULUI BÎC, PE TERITORIUL RAIONULUI CĂLĂRAȘI

În spațiul hidrografic al râului Bîc sunt amplasate 17 localități întrunite în 15 unități teritorial-administrative (primării): Vălcineț, Temeleuți, Peticeni, Tuzara (Seliște Nouă, Novaci), Bahmut, Pitușca, Vărzăreștii Noi, Sipoteni, Nișcani, Pîrjolteni, Buda, Horodiște, Căbăești, Sadova și Călărași cu o populație de 52.787 locuitori și în 19.529 gospodării.

Suprafața totală a terenurilor acestor localități constituie 31.908 ha, dintre care 6.493 ha sunt ocupate cu plantații forestiere (20,3%) din totalul terenurilor; 12.255 ha sunt calificate ca erodate, (38,4%). Suprafața terenurilor ocupate de râpi constituie 290 ha și alunecări de teren 1.645 ha, (5,15 %).

În localitățile menționate sunt amplasate 14 instituții de învățământ preuniversitar (7 licee (Vălcineț, Pitușca, Sipoteni, Horodiște, 3-Călărași), 10 gimnazii (Temeleuți, Peticeni, Tuzara, Bahmut, Nișcani, Pîrjolteni, Căbăești, Sadova, Călărași, Vărzăreștii Noi), 4 școli primare (Vălcineț, Sipoteni, Buda, Călărași); 18 instituții preșcolare, 16 instituții medicale, 12 biblioteci publice; 13 instituții culturale; 2 Centre Comunitare (Vălcineț, Horodiște); 2 muzee (Bahmut, Horodiște), școala sportivă de rezerve olimpice, școala de arte, centrul pentru minori „Mihai Viteazul”, Centrul multifuncțional Alternativa Epiritrop (Călărași)).

În localitatea Vălcineț este amplasat monumentul geologic „Rîpa lui Tofan” pe o suprafață de 5 ha și monumentul hidrologic „Izvorul lui Ștefan cel Mare”, iar în Localitatea Sipoteni – monumentul naturii „Rîpa în Dos” cu suprafața de 1.538 km².

În bazinul hidrografic sunt răspândite zăcăminte de nisip, în or. Călărași cu extragere minieră de către agentul economic „Nirom Roz”, Vălcineț și Sadova; argilă și nisip în localitățile Tuzara, Bahmut, Pitușca, Vărzăreștii Noi și Sipoteni cu extragere neautorizată de către populație, în cantități mici pentru necesități gospodărești.

Rețeaua hidrologică este reprezentată de râul Bîc, izvorul căruia este situat în Rezervația “Plaiul Fagului”, iar albia bine trasată este la periferia de sud-vest a s. Temeleuți și traversează pe un segment de circa 40 km, comunitățile Temeleuți, Vălcineț, Peticeni, Tuzara, Călărași și Sadova. Afluentul Pojarna traversează regiunea pe un segment de circa 12 km localitățile Bahmut și Sipoteni. Afluentul Răcătău traversează pe un segment de circa 26 km localitățile Pîrjolteni, Horodiște, Căbăești și Buda. Un alt un șir de râulețe fără nume și râpi, alimentate din izvoare neamenajate, ploi și ape uzate deversate din sectorul comunal-locativ, de unitățile economice/comerciale. În localitatea Pitușca, râpa satului alimentată din 11 izvoare, se unește cu râpa satului din localitatea Vărzăreștii Noi, care în condiții favorabile alimentează r. Bîc, în teritoriul localității Bucovăț, raionul Strășeni. Pe cursul râului Bîc (s. Temeleuți), râulețului Pojarna în segmentul localității Sipoteni sunt respectiv una și cinci îndighuiri, apa fiind utilizată pentru irigare. Pe cursul r. Bîc sint construite 3 bazine de apă/iazuri (unul în UTA Temeleuți și două în UTA Vălcineț), ceea ce condiționează obstacole în alimentarea r. Bîc și menținerea debitului salubru pe cursul inferior. Totodată, populația satului s. Vălcineț barează 2 râpi (în perioada de vară), apă fiind utilizată pentru irigarea grădinilor. Râulețele și râpile, de regulă în perioadele secetoase, sunt uscate/secate. Rîul Bîc este uscat în segmentul localităților Peticeni și Tuzara. Pe malurile cursurilor de apă se întîlnesc arbori de salcie, plop, frasin, nuc, stejar. Zonele de protecție nu se respectă, pe cînd terenurile sunt prelucrate pentru creșterea culturilor de porumb, varză și altele.

În localitățile din bazin sunt construite 128 obiecte acvatice/iazuri, dintre care 60 sunt în proprietate privată, ceea ce constituie 47%, 4 sunt uscate (cîte 2 în c. Tuzara și s.Sipoteni). Majoritatea iazurilor au fost construite fără proiecte de consrucție, în anii 60-90 a secolului trecut. Iazurile private, de suprafețe mici sunt utilizate pentru irigare și creșterea peștelui, iar o mare parte dintre acestea sunt înnămolite, parțial acoperite cu vegetație. Cele mai multe iazuri s-au construit în localitățile Temeleuți-29, dintre care 25 sunt private; Sadova-21, dintre care 8 sunt private; Călărași-16, dintre care 4 private, iar unul aparține SA „Piscicola Bîc”; Vălcineț-12, dintre care 5 sunt private; Nișcani-10, dintre care 4 sunt private. Starea digurilor, în majoritatea cazurilor este satisfăcătoare. În localitatea Sipoteni este înregistrat un lac de acumulare, amplasat în partea de sus a satului pe o suprafață de 170 mii m², rezervat pentru necesități în resurse de apă.

În bazin sunt amplasate 110 izvoare, 51 dintre care se captează pentru consum potabil și alte necesități gospodărești, ceea ce constituie 45 % din numărul total de izvoare. Astfel, sunt captate 11 izvoare în s. Temeleuți, 8 izvoare în s. Vălcineț, cîte 6 izvoare în s. Căbăești și Vărzăreștii Noi, cîte 5 izvoare în s. Sipoteni și Buda, 4 izvoare în s. Bahmut, cîte 2 izvoare în s.Peticeni, Tuzara, Sadova. Cele mai multe izvoare sunt situate în localitățile Sipoteni și Horodiște, respectiv cîte 25 și 23 izvoare. Izvoarele în număr de 20 din localitatea Sipoteni, alimentează rîulețul Pojarna. Calitatea apei din izvoare corespunde cerințelor normative de potabilizare.

Localitățile dispun de 3.824 fîntîni de mină dintre care circa 1.900 sunt particulare, ceea ce constituie 49,7%. Apa se utilizează în scopuri potabile, menajere, irigarea grădinilor din sectorul casnic. Calitate bună a apei se atestă în fîntînile din localitățile Căbăești și Sadova, restul localităților din bazinul r. Bîc, nu dispun de apă ce corespunde cerințelor normative, după procentul de azotați, duritate și reziduu sec.

În localitățile din bazin, cu excepția satelor Temeleuți și Căbăești, sunt luate la evidență 73 sonde arteziene, dintre care 36 exploatabile, 15 conservate, una tamponată (s. Vărzăreștii Noi), alta se restabilește (s. Pitușca), 9 – aparțin și sunt gestionate de întreprinderile unde sunt amplasate: una- în s. Vălcineț, altele 8-în c. Sipoteni. Apa se constată ca fiind tehnică. Dintre 41 sonde luate la evidență în or. Călărași, 22- sunt funcționale dintre care 14 se exploatează iar altele 8 sunt conservate, apa este tehnică cu conținut sporit de fluor.

O parte din populația localităților Vălcineț, Temeleuți, Tuzara, Peticeni, Bahmut, Buda, Vărzăreștii Noi se aprovizionează cu apă din 44 izvoare. Din 7 izvoare și 5 sonde se alimentează o parte din populația s. Sipoteni și Sadova, iar din 51 sonde – localitățile Seliștea Nouă, Nișcani, Pîrjolteni și Călărași. Prin 6 rețele de apeduct se alimentează - 550 gospodării și instituțiile publice din s. Vălcineț; 3 rețele -192 gospodării și instituțiile publice în s. Pitușca; apeducte particulare alimentate din fîntîni de mina -70 gospodării din s. Vărzăreștii Noi; 5 apeducte -125 consumatori în s. Buda; prin cîte un apeduct - 81 gospodării și instituțiile publice în s. Temeleuți; 12 gospodării și grădinița de copii din s. Peticeni; 48 gospodării, instituțiile publice din s. Căbăești; 150 gospodării și instituțiile publice din s. Bahmut, 650 gospodării și instituțiile publice din com.Tuzara; 953 gospodării și instituțiile publice din s. Sipoteni (2 apeducte); 300 gospodării și grădinița de copii din s. Nișcani, 443 gospodării și instituțiile publice din s. Pîrjolteni (2 apeducte); 24 consumatori în s. Horodiște (la moment apeductul este în extindere); 80 gospodării și instituțiile publice din s. Sadova (2 apeducte). La sistema centralizată de aprovizionare cu apă a or. Călărași sunt conectați 280 agenți economici, instituțiile publice și 5800 consumatori-persoane fizice. Lungimea totală a rețelelor de apeduct în localitățile din bazin este de circa 145 km.

De sisteme de canalizare dispun localitățile Temeleuți, pe un segment de 1,3 km, construit în 1980, la care sunt conectate 25 gospodării, gimnaziul și grădinița de copii; Nișcani pe un segment de 2,6 km, dat în exploatare în 1990, la care este conectată grădinița și ospătăria din localitate; or Călărași cu o

lungime de 48 km, construit în 1961, care deservește 280 agenți economici, 2800 consumatori particulari și instituțiile publice din oraș. În s. Peticeni rețeaua de evacuare a apelor uzate formate la grădinița de copii cu o lungime de 2 km, construită în 1980 este deteriorată și nu funcționează. Sunt deteriorate sistemele de canalizare în localitățile Bahmut, Sipoteni, Nișcani, Sadova, precum și stațiile de epurare din localitățile Temeleuți, Peticeni, Bahmut, Nișcani, Sadova, stația de pompare și stația de epurare din și Sipoteni. Apele uzate formate la instituțiile publice (de învățământ, sănătate și preșcolare) sunt acumulate în haznale, precum și de la o parte din populația conectată la apeducte. De regulă, aceste haznale sunt neermetizate și fac posibilă pătrunderea apelor uzate prin sol în apele freatice, cauzând poluarea acestora. O parte nesemnificativă din apele uzate acumulate este evacuată cu ajutorul autospecialei, în locuri neautorizate. De la populația neconectată la sistemele de canalizare, unitățile economice/comerciale din localitățile din bazin (cu excepția or. Călărași), apele uzate sunt deversate direct în mediul natural. Apele uzate formate în or. Călărași sunt deversate la stația de epurare, nou construită, cu capacitatea de 1400 m³/24 h, care la moment funcționează cu un randament redus de epurare față de parametrii notmativi, și este recepționată convențional. În s. Horodiște sunt în proces de construcție 2 stații de epurare și sistemul de canalizare.

Serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate de ÎM “Aprosalvâl” (s. Vălcineț), ÎM “Aprosaltem” (S.Temeleuți), Asociația Consumatorilor de Apă și prestări servicii, Scolnic Dmitrii (s Pitușca), APL (Sipoteni, Pîrjolteni, Sadova), Serviciile de aprovizionare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate în localitățile Tuzara, Călărași sunt acordate de ÎM GCL Călărași. Tarifele diferă de la 5 MDL/ m³ de apă (Vălcineț), la 10 MDL/m³ (Pitușca, Sipoteni, Pîrjolteni) și 23,50 MDL/m³ apă și canalizare (Călărași). În celelalte localități tarife pentru consumul de apă nu sunt stabilite. Cheltuielile sunt acoperite doar pentru consumul de energie.

Activități economice sunt desfășurate de către 421 unități economice, dintre care 34 sunt întreprinderi industriale: 13- industria alimentară și a băuturilor (Călărași-10, Vălcineț-1, Sipoteni-1, Sadova-1) și 21- industria ușoară (Călărași-3, Vălcineț-3, Peticeni-3, Bahmut-2, Pitușca-4, Nișcani-1, Pîrjolteni-1, Sadova-4); 4 ferme și complexe de creștere a vitelor (Vălcineț-1, Sipoteni-2, Nișcani-1) 2 abatoare (Peticeni, Nișcani); 310 întreprinderi comerciale, inclusiv 8 stații Peco (Călărași-6, Pitușca-1, Nișcani-1); 71 – prestării servicii.

În zona de protecție a râului Bîc este situată SA „Fertilitate” (Călărași) în depozitul căreia se păstrează pesticide inutilizabile și interzise, reambalate în butoaie de plastic în cantități de 97,5 tone substanțe solide și 1,9 tone lichide. Depozitul nu corespunde cerințelor tehnice.

În gospodăriile particulare sunt 2.911 ovine și caprine, 1.910 bovine, 5777 porcine, 353 cabaline, 1328 iepuri și 192.026 păsări. Deșeurile de grajd în cantitate de 38.986 tone (calculat conform normativelor), temporar se depozitează în curțile cetățenilor, o parte fiind transportată pe ogoarele private și utilizată ca îngrășămintă, alta se transportă la gunoiștile din localitate, ori se împrăștie pe terenurile din apropierea localităților, inclusiv și în preajma cursurilor de apă.

În localitățile din bazin, sunt luate la evidență 31 gunoiști dintre care una se află în zona de protecție a râului Bîc (s. Temeleuți), una se află la 50 m de râulețul Pojarna (s. Sipoteni), una în apropierea izvoarelor care alimentează râulețul din localitatea Vărzăreștii Noi. Poligonul de depozitare a deșeurilor din or. Călărași se află pe teritoriul s. Nișcani iar altele 7 gunoiști neautorizate –pe teritoriul orașului. Majoritatea gunoiștilor nu sunt amenajate, construite fără proiecte. 3 gunoiști sunt în s. Sipoteni, câte 2-Pitușca, Vărzăreștii Noi, Căbăești și Buda. În s. Bahmut dintre cele 4 gunoiști existente, una este închisă. Evidența deșeurilor și cantităților transportate la gunoiști (cu excepția or. Călărași) nu se duce. Astfel, volumele de deșeuri acumulate la depozitele de deșeuri nu sunt cunoscute. În unele localități cantitățile de deșeuri acumulate la depozite se calculează în baza normativelor stabilite. În

majoritatea cazurilor transportarea deșeurilor la locurile de depozitare se efectuează în mod individual, fără careva evidență.

În unitățile administrative Peticeni, Tuzara, Bahmut, Vărzăreștii Noi, Sipoteni, Nișcani, Pîrjolteni, Horodiște, Căbăești și Sadova consumul de apă nu se cunoaște. Conform calculelor, din izvoare se captează: în localitatea Vălcineț 62.000 m³ de apă; Temeleuți- 54.000 m³, Buda-35.000 m³. În localitatea Pitușca consumul de apă rezultă din calculul a 3 m³/gospodărie/ lună. Orașul Călărași consumă 500.000 m³ de apă și deversează cu epurare insuficientă 240.000 m³ ape uzate.

Pentru construcția rețelelor de apeduct, sistemelor de canalizare și epurare a apelor uzate din alocații proprii, s-au alocat 250.000 MDL de UTA Vălcineț, 27.000 MDL - Tuzara, 430.000 MDL -Horodiște, 50.000 MDL - Buda. Investiții străine au fost alocate în sumă de 1,5 mln MDL în localității Vălcineț (FEN), 30.000 MDL - Temeleuți (Ambasada Olandei), 8.200.000 MDL - Tuzara (FEN), 250.000 MDL - Nișcani (FEN), 3 mln. MDL - Horodiște (ApaSan). Pentru construcția apeductului în s. Pitușca Consiliul Raional a alocat 64.200 MDL, 10.000 MDL-Guvernul Republicii Moldova, PNUD-160.000 MDL și 240.000 MDL din FEN. APL Călărași a alocat din surse proprii 1.416.924 MDL, ADR-25.437.050 MDL, FISM și FEN-5.160.57 MDL pentru construcția sistemelor de apeduct, canalizare și stației de epurare din or. Călărași.

Localitatea Nișcani este inclusă în Proiectul Național de Aprovizionare cu Apă, iar localitatea Pîrjolteni este inclusă în Proiectul Regional privind Managementul Deșeurilor în localitățile raioanelor Nisporeni, Călărași și Strășeni, finanțat de ADR Centru.

Activități cu tematică de mediu sunt desfășurate de 10 asociații obștești și organizații neguvernamentale înregistrate în localitățile Vălcineț (3),Tuzara(1), Sipoteni(2), Horodiște(4)

1.1. Situația ecologică în bazinul râului Bîc din localitățile raionului Călărași

1.1.1. Satul Vălcineț

Rezultatele chestionarului denotă că localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 3740, 88ha, iar populația satului este 4.436 locuitori și 1613 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor : 785, 65 ha, sunt terenuri agricole; 549 ha-terenuri slab erodate; 904 ha- terenuri mediu erodate; 472 ha- terenuri puternic erodate iar 80,61 ha sunt supuse alunecărilor de teren. Suprafața râpilor constituie 37 ha; 424,57 ha-terenuri acoperite cu vegetație forestieră, dintre care 54,93 ha păduri ; 276,78 ha fâșii forestiere de protecție; 3,6 ha spații verzi; 21,21ha –păduri private. Pe teritoriul satului este situat monumentul geologic „Râpa lui Tofan” pe o suprafață de 5 ha și monumentul hidrologic izvorul „Ștefan cel Mare”.

Instituțiile sociale/publice care activează în localitate sunt: primăria, Liceul Teoretic „Grigore Vieru”, școala primară, grădinița de copii, Casa Ester-pentru copii din familii social vulnerabile, casa de cultură. oficiul medicilor de familie, oficiul poștal,

În localitate sunt prezente și zăcăminte de nisip, utilizate de populație în cantități mici pentru necesități locale.

Satul Vălcineț este traversat de râul Bîc pe o porțiune de aproximativ 3 km. Acesta este parțial uscat iar zona de protecție a râului lipsește. Pe maluri există următoarele specii de arbori: salcie,salcâm, plop, stejar, frasin, nuc. De asemenea, satul este traversat de 2 râpe (în perioada secetoasă fără apă) cu o lungime totală de 3,5 km. (1 km și 2,5 km).

Examinarea chestionarului relevă că pe teritoriul satului sunt 12 iazuri. 2 dintre acestea sunt construite pe cursul râului. Bâc în perioada anilor 1960-1968, și la moment se află în proprietate privată (1- cu suprafața de 23,1 ha și volumul aproximativ de 578 mii m3 de apă este administrat de GT „Vasile Matei”, construit în a. 1968 fără proiect cu destinație de recreere și irigare; altul cu suprafața de 7,0 ha și volumul aproximativ de 175 mii m3 de apă—de GT „Ion Antoci” și GT „Ion Vlad”,cu destinație de recreere, irigare și piscicultură, construit în a.1961 fără proiect). Iazurile sunt componente a cotei valorice, terenurile subacvatice se transmit în arendă proprietarilor digurilor. Bazinele acvatice se folosesc pentru creșterea peștelui. Starea iazurilor este satisfăcătoare, speciile de arbori prezenți sunt plopul și salcia. Alte 5 iazuri aparțin primăriei, 2 dintre care sunt transmise în arendă persoanei fizice Fistican N, primul iaz este construit în 1967 fără proiect, pe o suprafață de 0,25 ha cu destinația de agrement și irigare; al doilea este transmis cetățeanului Sile Serghei, construit în 1977 fără proiect, pe o suprafață de 0,65 ha, celelalte 3 iazuri sunt gestionate de primărie și au fost construite în 1977, fără proiect cu suprafața respectiv de 0,2; 0,25; 0,08 ha. Toate sunt alimentate din izvor, care sunt parțial acoperite cu vegetație. 5 iazuri din localitate sunt private și aparțin persoanelor fizice: Catană V., construit în a.1994 fără proiect , pentru irigare și piscicultură; Curmei Ifim, construit în a.1992 fără proiect pe o suprafață de 0,05ha; Curmei Ifim, construit în a.1992 fără proiect pe o suprafață de 0,04 ha; Isac Grigore, construit în a.1992fără proiect pe o suprafață de 0,04 ha; Fistican Ion, construit în a.1991, fără proiect pe o suprafață de 0,04 ha.

Analiza informației relevă că în sat sunt amplasate 620 fântâni de mină, 610 dintre care sunt în stare bună și sunt folosite pentru consum de apă potabilă. Conform investigațiilor, calitatea apei din majoritatea fântânilor nu corespunde cerințelor normative de potabilizare, după procentul de azotați, duritate și reziduu sec.

Investigațiile efectuate demonstrează că pe teritoriul s. Vălcineț sunt amplasate 8 izvoare puternice. Apa din izvoare este folosită pentru alimentarea instituțiilor preșcolare, de învățămînt și sănătate și pentru locuitorii satului. Totodată, localitatea dispune de 3 sonde de apă, dintre care doar una este funcțională, și aparține fabricii de conserve, celelalte 2 fiind conservate. Apa din sonde este tehnică, bogată în conținut de sulf.

Examinarea informației vis-a-vis de aprovizionare cu apă, indică faptul că localitatea dispune de 6 rețele, cu o lungime de 11 km. Acesta a fost reabilitat în anii 2004-2010 și se alimentează din izvoare. Apeductele au fost construite în perioada anilor 1980-1990. La rețeaua de aprovizionare cu apă sunt conectate 4 instituții publice și 550 gospodării. Serviciile de contorizare și aprovizionare cu apă sunt acordate de ÎM Aprosălvă, fondată de consiliul local cu un personal de 5 unități. Tariful pentru 1 m3 de apă constituie 5 MDL. La moment sunt deservite 200 persoane. Întreprinderea gestionează rețelele de apă, alimentate din izvoarele amplasate în rezervația „Plaiul Fagului” și izvorul Ștefan Vodă.

Pe teritoriul satului sunt înregistrați și activează 44 agenți economici, dintre care 23 desfășoară activități economice: „Voda” SA (fabrica de vin); SIGCON (frigider); „CALACVALIS” Dumitru Curmei (ferma de vite); SRL „Nadia Compro” , Iamandji Ion (morărit); ÎI „Irina Pavel” (prelucrarea lemnului); „NICONEVAS COOPERATIVA” (materiale de construcții); „VVN-NEGRU” SRL (agricultură); „LĂCRĂMIOARA” (farmacie); ÎI „Nicolae Negru” ÎI „ Vera Grosu”, SRL „Almanit Com” ÎI „Tataru Ion” ÎI „ Creciun Mihail” „GICONREX” SRL, ÎI „ Popa Vasile, ÎI „Matei Vasile”, „MAROTCOM” SRL, ÎI „CAPITAN MARIA” ÎI „CATANA” (magazine). În localitate funcționează linia de uscare a fructelor de la fabrica de conserve Călărași, Întreprinderea „Ecofruct”.

Sectorul privat din localitate dispune de 300 capete ovine, 160- bovine, 95 – capete caprine, 685- capete porcine, 130 –cabaline, 398 iepuri și 12.039 - păsări. Gunoii de grajd în cantitate de 4.159 tone

(calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și este utilizat în calitate de îngrășământ organic.

De asemenea, localitatea dispune de o gunoiște cu volumul de depozitare a deșeurilor de 200 m³. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște. Evacuarea deșeurilor de pe strada principală și instituțiile de învățământ este asigurată de ÎM „APROSALVĂL”. Aceasta asigură întreținerea și paza fâșiilor forestiere de protecție.

Conform calculelor, volumul de apă prelevată din sursele subterane constituie 62.000 m³. Volumul apelor uzate evacuate, fără epurare constituie 45.000 m³. Veniturile acumulate de la prestarea serviciilor comunale constituie 40.022 MDL.

Totodată, rezultatele chestionarului denotă faptul că 250.000 MDL s-au alocat din sursele locale pentru construcția sistemelor de apeduct, iar din Fondul Ecologic Național (FEN) s-au alocat 1,5 mln. MDL.

În localitate activează Asociațiile Obștești (AO) „DIALOG”, „Dezvoltare Rurală”, „AF UNIVERSUL-21”.

1.1.2. Satul Temeleuți

Conform rezultatelor chestionarului localitatea are o suprafață de 1598,88 ha, iar populația satului constituie 1.420 (620 gospodării). Din suprafața totală a terenurilor - 697,3 ha sunt terenuri arabile; 341,4 ha - pășuni și 21 ha terenuri împădurite; 149 ha-terenuri slab erodate; 188 ha-terenuri mediu erodate și 106 ha –terenuri puternic erodate. Suprafața râpilor constituie 6 ha; 7,87 ha-alunecări de teren. Totodată, satul Temeleuți dispune de Planul de Dezvoltare Social-Economică.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: Primăria Temeleuți, gimnaziul, grădinița de copii, oficiul medicilor de familie, biblioteca publică, oficiul poștal, casa de cultură.

Râul Bâc traversează satul pe un segment de 5,4 km. Acesta își are originela izvorul Bîc, amplasat pe teritoriul Rezervației Științifice „Plaiul Fagului” cu o rețea de râulețe și râpi (fără nume), alimentate din 11 izvoare cu debit nesemnificativ de apă. Cursul râului Bâc este barat la intrarea în sat de către o persoană fizică, formând un bazin mic de apă, alimentat din 2 izvoare din preajma cursului, iar mai jos pe cursul râului este construit un bazin acvatic pe o suprafață de 4,5 ha, transmis persoanei fizice Liubovici Ilie. Apa din acest bazin a fost evacuată pentru prinderea peștelui și la moment se acumulează apa necesară pentru necesitățile piscicole. Bazinul respectiv servește și ca sursă de apă pentru irigație pentru anumite persoane fizice, grădinile cărora sunt situate în preajmă. Totodată, pe teritoriul izvorului Bâc sunt construite 3 fântâni prin care apa se captează și se acumulează în 2 rezervoare cu capacitatea de 150-200 tone fiecare. Aceste rezervoare alimentează 4 instituții din localitate (gimnaziul, grădinița, Oficiul Medicilor de Familie, primăria) precum și 81 de gospodării conectate la apeduct. Debitul de apă a izvorului Bîc este foarte scăzut iar râul practic este sec. Pe malurile râului și bazinului acvatic există vegetație forestieră, reprezentată prin specii de plop, salcie, arbuști.

Ciferele arată că pe teritoriul localității sunt construite 29 iazuri, 4 dintre care aparțin primăriei, iar 25 sunt în proprietate privată (pe suprafețe mici) fiind utilizate pentru piscicultură și irigație.

Conform răspunsurilor chestionarului, s-a stabilit că populația se alimentează din 86 fântâni publice și 60 private (construite în gospodăriile cetățenilor). Calitatea apei în majoritatea cazurilor nu corespunde normelor pentru potabilizare după procentul de azotați, duritate și reziduu sec.

Instituțiile publice menționate mai sus, precum și 81 de gospodării sunt aprovizionate cu apă din sistemul de apeduct construit în 1986 cu o lungime de 1,8 km în mod gravitațional.

Examinarea situației sistemului de canalizare arată ca acesta are o lungime de de 1,3 km și a fost construit în 1980. La acest sistem sunt conectate gimnaziul, grădinița de copii și 25 gospodării. Apele uzate formate , în mod gravitațional, sunt evacuate fără epurare în râul Bâc, prin fosta stație de epurare construită în 1980, la moment deteriorată.

La moment apeductul sătesc este transmis în gestiune Întreprinderii Municipale „Aprosalem”

725 gospodării țărănești desfășoară activități economice (în agricultură) și în 8 unități comerciale. Evidența volumelor de apă pentru irigare și necesitățile șe cele din sectorul privat lipsește .

Sectorul privat dispune de 120 capete bovine, 205 capete ovine-caprine, 609 capete porcine, 5942 capete păsări. Gunoii de grajd, în cantitate de 2444 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și este utilizat în calitate de îngrășământ organic.

Rezultatele chestionarului denotă dificultăți în ceea ce privește managementul deșeurilor în localitate. Astfel, satul Temeleuți dispune de o gunoiște autorizată, neamenajată, amplasată în preajma cursului râului Bâc. Aceasta a fost dată în exploatare în lipsa proiectului de construcție iar cantitatea de deșeuri acumulate, nu se cunoaște și nu a fost indicată în răspunsurile chestionarului.

Analiza informației referitoare la volumele de apă consumate, indică faptul că aproximativ 4000 m³ de apă de suprafață sunt utilizate în sezonul de vară pentru irigare și 4500 m³/lună pentru potabilizare și necesități gospodărești, inclusiv 900 m³/lună, apă captată din izvoarele râului Bâc. În același timp, volumul de apă uzată constituie 100 m³/lună persoană, evacuată fără epurare în râul Bâc prin sistemul de canalizare existent. Investigațiile efectuate denotă că pentru efectuarea lucrărilor de captare a apei izvoarelor râului Bâc în anul 2005, s-au cheltuit 30.000MDL prin proiectul finanțat de Ambasada Olandei.

În comunitate este înregistrat un ONG de mediu care la moment nu activează.

În urma analizei răspunsurilor chestionarului, considerăm că problemele prioritare care necesită soluționare sunt:

1. Proiectarea și construcția sistemului de aprovizionare cu apă prin captarea izvoarelor din sectorul Bălănești, eliberând izvoarele care alimentează râul Bâc;
2. Proiectarea și construcția în paralel a sistemului de canalizare și stației de epurare cu capacitatea de 25-30 m³/zi;
3. Lichidarea digurilor de pe cursul r. Bâc și pârâșelor ce-l alimentează, asigurarea debitului salubru prin evacuarea apei din bazinele acvatice amplasate pe cursurile de apă (îndeosebi de pe r. Bâc);
4. Crearea digului de protecție a gunoiștii satului, crearea brîului verde, prin plantarea arbuștilor (salcâm boieresc);
5. Utilizarea apei pentru irigare în mod legal (obținerea autorizației respective, indiferent de proprietatea obiectului);
6. Limitarea activităților din agricultură în zona de protecție a râului. Bâc, crearea fișiilor riverane de protecție a râului prin plantarea arborilor și arbuștilor.

1.1.3. Satul Peticeni

Conform studiului realizat, satul Peticeni se întinde pe o suprafață de 734,4 ha, cu o populație de 1.367 locuitori, și 366 de gospodării. Din suprafața totală a terenurilor-380 ha sunt terenuri cu destinație agricolă, 72,5 ha dintre care sunt viță de vie și 18,5 ha-livadă. Terenurile fondului silvic constituie 17,5 ha; fondului apelor- 13 ha; 249 ha-terenuri slab erodate; 131 ha mediu erodate; 38 ha –puternic erodate. Suprafața râpilor constituie 8 ha; 32,24 ha- alunecări de teren; fondului de rezervă - 186,65 ha, dintre care 7,0 ha sunt date în arendă locuitorilor satul Peticeni, pe termen de 1 an, conform contractelor de arendă. Primăria satului dispune de Planul de Acțiuni cu privire la dezvoltarea social-economică a satului Peticeni în perioada anilor 2008-2010, în scopul implementării în localitate a Programului „Satul Moldovenesc” și Planul local de acțiuni privind protecția mediului înconjurător pe anul 2011 pentru primăria Peticeni.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria Peticeni, gimnaziul, grădinița de copii „Romanița”, biblioteca publică, căminul cultural, biserica.

Rîul Bîc traversează satul pe un segment de 5 km, alimentat din 4 izvoare cu scurgeri nesemnificative de apă. Debitul de apă este foarte mic și practic rîul este uscat. Pe malurile există vegetație forestieră, reprezentată prin specii de arbori și arbuști.

Pei sunt construite 6 iazuri, care se află în proprietate privată, destinate irigației și creșterea peștelui. Acestea aparțin persoanelor fizice Catană Alexandru, Cojocari Ion, Surujiu Svetlana, Lacotco Valeriu, Cojocari Dumitru și Șpac Ion.

Populația se alimentează din 223 fântîni, dintre care 48 publice și 171 private (construite în gospodăriile cetățenilor). În același timp, 12 gospodării captează apa dintr-un izvor amplasat în pădurea din apropierea satului, apa se acumulează într-un bazin la care sunt conectate gospodăriile prin rețeaua de apeduct. La moment izvorul este sec. Evidența consumului de apă lipsește, iar calitatea apei în majoritatea fântînilor nu corespunde cerințelor normative de potabilizare după procentul de azotați, duritate și reziduu sec. Pe teritoriul localității este forată o fântînă arteziană, la moment conservată. Starea acestora este nesatisfăcătoare și nu dispune de zona de protecție sanitară.

Sistemul de aprovizionare cu apă, construit în anul 1980 pe un segment de 100 metri, alimentează grădinița de copii, sursa de apă fiind un izvor dintre care apa se acumulează într-un bazin și în mod gravitațional se aduce la grădiniță. La moment, este construită încă o fântînă dintre care se alimentează grădinița de copii, în cazul micșorării debitului de apă a izvorului și deficitului de apă pentru consum. De asemenea, 12 gospodării captează apa din alt izvor amplasat în pădurea din apropiere, apa se acumulează într-un bazin la care gospodăriile sunt conectate prin rețea de apeduct. La moment izvorul este sec.

Rezultatele chestionarului relevă că prin sistemul de canalizare, cu o lungime de 2 km, construit în anul 1980, apele uzate de la grădinița de copii sunt aduse, în mod gravitațional, la stația de epurare, construită în același timp. La moment sistemul de canalizare și stația de epurare sunt deteriorate. Apele uzate formate la grădinița de copii, sunt acumulate în 2 bazine/haznale, iar mai apoi transportate la stația de epurare din or. Călărași.

Conform Planului de Acțiuni cu privire la dezvoltarea social-economică a satului Peticeni în perioada anilor 2008-2010, în scopul implementării în localitate a Programului „ Satul Moldovenesc”(III. Infrastructura) urma ca în 2008 să se efectueze reconstrucția capitală a sistemului de canalizare, iar în 2009- reconstrucția capitală a stației de epurare a apelor reziduale, ceea ce nu s-a realizat, din lipsa surselor financiare.

Activități economice desfășoară 319 gospodării țărănești (în agricultură) și 8 agenți economici, dintre care 4 unități comerciale: SRL „Spac-lemn” (lemnărie), SRL „Hegemon-Grup” (brutărie), ÎI „Sapojnic Anatol” (uscătorie de fructe), SRL „Taviniga-com” (abator), COOP „Tuzara” (magazin alimentar), ÎI „Spac Svetlana” (bar), ÎI „Apostol Maria” (bar), ÎI „Ciubeica Gavril” (bar). La moment nu se duce evidența volumelor de apă consumate pentru irigare și necesitățile casnice și cele din sectorul privat.

Studiul realizat denotă căsectorul privat din localitate dispune de 162bovine, 60 ovine, 110 caprine, 512 capete porcine, 30 cabaline și 15120 păsări. Gunoil de grajd în cantitate de 3196 tone (calculată conform normativelor), se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și utilizat în caliate de îngrășămint organic.Localitatea dispune de o gunoiște, considerată autorizată, neamenajată, amplasată în preajma traseului auto, ce activează fără proiect de construcție. Transportarea deșeurilor se face în mod individual iarevidența lipsește.

Astfel, în urma analizei chestionarului, considerăm căproblemele prioritare care necesită soluționare sunt:

1. Construcția/reconstrucția sistemelor de aprovizionare cu apă, canalizare și construcția stației de epurare a apelor uzate;
2. Reconstrucția/amenajarea depozitului de deșeuri menajere solide, soluționarea problemelor ce țin de colectarea și transportarea deșeurilor menajere solide la gunoiștea autorizat;
3. Colectarea și transportarea deșeurilor organice (de grajd) cu depozitarea pe terenurile agricole și utilizarea lor în calitate de îngrășăminte organice;
4. Amenajarea izvoarelor (curățarea și desfundarea lor).

1.1.4. Comuna Tuzara

Comuna Tuzara include localitățile Tuzara, Seliștea Nouă, Novaci. Suprafața totală constituie 2111,82 ha.cu populație de 3.468 locuitori (Tuzara-867 , Seliștea Nouă-1660 și Novaci-941 locuitori) și 1.084 de gospodării (Tuzara-266, Seliștea Nouă-516 și Novaci-303).

Din suprafața totală a terenurilor 763,95 ha sunt terenuri cu destinație agricolă; 247,09 ha - terenurile localității; 25,0 ha –terenuri destinate industriei și transporturilor; 2,4 ha – terenuri destinate ocrotirii sănătății; 546,4 ha –terenurile fondului silvic; 45,0 ha terenurile fondului apelor; 481,94 ha –terenurile fondului de rezervă, 224 ha –terenuri slab erodate; 203 ha- terenuri mediu erodate și 345 ha- puternic erodate. Suprafața râpilor constituie 15,14 ha; 109,74 ha-alunecări de teren.

Instituțiile publice/sociale amplasate în comună sunt: primăria Tuzara, gimnaziul Tuzara, grădinița Tuzara și grădinița Novaci, căminul cultural Novaci.

Zăcămintele sunt prezente prin argilă și nisip, care se extrag ilicit de populație, de obicei în cantități mici.Comuna Tuzara este traversată de râul. Bîc pe un segment cu lungimea de 8 km. În . Seliștea Nouă și Tuzara sunt formate râpi de scurgere a apelor, care în condiții favorabile alimentează râul Bîc,

Pe teritoriul comunei sunt construite 3 iazuri, 2 dintre care la moment sunt uscate.În s. Novaci (Nițcova), un bazin pe o suprafață de 12,17 ha este secăt, s. Novaci (intravilan) bazinul cu o suprafață de 2,97 ha este transmis în arendă (pe bază de contract) cetățeanului Spînu Leon; în s. Seliștea Nouă, bazinul pe o suprafață de 1,0 ha este uscat la moment.

Populația se alimentează din 163 fîntîni de mină, dintre care 87 sunt publice (Tuzara-25, Seliștea Nouă-32, Novaci-30) și 76 particulare. Calitatea apei în toate trei localități nu corespunde normativelor de potabilizare după procentul de azotați, duritate și reziduu sec. Totodată, pe teritoriul comunei sunt

amplasate 5 izvoare, dintre care 3 –pe teritoriul s. Selișteea Nouă, din ele: 2 cu captarea apei pentru potabilizare și 1 cu scurgere. Starea acestora este satisfăcătoare. Pe teritoriul s. Selișteea Nouă se află o sondă de apă, dintre care se aprovizionează cu apă potabilă 120 de gospodării.

Sistemul centralizat de aprovizionare cu apă are o lungime de 15 km (Tuzara- 4 km, Selișteea Nouă-8 km, Novaci-3 km) și alimentează instituțiile publice din localitate și 650 gospodării. Apele uzate se acumulează în haznale (gimnaziul Tuzara, grădinița Tuzara și grădinița Novaci, 650 gospodării).La moment, în comună nu există sistem de canalizare. Construcția rețelilor de canalizare pentru localitățile din comună a început în anul curent, ulterior acestea vor fi conectate la stația de epurare a or. Călărași. Serviciile comunale sunt asigurate de ÎM Comunal Locativă „Apa Canal” Călărași.În comună activează 6 întreprinderi individualede comercializare a produselor alimentare: ÎI „Spinei Tatiana” (Tuzara), ÎI „Braga Natalia”, ÎI „Smolenschi Lucheria”, ÎI „Ivasiutic Veronica (Selișteea Nouă), ÎI „Chiriac Iurie”, ÎI „Chiriac Mihail” (Novaci); CONSUM COOP Tuzara (comercializarea produselor alimentare, articole din tutun, băuturi alcoolice- Nobaci); „Fabrilem” SRL (producerea și comercializarea articolelor din lemn și articolelor din ferărie) și SRL „BLANCOCHIM” (producerea și comercializarea înălbitorului), ambele amplasate în Vătămăneasa.

Șeptelul de animale în sectorul privat numără 251 bovine, 168ovine, 610porcine, 40.620păsări. Deșeurile animaliere în cantitate de 5.196 tone (calculată conform normativelor) se depozitează în curțile gospodăriilor și se utilizează ca îngrășămintă organice.

Deșeurile menajere solide formate în s. Selișteea Nouă și Novaci se depozitează la depozitele de deșeuri din aceste localități, iar cele formate în localitatea Tuzara sunt acumulate și transportate de către ÎM Comunal Locativă „Apa Canal” la depozitul de deșeuri a or. Călărași în baza contractelor încheiate de ÎM cu populația.

Investigațiile efectuate, denotă faptul cădin sursele proprii, s-au alocat 27.000MDL pentru procurarea pompei la fântâna arteziană și 12.000MDL pentru reparația fântînii de mină publice. Totodată, datele demonstrează că pentru reabilitarea fântînii arteziene cu conectarea la sistemul de apeduct a locuitorilor s. Selișteea Nouă, din Fondul Ecologic Național, s-au alocat 200.000 MDL (80.000 MDL-contribuția APL și populației), iar pentru construcția rețelilor de canalizare în s. Selișteea Nouă și Tuzara FEN a alocat 8.000.000 MDL.

Comuna dispune de Programul de Dezvoltare social economică pentru anii 2012-2015.

În gimnaziul Tuzara activează ONG-ul „Caritas”

1.1.5. Satul Bahmut

Suprafața totală a terenurilor constituie 1.528 ha., cu o populație de 1.670 locuitori și 780 de gospodării.

Din suprafața totală a terenurilor, 457 ha sunt terenuri cu destinație agricolă; 247.09 ha - terenurile localității; 25,0 ha –terenuri arabile; 211 ha –terenurile fondului silvic; 44,0 ha- terenurile fondului apelor; 9 ha –terenurile fondului de rezervă; 166 ha- terenuri slab erodate,133 ha-terenuri mediu erodate și 20 ha –puternic erodate; 2 ha –rîpiși 24,38 ha terenuri supuse alunecărilor de teren. Instituțiile publice/sociale amplasate în localitate sunt: primăria, gimnaziul, grădinița de copii, 2 oficii ale medicilor de familie, casa de cultură, muzeul sătesc.

În sat se întâlnesc zăcămintele deargilă și nisip, care se extrag ilicit de populație, de obicei în cantități mici.

Comuna este traversată de râul Pojarna, afluent al râului Bîc, pe un segment cu lungimea de 4 km, la moment uscat, care se alimentează din apele de ploii, scurgerile de apă formate în localitate.

Pe teritoriul comunei sunt construite 4 iazuri, dintre care 2 sunt în gestiunea primăriei: 1-pe o suprafață de 5,6 ha este uscat, al 2-ua pe o suprafață de 22,08 ha este asigurat cu apă în proporție de 40 la sută. Două iazuri sunt transmise în arendă persoanelor fizice (Gîrla David, Ralea Andrei, suprafața bazinelor respectiv 0,42 și 1,5 ha), care sunt parțial acoperite cu vegetație, utilizate pentru creșterea peștelui.

Populația se alimentează din 265 fîntîni de mină, 10% dintre care sunt publice. Calitatea apei nu corespunde cerințelor normative după procentul de azotați, duritate, reziduu sec.

Pe teritoriul satului sunt amplasate 4 izvoare, iar apa din acestea se captează prin 4 apeducte (construite de populație). Din aceste izvoare se alimentează 150 gospodării, gimnaziul și grădinița de copii, gestionate de primărie, necontorizate. Apa se folosește în mod gratuit, nu sunt stabilite tarife și nu se duce evidența consumului de apă utilizată.

În același timp, pe teritoriul stației căii ferate (pe teren privat) se află o sondă de apă conservată, dintre care se aprovizionează cu apă fosta fermă de animale.

Analiza datelor obținute denotă că sistemul de canalizare și stația de epurare construite pentru evacuarea și epurarea apelor uzate formate la gimnaziu și grădinița de copii sunt deteriorate și nu funcționează. În localitate sunt înregistrate 411 gospodării țărănești; 13 unități economice- SRL „AMBROSI-HAIDUC GRUP” (brutărie); ÎI „Coluna-Bargan” (moară); unitățile comerciale- ÎI „Lupan Svetlana” (2 magazine), ÎI „Igori Gorincioi” (2 magazine), SC „Petic Plus” (magazin), „ANGROCOOP” Călărași (magazin), ÎI „Gornea Ștefan” (cafenea); ÎI „Gîrla David”, ÎI „Grosu Vladimir”, ÎI „Gău Ion și SRL „Bela- Gina”- nu activează.

Șeptelul de animale în sectorul privat numără 80 bovine, 60- căprine, 3500-păsări. Deșeurile animaliere în cantitate de 837 tone (calculată conform normativelor) se depozitează în curțile gospodăriilor și se utilizează ca îngrășăminte organice.

Deșeurile menajere solide formate în localitate se depozitează la 4 gunoiști construite fără proiect, 3 dintre care sunt considerate autorizate, 2 funcționează, 1-suspendată.

Din sursele proprii s-au alocat 189.000MDL pentru construcția apeductului, 715.000 MDL s-au alocat de FISM pentru gazificarea gimnaziului.

1.1.6. Satul Pitușca

Localitatea se întinde pe o suprafață de 4509.91 ha, cu o populație de 3415 locuitori și 1.218 gospodării.

Din suprafața totală a terenurilor, 2.865 ha sunt terenuri cu destinație agricolă; 399 ha –terenurile fondului silvic; 40.09 ha-terenurile fondului apelor; 2 ha–terenurile fondului de rezervă; 506 ha – terenuri slab erodate, 280 ha - terenuri mediu erodate și 410 ha –terenuri puternic erodate. Suprafața râpilor constituie 34.5 ha; 95.94 ha –terenuri supuse alunecărilor de teren.

Instituțiile publice/sociale amplasate în localitate sunt: primăria, liceul teoretic, grădinița de copii, oficiul medicilor de familie Pitușca, oficiul poștal, casa de cultură, 2 biblioteci, Asociația de Economii și Împrumut.

Zăcămintele existente în localitate sunt: argila și nisipul, care se extrag ilicit de populație, de obicei în cantități mici.

Pe teritoriul localității s-a format râpa satului, care se alimentează dintr-o rețea de 11 izvoare. Aceasta este situată în partea de sus a satului și are un debit semnificativ de apă, care ajunge până la s. Bucovăț și se unește cu r. Bîc. Rîpa satului, în segmentul localității până la podul ce unește comunitatea dată cu s. Vărzăreșii Noi, este uscată din cauza îndiguirii și crearea bazinelor de apă pentru irigarea grădinilor populației situate în preajma acestora.

Totodată, pe teritoriul comunei sunt construite 5 iazuri, 2 dintre care sunt transmise în gestiune persoanelor fizice Marian Simion și Botnari Dumitru (suprafața de respectiv 12,8 și 0,3 ha); 3 iazuri sunt private (proprietari: Macari Isai, S-0,36 ha; Tataru Vasile, S- 0,5ha; Lozovan Gheorghe, S-0,25 ha). Aceste iazuri sunt parțial acoperite cu vegetație și sunt utilizate pentru agrement, creșterea peștelui și irigarea mică.

Populația satului se alimentează din 325 fântâni de mină, 185 dintre care sunt publice. Calitatea apei nu corespunde normativelor de potabilizare după procentul de azotați, duritate și reziduu sec. Totodată, localitatea dispune de 4 izvoare dintre care 2 lângă traseu și 2 în sat. Acestea sunt amenajate, cu apă curgătoare și sunt utilizate de populație după necesitate.

Studiul mai arată că pe teritoriul s. Pitușca sunt forate patru sonde de apă, dintre care trei se exploatează, iar una - se restabilește. Acestea servesc drept surse de aprovizionare cu apă pentru consum potabil, în scopuri menajere și pentru irigarea grădinilor.

1. În localitate prestează servicii de aprovizionare cu apă: Asociația consumatorilor de apă și prestării servicii, creată în 2011 pentru 60 de gospodării din sistemul de apeduct reconstruit cu o lungime de 1,5 km alimentat din sonda transmisă în gestiune;
2. Școlnic Dumitru, persoană fizică, pentru 62 gospodării din apeductul construit în 2009-2010 pe o lungime de 1,5 km, alimentat din sondă privată;
3. Primăria, pentru 70 gospodării, liceul teoretic, grădinița de copii, din apeductul nou construit (2010-2011), alimentat din sonda primăriei.

La moment, se renovează a 4-a sondă și rețeaua de apeduct se extinde cu 6 km, la care se vor conecta 200 gospodării. Cheltuielile sunt suportate de PNUD Moldova - 160.000 MDL, Guvernul Republicii Moldova - 100.000 MDL, Consiliul Raional - 60000 MDL, consiliul local - 32000 MDL și populația - 146.000 MDL.

Conform răspunsurilor chestionarului, tarifele pentru apă sunt stabilite prin decizia consiliului sătesc. Valoarea acestora este de 10 MDL pentru consumatorii conectați la apeductele deservite de primărie și Școlnic Dumitru; 15 MDL pentru consumatorii deserviți de Asociația Consumatorilor de Apă și Prestări Servicii. Volumul de apă consumată se stabilește prin calcul de 3 m³/gospodărie lunar. Studiul arată că localitatea nu dispune de sistem de canalizare, iar apele uzate formate la liceul teoretic și grădinița de copii sunt acumulate în haznale și evacuate la stația de epurare din Călărași. Apele uzate formate în sectorul casnic sunt acumulate în haznale (90%) și evacuate la solicitarea localnicilor cu ajutorul autospecialelor ÎM "Apa Canal" Călărași.

În comună activează 820 gospodării țărănești; 15 agenți economici: SRL „Lemnprod”, SRL „Mogincom”, ÎI „Tataru Simion” (confecționarea lăzilor); ÎI „Corgan Gheorghe” (oloiniță); Stația de alimentare cu combustibil VALEDIS; unitățile comerciale- ÎI „Hachi Ilie”, ÎI „Botnari Dumitru”, ÎI „Zaharia Grigore”, ÎI „Roșca Valeriu”, ÎI „Botnari”, ÎI „Mogildea Tatiana”, SRL „Noroc”, ÎI „Botnari

Ion”, ÎI „Botnari Nina”, ÎI „Zaharia Tudor” (magazine). Totodată, există câteva înregistrate, dar nu activează: SRL „Sănătatea”, SA „Odă Vin”.

Șeptelul de animale în sectorul privat numără 60 bovine, 498 ovine, 219 porcine, 11527 păsări. Deșeurile animaliere în cantitate de 1.693 (calculat conform normativelor) se depozitează în curțile gospodăriilor și se utilizează ca îngrășăminte organice.

Deșeurile menajere solide formate în s. Pitușca se depozitează la 2 depozite de deșuri din localitate, fără proiect de construcție.

Studiul realizat scoate în evidență că pentru construcția apeductului la grădinița de copii, Consiliul Raional a alocat suma de 42.000 MDL; 240.000 MDL au fost alocați din Fondul Ecologic Național pentru amenajarea a 2 izvoare.

1.1.7. Satul Vărzăreștii Noi

Localitatea are o suprafață de 2.104 ha, cu o populație de 1.265 locuitori, și 525 gospodării.

Din suprafața totală a terenurilor, 546 ha sunt terenuri agricole; 1.052 ha – terenurile fondului silvic; 13 ha - terenurile fondului apelor; 129 ha – terenurile fondului de rezervă; 292 ha- terenuri slab erodate, 126 ha – terenuri mediu erodate și 81 ha –terenuri puternic erodate; suprafața râpilor constituie 4 ha, 97.86 ha –terenuri supuse alunecărilor de teren.

Instituțiile publice/sociale amplasate în localitate sunt: primăria, gimnaziu (în contextul reformelor în sistemul educațional nu funcționează), grădinița de copii.

Zăcămintele sunt prezente prin argilă și nisip, care se extrag ilicit de populație, de obicei în cantități mici.

În timp, în localitate s-a format râpa satului, care se alimentează din izvoare , și se unește cu râpa satului Pitușca (ajunge pînă la S. Bucovăț și se unește cu r. Bîc).

Pe teritoriul satului sunt construite 3 iazuri, 2 dintre care sunt transmise în folosință, unul este privat .

Populația se alimentează din 112 fîntîni de mină, dintre care 84 sunt publice. Calitatea apei nu corespunde cerințelor normative după procentul de azotați, duritate, reziduu sec.

Pe teritoriul localității sunt amplasate 6 izvoare cu scurgere liberă, folosite pentru consum potabil, 70 de gospodării prin apeducte particulare se alimentează din fîntînile de mină private, 7 gospodării –din apeductul comun cu s. Pitușca. Pe teritoriul satului există o fîntînă arteziană, la moment tamponată.

Investigațiile efectuate în localitate arată că evidența apei consumate nu se duce iar apele uzate se acumulează în haznale. La solicitare, apele sunt transportate cu ajutorul autospecialelor.

În comună activează ÎI „Simion Mihail”, ÎI „Dodon Ludmila”, ÎI „Dulgieru Tudor”, ÎI „Dodon Iarisa” (magazine).

Șeptelul de animale în sectorul privat numără 70 bovine, 20 ovine, 350 porcine, 44 cabaline, 23000 păsări. Deșeurile animaliere în cantitate de 2.567 tone (calculat conform normativelor) se depozitează în curțile gospodăriilor și se utilizează ca îngrășăminte organice.

Totodată, datele obținute relevă ca pe teritoriul satului sunt amplasate 2 gunoiști, una în funcțiune, care se află în apropierea izvoarelor, care alimentează râpa satului, cealaltă este închisă și acoperită cu sol.

1.1.8. Comuna Sipoteni

Suprafața totală a terenurilor comunei Sipoteni constituie 4906.11 ha, cu o populație de 7.506 locuitori, și 2.237 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor, 1.805,9 ha sunt terenuri agricole, dintre care: arabile- 1.151,86 ha, livezi 279.27 ha, viță de vie -350 ha. Terenul localității constituie 644 ha, pășuni - 588,68 ha, păduri (plantații forestiere) 366.86 ha, dintre care terenuri silvice 70 ha și vegetație forestieră 296.76 ha. Teren subacvatic- 42.63 ha, râul "Pojarna," 5 ha, iazuri 23.62 ha, 19 ha - fișii forestiere, 7.4 ha- spații verzi. În același timp, din suprafața terenurilor agricole - 738 ha sunt terenuri slab erodate, 813 ha- mediu erodate, 388 ha - puternic erodate; 240,92 ha - sunt terenuri supuse alunecărilor de teren. Suprafața râpilor este de 40 ha.

Instituțiile sociale din comunitate sunt: Liceul Teoretic „Mihai Eminescu, Școala Primară, Grădinița Nr 1, Grădinița Nr 2, Casa de Cultură, Primăria, Centru de Sănătate.

Pe teritoriul localității sunt zăcăminte de argilă și nisip. Extragerea acestor substanțe minerale utile din carierele existente, în teritoriul comunei, a fost sistată în 1999-2000. Carierele sunt situate la o distanță mai mare de 3 km de localitate.

Localitatea este traversată de râulețul Pojarna pe o lungime de 8.088 km cu suprafața de 5 ha. Pe cursul râulețului sunt amplasate 5 îndiguri ilegale, apa este folosită în scopuri agricole (irigare), starea fișiiilor forestiere de protecție este nesatisfăcătoare. Speciile de arbori care predomină în zona de protecție sunt salcia și plopul.

Pe teritoriul comunei Sipoteni sunt amplasate 7 bazine acvatice/iazuri, dintre care 2, la moment sunt secate și un lac de acumulare.

Bazin acvatic 2547.800 m², anul construcției 2001, amplasamentul 2 km de la râu, starea barajului satisfăcătoare, parțial înnămolit, vegetație prezentă pe circa 10% procente din suprafață modul de folosire a apei - irigare.

Bazin acvatic 4455 m², anul construcției 1990, amplasamentul 1,3 km de la râu, starea barajului satisfăcătoare, folosit la piscicultură, nu este acoperit de vegetație sau arbori.

Bazin acvatic 9500 m², anul construcției 1990, starea barajului bună, folosit în piscicultură, situat la 1,5 km de râulețul Pojarna, nu este acoperit cu vegetație, în zona de protecție nu sunt arbori.

Bazin acvatic 2400 m², anul construcției 1995, starea barajului satisfăcătoare, situat la 2,1 km de râulețul Pojarna, folosit la irigație și piscicultură, acoperit cu vegetație 1% în zona de protecție predomină salcie și plop

Bazin acvatic 10000 m², anul construcției 1986, starea barajului satisfăcătoare, folosit la irigare și piscicultură, situat la 337 m de la râulețul Pojarna, acoperit cu vegetație 10%. În zona de protecție sunt prezente speciile de arbori salcie.

Bazin acvatic 11600 m², starea bazinului uscat, anul construcției 1979, starea barajului satisfăcătoare, acoperit cu vegetație 86%, folosit la piscicultură și irigare, situat la 576 m de la râulețul Pojarna.

Bazin acvatic 2840 m², anul construcției 1981, starea bazinului uscat, starea barajului satisfăcătoare, folosit la irigare și piscicultură, situat la 2,842 km de la râulețul Pojarna, acoperit cu vegetație 90%.

Lacul de acumulare cu suprafața de 170000m.p., a fost construit în anul 1982, de folos general, starea barajului satisfăcătoare, situat la 869,7m de la râulețul Pojarna, acoperit cu vegetație 1%, în zona de protecție nu sunt arbori.

Pe teritoriul Comunei Sipoteni sunt 5 izvoare a căror apă este potabilă și este captată pentru a fi folosită de comunitate, Aceste izvoare au un debit de apă, de obicei constant, numai în perioadele secetoase debitul scade,. Starea izvoarelor este satisfăcătoare. De asemenea, mai sunt aproximativ 20 izvoare, debitul cărora este nesemnificativ. Primăvara și în perioadele anului cu precipitații abundente, aceste izvoare, situate pe pante se revarsă în râulețul Pojarna, formînd rîpi.

În comuna Sipoteni sunt înregistrate 810 fîntîni de mină, dintre care 270 publice și 540 individuale. În 85 la sută din aceste fîntîni, apa este de o calitate foarte proastă, din cauza concentrației mari de nitrați, nitriți care pătrund în apele de suprafață pe motiv că localitatea nu dispune de sistem centralizat de canalizare și stație de epurare a apelor uzate. Cu toate acestea, populația folosește apă din aceste fîntîni, chiar și în scopuri alimentare. În majoritatea cazurilor starea fîntînilor este satisfăcătoare.

În comună au fost construite 13 sonde arteziene dintre care, 5 sunt la balanța primăriei, 3 din ele sunt în funcțiune și 2 conservate, celelalte 8 sunt la gestiunea întreprinderilor din localitate. Calitatea apei este tehnico-menajeră în majoritatea din sonde, populația comunității folosește apa în scopuri menajere. Fiecare sondă are zonă de protecție conform standartelor.

Sistemului centralizat de aprovizionare cu apă acoperă o suprafață de 65% din teritoriul comunității cu o lungime de aproximativ 8 km cu țevă de presiune, alimentat din sonde arteziene, care continuă să se extindă, începutul construcției - anul 2007 și 9,5 km cu țevă de presiune cu alimentare din izvoare, construit în anii 80, secolultrecut. Starea sistemului este relativ bună, cu excepția conductelor de apă alimentate din izvoare, care sunt vechi și trebuie înlocuite.

La sistemul centralizat de alimentare cu apă sunt conectate toate instituțiile publice de pe teritoriul comunei Sipoteni, 3 dintre ele sunt conectate la ambele surse, de la izvor și sondă arteziană.

Din cele 2.237 de gospodării ale localității, 553 sunt conectate la apeductul, care este în gestiunea primăriei, încă 514 urmează a fi conectate prin construcția unui nou apeduct și aproximativ 400 de gospodării sunt conectate la apeduct care se alimentează din sonde arteziene ale întreprinderilor din comunitate.

În comuna Sipoteni, la moment sistemul centralizat de canalizare nu funcționează. În anii 70 a secolultrecut în comună a fost construit un sistem de canalizare care deservea doar 4 instituții publice, acestea sunt grădinița nr 1, centrul de sănătate, liceul care a fost deschis în 1980, complexul locativ destinat anagajaților fabricii de păsări din Sipoteni, grădinița care făcea parte din acest complex locativ, complexul locativ destinat angajaților întreprinderii silvice și fabrica de vin. Acest sistem de canalizare se întinde pe o lungime de 3.7 km pînă la stația de epurare. Din anii 90 sistemul de canalizare nu mai funcționează și nici stația de epurare a apelor.

Apele uzate, formate în gospodăriile din comună sunt acumulate în haznale (circa 2.230), doar 30% din aceste haznale sunt construite conform standartelor. Toate instituțiile publice au colectoare separate, ermetice care sunt curățite atunci cînd ating nivelul critic, apele uzate din aceste colectoare sunt transportate la stația de epurare din or. Călărași.

Pe teritoriul comunei Sipoteni este amplasată o stație de tratare a apelor cu capacitatea de 300 m² care a fost prevăzută doar pentru blocurile locative și întreprinderi, dar care nu funcționează din anii 90.

Serviciile de aprovizionare cu apă a localității sunt acordate de consiliul comunal Sipoteni și primărie (pentru rețelele care sunt la balanța și în gestiunea primăriei). Rețelele care sunt la balanța întreprinderilor sunt gestionate de administrațiile acestora. Acordarea serviciilor comunale se face prin intermediul primăriei, la moment doar pentru alimentarea cu apă. Prețul unui m³ de apă este de 10 MDL.

Unitățile economice cu potențial sporit de poluare a mediului din comuna Sipoteni sunt:

1. SA „Vitis-Lux-SL,, fabrica de vinuri din Sipoteni, la moment nu funcționează și nu este dusă o evidență a apelor consumate deoarece au la gestiune propria sondă arteziană, sistem de canalizare și epurare a apelor nu au. Amplasamentul și distanța (215m) redusă față de râulețul Pojarna favorizează scurgerea apelor reziduale în albia râului;
2. Întreprinderea Silvică Sipoteni și complexul locativ, se ocupă de prelucrarea lemnului, la moment au activitate redusă, consumul de apă nu este urmărit deoarece au propriile sonde arteziene la gestiune. Sistemul de canalizare și tratare a apelor uzate este defectat și nu funcționează, amplasamentul și distanța redusă (345m) față de râulețul Pojarna favorizează deversarea apelor uzate în râulețul Pojarna.
3. SA „Fabrica de păsări Tohile”, la moment nu funcționează, consumul de apă nu este urmărit deoarece au propria sondă la gestiune, apele uzate sunt depozitate în colectoare special amenajate. Stația de epurare nu funcționează. Distanța față de râulețul Pojarna este de (2490m), relieful și amplasamentul nu permit revărsarea apelor uzate în albia râului Pojarna.
4. Complexul de creștere a vitelor cornute, la moment cu activitate redusă, nu este dusă evidența consumului de apă deoarece au la gestiune propria sondă arteziană, distanța redusă (812m) față de râul Pojarna favorizează scurgerea apelor uzate în albia râulețului Pojarna;
5. În comuna Sipoteni la moment funcționează și 40 agenți economici care prin activitatea lor nu au impact semnificativ asupra albiei râului Bîc. Dar care produc deșeuri menajere.

Șeptelul de animale și păsări în cele 260 de gospodării este de 160 bovine, 380 - porcine, 130 - ovine, 70 - caprine, 94 - cabaline, 420 - iepuri, 14000 păsări. Dejecțiile animaliere în cantitate de 3.337 tone (calculat conform normativelor), în mare parte, sunt aruncate la gunoi și un procent mic sunt folosite în agricultură.

Pe teritoriul comunei este prezent un monument al naturii „Rîpa În Dos,, la o distanță de 1km de localitate, cu suprafața de 1.538 km².

Totodată, în comună sunt prezente 3 depozite de deșeuri menajere solide .

1. Gunoiște cu suprafața de 0.66 ha, volumul deșeurilor solide înhumate 2300 m³, începutul exploatării 2006, perioada de funcționare 2011, nu corespunde cerințelor și nu este autorizată. Prezintă pericol pentru râul Pojarna deoarece se află în imediata apropiere a râului la 50 m.
2. Gunoiște cu suprafața 0.54 ha, volumul deșeurilor solide înhumate 2130 m³, începutul exploatării 2001, perioada de funcționare 2006, nu corespunde cerințelor și nu este autorizată. Prezintă pericol pentru lacul de acumulare din Sipoteni care se află la o distanță de 500 m.
3. Gunoiște cu suprafața 0.38 ha, volumul deșeurilor solide înhumate 1725 m³, începutul exploatării 1998, nu corespunde cerințelor și nu este autorizată, amplasamentul și distanța față de râulețul Pojarna nu prezintă pericol de poluare.

Deoarece comuna Sipoteni nu dispune de sistem de canalizare, și primul apeduct al localității în gestiunea primăriei a fost construit în anul 2007, nu s-a dus o evidență a volumului de ape consumate și reziduale.

În prezent, primăria Comunei Sipoteni, în parteneriat cu Ministerul Mediului lucrează la un proiect care prevede construcția unui sistem de canalizare cu stație de epurare. S-a construit prin intermediul FISM și Fondului Ecologic 3 sonde arteziene cu apeduct (proiectul este perspectiva de dezvoltare).

De asemenea, în ultimii ani s-a atras atenție deosebită situației ecologice, sau organizat mai multe acțiuni cu tematica ecologică de instruire și informare, acțiunea „Hai Moldova”. Pe teritoriul comunității activează 2 ONG-uri care întrunesc în programul lor acțiuni de protecție a mediului

1.1.9. Orașul Călărași

Suprafața totală a orașului constituie 1836,76 ha. cu o populație de 16100 persoane și 6400 gospodării. Din suprafața totală: 905,37 ha reprezintă terenurile fondului silvic; 176,76 ha- terenurile fondului apelor; 588,63 ha- fondului de rezervă; 112 ha ocupate cu fișii forestiere de protecție și 54 ha- spații verzi; 509 ha –terenuri slab erodate, 723 ha- terenuri mediu erodate și 218 ha- terenuri puternic erodate. Suprafața râpilor constituie 26 ha, 310,58 ha sunt terenuri supuse alunecărilor de teren. Instituțiile publice/sociale sunt reprezentate prin Grădinița Guguță, Grădinița Lastarel, Școala Primară, Gimnaziul Ion Creangă, liceul M. Lomonosov, Liceul M. Sadoveanu, Liceul V. Alexandri, Școala sportivă de rezerve olimpice, Centrul pentru minori Mihai Viteazul, Centrul Medicilor de Familie, Casa de Cultură raională, Biblioteca Publică, Școala de arte, Centrul multifuncțional Alternativa-Epitrop.

Din categoria substanțelor minerale utile, în Călărași se extrage nisip de către agentul economic „Nirrom Roz”

Principalul curs de apă din localitate este considerat râul Bîc, care curge prin oraș pe o lungime de 10 km. Acesta estelipsit de fișia forestieră de protecție, iar apa din râu, în cantități mici, este utilizată în mod neautorizat pentru irigarea culturilor agricole. Pe segmentul str. Testemițeanu -str. Biruința se întîlnesc râpi înfundate, unde anterior au fost instalate țevi subterane de scurgere a apelor cu care se alimentează r. Bîc. De asemenea, o altă râpă este formată în partea de Nord a orașului. Or. Călărași are 16 bazine de apă, dintre care unul aparține SA „Piscicola Bîc”, 7 - APL cu destinație pentru agrement, 4 - transmise persoanelor fizice cu destinate pisciculturii și irigații parțiale, 4 - se află în proprietate privată destinate pentru piscicultură, irigare și agrement. Orașul dispune de 2 izvoare, dintre care unul este amenajat.

Populația orașului se alimentează din 147 fîntîni de mină dintre care 106 sunt amenajate. În majoritatea cazurilor calitatea apei nu corespunde normativelor de potabilizare după procentul de azotați, duritate, reziduu sec. În același timp, sunt luate la evidență/înregistrate 41 sonde de apă, dintre care 22 sunt funcționale. 14 sonde sunt exploatate (10- servesc drept sursă de apă pentru potabilizare, 4- scopuri industriale), altele 8 sunt conservate.

Sistemul centralizat de aprovizionare cu apă are o lungime de 67 km și a fost construit în 1961. La moment acesta se află într-o stare nesatisfăcătoare, cu termenul de exploatare expirat. La sistemul de canalizare sunt conectați 280 agenți economici, instituțiile publice din oraș, 5.800 persoane fizice, consumatori cu contract. Calitatea apei nu corespunde standardelor de calitate a apei potabile din cauza conținutului excesiv de fluor. Sistemul centralizat de canalizare, construit în a.1961 pe o lungime de 48 km se află în stare satisfăcătoare, deservește 280 agenți economici, 2800 consumatori cu contract, instituțiile publice. Apele uzate recepționate sunt evacuate la stația de epurare, iar apoi (după tratare) –în

rîul Bîc. Stația de epurare recent construită, cu capacitatea de 1400 m³/zi, la moment funcționează parțial. Funcționalitatea stației la capacitatea de proiect va fi asigurată odată cu construcția noii rețele de canalizare în cartierul locativ Vatamaneasa cu o lungime de 4 km., cu conectarea la stația de epurare din or. Călărași.

Serviciile de aprovizionare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate sunt realizate de către Întreprinderea Municipală „Gospodăria Comunal Locativă Călărași”. Întreprinderea deservește populația or. Călărași (16000 persoane), instituțiile publice și agenții economici din localitate, prestează servicii în bază de contract în alte sate, cum ar fi evacuarea apelor uzate acumulate în haznale, curățarea sistemelor de canalizare, conform tarifelor stabilite. Plata pentru apă și canalizare constituie 23,50 MDL pentru m³, plata pentru evacuarea deșeurilor este de 8 MDL.

În localitate funcționează 13 întreprinderi industriale, inclusiv 10 în industria alimentară și a băuturilor, 3- industria ușoară; 173 întreprinderi comerciale, hoteluri, restaurante, dintre care 140 magazine, 6 stații de alimentare cu combustibil; 7 întreprinderi care prestează servicii de transport; 50 –care prestează alte servicii, cum ar fi: reparații auto, reparații electrocasnice, frizerii și altele.

Conform raportului statistic nr. 1-gospodărirea apelor în 2011 de către utilizatorii primari s-a utilizat apă din sursele subterane și evacuate ape uzate, după cum urmează, în volum de:

- ÎM „GLC”- 366.2 mii m³ (captare) pentru necesități menajere, 147.0 mii m³ (evacuare), insuficient epurate
- ÎM „Călărași Divin” SA- 19.3 mii m³ (captare) pentru necesități de producere, 15.5 mii m³ (evacuare), insuficient epurate;
- SRL „Lapmol”- 18.9 mii m³ (captare) pentru necesități de producere, 17.04 mii m³ (evacuare), insuficient epurate;
- SA „Fabrica de conserve „ Călărași- 0.7 mii m³ (captare) pentru necesități de producere, 0.7 mii m³ (evacuare), insuficient epurate;
- ÎSS „Călărași” -0.3 mii m³ (captare) pentru necesități menajere și de producere, 0.2 mii m³ (evacuare), insuficient epurate.

În zona de protecție a bazinului Bîc este situată SA „Fertilitate” Călărași, în depozitul căreia sunt depozitate pesticide inutilizabile și interzise, reambalate în butoaie de plastic în cantități de 97,5 tone substanțe solide și 1,9 lichide. Depozitul nu corespunde cerințelor în privința stării tehnice.

În 2.822 de gospodării din localitate se întrețin 127 capete bovine, 410 capete porcine, 200 capete ovine, 110 capete caprine, 55 capete cabaline, 510 capete iepuri, 18010 capete păsări, 450 familii de albine. Deșeurile animaliere în cantitate de 3.331 tone (calculat conform normativeor) sunt depozitate temporar în curțile gospodarilor, iar mai apoi transportate și depozitate pe terenurile agricole și utilizate ca îngrășămintă organice, fie transportate la gunoiștea din oraș.

Orașul dispune de o rampă de depozitare a deșeurilor menajere solide (hârtie, plastic, metal, lemn, ect.) cu capacitatea de 250.000 m³, amplasată la periferia or. Călărași, pe teritoriul s. Nișcani. Pe teritoriul or. Călărași există încă cca 7 gunoiști neautorizate.

Calitatea apei este monitorizată de Centrul de Sănătate Publică la indicii chimici și bacteriologici, cu prelevarea probelor din robinete la Grădinița nr. 2, sația de pompare, nivelul 2 și 4, apeductul din str. Alexandru cei Bun.

Volumul de apă prelevat din sursele subterane pentru necesități menajere, de producere și consum potabil constituie 40.000-50.000 m³ lunar, iar volumul de ape uzate evacuate constituie 240.000 m³

anual , epurate insuficient. Aproximativ 40% din gospodăriile din or. Călărași nu sunt conectate la rețeaua de canalizare, evacuînd apele uzate neepurate în mod necontrolat. Veniturile acumulate de la prestarea serviciilor comunale constituie 3.600 mii MDL (pentru apă) și 600.000 MDL (evacuarea deșeurilor).

Din sursele proprii ale primăriei Călărași s-au alocat 103.224,95 MDL pentru construcția rețelelor de apeduct, 183.700 MDL pentru construcția rețelelor de canalizare, 500.000 MDL pentru construcția stației de epurare, 630.000 MDL- forarea unei fîntîni arteziene. La construcția unei porțiuni de apeduct pe un segment de 4,3 km a contribuit FISM-ul, suma bugetului proiectului-688.166,30 MDL; FEN-ul a contribuit la construcția rețelei de canalizare pe un segment de 2 km. (str. M. Cogîlniceanu, C. Negruzi, și Mitropolit Varlaam), suma bugetului total al proiectului constituie 1.660.572 MDL; ADR „Centru” a contribuit la construcția stației de epurare cu capacitatea de proiect de 1400 m³ /diurnă cu construcția a 2.452 m rețea de canalizare și 400 m. de apeduct, bugetul proiectului este de 25.437.050 MDL. La moment se află în construcție rețeaua de canalizare pentru cartierul locativ Vatamaneasa pe un segment de 4,5 km cu conetarea ulterioară la sistemul centralizat de canalizare prin care apele uzate vor fi transportate la stația de epurare locală. Suma de 3.500.000 MDL este alocată din Fondul Ecologic (FEN).

Problemele prioritare spre soluționare sunt:

1. Reconstrucția sistemelor de aprovizionare cu apă și canalizare (construite în a. 1961) și extinderea acestora în cartierele locative necanalizate.
2. Punerea în funcțiune a stației de epurare și asigurarea eficienței funcționalității în parametrii de proiect.
3. Construcția poligonului pentru depozitarea deșeurilor menajere solide în s. Nișcani formate în or. Călărași și localitățile din apropiere cu respectarea standardelor UE, lichidarea gunoiștilor neautorizate.
4. Soluționarea problemei privind păstrarea și după posibilitate evacuarea substanțelor chimice (pesticide interzise și inutilizabile) depozitate la SA „Fertilitate”, amplasată în zona de protecție a r. Bîc.
Utilizarea rațională a resurselor de apă de suprafață (bazine de apă) pentru irigare în mod autorizat și de limitare a valorificării terenurilor în zona de protecție a r. Bîc.
5. Împădurirea malurilor, salubritatea zonei de protecție și albiei r. Bîc.

1.1.10. Satul Nișcani

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 1.809,34 ha, cu o populație de 1.965 locuitori,și în 610 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 695,92 ha - arabile; 352,63 ha - plantații multianuale; 109 ha - pășuni; 409,57 ha - plantații forestiere; 170 ha - terenuri sunt slab erodate, 189 ha - terenuri mediu erodate și 132 ha - terenuri puternic erodate; 19,58 ha - supuse alunecărilor de teren. Suprafața râpilor constituie 8 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, gimnaziul, grădinița de copii, oficiul medicilor de familie, oficiul poștal, căminul cultural, biblioteca, oficiul poștal.

Pe teritoriul administrativ Nișcani curge rîul Bîc pe un segment de 5 km, protejat de o fișie forestieră în stare bună, cu arbori și arbuști de salcie, salcîm, măceș, soc . De asemenea pe teritoriul satului curge o râpă pe o lungime de 7 km,bine protegată de o fișie forestieră cuaceleași specii de arbori și arbuști.

În localitate sunt 10 iazuri, dintre care 6 aparțin primăriei, altele 4 sunt în proprietate privată (Arapan Ilie, Steclari Vasile, Stăvilă Gheorghe, Arman Vasile). Un iaz cu o suprafață de 7,0 ha, amplasat pe cursul râpei, este utilizat pentru irigare și creșterea peștelui, altele 3 bazine sunt mai mici de 0,5 ha. Starea acestora este bună, cu zona de protecție acoperită cu arbori și arbuști, predomină salcia.

Populația din localitate se alimentează din 183 fântâni de mină. Conform investigațiilor efectuate, calitatea apei din majoritatea fântânilor nu corespunde cerințelor normative. Multe dintre acestea necesită reparații.

Pe teritoriul localității sunt 5 izvoare, dintre care 3 izvoare au un debit de aproximativ 6 litri/minut, altele 2 cu debitul de aproximativ de 3 litri/minut. Starea izvoarelor este satisfăcătoare, apa corespunde cerințelor de potabilizare și se folosește pentru consum. În regiunea fermei de vite (la distanța de 7 km de la sat) este amplasată o sondă arteziană cu apă tehnică.

Sistemul de aprovizionare cu apă constituie 3,8 km, fiind construit în anii 60-70 ai secolului trecut și este reabilitat pe unele porțiuni. La sistem sunt conectate 300 gospodării și grădinița de copii. Apa se livrează gratis. Sistemul de canalizare are lungimea de aproximativ 2,6 km, a fost construit și pus în exploatare în 1990. Acesta asigură evacuarea apelor uzate de la grădinița de copii și ospătărie la stația de epurare, construită în aceeași perioadă. Colectorul de canalizare și stația de epurare, la moment nu sunt funcționale. Apele uzate de la populație sunt acumulate în haznale, neermetizate. Populația dispune de 30 colectoare de canalizare proprii, apele uzate sunt evacuate de Gospodăria Comunal-Localităţii Călărași, în restul cazurilor apele reziduale sunt deversate la întâmplare.

Analiza datelor obținute denotă că în localitate își desfășoară activitatea următoarele unități economice: SRL „Strapit” (agricultură, morărit, depozite, tehnica agricolă, ferme de bovine și porcine); CAP „Serviprest” (prestări servicii în agricultură); SRL „Magia Plastic” (materiale pentru construcții din aluminiu); SRL „Stivil-Vest” (producere, olărit); SRL „Lucoil Moldova” (stație de alimentare cu combustibil); SRL „VECAS-AUTO44” (spălătorie auto, bar); ÎI „Bătrâncea Gheorghe” (întreținerea și reparația automobilelor); SRL „MISTOR-BRAS” (abator, comerț); ÎI „PETRO-PIT-AGRO” (fabricarea nutrețurilor combinate pentru animale); ÎI „Brad Zinovia” (magazin de mărfuri industriale); ÎI „Vasile Motrică”, ÎI „Antonina Stratan”, SRL „GHERȘ-VAM”, ÎI „Olaru Serghei”, Cooperativa de consum „Tuzora” (magazine alimentare).

Ferma de vite mari cornute, prezentă în localitate, se alimentează de la sonda arteziană, care are capacitatea de 10 m³ zilnic. Apele uzate sunt acumulate în bazinul de acumulare, apoi evacuate pe terenurile agricole ca îngrășăminte organice.

Sectorul privat dispune de 80 capete ovine, 60 bovine, 180 capete porcine, 13000 păsări. Deșeurile animaliere în volum de aproximativ 1.500 tone se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și sunt utilizate ca îngrășăminte organice.

Pe teritoriul localității, pe o suprafață de 3,50 ha, este amplasat un poligon pentru depozitarea deșeurilor, dat în concesiune fără plată primăriei or. Călărași. La acest poligon sunt evacuate și deșeurile populației s. Nișcani.

Conform calculelor, volumul de apă consumată constituie pentru populație aproximativ 100 m³/zi, pentru sectorul zootehnic - 37 m³ /zi. Volumul de apă prelevată din sursele subterane constituie 22.750 l/zi., volumul de ape uzate transportate la stația de epurare este de 3.750 l/săptămâna. Apa uzată formată în sectorul casnic este evacuată fără epurare.

Studiul efectuat relevă că pentru reabilitarea sistemului de aprovizionare cu apă Fondul Ecologic Național a alocat 250.000 MDL.

În prezent, satul Nișcani este inclus în Proiectul Național de aprovizionare cu apă și canalizare, proiectul detaliat este finisat.

1.1.11. Satul Buda

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 1545.96 ha, cu o populație de 1.128 locuitori, și în 385 gospodării. Din suprafața totală -318 ha sunt terenuri cu destinație agricolă, 912,59 ha terenuri ale fondului silvic, 12 ha terenuri ale fondului apelor, 74,41 ha terenuri ale fondului de uz comun; 190 ha - terenuri sunt slab erodate, 20 ha- terenuri mediu erodate și 9 ha- terenuri puternic erodate; 85 ha- supuse alunecărilor de teren. Suprafața râpilor constituie 6 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, școala primară, grădinița de copii, oficiul medicilor de familie, căminul cultural, biblioteca publică.

Pe teritoriul administrativ al satului trece râulețul Răcățau pe o lungime de circa 5 km., apa se folosește la adăpatul animalelor și la irigare, fișiile forestiere de protecție lipsesc. Localitatea dispune de 4 rezervoare de apă, construite în anii 2005-2012 cu suprafața aproximativ de 1.20 ha, volumul de apă 45 000 m³, amplasate alăturat de cursul de apă. Apa se folosește pentru irigare, zonele de protecție lipsesc, 2 dintre acestea aparțin GT „Radu Agapie” altele 2 aparțin persoanelor fizice Agapi Ion și Vasiliu Valeriu. Totodată, în comunitate sunt 36 fântâni de mină. Circa 50% din ele sunt funcționale. Conform investigațiilor efectuate, calitatea apei din majoritatea fântânilor nu corespunde cerințelor normative de potabilizare după procentul de azotați, duritate, reziduu sec. Apa din cele 55 izvoare, amplasate pe teritoriul satului, este captată pentru aprovizionarea populației cu apă prin 5 apeducte cooperatiste cu o lungime totală de 9 km. Debitul este de aproximativ 5 l/s, și 125 de consumatori sunt conectați la acestea. Starea izvoarelor este bună.

O altă problemă stringentă a localității o constituie lipsa sistemului de canalizare. Apele uzate ce provin de la școală sunt acumulate în hazna și apoi evacuate cu autospeciala, apele uzate de la grădinița de copii se evacuează la ministația de epurare cu capacitatea de 3 m³ /zi; apele uzate de la populație (50 gospodării) sunt acumulate în haznale neermetizate, evacuate direct pe terenurile din curțile gospodărilor. Apeductele sunt gestionate de populație.

În sat își desfășoară activitatea economică: GT „Radu Agapie”; SRL „Dimiser-Alim”, ÎI „Lozovanu Liliana”, Consum COOP Pîrjolteni (magazine).

Sectorul privat dispune de 68 capete bovine, 28 ovine și caprine, 182 capete porcine, 4200 -păsări. Deșeurile animaliere în volum de 1.075 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și sunt utilizate drept îngrășămintă organice.

Localitatea dispune de 2 gunoiști cu capacitatea totală de circa 10 mii tone. Volumul deșeurilor acumulate constituie 500 tone.

Conform calculelor, volumul de apă prelevat (pentru irigare) din sursele de suprafață constituie 10.000 m³. Volumul de ape prelevată din sursele subterane constituie 35.000 m³ pentru aprovizionarea cu apă potabilă. Volumul de ape uzate acumulate în haznale este de 1000 m³, evacuate la stația de epurare circa 30 m³.

Din sursele proprii s-au alocat (a.2011) 10 mii MDL pentru extinderea apeductului; 40 mii MDL (a 2012) pentru instalarea ministației de epurare la grădinița de copii. În anul 2012 s-a proiectat forarea sondei arteziene și apeductului în s. Buda din sursele cetățenilor.

1.1.12. Satul Pîrjolteni

Suprafața totală a terenurilor localității constituie 1.618 ha cu populația de 1881 locuitori și 673 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor 627 ha sunt agricole; 388,5 ha- arabile; 233.5 ha sunt plantații multianuale; 436 ha- terenuri ale fondului silvic; 33 ha- pășuni; fondul apelor constituie 74 ha; 289 ha-terenuri sunt slab erodate, 59 ha- terenuri mediu erodate și 76 ha- terenuri puternic erodate; 81,15 ha- supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 39 ha, 8 ha ocupate de fișii forestiere de protecție și 5,2 ha spații verzi sunt gestionate de autoritatea publică locală.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt primăria, centrul de sănătate, grădinița de copii, gimnaziu, casa de cultură, biblioteca publică.

Pe teritoriul localității curge râulețul Răcătău, afluent de dreapta al râului Bîc, pe un segment de 8 km, malurile sunt acoperite cu vegetație de salcie.

În comună sunt construite 6 iazuri, cu suprafața totală de 14.08 ha, volumul de apă 48.5 mii m³, dintre care 4 aparțin primăriei și sunt transmise în arendă persoanelor fizice Cuțenco Pavel (1,54 ha), Badiea Ion (7,44 ha), Badiea Ivan (1,1 ha), Bafîn Vladimir (2,75 ha, uscat) cu destinația pentru irigare și piscicultură; 2 private ce aparțin cet. Manjeru Ion (15 ha) și Bînzari Iuliana (1,1 ha).

Populația se alimentează din 168 fîntîni de mină (inclusiv publice- 74 fîntîni). Conform investigațiilor, calitatea apei din majoritatea fîntînilor nu corespunde cerințelor normative de potabilizare după procentul de azotați, duritate, reziduu sec. La moment, sunt construite 2 sonde de apă, care se exploatează de către APL și servesc surse de alimentare a populației (apă tehnică).

În localitatea Pîrjolteni, sistemul de aprovizionare cu apă este format din 2 apeducte separate, cu lungimea totală de 21 km. Ambele au fost puse în funcțiune în 2007. La aceste apeducte sunt conectate 443 gospodării și instituțiile publice. Apele uzate formate la Centrul de Sănătate, grădiniță și gimnaziu sunt acumulate în 4 haznale (1,2,1). Serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate de API, la tarif de 10 MDL pentru 1 m³. Sondele sunt conectate la un rezervoar cu volumul de 50 m³. Apele uzate de la instituțiile publice din localitate sunt evacuate în bază de contract la stația de epurare a or. Călărași.

Aici, își desfășoară activitatea 485 gospodării țărănești, 9 agenți economici: SRL „Bînzari Vasile”, SRL „Gidvit- Mec” (agricultură, servicii); Filiala SA „Codrenca” (cusătorie); SRL „IVENTI”, SRL „ȘANOI-ELIT”, ÎI „Veronica Barcari”, ÎI Vasile Toma”, ÎI „Beșelea Sabina” Consum COOP (comercializarea produselor-magazine).

Sectorul privat dispune de 60 ovine, 64 bovine, 168 capete porcine, 9.500 păsări. Gunoil de grajd, în cantitate de 1.312 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și utilizat în calitate de îngrășămintă organice.

Localitatea dispune de o gunoiște construită fără proiect. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște. Populația transportă deșeurile în mod individual de la instituțiile publice și de pe strada centrală sunt evacuate în mod centralizat de autoritatea publică locală.

Conform calculelor volumul de apă uzată evacuată fără epurare de la grădiniță, gimnaziu este de 50 m³.

Actualmente, comunitatea participă în proiectul regional privind managementul deșeurilor în raioanele Nisporeni, Călărași și Strășeni, finanțat de ADR Centru.

1.1.13. Satul Horodiște

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 2.602 ha, cu o populație de 3.021 locuitori, și în 1.129 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 956,75 ha sunt terenuri agricole; 671 ha- constituie fondul silvic; 2,24 ha - fondul apelor; 445 ha-terenuri sunt slab erodate, 273 ha- terenuri mediu erodate și 86 ha- terenuri puternic erodate; 159,22 ha- supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 32 ha; 53 ha-terenuri acoperite cu păduri, 24 ha fișii forestiere de protecție și 5,8 ha spații verzi, sunt gestionate de autoritatea publică locală.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, liceul teoretic, grădinița de copii, Centrul Comunitar „Aspirație”, biblioteca publică, Muzeul de studiere a ținutului natal, Oficiul medicilor de familie, Oficiul poștal, Filiala Băncii de Economii.

Pe teritoriul satului trece râulețul Răcătau, afluent de dreapta a râului Bîc cu o lungime de 8 km, parțial uscat (în perioada secetoasă fără apă).

Pe teritoriul localității sunt 2 iazuri, 1- cu suprafața de 2,0 ha, volumul de apă de 150 m³, construit în a. 2006 este înămolit, al doilea- cu suprafața de 0,24, construit în 1986. Starea digurilor este satisfăcătoare.

Populația se alimentează din 191 fântâni de mină. Calitatea apei nu corespunde cerințelor normative de potabilizare după procentul de azotați, duritate, reziduu sec. Totodată, pe teritoriul localității sunt 23 izvoare, 3 sonde arteziene, dintre care 2 funcționează și una este conservată. Pe parcursul anilor 2011-2012 s-a construit un apeduct cu o lungime totală de 1.150 m, la care pînă în prezent sunt conectați 24 consumatori, acest număr fiind în creștere. Apele uzate formate la liceul teoretic și grădinița de copii sunt acumulate în haznale. În proces de construcție sunt 2 stații de epurare.

Activitățile economice sunt desfășurate de 475 gospodării țărănești și 14 agenți economici (sectorul comercial).

Sectorul privat dispune de 212 capete ovine, 256 - bovine, 547 - capete porcine, 7674 - păsări. Gunoiul de grad, în cantitate de 3498 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și utilizat ca îngrășămintă organică.

Localitatea dispune de o gunoiște neautorizată. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște.

Conform calculelor volumul de apă consumată, constituie 100 m³/zi, apa uzată formată în sectorul casnic este evacuată fără de epurare.

În comunitate activează AO „Speranța”, AO „Viitorul”, AO „Codreanca”, AO „Perspectiva”,

1.1.14. Satul Căbăiești

Localitatea dispune de 1167,87 ha, cu o populație de 1165 locuitori, cuprinși în 309 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 520 ha- terenuri agricole; 169,25 ha-arabile; 158 ha- plantații multianuale; 80 ha- pășuni; 67 ha-terenuri sunt slab erodate, 54 ha- terenuri mediu erodate și 131 ha-terenuri puternic erodate; 96 ha- supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 17,39 ha;

26,46 ha acoperite cu vegetație forestieră (păduri) și 3,4 ha spații verzi sunt gestionate de autoritatea publică locală.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, gimnaziul, grădinița de copii, oficiul medicilor de familie, căminul cultural, bibliotecă publică.

Pe teritoriul satului trece râulețul Răcătău, afluent de dreapta a râului Bîc pe cu o lungime de 5 km, parțial uscat (în perioada secetoasă fără apă), zona de protecție lipsește, pe maluri cresc arbori de salcie și salcîm.

Populația se alimentează din 115 fîntîni de mină. Conform investigațiilor apa corespunde cerințelor de potabilizare.

Pe teritoriul localității sunt 6 izvoare, apa cărora este utilizată în scopuri menajere, calitatea apei corespunde cerințelor pentru consum potabil.

Instituțiile publice din localitate (gimnaziul, grădinița de copii, primăria, un agent economic și 48 gospodării) sunt alimentate cu apă din izvoare prin captate într-un rezervor, cu volumul de aproximativ 20 tone. Apele uzate de la gimnaziu și grădinița sunt acumulate în hazanle, apele uzate formate în sectorul casnic sunt deversate în gropi care ulterior se infiltrează în sol.

Aici, își desfășoară activitatea 306 gospodării țărănești și 5 agenți economici (sectorul comercial).

Sectorul privat dispune de 150 capete ovine, 190 bovine, 490 capete porcine, 3390 păsări. Gunoiul de grajd în cantitate de 1.277 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și utilizat ca îngrășămint organice.

Localitatea dispune de 2 gunoiști cu capacitatea totală de 50 tone. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște.

Conform calculelor efectuate, volumul de apă consumată constituie 106 m³/24 ore. Volumul de ape uzate acumulate în hazanle și transportate la stația de epurare constituie 40 m³.

Din sursele locale s-au alocat 80 mii MDL pentru construcția apeductului. La moment se lucrează asupra unui nou proiect de aprovizionare cu apă a populației în arii mai extinse pentru care APL a alocat 350 mii MDL, contribuția populației-229 mii MDL și aproximativ 3 mln. MDL se vor aloca de către Fundația „Filiala din Moldova a fundației SCAT” (ApaSan).

1.1.15. Satul Sadova

Localitatea se întinde pe o suprafață de 1994,68 ha, cu o populație de 2980 locuitori, și în 1180 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 1600,15 ha sunt terenuri agricole; 751,76 ha-arabile; 820,88 ha- plantații multianuale; 218,5 ha- pășuni; 38,0 ha terenuri ale fondului silvic; 406 ha- terenuri slab erodate, 351 ha- terenuri mediu erodate și 245 ha- terenuri puternic erodate; 204,5 ha - supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 20 ha; 28 ha-terenuri acoperite cu vegetație forestieră, 66 ha fișii forestiere de protecție și 6,3 ha spații verzi sunt în gestiunea autorității publice locale.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, gimnaziul, grădinița de copii, oficiul medicilor de familie, casa de cultură, bibliotecă publică.

Satul dispune de zăcăminte de nisip, utilizate de populație în cantități mici pentru necesități locale.

Pe teritoriul satului trece râul Bîc cu o lungime de 4 km, râpa Ștefirița cu o lungime de 1 km, râpa din centrul satului cu o lungime de 6 km. Zona de protecție a râului lipsește, pe maluri există arbori a salcie. În localitate sunt 21 iazuri, cu suprafața de 20,8 ha, construite în perioada anilor 1950-2000. Starea acestora este bună, apa se folosește pentru irigare, agrement. Predomină speciile de salcie și mesteacăn.

Populația se alimentează din 300 fântâni de mină, utilizate pentru alimentarea cu apă a populației. Conform investigațiilor apa corespunde cerințelor de potabilizare. Pe teritoriul localității sunt 2 izvoare amenajate cu uluce și jolob, apa se captează și este utilizată pentru potabilizare, precum și 2 sonde arteziene, construite de populație, exploatabile cu apă tehnică, utilizată pentru necesități menajere, de asemenea prin altele 2 apeducte .

Sistemul de aprovizionare cu apă întrunește în sine 2 apeducte, alimentate din 2 izvoare cu 2 rezervuare, întreținute de populație cu o lungime de 3 km (2 km și 1 km) și alimentează cu apă potabilă instituțiile publice (gimnaziu, grădinița, CSP) și 80 gospodării, precum și 2 sonde arteziene, construite de populație, exploatabile cu apă tehnică, utilizată pentru necesități menajere de asemenea prin altele 2 apeducte .

Sistemul de canalizare și stația de epurare sunt deteriorate și nu funcționează. Apele uzate de la instituțiile publice sunt acumulate în haznale și evacuate la stația de epurare din or. Călărași. Apele uzate formate în sectorul casnic sunt evacuate fără epurare în mediul natural. Evidența consumului de apă nu se duce.

Activitățile economice sunt desfășurate de 1.070 Gospodării Țărănești și 14 agenți economici: SRL „Sadova –Vin” (comercializarea vinului); SRL „Arivaproduct” (Importarea și creșterea puilor, realizarea lor); Vulpe Serghei, Efros Vitalie, Vulpe Vasile (confeccionarea și comercializarea lăzilor pentru produse agricole-patent); SRL „Arivacom”, ÎI „Valeriu Gavrilă”, ÎI „Natalia Dodon”, ÎI „Simion Eni”, ÎI „Rusu Viorica” (vînzarea produselor alimentare și nealimentare); ÎI „Anghel Vasile” (comercializarea produselor nealimentare); SRL „Anatolie Dodon” (comercializarea produselor agricole); Baza de odihnă „Sadovo” (vînzarea produselor alimentare/perioada de vară); ÎI „Gurghiș Petru” (prestări servicii/sala de festivități).

Sectorul privat dispune de 355 capete ovine, 82 bovine, 82 capete porcine, 10504 păsări. Gunoiul de grajd în cantitate de 1500 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și este utilizat ca îngrășămint organic.

Totodată, localitatea dispune de o gunoiște amplasată în zona de Nord- Vest a satului. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște.

1.2. Recomandări pentru ameliorarea situației ecologice din bazinul râului Bîc pentru localitățile din raionul Călărași

1. Aprovizionarea centralizată cu apă pentru consum potabil, astfel pot fi eliberate izvoarele, care vor servi drept surse de alimentare cu apă naturală a râului Bîc și afluenților lui.
2. Construcția, în paralel cu sistemele și rețele de apeduct, sistemelor centralizate de canalizare, astfel evitând deversările directe a apelor reziduale formate în sectorul comunal locativ în mediul natural.
3. Construcția stațiilor de epurare a apelor uzate, obiecte cu menire de protecție a mediului, cu conectarea populației, instituțiilor publice și unităților economice, astfel minimalizînd impactul negativ asupra apelor de la sursele de poluare funcționale.

4. Lichdarea digurilor și barajelor construite neautorizat, astfel asigurând debitul de apă a râului Bîc și afluenților lui.
5. Evacuarea gunoiștilor din zonele de protecție a apelor, salubritatea și amenajarea celor existente.
6. Crearea serviciilor comunale, care vor gestiona sistemele de aprovizionare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate, asigurarea evidenței primare a consumului de apă și prezentarea rapoartelor statistice.
7. Gestionarea conform cerințelor a bazinelor de apă, îndeosebi celor amplasate pe cursurile de apă, pașaportizarea lor, astfel asigurând debitul salubru de apă pe cursul inferior al râurilor din teritoriul raionului.

CAPITOLUL 2: SITUAȚIA GENERALĂ ECOLOGICĂ DIN BAZINUL RÎULUI BÎC, PE TERITORIUL RAIONULUI STRĂȘENI

În spațiul hidrografic al râului Bîc sunt amplasate 22 localități întrunite în 15 unități teritorial-administrative (primării): Dolna, Micleușeni (Guzun), Lozova (Stejăreni), Vorniceni, Bucovăț (Rassvet), Tătărești, Negrești, Ghelauza (Saca), Roșcani, Sireți, Gălești (Găleștii Noi), Căpriană, Cojușna, Pânășești (Ciobanovca) și Strășeni (Făgureni) cu o populație de 67.627 locuitori cuprinși în 23.463 gospodării.

Suprafața totală a terenurilor acestor localități constituie 43.727 ha, dintre care 17.348 ha sunt terenuri agricole, 8167 ha terenuri arabile, 6733 ha terenuri ocupate sub plantații multianuale (vii, livezi), 1.335 ha pășuni, 3219 ha ocupate cu plantații forestiere sau 7,4 % din totalul terenurilor; 11248 ha sunt calificate ca erodate, ceea ce constituie 25,7 % din terenuri. Suprafața terenurilor ocupate derîpe constituie 155 ha și alunecări de teren 453 ha, ceea ce se echivalează respectiv cu 0,3 și 1,04 %.

În localitățile menționate activează 23 instituții de învățămînt preuniversitar, inclusiv 9 licee (Micleușeni, Lozova, Vorniceni, Sireți, Cojușna și 4 în Strășeni), 12 Gimnazii (Dolna, Lozova, Bucovăț, Tătărești, Negrești, Gelauza, Roșcani, Gălești, Căpriană, Cojușna, Pânășești, Strășeni), o școală primară (Sireți), o școală-grădiniță (s. Saca); 22 instituții preșcolare, 21 instituții medicale, 10 biblioteci publice; 13 instituții culturale; 3 Centre Comunitare (centru de reabilitare Micleușeni, Tătărești, centrul de plasament „Bunevolența” Cojușna); școala muzicală (Lozova); 2 școli de artă (Cojușna, Strășeni); casa de creație (Strășeni); clubul sportiv (Sireți); centrul tinerilor naturaliști (Cojușna). În localitatea Vorniceni este amplasat Spitalul Ftiziopneumologic „Chiril Draganiuc” de rang republican. În perimetrul localităților Sireți și Căpriană sunt situate două mănăstiri, în localități biserici.

În perimetrul comunei Lozova este situată Rezervația Științifică „Codru” pe o suprafață de 5177 ha; aria protejată cu management multifuncțional „Linca cu Bumbăcărîta”. În satul Dolna este situat Conacul Boierului Z. Ralli, muzeul „A. Pușchin” pe o suprafață de 1,0 ha. Pe moșia localității date există Rezervația Peisagistică „Dolna” pe o suprafață de 389 ha, cuprinsă în ocolul silvic „Iurceni”, Nisporeni-silva. În localitatea Sireți este situat monumentul geologic „Cariera Cazacu”, în or. Bucovăț-monumentul de arhitectură peisageră „Aleea de larice și tei, grupuri de conifere”, iar în s. Vorniceni – monumentul naturii „Rîpa la Chetrărie”.

În bazinul hidrografic sunt răspîndite zăcăminte de nisip, iar în localitățile Micleușeni și Sireți acestea sunt utilizate neautorizat de populație în cantități mici pentru necesități locale. În localitatea Bucovăț cu o eventuală extragere minieră, însă după calitate nu poate fi utilizat în construcție; argilă și nisip în localitățile Dolna, Lozova, Vorniceni, Gălești și Căpriană, cu extragere neautorizată de către populație în cantități mici pentru necesități gospodărești. În Localitatea Roșcani sunt 2 lutării care la moment nu se exploatează.

Rețeaua hidrologică în bazinul hidrografic Strășeni este reprezentată de râul Bîc, care traversează pe un segment de circa 10 km teritoriile comunităților Bucovăț, Pânășești și Strășeni afluentul Bucovăț, care traversează pe un segment de circa 20 km localitățile Dolna, Micleușeni, Lozova și afluentul Ișnovăț, care traversează pe un segment de circa 5 km localitatea Căpriană, precum și un șir de râulețe fără nume și rîpi alimentate din izvoare neamenajate, ploi și apele uzate deversate din sectorul comunal-locativ, de unitățile economice/comerciale. În localitatea Sireți rîpa satului alimentată din 2 râulețe în condiții favorabile alimentează lacul de acumulare Ghidighici. Zonele de protecție a râulețului Bucovăț în segmentele localităților Micleușeni, Lozova și Vorniceni se respectă, în zonele riverane sunt sectoare acoperite cu arbori de salcie. În perioada de secetă râulețele și rîpile sunt uscate. Pe cursul râului Bîc în

segmentele localităților Pânășești și Strășeni este construit un dig de protecție contra inundațiilor. Malurile râului sunt acoperite cu o varietate de vegetație forestieră: stejar, tei, ulm, arțar, plop, salcie. Alăturat de râu (dreapta pe curs) este construit un canal pentru acumularea apelor pluviale cu conexiunea canalelor de drenaj, pe când în unele segmente cu apă, ea este utilizată în mod neautorizat pentru irigarea culturilor agricole/legume de pe terenurile valorificate până la canal. Malurile sunt acoperite cu stuf. Anterior, apele acumulate în canal prin 2 stații de pompare se pompau în râul Bîc, astfel asigurându-l cu apă. Pe parcurs aceste stații de pompare au fost distruse și în condițiile actuale râul este lipsit de apă, iar în perioada secetoasă a anului este uscat. În preajma or Strășeni teritoriile ocupate cu stuf s-au extins formînd o zonă umedă cu o rețea de canale ce conțin apă. În localitățile din bazin sunt construite 55 obiecte acvaticice/iazuri, dintre care 30 se află în proprietate privată (unul construit în a. 2003 în localitatea Sireți conform documentației de proiect, coordonată și avizată în modul stabilit) ce constituie 54,5 %, 4 sunt uscate (Negrești-3, Strășeni-1), unul este înnămolit în localitatea Dolna. Majoritatea iazurilor au fost construite fără proiect, în anii 60-90 a secolului trecut, cele private pe suprafețe mai mici în perioada 2000-2011 erau utilizate pentru irigare și creșterea peștelui, scopuri de agrement. O parte dintre acestea sunt parțial acoperite cu vegetație. Două iazuri s-au reconstruit în a. 2007 pe terenul public din preajmămănăstirii. Cele mai multe iazuri s-au construit în localitățile Lozova-10, Vorniceni-6, cîte 5 în localitățile Dolna, Roșcani și Cojușna. În localitatea Lozova dintre cele 10 iazuri existente-7 sunt private, construite în anii 2000-2011 și nu sunt luate la evidența cadastrală. În localitatea Gălești unul dintre cele 3 iazuri este gestionat de ÎM “Piscicola Gălești”, pe când altele 2 sunt în litigiu. Starea digurilor în majoritatea cazurilor este satisfăcătoare. În localitatea Bucovăț a fost excavat un canal cu lungimea de 100 m și lățimea de 6 m destinat irigării cîmpurilor “MAGO” SRL. La moment întreprinderea nu funcționează și apa din canal nu se utilizează. În localitatea Pânășești în a. 1980 au fost excavate 2 lacuri, dar la moment acestea sunt înnămolite.

În bazin sunt prezente 94 izvoare, 40 dintre care sunt captate pentru consum potabil și alte necesități gospodărești, 2 sunt în faza de evaluare cu captarea ulterioară (Micleușeni), ceea ce constituie 43 % din numărul total de izvoare. Astfel, sunt captate 13 izvoare în s. Vorniceni, 9 izvoare în c. Micleușeni, 6 izvoare în s. Lozova, 5 izvoare în s. Dolna, cîte 3 izvoare în s. Gălești și Căpriană, unul –în s. Cojușna. Cele mai multe izvoare sunt situate în localitățile Căpriană-22, Vorniceni-18, Micleușeni-11. Izvoarele în număr de 15 din localitatea Strășeni sunt amenajate și utilizate pentru alimentarea cu apă pentru consum potabil. Calitatea apei din izvoare corespunde cerințelor normative de potabilizare.

Localitățile dispun de 5.582 fîntîni de mină dintre care circa 4000 sunt publice, ceea ce constituie 70%. Apa se utilizează în scopuri potabile, menajere, irigarea grădinilor din sectorul casnic. De o calitate mai bună se constată apa în majoritatea fîntînilor din localitatea Bucovăț, în baza investigațiilor efectuate în a. 2011 de către CSP Strășeni, în restul localităților apa din fîntînile de mină nu corespunde cerințelor normative de potabilizare.

În localitățile din bazin, cu excepția satelor Dolna și Căpriană, sunt luate la evidență 63 sonde arteziene, dintre care 32 exploatabile, 18 conservate, 4 aparțin unităților economice iar altele 3 nu sunt luate la evidență în localitatea Lozova; 3- “Avicola Shaver” (Bucovăț); 2 aparțin spitalului de Ftiziopneumologie, 2 unităților economice, altele 2 aparțin CPC “Agrovin” și sunt conservate (s. Vorniceni); una este privată (Gălești Noi). În localitățile Tătărești, Negrești, Ghelauza, Roșcani și Sireți sondele servesc drept surse de alimentare a populației cu apă. Apa din sonde se constată ca tenhică (borhută). În localitatea Cojușna dintre cele 9 sonde luate la evidență, 6 sunt în gestiune la 3 întreprinderi (4- fabrica de vin), dintre care 4 se exploatează, 2-conservate; 3 sonde aparțin APL, la moment conservate. Dintre 13 sonde luate la evidență în or. Strășeni, 5 sunt exploatabile, altele 8 sunt conservate.

O parte din populația localităților Dolna, Micleușeni, Lozova, Vorniceni, Găleștii Vechi, Căpriană, Cojușna se aprovizionează cu apă din 40 izvoare. Din sonde se alimentează o parte din populația din localitățile Bucovăț, Tătărești, Negrești, Gelauza, Roșcani, Sireți, Găleștii Vechi și Găleștii Noi, Strășeni și Stegăreni.

Prin 10 rețele de apeducte se alimentează 700 gospodării și 8 instituții publice din s. Vorniceni. Spitalul din localitate se alimentează dintr-un izvor și o sondă, ambele surse conectate la același apeduct. Prin 9 rețele de apeduct se alimentează 450 gospodării și instituțiile publice în localitatea Micleușeni, prin intermediul a 6 apeducte se alimentează, respectiv 100 gospodării și Gimnaziul (s. Dolna) și 350 gospodării, liceul și grădinița (Lozova). 5 apeducte alimentează 350 gospodării, instituțiile publice (Găleștii Vechi) și 200 gospodării (Găleștii Noi), 4 apeducte alimentează 391 gospodării și instituțiile publice în s. Sireți. În s. Căpriană se alimentează din 3 apeducte 540 gospodării, gimnaziul și mănăstirea. În localitățile Bucovăț, Tătărești, Negrești, Roșcani se alimentează respectiv 434, 60, 103, 262 gospodării. Grădinița de copii (Dolna), gimnaziile și grădinițele de copii (Negrești, Gelauza) se alimentează din fântâni de mină. Din fântâni de mină se alimentează de asemenea populația din localitățile Guzun și Saca, precum și populația și instituțiile publice din localitățile Pânășești și Cojușna, utilizând pompe și rețele particulare. Sistemul centralizat de aprovizionare cu apă or. Strășeni include 3 unități: Priza de apă Micăuți, Stația Iachir și Stația Veselovschi la care sunt conectați 50 agenți economici, instituțiile publice din oraș și 4.900 consumatori particulari. Lungimea totală a rețelilor de apeduct în localitățile din bazineste de circa 205 km.

De rețele de canalizare dispun localitățile Dolna, pe un segment de 200 m, construit recent și care deservește grădinița de copii, cu evacuare apelor uzate la stația de epurare nou construită de tip "Topaz" cu capacitate de epurare de 1,5 m³/zi; Lozova pe un segment de 2,0 km, reconstruit la care sunt conectate liceul, grădinița și CMF; Tătărești pe un segment de 500 m, reconstruit (2007) care deservește instituțiile sociale, apele uzate fiind transportate în groapa Bekker nefuncțională din localitate. La 3 rețele cu lungimea de 60 m sunt conectate separat liceul, grădinița și CMF, școala primară. Pe un segment de 1.0 km la o rețea de canalizare sunt conectate gimnaziul și grădinița în localitatea Gălești. De rețea de canalizare dispune Mănăstirea Căpriană. Apele uzate sunt deversate prin 2 pâraie în iazul public din preajma mănăstirii. Stația de epurare construită în perioada de până în 2010 este deteriorată, nefuncțională. De rețele de canalizare dispune și spitalul Ftiziopneumologic din Vorniceni, reconstruit în anii 2009-2011, conectat la stația de epurare care urma să fie reconstruită și pusă în funcțiune începând cu a. 2008. Lucrările de reconstrucție n-au fost efectuate și în locul acestei stații s-a construit altă stație, lucrările de construcție n-au fost finalizate și sistemul de epurare a apelor uzate nu este funcțional. În aceste condiții spitalul evacuează zilnic 40 m³ de ape reziduale printr-un canal de scurgere direct în râulețul din apropierea spitalului, care alimentează r. Bucovăț. În acest râuleț se deversează și apele uzate de la blocurile locative și grădinița de copii, care anterior se pompau la stația de epurare a spitalului Ftiziopneumologic din Vorniceni. În s. Vorniceni apele uzate de la liceul din localitate sunt evacuate și acumulate într-un veceu de tip Ecosan, construit în a. 2009-2010, care reprezintă o hazna hidroizolată cu capacitatea de 20 m³.

Sistemul de canalizare cu o lungime de 15 km este conectat la colectorul municipal Vatra- Chișinău și deservește instituțiile publice și 900 gospodării din localitatea Cojușna. Prin 3 stații de pompare apele uzate sunt transportate la stația de epurare a mun. Chișinău. Sistemul de canalizare cu lungimea de 35 km, dintre care pe 18 km este funcțional și deservește 60 unități economice, 107 blocuri locative, 300 gospodării și instituțiile publice în or. Strășeni. Apele uzate sunt acumulate într-un iaz biologic, unde prin stația de pompare neconectată la colectorul Vatra-Chișinău, se pompează în volum de 800 m³/24 h direct în mediul natural, care în cele din urmă ajug în râul Bîc. Nu sunt funcționale 3 stații de epurare în localitatea Bucovăț; stația de epurare de la spitalul Ftiziopneumologic, stația de epurare și stația de pompare din localitatea Vorniceni. Într-o stare deplorabilă se află și rețeaua de canalizare pe un

segment de 2,0 km în localitatea Pânășești. La etapele de construcție se află stația de epurare de tip "Biotal-20" în localitatea Lozova.

În lipsa sistemelor de canalizare, apele uzate formate la instituțiile publice, precum și la o parte din populația conectată la apeducte sunt acumulate în haznale. De regulă, aceste haznale sunt neermetizate și duc la pătrunderea apelor uzate prin sol în apele freatice, cauzând poluarea lor. O parte nesemnificativă din apele uzate acumulate este evacuată cu autospeciala în locuri neautorizate. De la populația neconectată la sistemele de canalizare, unitățile economice/ comerciale din localitățile din bazin apele uzate sunt deversate direct în mediul natural.

Serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate de proprietarii de apeducte în localitățile Dolna, Micleușeni, Lozova; de către o persoană nominalizată din partea primăriilor din localitățile Tătărești și Roșcani, una nominalizată de consumatori (Sireți); Asociația beneficiarilor de apă potabilă ABAR "Duruitoarea" (Vorniceni); AO "Apeduct Negreșt" și ÎI "Zarea Vasile" (Negrești); ÎM GC "Gălești" (Găleștii Vechi) și ÎI "Veronica Ursu" (Găleștii Noi); Asociația agricultorilor "Biruința" (Cojușna); primăria s. Căpriană. ÎMSC "Bucovăț", constituită dar nu a funcționat din motive economice. În localitatea Micleușeni a fost creat AO a consumatorilor de apă "Micleușeni", iar în Lozova se creează ÎM "Servicom Lozova". Serviciile de canalizare în localitatea Cojușna sunt acordate de ÎM "Apa-Canal Cojușna". Serviciile de aprovizionare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate formate în or. Strășeni sunt acordate de ÎM "Apa-Canal Strășeni".

În localitățile Dolna, Micleușeni, Lozova, Vorniceni, Bucovăț, Ghelauza, Sireți, Căpriană și Pânășești tarife nu sunt stabilite și evidența consumului de apă nu se duce. Cheltuielile sunt acoperite doar pentru consumul de energie.

Pentru celelalte localități tarifele diferă de la 7 lei/m³ de apă (Găleștii Noi), la 9 lei/m³ de apă (Roșcani), 10 lei/m³ (Tătărești, Negrești), 14 lei/m³ (Găleștii Vechi) și 14 lei/m³ (Strășeni). Pentru serviciile de canalizare -12,5 lei/m³ (Cojușna) și 10 lei/m³ (Strășeni).

Activitățile economice sunt desfășurate de către 795 unități, dintre care 72 întreprinderi industriale: 23 industrii alimentare și abiauturilor, 39 – industrii ușoară și 10 în construcții; 7 ferme și complexe zootehnice (Bucovăț-2, Vorniceni-2, Lozova-1, Sireți-1, Pânășești-1); 2 frigidere (Dolna și Căpriană); 506 întreprinderi comerciale; 14 stații Peco; 168 – prestării servicii. În sectorul agricol activează 21 agenți economici, în localitatea Cojușna sunt localizate 5 depozite. În localitatea Vorniceni sunt 2 depozite de păstrare a îngrășămintelor și substanțelor chimice, care aparțin CAP "Vorniceni" dar la moment sunt goale.

În gospodăriile particulare sunt întreținute 3.767 ovine și 414 caprine, 1.225 bovine, 6.852 porcine, 324 cabaline și 89.947 păsări. Deșeurile de grajd în cantitate de 30.036 tone (calculat conform normativelor) temporar se depozitează în curțile cetățenilor, o parte fiind transportată pe ogoarele private și utilizate ca îngrășămintă, altele se transportă la gunoiștile din localitate, ori se împrăștie pe terenurile din apropierea localităților, inclusiv și în preajma cursurilor de apă.

În localitățile din bazin sunt luate la evidență 15 gunoiști dintre care 11 se consideră autorizate prin decizia consiliilor locale. Poligonul de depozitare a deșeurilor din com. Gălești este amplasat pe fostul depozit de chimicale. Majoritatea gunoiștilor nu sunt amenajate, și sunt construite fără proiect de construcție. Evidența deșeurilor și cantităților transportate la gunoiști nu se duce. Astfel, volumele de deșeuri acumulate la depozitele de deșeuri nu se cunoaște. În unele localități cantitățile de deșeuri acumulate la depozite se calculează în baza normativelor stabilite. În majoritatea cazurilor, transportarea deșeurilor la locurile de depozitare se efectuează în mod individual, fără evidență. Localitățile Sireți, Roșcani, Pânășești și Căpriană sunt deservite prin contract de ÎM Salubr Sireți,

transportând deșeurile la gunoiștile din localitatea respectivă la tariful de 30 -50 lei/lună (pentru persoanele fizice și respectiv juridice). Deșeurile formate în 600 gospodării din localitatea Tătărești se evacuează cu tractorul la tariful de 60 lei/lună. ÎM “Salubr Cojușna” deservește 900 persoane, evacuând deșeurile cu autospeciala la gunoiștea din localitate la tariful de 25 lei/lună; 200 persoane juridice și 6700 persoane fizice sunt deservite de ÎM “Gospodăria Comunală” Strășeni.

În unitățile administrative Micleușeni, Lozova, Vorniceni, Tătărești, Negrești, Roșcani, Gălești și Strășeni (conform calculelor) volumul de apă preluat din sursele de aprovizionare constituie 764.988 m³ de apă. Orașul Strășeni consumă 403.100 m³ de apă și deversează fără epurare 139.400 m³ ape uzate.

Pentru construcția rețelelor de apeduct, sistemelor de canalizare și epurare a apelor uzate din surse proprii s-au alocat 115.000 lei de UTA Dolna, 400.000 lei- Micleușeni, 70.000 lei-Vorniceni, 800.000 lei-Bucovăț, 20.000 lei- Negrești, 300.000 lei- Roșcani, 2.000.000 lei- Sireți, 15.000 lei-Gălești, 50.000 lei- Căpriana pentru proiectarea apeductului, rețelelor de canalizare și stației de epurare cu capacitatea de 300 m³/24 h; or Strășeni a alocat 59.500 și 9.800 lei respectiv pentru apeduct și canalizare. Investiții străine au fost alocate în suma de 7 mln lei localității Micleușeni (Apan), FEN a alocat 1.171.000 lei- Lozova, 8.400.000 lei-Vorniceni, 350.000 lei-Tătărești, 840.000 lei –Gălești (procurarea autospecialei), 460.000 lei- Cojușna (procurarea autospecialei), 800.000 lei- Strășeni. Pentru construcția stației de epurare de la mănăstirea Căpriana FEN a alocat circa 3,5 mln lei și circa 700 mii lei pentru reconstrucția stației de epurare a spitalului fiziopneumologic din Vorniceni. Proiectele au fost realizate, pe când stațiile nominalizate nu sunt funcționale și servesc drept surse de poluare cu impact sporit asupra apelor de suprafață și celor subterane.

Localitățile Dolna, Micleușeni, Lozova și Vorniceni sunt incluse în Proiectul Regional privind managementul deșeurilor în localitățile raioanelor Nisporeni, Călărași și Strășeni, finanțat de ADR Centru. În localitatea Bucovăț se efectuează lucrări de montaj a unei stații de epurare de tip Topaz pentru 47 gospodării, în sumă de 760.000 lei. APL Sireți elaborează proiectul tehnic privind punerea în funcțiune a stației de pompare nefuncțională din localitate și conectarea la colectorul Vatra-Chișinău cu transportarea apelor uzate la stația de epurare a mun. Chișinău. În localitatea Pânășești va demara în curând proiectul susținut din FEN pentru reparația sondei, construcția unui tronson de apeduct pe 700 de m la grădinița de copii și gimnaziul din localitate.

Activități cu tematică de mediu sunt desfășurate de 7 asociații obștești și organizații neguvernamentale înregistrate în localitățile Lozova-2, Vorniceni-4, Gălești-1.

2.1 Situația ecologică în bazinul râului Bîc din localitățile raionului Strășeni

2.1.1. Satul Dolna

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 1.878 ha, cu o populație de 1.184 locuitori, cuprinși în 506 de gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 935 ha- terenuri agricole; 531 ha-arabile; 233 ha- plantații multianuale; 169 ha- pășuni; 365 ha-terenuri slab erodate, 191 ha- terenuri mediu erodate și 120 ha- terenuri puternic erodate; 29 ha- supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 2,99 ha; 726 ha-terenuri al fondului silvic, 1,1 spații verzi. Pe teritoriul satului este situat Conacul Boierului Z. Ralli, muzeul A. Pușchin, cu suprafața terenului de 1,0 ha. (protejat de stat).

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, gimnaziul, grădinița de copii, oficiul medicilor de familie, oficiul poștal, cămin cultural.

Satul dispune de zăcăminte de nisip și argilă, utilizate de populație în cantități mici pentru necesități locale.

De asemenea, pe moșia localității mai există o Rezervatie Peisagistica –“Dolna” cu S=389 ha. Aceasta este situată la sud de satul Dolna în ocolul silvic Iurceni, Nisporeni Silva. Aceasta este luata sub ocrotirea statului din 1975.

Localitatea este traversată de râulețul Bucovăț, afluent de dreapta a r. Bîc pe un segment de 5 km, care la moment este parțial uscat (în perioada secetoasă fără apă), zona de protecție lipsește, fișia riverană este parțial plantată cu arbori de salcie. Rîulețul Bucovăț este alimentat din 3 pârîiașe (în perioada secetoasă fără apă) cu o lungime totală de 10 km. În localitate sunt 5 iazuri, dintre care 3 aparțin primăriei, construite în a. 1970, inclusiv 1- cu suprafața de 12 ha, volumul de apă-180 m³ este transmis în arendă persoanei fizice Lozovan Valeriu pentru piscicultură (Bălana), starea iazului și a digului este satisfăcătoare; 1- cu suprafața de 0,35 ha, volumul de apă 2.625 m³ (Cornești) este înnămolit; 1- cu suprafața de 0,30 ha, volumul de apă 4500 m³, starea iazului și digului este satisfăcătoare (Zamfira); 2 iazuri sunt private, construite în a. 2006 și aparțin cet. Necula Vasile. Suprafața constituie respectiv 0,57 ha cu volumul de apă de 8.550 m³ și 0,65 ha cu volumul de 13 mii m³ de apă, starea bună.

Populația se alimentează din 141 fîntîni de mină (publice- 10 fîntîni). Conform investigațiilor efectuate doar în 5 fîntîni. Apa corespunde cerințelor de potabilizare. Calitatea apei din majoritatea fîntînilor nu corespunde cerințelor normative.

Pe teritoriul localității sunt amplasate 6 izvoare, 5 sunt captate și apa este utilizată în scopuri menajere. Calitatea apei corespunde cerințelor pentru consum potabil.

Sistemul de aprovizionare cu apă, cu o lungime de 15 km constituie 6 apeducte alimentate din 5 izvoare, dintre care apa se captează în fîntîni și se pompează în 6 cisterne (volumele de 30 t, 10 t, 10 t, 20 t, 10 t, 15 t.) și în mod gravitațional alimentează 100 gospodării și gimnaziul din sat. Apeductele au fost construite în perioada anilor 1980-1990. Grădinița de copii se alimentează din fîntîna de mină, dintre care se pompează apa prin filtre într-un rezervoar. Din fîntîna de mină se alimentează și brutăria amplasată în extravilanul localității. Apeductele nu sunt contorizate, se gestionează de proprietari (persoanele care au construit apeductele). Evidența apei nu se duce, tarife nu sunt stabilite.

Sistemul de canalizare cu o lungime de 200 m, construit curent asigură evacuarea apelor uzate de la grădinița de copii la stația de epurare, construită în acelaș timp, de tip TOPAZ cu capacitatea de 1,5 m³/zi. Apele uzate de la gimnaziu, 2 magazine precum și de la 100 gospodării sunt acumulate în haznale - neermetizate.

Activități economice desfășoară 197 Gospodării Țărănești (neînregistrate-320); ”Totalstandart” SRL (brutărie); SRL „BasaPetrol” (stația de alimentare cu combustibil); ÎI „Dercaci Vadim” (frigider); SRL „Mihdolcom” (restaurant); COOPCONSUM „Prăvălia nr.2” (magazin); ÎI „Ciochina Doru” (bar); ÎI „V. Necula” (bar).

Sectorul privat dispune de 290 capete ovine, 74- bovine, 400 - capete porcine, 2900 - păsări. Gunoii de grajd, în cantitate de 1594 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și este utilizat ca îngrășămintă organice.

Localitatea dispune de o gunoiște neautorizată. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște. Actualmente comunitatea participă în proiectul regional privind managementul deșeurilor în raioanele Nisporeni, Călărași și Strășeni, finanțat de ADR Centru

Apa uzată formată în sectorul casnic este evacuată fără epurare în mediul natural. Potrivit calculelor teoretice volumul apei uzate evacuate în mediu este de 21.608 m³.

Din sursele locale s-au alocat 115 mii lei (contribuția la proiectul FISM) pentru construcția apeductului, rețelei de canalizare și stației de epurare la grădinița de copii.

La moment se elaborează planul urbanistic, care va include rețelele de alimentare cu apă și canalizare a comunității.

2.1.2. Comuna Micleușeni

Comuna Micleușeni include localitățile Micleușeni și Guzun. Suprafața totală a terenurilor constituie 2.027 ha. cu o populație de 2.480 locuitori (Micleușeni – 2.194, Guzun -286 locuitori) și 816 de gospodării (Micleușeni -707, Guzun - 109).

Din suprafața totală a terenurilor: 1106 ha- terenuri agricole; 625 ha-arabile; 406 ha- plantații multianuale; 74 ha- pășuni; 412 ha-terenuri sunt slab erodate, 177 ha- terenuri mediu erodate și 59 ha-terenuri puternic erodate; 32,25 ha- supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 5,13 ha; 79,34 ha-terenuri acoperite cu vegetație forestieră, 9,49ha- fișii forestiere de protecție, 0,3 spații verzi.

Instituțiile sociale/publice situate în comună sunt: primăria, liceul, casa de cultură, centrul de reabilitare, centrul medicilor de familie, grădinița de copii.

Pe teritoriul comunei sunt zăcăminte de nisip, utilizate de populație în cantități mici pentru necesități locale.

Rîulețul Bucovăț, afluent de dreapta a râului Bîc, traversează localitatea pe un segment de 5 km. La moment acesta este parțial uscat (în perioada secetoasă fără apă),zona de protecție lipsește, iar pe maluri cresc arbori de specia salcie. Rîful este alimentat cu apă prin 2 pîrîiașe de stînga și 1 de dreapta.

În comună este construit un iaz pe o suprafață de 1,69 ha, parțial acoperit cu vegetație, în partea de sus a iazului sunt prezenți arbori de salcie. Iazul este gestionat de primărie.

Populația se alimentează din 382 fîntîni de mină (publice- 28 fîntîni). Conform investigațiilor efectuate, calitatea apei din majoritatea fîntînilor nu corespunde cerințelor normative.

Pe teritoriul localității sunt amplasate 11 izvoare, dintre care 9 sunt captate și utilizate în scopuri menajere. Ccalitatea apei corespunde cerințelor pentru consum potabil. 2 izvoare sunt în faza de evaluare/studiu pentru captarea apei în scopuri potabile. Există o sondă de apă, conservată. Apa din acesta nu poate fi folosită în scopuri potabile.

Sistemul de aprovizionare cu apă, cu o lungime de 15 km include 9 apeducte, construite în anii 1983-1990, alimentate din 9 izvoare, dintre care apa se captează în fîntîni și se pompează în 4 cisterne (volumele de 30 tone fiecare) și 5 castele de apă/turnuri, în mod gravitațional alimentează 450 gospodării. Liceul se alimentează din fîntîna de mină, dintre care se pompează apa într-un rezervoar. Apeductele nu sunt contorizate, evidența apei nu se duce, tarife nu sunt stabilite, acestea sunt gestionate individual, de proprietari (persoanele care au construit apeductele).Populația din s. Guzun se alimentează din 9 fîntîni de mină.

Comunitatea nu dispune de sistem de canalizare, apele uzate de la liceu și centrul de reabilitare (azil) sunt acumulate în haznale. Apele uzate de la gospodăriile conectate la cele 9 apeducte sunt acumulate în haznale neermetizate/deversate fără epurare în mediul natural.

Activități economice desfășoară 883 Gospodării Țărănești, 8 agenți economici ÎI „Valeriu Lozovanu” (prelucrarea lemnului); ÎI „Elena Burduja”, SRL „IKDACĂ”, ÎI „Eugen CIUȘ”, ÎI „Boris Ursu”, ÎI „Vasile Cernetchi”, ÎI „Turia Rodica” (magazine).

Sectorul privat dispune de 160 capete ovine, 35- bovine, 300 - capete porcine, 60- cabaline, 6.300 - păsări. Gunoii de grajd în cantitate de 1.517 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și este utilizat ca îngrășământ organic.

Localitatea dispune de o gunoiște autorizată prin decizia consiliului comunal. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște. Actualmente comunitatea participă în cadrul proiectului regional privind managementul deșeurilor în localitățile raioanelor Nisporeni, Călărași și Strășeni, finanțat de ADR Centru. Conform calculelor efectuate, volumul de apă consumată constituie 45.260 m³/an, iar apa uzată, formată în sectorul casnic este evacuată fără epurare.

Comunitatea participă în cadrul proiectului elvețian de aprovizionare cu apă „ApaSan” în valoare de 7 mln lei, contribuția: 400 mii –APL (Consiliul Raional), 1 mln.-populația.

Pentru o mai bună derulare și implementarea proiectului a fost creată Asociația Obștească a Consumatorilor de Apă Micleușeni.

2.1.3. Comuna Lozova

Comuna Lozova include localitățile Lozova și Stejăreni. Suprafața totală a terenurilor constituie 9.268 ha cu o populație de 6850 locuitori (Lozova - 6195, Stejăreni - 655 locuitori) și 2876 de gospodării (Lozova - 2736, Stejăreni - 140). În perimetrul comunei este situată Rezervația „Codru” pe o suprafață de 5177 ha, precum și aria protejată cu management multifuncțional „Lunca cu bumbăcărița”. Din suprafața totală a terenurilor: 890 ha-arabile; 1087 ha- vii, 216 ha- livezi, 246 ha- pășuni; fondul apelor constituie 25 ha; 731 ha-terenuri sunt slab erodate, 449 ha- terenuri mediu erodate și 211 ha- terenuri puternic erodate; 56,59 ha - supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 12,95 ha; 146,19 ha-terenuri sunt acoperite cu vegetație forestieră (păduri); 2,55 -ha fișii forestiere de protecție; 2,0 - spații verzi.

Instituțiile sociale/publice situate în comună sunt: primăria, centrul medicilor de familie, oficiul poștal, Filiala „Banca de Economii”, grădinița de copii, Liceul Teoretic „M.N.Vornicescu”, Casa de cultură, școala muzicală, biblioteca publică (Lozova); Gimnaziul, Grădinița-școală, clubul, biblioteca publică (Stejăreni).

În comună sunt zăcăminte de nisip și argilă, utilizate de populație în cantități mici pentru necesități locale.

Comuna este traversată de râulețul Bucovăț, afluent de dreapta al râului Bîc, pe un segment de 6 km, 2 pârâiașecu lungimea de 2-3 km, afluenți de dreapta a râulețului Bucovăț cu unele sectoare acoperite cu arbori și arbuști. Zona de protecție a r. Bucovăț se respectă. În perioada secetoasă acestea sunt fără apă.

Pe teritoriul comunei sunt amplasate 10 iazuri, dintre care 1- cu suprafața de 0,5 ha, construit în a. 2000 care aparține Rezervației Științifice Codru; 1-cu suprafața de 2,4 ha, construit în a. 2007 aparține

„Globul Păcii” SRL și „Triaj” SRL; 1- cu suprafața de 0,27 ha, construit în 2008, aparține „MonificGrup” SRL; 7- particulare, care aparțin persoanelor fizice Avram Valentina (suprafața de 4 ha, construit în a.2000), Barcari Gheorghe (suprafața de 0,25 ha, construit în a.2000), Ciorescu Gheorghe (suprafața de 0,28 ha, construit în a. 2009), Nicolescu Radu și Victor (cu suprafața de pînă la 1 ha, construit în 2011), Mamaliga Ion și Vasile (suprafața de 1,70 ha, construit în a.2004), Botnari Sergiu (2- cu suprafața totală de 1,27 ha, construite în a. 2005). Bazinele private nu sunt luate la evidența cadastrală. Iazurile sunt utilizate pentru creșterea peștelui, irigarea culturilor agricole, starea este satisfăcătoare.

Populația se alimentează din 400 fîntîni de mină (publice- 320 fîntîni). Conform investigațiilor efectuate, calitatea apei din majoritatea fîntînii nu corespunde cerințelor normative. Din 20 de fîntîni investigate, apa corespunde cerințelor pentru consum potabil doar în 2.

Pe teritoriul localității Lozova sunt 6 izvoare, dintre care apa se captează și se utilizează în scopuri menajere, calitatea apei corespunde cerințelor pentru consum potabil. În comună sunt amplasate 7 sonde de apă, dintre care 4 se exploatează de către: „Maleoncom” SRL (frigider), „Lozvin Com” SRL, ÎI „Gheorghe Botnari” (Lozova); „Bincomservice” SRL (Stejăreni); 2 sonde de apă sunt în câmp și 1 este tamponată, care nu sunt luate la evidență.

În localitatea Lozova sistemul de aprovizionare cu apă, cu o lungime totală de 30,5 km (7km, 7 km, 6 km, 5 km, 4 km, 1,5 km) include 6 apeducte, alimentate din 6 izvoare, dintre care 5 sunt captate în fîntîni și se pompează în rezervoare (volumele de pînă la 10 tone fiecare) și de la un izvor- în 3 cisterne cu volumul de 15 tone fiecare. Din aceste apeducte se alimentează 350 familii, liceul și grădinița de copii.

Populația în număr de 640 locuitori și gimnaziu din localitatea Stejăreni se alimentează din sonda de apă (gestionată de „Bincomservice” SRL), conectați la apeductul cu o lungime de 2 km, construit în a. 2008. Apeductele nu sunt contorizate, se gestionează individual, de proprietari (persoanele care au construit apeductele).Evidența consumului de apă nu se duce.

Localitatea Lozova dispune de un sistem de canalizare cu o lungime de 2 km, construit în a. 1970, dintre care 800 metri sunt reconstruiți recent și deservește Centrul medicilor de familie, liceul și grădinița de copii. Apele uzate de la aceste instituții vor fi evacuate la stația de epurare (la moment în construcție), de tip „Biotol-20”. Apele uzate de la gospodăriile conectate la cele 7 apeducte sunt acumulate în haznale neermetizate/deversate fără epurare în mediul natural. Actualmente se crează ÎM „Servicom Lozova”.

Activități economice desfășoară Gospodăria Țărănești, 44 agenți economici: „Lozvin-Com” SRL, SRL „Zimbru” (colectarea și prelucrarea strugurilor); „Malion-Grup” SRL, „Vio-Vig Trans” (colectarea, păstrarea și comercializarea fructelor); SA „Codreanca”, „Fashion-Line” SRL (confeccionarea hainelor); SRL „Ornament”, ÎI „Vornicescu”, ÎI „Avram Victor”, ÎI „Sturza Vasile”, ÎI „Nicolaescu Ion”, „Maximar-Plus”, ÎI „Nicolaescu Gheorghe”, ÎI „Constantinov Ion”, ÎI „Lozovanu Ion” (confeccionarea obiectelor din lemn); ÎI „Magalu Victor” (confeccionarea și realizarea încălțăminteii); „Bialivecom” SRL (comercializarea materialelor de construcție); ÎI „Avram Stela” (comercializarea articolelor din tutun); „Milligrup” SRL, ÎI „Dănăila”, ÎI „Moara Grosu” (prestări servicii, morărit); „MonificGrup” SRL (comercializarea îngrășămintelor agricole); ÎI „Ungureanu Rodica”, ÎI „Mamulat” (creșterea și recoltarea legumelor); „Petrom” SRL, „Valiexchim” SRL”, „Vacrim” SRL (comercializarea combustibilului); „Lozmangal-Grup” SRL (comercializarea carburanților), Farmacia Lozova (comercializarea medicamentelor); „Lozvic-Prim” SRL, ÎI „Butnaru”, ÎI „Ursu Ion”, ÎI „Necuța Pâslaru”, ÎI „Veronica Barcari”, ÎI „Buga Nicolae”, ÎI „Buga Liuba”, „Lozmarket” SRL, Coopconsum

Lozova, ÎI „Sîrbu Vasile”, ÎI „Grosu Petru”, ÎI „Chircu Gheorghe (comerț cu amănuntul, magazine, bar), Asociația de economii și împrumuturi a cetățenilor din Lozova (economii și împrumuturi), Rezervația „Codru” (silvicultură).

Sectorul privat dispune de 370 ovine, 54 bovine, 420 - capete porcine, 70- cabaline, 6000 - păsări. Gunoiul de grajd în cantitate de 2024 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și este utilizat ca îngrășămintă organice.

Localitatea dispune de o gunoiște, autorizată prin decizia consiliului comunal. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște. Actualmente comunitatea participă în proiectul regional privind managementul deșeurilor în localitățile raioanelor Nisporeni, Călărași și Strășeni, finanțat de ADR Centru. Conform calculelor efectuate, volumul de apă consumată constituie 125012 m³/an, apa uzată, formată în sectorul casnic este evacuată fără epurare.

Din sursele locale au fost alocați 200 mii lei, contribuție la proiectul finanțat din FEN,, construcția sistemului de canalizare și stației de epurare pentru obiectele sociale în c. Lozova. Suma proiectului constituie 1 mln. 371 mii lei.

În comună activează ONG-ul „Activ”, ONG-ul „Prosper Lozova”

2.1.4. Satul Vorniceni

Suprafața totală a terenurilor localității constituie 3.259 ha cu populația de 5.142 locuitori și 2200 de gospodării. În perimetrul localității este situată aria protejată „Rîpa la Chetraru”. Din suprafața totală a terenurilor: 2126 ha-agricole, 131 - arabile; 414 ha- vii; 144 ha- livezi; 576 ha terenuri fond silvic; 184 ha- pășuni; fondul apelor constituie 72 ha; 750 ha-terenuri sunt slab erodate, 318 ha- terenuri mediu erodate și 199 ha- terenuri puternic erodate; 66,0 ha- supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 11,03 ha; 186,28 ha-terenuri acoperite cu vegetație forestieră (păduri); 9,19 ha- fișii forestiere de protecție; 8,3 ha spații verzi sunt gestionate de autoritatea publică locală. În localitate mai exista și un monument al naturii (geologic și paleontologic) Rîpa la Chetrarie .

Instituțiile sociale/publice situate în comună sunt: primăria, Centrul de sănătate Vorniceni, grădinița de copii, liceul, casa de cultură, biblioteca publică, spitalul ftiziopneumologic „Chiril Draganiuc”.

Pe teritoriul comunei se găsesc căminte de nisip și argilă, utilizate de populație în cantități mici pentru necesități locale.

Localitatea este traversată de râulețul Bucovăț, afluent de dreapta al râului Bîc pe un segment de 5 km, 3 pîrîiașe cu lungimea de 10 km, afluenție de dreapta și stînga a râulețului Bucovăț cu unele sectoare acoperite cu arbori și arbuști. Zona de protecție a r. Bucovăț se respectă. În perioada secetoasă acestea nu au apă.

Pe teritoriul comunei sunt construite 6 iazuri, dintre care 2 publice (1- transmis în arendă persoanei fizice Ciorba Vasile - cu suprafața de 17,39 ha, construit în a. 1960-1987, 1-cu suprafața de 14,65 este pus la licitație; 4 iazuri sunt private și aparțin persoanelor fizice Ursu Natalia cu suprafața de 1,2 ha construit în a. 2004; Iosipoi Constantin cu suprafața de 5,44ha, construit în perioada a. 1999-2000; Budu Andrei cu suprafața de 14,41ha construit în a. - 2004-2005; CAPC „Vorniceni Agrovin” cu suprafața de 17,25 ha construit în 1980. Iazurile sunt utilizate pentru creșterea peștelui, recreative, starea este satisfăcătoare.

Populația se alimentează din 700 fântâni de mină (publice- 270 fântâni). Conform investigațiilor efectuate, calitatea apei din majoritatea fântânilor nu corespunde cerințelor normative. Din toate cele 20 fântâni verificate/investigate, apa nu corespunde cerințelor pentru consum potabil în 12 fântâni.

Pe teritoriul localității Vorniceni sunt amplasate 18 izvoare, din care 13 sunt captate și utilizate în scopuri menajere, calitatea apei corespunde cerințelor pentru consum potabil, altele 5 izvoare sunt cu apă curgătoare.

În comună sunt amplasate 9 sonde de apă, dintre care 7 se exploatează de către: 1-primăria și grădinița nr.1; 2- spitalul; 1- brutăria; 1 –oloinița; 1-CPC „Agrovin”; 1-grădinița nr. 2 plus populația (din regiunea spitalului); 2 sonde sunt conservate și aparțin CAPC „Agrovin”.

În localitatea Vorniceni sistemul de aprovizionare cu apă, cu o lungime totală de 28 km include 10 apeducte, construite în anii 1980 și reconstruite în anii 2011-2012, dintre care 8- alimentează 700 gospodării și instituțiile publice, unul deservește spitalul, alimentat din izvor și sondă, altul- grădinița nr.2 plus populația din regiunea spitalului.

Din izvoare apa se captează în fântâni și se pompează în rezervoare/cisterne cu volumul total de 320 m³ și în mod gravitațional se aduce la consumator. Aeductul alimentat din cele 5 izvoare din regiunea „Duruitoarea” este contorizat și gestionat de Asociația Beneficiarilor de apă potabilă „ABAP Duruitoarea”, ceilalți de proprietari (persoanele care le-au construit). Evidența consumului de apă nu se duce, tarifele nu sunt stabilite. Se achită doar energia electrică consumată. Localitatea dispune de un sistem de canalizare (3 rețele) cu o lungime de 2,5 km, construit în a. 1970, care deservea liceul, fabrica de vin, grădinița nr.1, spitalul, grădinița nr.2 plus populația (din regiunea spitalului) cu evacuarea apelor uzate la 2 stații de epurare (una amplasată pe teritoriul spitalului) care la moment nu mai funcționează. Rețeaua de canalizare de la spital a fost reconstruită în a. 2009-2011. Din anul 2008 a început construcția stației de epurare a spitalului pe teritoriul fostei stații, care până la momentul de față nu este finalizată. Pe teritoriul fostei stații au fost construite 3 lacuri biologice, care s-au păstrat dar care la moment nu sunt funcționabile. Apele uzate formate la spital, în volum de 40 m³/24 h sunt evacuate direct în râulețul din apropiere, afluent al r. Bucovăț. Pentru liceul localității, recent, (2009-2010), a fost construit un veceu de tip ecosan, primul veceu în raion de așa tip. Apele uzate de la liceu sunt evacuate în haznaua hidroizolată cu capacitatea de 20 m³. Apele uzate formate la grădinița nr.1, grădinița nr.2, blocurile multietajate sunt acumulate în 18 haznale.

Activități economice desfășoară Gospodării Țărănești, 26 agenți economici: SRL „Miralda”, SRL „Revic grup” Răscoală G, SRL „Teza”, SRL „SEBAX-AGRO” (agricultură); ÎCS „Silvocinegetica” (lemnărie), SRL „Monific-grup” (oloiniță); SRL „Auto-Moto-Doctor (servicii auto); SRL „Maroun Textil” (taximetru); SRL „Seramed Farm” (farmacie); ÎI „Sturza Ion”, SRL „Alcos Agro” (materiale de construcție); ÎI „Budu Florin” (rechizite de birou); ÎI „Stratulat Gheorghe” (servicii funerare); Coopconsum Vorniceni (activitate comercială); ICP „PanifCOOP” (magazin); SRL „Ambroci-Com” (alimentație publică); SRL „Mereluș-Plus”, ÎI „Chiorescu Valentin”, ÎI „Calestru Petru”, ÎI „Odobescu –Ursu”, ÎI „Miron Dumitru”, (magazin); ÎI „Șîpcenco Liuba”, ÎI „Buga Nicolae”, ÎI „Tofan Ludmila” (magazin-bar), ÎI „Mutaf Dumitru”, SRL „Valurile Mării” (bar).

Pe teritoriul localității sunt amplasate 2 depozite de păstre a îngrășămintelor și substanțelor chimice, care aparțin CAPC „Vorniceni”, care la moment sunt goale.

Sectorul privat dispune de 680 ovine, 50 bovine, 700 capete porcine, 30 cabaline, 10000 păsări. Gunoiul de grajd, în cantitate de 2648 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și utilizat ca îngrășămintă organică.

Localitatea dispune de o gunoiște, construită fără proiect, pe o suprafață de 1,0 ha, amplasată în partea de sud a localității. Volumul deșeurilor acumulate constituie cca 12000 m³. Actualmente comunitatea participă în cadrul proiectului regional privind managementul deșeurilor în localitățile raioanelor Nisporeni, Călărași și Strășeni, finanțat de ADR Centru.

Conform calculelor efectuate (50 l/24 ore) volumul de apă consumat constituie 93841 m³/an, apa uzată, formată în sectorul casnic este evacuată fără epurare.

Din sursele locale au fost alocați 170.000 mii lei, pentru construcția unei porțiuni de apeduct la grădinița de copii (primăria-70.000, populația- 90.000, agenții economici-10.000 lei). Din FEN s-au alocat 8 mln.400 mii lei pentru construcția rețelelor de canalizare și stației de epurare pentru liceul din localitate.

În localitate activează ONG-ul „TERRA-1530”, ONG-ul „Plai Natal”, ONG-ul „Solidaritatea Europeană pentru ape în R.M.” (SEAM), ONG-ul „Secolul 21”.

2.1.5. Orașul Bucovăț

Orașul Bucovăț include două localități: or. Bucovăț și s. Rassvet. Suprafața totală a terenurilor constituie 682,86 ha cu populație de 1.769 și 596 de gospodării. În s. Rassvet este înregistrată o arie naturală protejată de stat - monumente de arhitectura peisagistică “Aleea de larice și tei, grupuri de conifere”.

Din suprafața totală a terenurilor: 330 ha terenuri agricole; 180 ha-arabile; 57 ha- vii, 52 ha- livezi, 40 ha- pășuni; fondul silvic -59 ha; fondul apelor constituie 7 ha; 79 ha-terenuri sunt slab erodate, 45 ha-terenuri mediu erodate și 90 ha- terenuri puternic erodate; 18,84 ha- supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 6,35 ha; 25,27 ha-terenuri sunt acoperite cu vegetație forestieră (păduri); 0,5 ha spații verzi.

Instituțiile sociale/publice situate în or. Bucovăț sunt primăria, gimnaziul, grădinița, oficiul medicilor de familie, biserica.

Pe teritoriul comunei sunt zăcăminte de nisip. Eventual, e posibilă extragerea nisipului, dar după calitate nu poate fi utilizat în construcții.

Pe teritoriul subordonat primăriei Bucovăț traversează râul Bîc, pe un sector cu lungimea de 1,5 km. În sectorul de sud al orașului curge un râuleț de la fabrica avicolă și se revarsă în r. Bîc. Ambele cursuri de apă sunt cu zone de protecție, r. Bîc parțial –cu fișii forestiere de protecție.

Pe teritoriul subordonat întreprinderii „MAGO” SRL este săpat un canal cu o lungime de 100 și lățimea de 6 m cu destinația pentru irigare. La moment întreprinderea nu funcționează și apa nu se utilizează.

Populația orașului Bucovăț se alimentează din 80 fântâni de mină, s. Rassvet –din 23 fântâni. Conform investigațiilor efectuate, calitatea apei din majoritatea fântânilor corespunde cerințelor normative. Ultimele investigații selective a calității apei s-au efectuat în a.2011 de către CSP din Strășeni.

Pe teritoriul primăriei este luat la evidență un izvor în s. Rassvet.

În orașul Bucovăț sunt amplasate 7 sonde de apă, dintre care 2 la balanța primăriei, în stare bună cu zona de protecție. Trei sonde sunt la balanța SRL „Avicola Shaver”, sonda de pe teritoriul fostei fabrici de materiale de construcții, actualmente DAAC „HERMES” este conservată din motiv că întreprinderea nu activează. O sondă este amplasată pe teritoriul SRL „NISVOPROIECT”. O sondă este amplasată pe teritoriul s. Rassvet, care se află la balanța primăriei.

Sistemul de aprovizionare cu apă, cu o lungime de 10 km , construit în anul 2006, se alimentează din sonde cu apă tehnică. Din acest sistem de apeduct se alimentează gimnaziul, grădinița, primăria, oficiul medicilor de familie, 6 unități economice și 434 gospodării (1302 persoane).

Populația din localitatea Rassvet se alimentează din sonda de apă (gestionată de primărie), conectați la apeductul cu o lungime de circa 3 km, construit în a. 2010. Conform calculelor volumul de apă consumată constituie 2281 m³ /an.

Or. Bucovăț nu dispune de un sistem centralizat de canalizare. Apele uzate de la blocurile locative cu 5 etaje sunt evacuate la stația de epurare (producție Cehă, tip „TOPAZ”), cu capacitatea de 25 m³ /24 ore. La stație sunt conectate 110 gospodării (330 persoane). La moment activitatea acestora este stopată și sunt efectuate lucrări de profilaxie și schimbare a compresorului. Apele uzate se deversează în sol. A doua stație de epurare cu capacitatea de 6 m³ /24 oredeservește gimnaziul, este funcțională iar apele epurate se deversează în canalul de scurgere. Stația de epurare a SRL „Avicola Shaver” nu funcționează. Apele uzate din sectorul privat sunt acumulate în haznale neermetizate/deversate fără epurare în mediul natural. Pe teritoriul primăriei este construită o hazna de acumulare a apelor uzate de la blocul locativ cu 5 etaje, nefuncțională, din motiv că apele uzate sunt evacuate la stația de epurare. În cadrul primăriei este angajată o persoană în funcția de director al ÎMSC „Bucovăț”, care deservește apeductul și stațiile de epurare (lucrări de profilaxie, reparații curente, acumularea plăților pentru energie electrică, deservire). ÎMSC „Bucovăț (pe lângă primărie) a fost creată în a.2007, însă legalizarea funcționalității a fost stopată din motive economice, legate de incapacitatea acestora de a se autoîntreține. Toate operațiunile financiare se efectuează prin contul special al primăriei.

Activitățile economice sunt desfășurate de 25 agenți economici, care activează la moment- SRL „Avicola Șaver” (creșterea și comercializarea păsărilor); „Vasinir Grup” SRL, FPC „Ornament” SRL SRL „Bucovăț”IPC (producerea pavajului); „Nisvin PROECT” SRL, „Vitis Servicii” SRL (prelucrarea strugurilor); SRL „Bucovăț”IPC (depozitarea cerealelor, produselor uleioase, floarea soarelui); „Codru STFPC” (depozit-frigider, produse agricole); „Refluh Construct” SRL (producerea articolelor din beton); ÎI „Varzari Nicolae”, ÎI „Palca Tamara”, ÎI „Calestru Valentina”, ÎI „Gonța Ion”, ÎI „Coca Valeriu” (comercializarea și realizarea produselor alimentare); Coopconsum „Vorniceni” (realizarea produselor alimentare și industriale); ÎI „Ion Lungu” (comercializarea produselor alimentare, băuturii, articole din tutungerie).

Volumul de apă consumat în procesul de producere nu este cunoscut.

FPC „ Codru ST” SRL se alimentează cu apă pentru irigare dintr-un heleșteu pe o suprafață de 1,0 ha construit în lunca r. Bîc la circa 500 m de la livada ce- i aparține în s. Rassvet. Unitatea economică nu deține autorizație de folosință specială a apei și evidența consumului de apă nu se cunoaște.

Sectorul privat dispune de 18 ovine, 26 bovine, 28 căprine, 125 capete porcine, 6 cabaline, 2350 păsări. Gunoii de grajd în cantitate de 600 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și este utilizat ca îngrășămint organic sau se transportează lagunoștea orașului.

Localitatea dispune de o gunoiște neoficializată (proiect, autorizare) din lipsa de finanțe. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște. Pe teritoriul comunității apar gunoiști temporare, care sunt lichidate de primărie.

Sistemul de apeduct nu este contorizat și evidența de consum a apei se face conform calculelor consumului de energie electrică la pomparea apei din sonde. Din volumul de ape uzate formate – 5.940

m³/anual sunt deversați ca ape uzate epurate. Veniturile acumulate în a.2011 de la prestarea serviciilor comunale constituie 12823 lei.

Din sursele locale și ale populației au fost alocați 800 mii lei, contribuție la proiectul finanțat de FISM pentru construcția apeductului și stației de epurare; 690 mii lei pentru construcția apeductului în Rassvet și 110 mii pentru lucrări de profilaxie, reparații a apeductelor, extindere a rețelelor și procurare a pompelor de mare adâncime. Pentru construcția apeductului și a 2 stații de epurare, în anii 2006-2007 FISM-ul a alocat 2,04 mii. lei

La moment se implementează proiectul de montare a stației de epurare de tip „TOPAZ” în sectorul de nord al or. Bucovăț. Costul de deviz constituie 760 mii lei. Se preconizează conectarea a 47 gospodării.

În cadrul liceului din oraș activează Cercul Ecologic.

2.1.6. Satul Tătărești

Suprafața totală a terenurilor localității constituie 1347,45 ha cu populația de 1.500 locuitori și 665 de gospodării.

Din suprafața totală a terenurilor: 923 ha- agricole, 439 ha- arabile; 276 ha- vii; 104 ha- livezi; fondul silvic -281 ha (86,08 ha-terenuri silvice: -39,54 –păduri, 46,54- fîșii forestiere de protecție sunt gestionate de autoritatea publică locală); 100 ha- pășuni; fondul apelor constituie 1,4 ha; 281 ha- terenuri sunt slab erodate, 140 ha- terenuri mediu erodate și 33 ha- terenuri puternic erodate; 26,41 ha supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 15,74 ha; 1,6 ha spații verzi (parc)

Instituțiile sociale/publice situate în comunitate sunt: primăria, gimnaziul, grădinița de copii, punctul medical, casa de cultură, centrul comunitar, biserica.

Localitatea este traversată de 2 râulețe cu lungimea de 4 km, cu vegetație din salcîm, în stare satisfăcătoare care alimentează râul Bîc. În perioada secetoasă acestea sunt fără apă.

Pe teritoriul comunei sunt construite 3 iazuri private, dintre care 1-apartine persoanei fizice Postolache Iurie - cu suprafața de 1,0 ha, construit în a. 2002, utilizat pentru piscicultură; 1-apartine persoanei fizice Mîrzenco Vasile, cu suprafața de 0,2 ha construit în a. 1980; 1-apartine persoanei fizice Triboi Nicolae cu suprafața de 0,15 ha construit în a. 1980, la moment înnămolit. Ultimele două sunt utilizate pentru irigare.

Populația se alimentează din 210 fîntîni de mină (publice- 50 fîntîni). Conform investigațiilor calitatea apei din majoritatea fîntînii nu corespunde cerințelor normative. Din 10 fîntîni verificate /investigate, doar în 3 apa corespunde cerințelor pentru consum potabil.

În comună sunt amplasate 3 sonde de apă, aflate la balanța primăriei, dintre care 1- se exploatează, altele 2 sunt conservate cu zone sanitare de protecție. Apa este calificată ca tehnică (borhută).

În localitate sistemul de aprovizionare cu apă, cu o lungime de 3 km de la sonda arteziană a fost construit în anul 1987, este în stare satisfăcătoare. Din acest apeduct se alimentează gimnaziul, grădinița de copii, punctul medical, 60 de gospodării. Tariful pentru 1m³ de apă este stabilit -10 lei.

Localitatea dispune de un sistem de canalizare cu o lungime de 500 m, construit în a. 1987 și reconstruit capital în a. 2007, care deservește gimnaziul, grădinița de copii, punctul medical. Apele uzate de la aceste instituții se deversează într-un bazin de acumulare impermeabil cu volumul de 15 m³. Apele uzate acumulate sunt transportate și deversate în groapa Bekker nefuncțională. Serviciile de

aprovizionare cu apă sunt acordate de o persoană (Radu Ștefan) nominalizată prin decizia consiliului, salariat de la primărie.

Activitățile economice sunt desfășurate de 724 Gospodării Țărănești, 4 agenți economici: SRL „Agroreproduct” (agricultură); ÎM „SCAF Internațional” (ferărie); ÎI „Cristi –Corpacean” (Magazin); ÎI „Vîlcu Sergiu” (magazin).

Sectorul privat dispune de 150- ovine, 70- bovine, 400 - capete porcine, 6000 - păsări. Gunoiul de grajd în cantitate de 1648 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și este utilizat ca îngrășămintă organice.

Localitatea dispune de o gunoiște construită fără proiect neautorizată pe o suprafață de 0,03 ha Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște. Evacuarea deșeurilor este organizată cu tractorul contractat în mod centralizat. Pentru evacuarea gunoiului 600 gospodării achită câte 60 lei anual.

Sistemul de apeduct este contorizat și conform calculelor volumul de apă consumată constituie 27375 m³/an, apa uzată, formată în sectorul casnic este evacuată fără epurare.

Veniturile de la prestarea serviciilor comunale constituie 5000 lei pentru apă, 6000 lei –evacuarea deșeurilor.

Din sursele locale au fost alocați 30.000 mii lei, la realizarea proiectului „Depozit Sacroflag pentru izolarea deșeurilor contaminate cu POP”, finanțat din FEN, Suma proiectului constituie 382.000 lei

2.1.7. Satul Negrești

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 1043 ha, cu o populație de 1450 locuitori, cuprinși în 372 de gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 633 ha- terenuri agricole; 254 ha-arabile; 220 ha vii; 59 ha livezi; 100 ha- pășuni; 223 ha-terenuri sunt slab erodate, 139 ha- terenuri mediu erodate și 78 ha- terenuri puternic erodate; 16,04 ha- supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 1,17 ha; 26,15 ha- fișii forestiere de protecție.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, gimnaziul, grădinița de copii, biblioteca publică, punctul medical, casa de cultură.

Satul este traversat de un parîiaș cu o lungime de 2 km care se revarsă în r. Bîc. În perioada de secetă acesta este parțial uscat.

Pe teritoriul localității sunt amplasate 4 iazuri, dintre care 3 aparțin primăriei și au fost construite în anii 1980. La moment iazurile sunt secete/înnămolite. Un iaz este privat și aparține ÎI „Frații Șulți”, pe o suprafață de 0,5 ha, construit în a. 2008-2009.

Populația se alimentează din 65 fîntîni, Calitatea apei din fîntîni nu corespunde cerințelor normative.

Sistemul de aprovizionare cu apă, pe un segment de 3 km, se alimentează din sonda arteziană (apa tehnică), amplasată în preajma fostei ferme. Apa se pompează în castelul/turnul de apă, de unde în mod gravitațional se aduce la consumator. Apeductul alimentează grădinița de copii, 103 gospodării. Gimnaziu și suplimentar grădinița se alimentează din fîntîni de mină

Apele uzate de la grădinița de copii și de la gimnaziu se acumulează în hazna. De haznale dispun 3 magazine și 103 gospodării, neermetizate, ca rezultat, apele uzate fără epurare patrund în mediul

natural. Serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate de ÎI „Zarea Vasile”. Tariful pentru 1 m³ de apă este stabilit de 10,0 lei.

Activitățile economice sunt desfășurate de 18 agenți economici: ÎI „Andrei Grati”, FPC „Frații Șulți” SRL, „Nicolici-Clin” SRL, „Pro-Dalmar” SRL, SC „Vedvand Impex” SRL (agricultură); „Malexil-Agro” SRL (creșterea ciupercilor); Firma „Forest-Grup” SRL (prelucrarea lemnului); „Miraj –Olga” SRL (croitorie); „SCLGVD-Agro” SRL, „SCLGVD-Grup” SRL (construcție); ÎI „Diana- Sargu” (magazin agricol); „Fevlaur-Grup” SRL (magazin); ÎI „Cozmulici Mihail” (bar); „Codat –LuX” SRL, SC 2Baec Service” SRL (transport/auto service); „Integral” SA, FPC „Solanum –Agro” SRL, „Solanum Service Grup” SRL (servicii comerciale).

Sectorul privat dispune de 38 capete bovine, 8 capete caprine, 20 capete porcine, 10 cai și 3500 capete păsări. Gunoiul de grajd în cantitate de 566 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și utilizat ca îngrășămintă organice sau se transportă la gunoiște.

Localitatea dispune de o gunoiște neautorizată pe o suprafață de 0,5 ha, amplasată în partea de nord a localității la 1 km de la sat. Volumul deșeurilor acumulate constituie 20 tone. Deșeurile sunt transportate individual.

Rețeaua de apeduct este contorizată și conform calculelor, volumul de apă consumată constituie circa 26.000 m³/an, apa uzată, formată în sectorul casnic este evacuată fără epurare.

Din sursele locale s-au alocat 20.000 lei pentru construcția apeductului din sat, contribuția populației- 5500 lei/ persoană.

În comunitate este creată asociația „Apeduct Negrești „ (Veronica Gratii, tel.67332)

2.1.8. Comuna Ghelauza

Comuna include localitățile Ghelauza și Saca. Suprafața totală a terenurilor constituie 1248 ha, populația este de 1340 locuitorii (Ghelauza- 836, Saca-405), cu 452 gospodării (Ghelauza-311, Saca-141).

Din suprafața totală a terenurilor: 800 ha- terenuri agricole; 480 ha-arabile; 151 ha vii; 89 ha-livezi; 70 - pășuni; 284 ha terenuri fond silvic, 7 ha- terenuri fondul apelor; 258 ha-terenuri sunt slab erodate, 133 ha- terenuri mediu erodate și 96 ha- terenuri puternic erodate; 9,39 ha- supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 10,9 ha; 91,90 ha-păduri aparțin primăriei.

Instituțiile sociale/publice situate în comună sunt: primăria, gimnaziul, grădinița de copii, biblioteca publică, centrul medicilor de familie, biserica (Ghelauza); școala-grădiniță, punctul medical (Saca).

Prin com. Ghelauza curge un pârâiaș cu lungimea de 8 km alimentat din ploii și un izvor cu un debit foarte mic de apă, situat în partea de sus a comunității. În perioada de secetă el este parțial uscat.

În Ghelauza este construit un iaz cu suprafața de 6,24 ha, în a. 1960, transmis în arendă persoanei fizice Dodon Valeriu, utilizat pentru creșterea peștelui. În s. Saca deasemenea exista un iaz cu suprafața de 1,1 ha, construit în a. 1980, transmis în arendă persoanei fizice Donoagă Ion, pentru piscicultură.

Populația comunei se alimentează din 159 fântâni, dintre care 10 sunt publice (s. Ghelauza), 60 fântâni, din ele 3 publice (s.Saca) Calitatea apei din fântâni nu corespunde cerințelor normative. Conform

investigațiilor doar 40 % din acestea corespund cerințelor de calitate pentru consum potabil. În ambele localități este câte un izvor cu apă curgătoare.

Sistemul de aprovizionare cu apă, pe un segment de 30 m, construit în a. 1968-1969 se alimentează din sonda arteziană (apa tehnică), ce aparține primăriei și deservește gimnaziul cu apă. Gimnaziul și grădinița se alimentează din fântâni de mină. Apa din sondă se pompează în turnul de apă conectat la apeduct. Evidența consumului de apă nu se duce.

Apele uzate de la gimnaziu prin rețeaua de canalizare cu o lungime de 50 m, construită în a. 1968-1969 se acumulează în hazna/bazin cu volumul de 10 m³, după care sunt evacuate cu transportul auto.

Activitățile economice sunt desfășurate de 166 Gospodării Țărănești, 5 agenți economici: ÎI „Șevciuc Andrei”, ÎI „Calistru Climentii” (bar); URECOOP (magazin) în localitatea Gelauza; ÎI „Donoagă Ion” (bar), URECOOP (magazin) în s. Saca.

Sectorul privat dispune de 211 ovine-căprine, 36 capete bovine, 225 capete porcine și 2500 păsări. Gunoii de grajd în cantitate de 919 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și utilizat ca îngrășămintă organice sau se transportă la gunoște.

Localitatea dispune de o gunoște neautorizată pe o suprafață de 1,2 ha, amplasată în partea de est a localității la o distanță de 300 m (între ambele sate). Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște. Deșeurile sunt transportate în mod individual.

2.1.9. Satul Roșcani

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 1169 ha, cu o populație de 1675 locuitori, cuprinși în 545 de gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 607,8 ha- terenuri agricole; 384 ha-arabile; 258 ha- vii; 202 ha-terenuri slab erodate, 112 ha- terenuri mediu erodate și 85 ha- terenuri puternic erodate; 7,32 ha- supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 1,8 ha.

Terenuri ocupate de vegetație forestieră (păduri)- 353 ha; terenuri ocupate de spații verzi-0,2 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, gimnaziul, grădinița de copii, Căminul cultural, oficiul medicilor de familie, oficiul poștal, biserica sf. Dumitru.

Pe teritoriul localității sunt două lutării, care nu se exploatează.

În extravilan există un râuleț care se alimentează din ploi și parțial din izvoare neamenajate, apă căruia curge prin râpa din centrul satului și se revarsă în r. Bîc. Lungimea este de aproximativ 800 m. În perioada de secetă este uscat.

În teritoriul localității sunt 5 iazuri, dintre care 3- pe cursul râulețului, construite în a.2011, cu volumul de apă de 24 mii m³, suprafața totală de 10 ha. Iazurile sunt în proprietate privată și aparțin persoanei fizice Termican Sergiu. Acestea sunt utilizate în scopuri de recreere, creșterea peștelui.

În localitate sunt luate la evidență 170 fântâni de mină, dintre care 100 sunt publice. Populația utilizează apa în scopuri potabile din 160 fântâni și 2 izvoare cu apă curgătoare, debitul este mic. Calitatea apei din fântâni nu corespunde cerințelor normative. Conform investigațiilor efectuate în a. 2006, în cele 20 fântâni verificate, nici în una apa nu se încadra în cerințele normative de potabilizare.

Sistemul de aprovizionare cu apă, cu o lungime de 8,4 km, se alimentează de la sonda de apă de calitate tehnică (borhuta),reconstruită în a. 2009. Din sistem sunt aprovizionați cu apă tehnică 262 de gospodării.

Localitatea nu dispune de un sistem de canalizare, apa uzată formată în sectorul casnic (consumatorii de apă din apeduct) se acumulează în haznale neermetizate construite pe teritoriu in mod individual. Este nominalizată o persoană cu salarariu- responsabilă de evidență și deservirea apeductului.Tariful pentru 1 m³ de apă constituie 9 lei.

Activități economice sunt desfășurate de 400 Gospodării Țărănești, 6 agenți economici: Cooperativa Agricolă de Producție „Agro-Roșcani” (prestarea serviciilor agricole și producere); SRL „Viișoara-Service” (prestarea serviciilor agricole); ÎI „Zăvadă –Andriana”, ÎI „Savciuc –Ambroci”, Coopconsum din Cojușna, SRL „Nicomadcom” (comerț cu amănuntul).

Sectorul privat dispune de 140 capete bovine, 22- ovine și caprine,240 capete porcine,4 cai și 2700 - păsări. Gunoii de grajd,în cantitate de 1704 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și este utilizat ca îngrășământ organic.

Localitatea dispune de o gunoiște autorizată de consiliul local, amplasată la nord- vest de localitate (400) pe o suprafață de 1,0 ha. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște. Deșeurile sunt evacuate în mod centralizat, serviciile fiind acordate de ÎM „Salubr Sireți”, sau in mod individual de cetățeni. Tariful constituie 30 lei lunar.

Volumul de apă consumat în a.2011 din sonda de apă cunstituie 12 mii m³.Apele uzate, in volum de 12 mii m³ sunt deversate fără epurare în mediul natural. Veniturile acumulate de la prestarea serviciilor comunale sunt de 5000 lei lunar.

Din sursele locale s-au alocat 300.000 lei pentru reconstrucția apeductului și sondei cu contribuția populației de 800.000 lei

2.1.10. Satul Sireți

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 2729 ha, cu o populație de 6100 locuitori, cuprinși în 1700 de gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 712 ha-arabile; 650 ha- plantații multianuale; 58 ha- pășuni; 637 ha-terenuri sunt slab erodate, 338 ha- terenuri mediu erodate și 184 ha- terenuri puternic erodate; 36,73 ha- supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 14,09 ha. În comunitate există un monument geologic „Cariera Cazacu” pe o suprafață de 3,0 ha amplasat la est de sat.

Terenuri ocupate de vegetație forestieră (păduri)- 94,35 ha; fișii forestiere de protecție- 2, 16 ha; terenuri ocupate de spații verzi-0,2 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, Liceul teoretic, grădinița de copii, biblioteca publică, Centrul medicilor de familie, oficiul poștal, casa de cultură, școala primară, Clubul sportiv”Sireți”,mănăstirea sf. Ideob Perso.

Localitatea dispune de zăcăminte de nisip, se utilizează în cantități mici de populație pentru necesități locale.

În localitate s-a format râpa satului alimentată din 2 râulețe curgătoare cu o lungime de 9 km pînă la lacul de acumulare Ghidighici. Se alimentează din ploi, în perioada de secetă este uscată.

În teritoriul localității sunt 2 iazuri, dintre care 1- aparține primăriei, transmis în arendă „Ulmar- Grup” SRL cu suprafața de 3,91 ha, construit în a. 1985 pentru piscicultură, agrement. Un bazin este privat și aparține persoanei fizice Chiroșca Nicolae, cu suprafața de 3,0 ha, construit în a.2003 conform proiectului avizat și coordonat în modul stabilit de actele legislative. Este îngrădit.

Populația se alimentează din 380 fântâni, din ele 170 publice. Calitatea apei din fântâni nu corespunde cerințelor normative. Din 20 fântâni investigate, doar în 3 apa corespunde cerințelor de potabilizare.

Pe teritoriul localității sunt amplasate 5 izvoare cu debitul mic de apă curgătoare într-un pârâș, care ajunge la lacul de la Ghidighici, precum și 5 sonde de apă, dintre care 4-se exploatează cu zona de protecție amenajată, 1 este conservată.

Sistemul de aprovizionare cu apă, pe o lungime totală de 16,5 km, include 4 apeducte separate alimentate din 4 sonde de apă tehnică (borhută). 1- (la mori) cu o lungime de 5 km, construit în a. 1980, deservește 170 gospodării; 2- (la Romașca) cu o lungime de 5 km construit în a.1980 deservește 95 gospodării; 3 (la masterscaia) cu lungimea de 4 km construit în a. 1980 deservește 66 gospodării; 4 (la fermă) cu lungimea de 2,5 km construit în a. 1980 deservește 60 gospodării. Evidența neoficială a consumului de apă se duce la 1,4 apeduct. Apeductele sunt la balanța primăriei. Acestea sunt gestionate de o persoană nominalizată de consumatori. Asistența tehnică este asigurată de însăși persoanele conectate la apeducte. Cheltuielile sunt acoperite pentru consumul de energie, tarife pentru consumul de apă nu sunt stabilite.

Sistemul de canalizare include 3 segmente/rețele separate: 20 m- la liceu; 30 m –la grădiniță și CMF; 10 m-la școala primară. Apele uzate formate la aceste instituții sunt evacuate și acumulate în 3 haznale/bazine cu volumele de 10 m³ fiecare.

Activități economice desfășoară 1000 Gospodării Țărănești, 115 agenți economici înregistrați, dintre care funcționează 54: SRL „Arbore Fruct”, SRL „Bobița Neagră”, CAP „Dumbrava-Ghinol” SRL „Dilmun”, SRL „Elvitis-Com”, ÎI „Heghea Nicolai”, ÎM „Nova Nut” SRL, SRL „L-Dumbrava”, „Mazili AGT, SRL „Mireasma –florilor”, SRL „Renet Aromat”, SRL „Olmar Grup”, SRL „Stenlei-Prun” (agricultură); SRL „Trivecons” (întreprindere de construcții); „Vionpetrol Grup” SRL (stație de alimentare cu petrol); SRL „VNM-Prim” (croitorie); ÎI „Ciobanu Larisa”, SRL „Eugilion”, SRL „Meratol-Grup”, ÎI „Puiu Tudor”, SRL „Sîrbu Auto” (servicii transport auto); SRL „Pamira Electro”, SC „Aervent Sistem” SRL, SC „Alvalver” SRL, SC „Autoalternativa” SRL, „Servelcom Grup” SRL (servicii de reparație pompe, tehnică, auto); SC „Avalux Grup” (instalații cazane de gaz); SC „Rufus” SRL (confecționarea ferestrelor); ÎI „Stamati Constantin” (farmacie veterinară); ÎI „A. Darie”, SRL „Bartaș Com” SRL, COOPCOLPRODCOMERȚ COOP, ÎI Cristina Popescu”, ÎI „Eremia Olga”, SRL „Valmar”, SRL „Filoteea-Geo”, ÎI „Catinsus Vadim”, ÎI „Jaloba Svetlana”, ÎI „La Sireți-Boaghe”, ÎI „margareta Malearciuc”, SRL „Minuta Prim”, ÎI „Moisei Ana”, ÎI „Nistor Catalina”, ÎI „Nistor Veronica”, ÎI „Pruteanu Denis”, ÎI „Puiu Valeriu”, ÎI „Rebeja Alexandru”, SC „Carda Plus” SRL, SC „Petsimplast” SRL, SC „Ramadas” SRL, ÎI „Tudor Beselea”, SRL „Victorialux-Grup”, SRL „Visanex-Prim” (magazine).

Sectorul privat dispune de 230 ovine, 150 capete bovine, 600 capete porcine, 6 cai și 15000 păsări. Gunoil de grajd în cantitate de 3160 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și utilizat ca îngrășămintă organice.

Localitatea dispune de un poligon de depozitare a deșeurilor cu o suprafață de 2,0 ha. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște. Deșeurile se acumulează de la populație în 700 tomberoane, de la agenții economici și instituțiile publice –în 12 containere, sunt colectate și transportate cu autospeciala la poligonul de deșeuride 2 ori pe săptămână de către ÎM „Salubr Sireți”, în bază de contract. Tarifele

stabilite sunt pentru cetățeni-30 lei pe lună, pentru întreprinderi-50 lei pe lună. Parțial deșeurile se transportă și individual de cetățeni. ÎM „Salubr Sireți” deservește localitățile Sireți, Roșcani, Pânășești, Căpriană.

La moment se elaborează proiectul tehnic de către „Constant Complex” SRL privind punerea în funcțiune a stației de pompare, situată în localitate și care la moment este nefuncțională și conectarea acesteia la colectorul Vatra –Chișinău. Din sursele locale se alocă 2,0 mln lei , contribuție la implementarea proiectului finasat de Comisia UE.

Problemele prioritare spre soluționare:

1. Aprovizionarea cu apă potabilă, construcția rețelelor de canalizare, stației de pompare și a colectorului Sireți- Vatra.
2. Construcția gunoiștii pentru localitățile Sireți, Roșcani, Cojușna.
3. Iluminarea publică, plantarea și amenajarea unui parc pe o suprafață de 1,0 ha.
4. Amenajarea a 5 izvoare care alimentează r. Bîc.
5. Curățarea a 2 râulețe care se unesc cu râpa satului în segmentul localității.

2.1.11. Comuna Gălești

Comuna include localitățile Găleștii Noi și Găleștii Vechi. Suprafața totală a terenurilor este de 1917 ha, cu o populație de 2975 locuitori (1162- Găleștii Noi și 1813-Găleștii Vechi), cuprinși în 1.095 gospodării (785-Găleștii Vechi și 310- Găleștii Noi). Din suprafața totală a terenurilor: 654 ha-arabile; .463 ha- plantații multianuale; 99 ha- pășuni; 58 ha- pîrloage; 122 ha –terenuri acoperite cu vegetație forestieră; 321 ha-terenuri slab erodate, 127 ha- terenuri mediu erodate și 104 ha- terenuri puternic erodate; 76,53 ha- supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 20,62 ha. .

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, gimnaziul, grădinița de copii, biblioteca publică, Oficiul medicilor de familie, oficiul poștal, casa de cultură,

Localitatea dispune de zăcăminte de nisip și argilă , utilizează în cantități mici de populație pentru necesități locale.

În localitate s-a format râpa satului alimentată din izvoare curgătoare cu debitul de apă mic de apă.

În teritoriul localității sunt 3 iazuri, care aparțin primăriei, 1 cu suprafața de 5,79 este gestionat de „Piscicola Gălești” ÎM, zona riverană de protecție lipsește, altele 2 –cu suprafața respectiv de 8,7 și 15,92 ha sunt la moment în litigiu.

Populația se alimentează din 154 fîntîni publice și 20 particulare. Calitatea apei din fîntîni nu corespunde cerințelor normative.

Pe teritoriul localității sunt 3 izvoare se captează pentru consum potabil și alimentează 31 de gospodării, 3 sonde de apă, dintre care 2 aparțin primăriei, exploatabile conectate la apeductul pe o lungime de 5 km, ce alimentează instituțiile publice din localitatea Găleștii Vechi (gimnaziu, grădinița, oficiul medicilor de familie) și 350 gospodării cu apă tehnică (borhută) prin 4 rezervoare cu volumul de 900 m³ .O sondă este privată ,conectată la castelul de apă (volumul de 60 m³), care alimentează 200 case din localitatea Găleștii Noi în mod gravitațional prin apeductul cu o lungime de 3 km..

Sistemul de aprovizionare cu apă, pe o lungime totală de cca 8 km , include 5 apeducte separate alimentate din 3 izvoare (apă potabilă) și 3 sonde de apă tehnică (borhită).

La sistemul de canalizare sunt conectate gimnaziul și grădinița unite la traseul cu o lungime de 1 km spre fosta stație de epurare, la moment distrusă. Apele uzate se acumulează în 3 iazuri biologice. Locuitorii deversează apele uzate în 300 haznale neermetizate. Serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate de ÎM „Gospodăria Comunală” Găleşti (localitatea Găleştii Vechi), tariful constituie 14 lei/ m³ și ÎI „Veronica Ursu” (Găleştii Noi) tariful constituie 7,0 lei/ m³ .

Activitățile economice sunt desfășurate de 776 Gospodării Țărănești, 18 agenți economici SRL „Oprea PRIM” (confecționarea ușilor și ferestrelor cu geam termopan); ÎI „Petrașcu Constantin” (producerea și comercializarea fortanului); Farmacia ,ÎI „Faur-Budu”, ÎI „Lilia Oprea” și filiala ÎI „Lilia Oprea” (Găleştii Vechi), ÎI „Verman-Lux”, ÎI „Cortac Liliana”, ÎI „Erhan Reveca”, ÎI „Ursu Gheorghe”, SRL „Ambrosii construct”, SRL „O.N.Adelina”, ÎI „Andreev Liliana”, Magazinul nr.7 COOPCONSUM, Magazinul nr.8 COOPCONSUM, Magazinul nr.9 COOPCONSUM (comerț); ÎI „Vulpe Parascovia” (prelucrarea lemnului-gater), ÎI Agro Găleşti” (servicii agro), ÎI „Rodideal” (uscătorie de fructe).

Sectorul privat dispune de 230 capete ovine, 148 capete caprine, 69 capete bovine, 527 capete porcine, 41 cai și 7700 păsări. Gunoii de grajd încantitate de 2067 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și utilizat ca îngrășămintă organice.

Localitatea dispune de un poligon de depozitare a deșeurilor cu o suprafață de 0,6 ha aplatat în partea de sud (0,6 km) a localității Găleştii Vechi, pe fostul depozit de chimicale. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște. Deșeurile acumulate de la populație, agenții economici și instituțiile publice se vor evacua cu autospeciala procurată la depozitul de deșuri din localitate, în bază de contract. Tarifele încă nu sunt stabilite. La moment dat deșeurile se transportă individual de cetățeni.

Volumul de apă prelevată din sursele subterane constituie 2700 m³/lunar. Volumul apelor uzate neepurate este de 2700 m³/lunar

Din sursele locale s-au alocat 15000 lei pentru procurarea pompei la stația de pompare. Pentru procurarea autospecialei FEN a alocat 840000 lei, contribuția autorității publice locale fiind de 155.000 lei.

La gimnaziul din localitate (pe lângă comitetul elevilor) activează comisia ecologică, pe lângă Consiliul Local activează comisia pentru agricultură, protecția mediului și amenajării teritoriului, ONG „TERRA HS”.

2.1.12. Satul Căpriană

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 6240 ha, cu o populație de 2622 locuitori, cuprinși în 840 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 969 ha- terenuri agricole; 613 ha-arabile; 131 ha vii; 177 ha livezi; 46 ha- pășuni; 411 ha-terenuri sunt slab erodate, 152 ha- terenuri mediu erodate și 30 ha-terenuri puternic erodate; 19,62 ha- supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 23,5 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, gimnaziul, grădinița de copii, punctul medical, mănăstirea.

Localitatea dispune de zăcămintă de nisip și argilă pe sectoare private, utilizate în cantități mici de populație pentru necesități locale.

Pe teritoriul administrat de primăria Căpriană trece r. Ișnovăț (afluent al r. Bîc) cu o lungime de 4,690 km și r. Botna cu lungimea de 4,0 km. În localitate s-a format râpa satului, care se alimentează din ploii, în perioada de secetă este uscată.

În localitate sunt amplasate 4 iazuri, dintre care 2 au fost construite în anul 2007 pe terenul public al primăriei (mănăstirea Căpriană) cu suprafața respectiv de 0,49 și 0,3 ha; altele 2 sunt private și aparțin persoanelor fizice Constantin Iosipoi cu suprafața de 1,5 ha, construit în a. 2003 și Ion Iurco cu suprafața de 2,08 ha, construit în a. 2000.

Populația se alimentează din 238 fântâni, calitatea apei din fântâni corespunde cerințelor normative de potabilizare.

Pe teritoriul localității sunt 22 izvoare, 3 izvoare se captează. Apa de la izvorul Avram curge liber direct în r. Ișnovăț.

Sistemul de aprovizionare cu apă, pe o lungime totală de 6 km, include 3 apeducte separate alimentate din izvoare. Primul apeduct alimentează mănăstirea de la izvorul (Radova) pe un segment de 2 km, construit în a. 2004; al doilea- apeduct alimentează gimnaziul de la izvorul (Radova) și 40 gospodării, construit în a. 1985 pe un segment de 2 km; al treilea alimentează 500 gospodării de la izvorul (Badiș) cu o lungime de 2 km, construit în a. 2005. Apa se acumulează în 3 cisterne/bazine, apoi se pompează în castelul de apă, de unde în mod gravitațional se aduce la consumator. Apeductele sunt gestionate de primărie, apa se consumă fără evidență și fără plată. Sistemul de apeduct este contorizat. Cheltuielile sunt acoperite pentru consumul de energie, tarife pentru consumul de apă nu sunt stabilite.

Sistemul de canalizare existent la mănăstire, este conectat la stația de epurare, construită curent, nefuncțională. Apele uzate formate sunt evacuate prin 2 canale de scurgere direct în bazinul acvatic din preajma mănăstirii.

Activități economice sunt desfășurate de Gospodării Țărănești, 13 agenți economici SRL „VICAM” (prelucrarea lemnului); SRL „LOZIMPEX” (îmbutelierea uleiului); Baza de producere „TRIAJ” (frigider); ÎI „Alexandru Drumea”, ÎI „Scutaru Alisa”, ÎI „Stejaur Diaconița”, ÎI „Vasile Sîrbu”, ÎI „Costică Robu”, ÎI „Orlov Alexandru”, Coopconsum Strășeni (magazine), Vartic Constantin (restaurant).

Sectorul privat (991 gospodării) dispune de 106 capete ovine, 230 caprine, 82 capete bovine, 800 capete porcine, 81 cai și 5500 păsări, 300 familii de albine. Gunoarul de grajd în cantitate de 2944 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și utilizat ca îngrășămintă organice.

Localitatea dispune de un poligon de depozitare a deșeurilor cu o capacitate de 13500 m³, suprafață de 0,45 ha. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște. Deșeurile de la agenții economici și instituțiile publice se acumulează în containere, care mai apoi sunt transportate cu autospeciala la poligonul local de deșuri de 2 ori pe săptămână de către ÎM „Salubr Sireți”, în bază de contract. Tarifele stabilite sunt de 35 lei pe lună pentru persoanele fizice și 40 lei persoane juridice. O parte din populație evacuează și transportă deșeurile la poligonul de deșuri în mod individual.

Din sursele locale s-au alocat 50000 lei pentru proiectarea sistemelor de aprovizionare cu apă, canalizare și stației de epurare la capacitatea de 300 m³/sutcă.

2.1.13. Satul Cojușna

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 2995 ha, cu o populație de 7280 locuitori, cuprinși în 2654 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 1531 ha-agricole; 445 ha - plantații multianuale; 34 ha- pășuni; 530 ha-terenuri sunt slab erodate, 321 ha- terenuri mediu erodate și 208 ha- terenuri puternic erodate; 24,48 ha- supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 4,24 ha. Terenuri ocupate de vegetație forestieră (păduri)- 205,50 ha; fișii forestiere de protecție- 27,12ha; terenuri ocupate de spații verzi-1,0 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, Liceul teoretic, gimnaziul, grădinița de copii nr.1 și nr.2, centrul de plasament „Bunevoленța”, Centrul medicilor de familie, casa de cultură, școala de arte, centrul tinerilor naturaliști, biserica.

Localitatea este traversată de un râuleț cu o lungime de 9 km, alimentat din 3 izvoare. În perioada de secetă acesta este uscat. În extravilan (în partea de sus a satului) s-a format o râpa alimentată din ploi, practic uscată, malurile nu sunt împădurite.

Pe teritoriul localității sunt amplasate 5 iazuri private ce aparțin persoanelor fizice Sava Gheorghe, Lozan Constantin, Dumbrava Valeriu, Mursa Alexandru și Samson Vasile pe o suprafață de pînă la 1 ha, utilizate pentru creșterea peștelui.

Populația se alimentează din 1700 fîntîni, din ele 1670 publice și 30 private. Calitatea apei din fîntîni nu corespunde cerințelor normative.

Pe teritoriul localității sunt 5 izvoare curgătoare. Din izvorul de la moară apa se captează și se pompează de către Asociația Agricultorilor „Biruința” pentru necesități gospodărești, precum și 9 sonde de apă, dintre care 4-se exploatează. În gestiunea primăriei sunt 3 sonde (la moment conservate); Fabricii de vin (SA „Migdal”)-2, dintre care una se exploatează, iar alta este conservată; Fabricii de vin Cojușna -2, dintre care una se exploatează, alta este conservată; SRL „Nefis” - una se exploatează; CAP „Biruința” (la pitomnic) –una se utilizează pentru irigare.

Sistemul centralizat de aprovizionare cu apă cu o lungime de 7 km, construit în anii 1960-1964 este uzat și nu funcționează. Liceul, gimnaziul și grădinițele de copii nr.1, nr. 2 se alimentează din fîntîni de mină prin 4 apeducte separate. Apa se pompează în rezervoare și se distribuie în regim automat. Populația se alimentează din fîntîni de mină , utilizînd pompe particulare și rețele de aprovizionare cu apă.

Sistemul de canalizare cu o lungime de 15 km funcționează, la care sunt conectate instituțiile publice și 900 gospodării. Apele uzate sunt acumulate într-un bazin cu volumul de 120 m³ și evacuate prin 3 stații de pompare în colectorul ce unește satul cu or. Vatra. Stația de epurare gestionată de fabrica de vin este deteriorată și nu funcționează, din a. 1976 apele uzate sunt preluate la stația de epurare a mun. Chișinău. Serviciile de canalizare sunt acordate de ÎM „Apa Canal Cojușna”. Tarifele sunt stabilite de 24,84 lei/m³ (pentru agenții economici), 16,54 lei/m³ (pentru instituțiile publice) și 12,50 lei/m³ (pentru populație). Volumul de ape uzate evacuate la stația de epurare din Chișinău constituie 15000 m³/an.

Activități economice desfășoara 54 agenți economici: SC „Inter RESLV”, SRL „Agrodor Succes” (depozit ANGRO); SC „Sanic” SRL (depozitarea materialelor explozibile); SRL „Agrodor” CV, SC „Agresuma” SRL (depozit, comerț cu amănuntul); ÎM „Maroun- Textil” (service taxi); ÎI Filipov Valeriu”, SRL „Matex- Plus”, SRL „Edfel-Tur”, SRL „Intrative”, SC „Arsaco” SRL (prestări servicii, turism, internet, programare); SRL Primoplast” (fabricarea structurii și tîmplării metalice); SRL „Vitgorivid” (stație de alimentare cu combustibil); ÎI „Rotaru Stela”, SC „Dorilen Plus” SRL, SC

„SOT” SRL, SRL „Protilia”, ÎI Mihaela Pelin”, ÎI „Tinere Ana dari”, GȚ „Agroprod-Rusanovschi V”, SRL „Dunelor –Grup”, GȚ „Vega Țurcanu”, SC „Doreal Stil” SRL, SRL „Dodostel Gemi”, SRL „Sănătatea”, SRL „Mereuța Com”, ÎCS „Nefis” SRL, ÎI „Bivol Vera”, ÎI „Chiosa Com”, SRL „Azolux”, SC „Valialves” SRL, SRL „Elamcris”, ÎI „Rotaru Stela”, ÎI „Vidrașcu Victoria”, ÎI „Coșleț Zinaida”, ÎI „Reznicencă Elena”, ÎI „Donoaga Andrei”, „Coopconsum” COOP magazinul 1-2-3-4-5, SC „Valialvex- Lux” SRL (comercializarea mărfuri alimentare); SRL „Farmacia Cojușna” (2 unități-mărfuri farmaceutice); SA „Migdal-P”, SRL „Migastil Com”, ÎI „Nastas Vera” (comercializare mărfuri industriale); ÎI „Balan Tatiana” (comercializare flori); SRL „Vasilașcu Gheorghe” (comerț).

Sectorul privat întreține 500 ovine, 60 capete bovine, 850 capete porcine, 16 cai și 3500 păsări. Gunoiul de grajd în cantitate de 2510 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și utilizat ca îngrășămintă organice.

Localitatea dispune de un poligon de depozitare a deșeurilor cu o suprafață de 3,0 ha. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște. Deșeurile se acumulează de la populație în pungi de plastic, de la agenții economici și instituțiile publice – containere, sunt colectate și transportate cu autospeciala la poligonul de deșeuri de către ÎM „Salubr Cojușna”, în bază de contract (900). Tarifele stabilite sunt pentru cetățeni- 25 lei pe lună, pentru persoanele juridice -50 lei pe lună. Parțial deșeurile se transportă și individual de cetățeni.

În anul 2010 FEN a alocat 460000 lei pentru procurarea autospecoalei. La moment este elaborat și prezentat la FEN oferta de proiect la suma de 426000 lei pentru procurarea tomberoanelor, contribuția APL este de 66000 lei.

2.1.14. Comuna Pănășești

Primăria Panasesti include doua sate, Panasesti si Ciobanca. Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 1843 ha, cu o populație de 3580 locuitori, cuprinși în 1046 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 1227 ha-agricole; 741 ha-teren arabil; 254 ha- vii; 114 ha – livezi; 115 ha- pășuni; 398 ha-terenuri sunt slab erodate, 258 ha- terenuri mediu erodate și 32 ha- terenuri puternic erodate; 27,43 ha- supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 9,03 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, gimnaziul, 2 grădinițe de copii, 2 biblioteci publice, centrul de sănătate publică, casa de cultură, punctul medical, oficiul poștal.

Localitatea este traversată de r. Bîc pe o lungime de 3200 m, cu dig de protecție contra inundațiilor, malurile riului sunt partial acoperite cu vegetație forestieră (salcie). La moment riul este secăt, fenomen caracteristic în perioada de vara începînd cu a 2007. Alături de rîu este construit un canal, în care se acumulează ape meteorice de pe terenurile agricole din preajma canalului, apa se folosește pentru irigarea culturilor agricole.

Pe teritoriul localității sunt amplasate 2 iazuri , unul cu suprafața de 1,66 ha și volumul de apă 90000 m³, altul cu suprafața de 2,31 ha și volumul de apă de 110000m³ transmise în în arendă persoanelor fizice Gheorghită Tudor și Calmîș Lilian pentru irigare. În a. 1980 au fost săpate 2 lacuri, la moment înnămolite.

Populația se alimentează din 280 fîntîni de mina. Calitatea apei din fîntîni nu corespunde cerințelor normative. De asemenea mai sunt si 3 sonde arteziene dintre care una a fost conservata în septembrie 2012 în cadrul proiectului finanțat din FEN, si inca 2 sonde care nu funcționeaza din 1996.

Comuna nu dispune de sistem centralizat de aprovizionare cu apă, dar la moment este în proces de demarare proiectul finanțat din FEN pentru repararea unei sonde arteziene și construcția unui tronson de apeduct cu L= 700 m care va alimenta cu apă gradinița de copii și gimnaziul din s. Panasesti și un sector al localității numit „Hutuleuca”. Gimnaziu și grădinițele de copii din Ciobanca se alimentează din fântâni de mină. Gradinița de copii din s. Panasesti este alimentată cu apă din fântina de mină din preajmă, dar se aduce și cu transportul auto specializat. Apa se pompează în două rezervoare cu capacitatea de 1,0 m³ fiecare, după care se distribuie în regim automat. Populația se alimentează din fântâni de mină, utilizând pompe și rețele de aprovizionare cu apă particulare.

Sistemul de canalizare, cu o lungime de cca. 2,0 km, construit în anii 1983-1984, asigură evacuarea apelor reziduale de la gradinița de copii s. Panasesti, centrul medicilor de familie și cîteva particulari din s. Panasesti. Apele uzate sunt deversate fără epurare în paraiasul ce străbate localitatea din cauza defectiunii a cca 150 m de tronson de canalizare care se finalizează cu o hazna de 10 m³.

Activitățile economice sunt desfășurate de 748 Gospodării Țărănești, 16 agenți economici: Fabrica de vin „Setvin-Grup”; SRL „Paranic-Grup” (producerea articolelor din lemn); SRL „Rompetro” (stația de alimentare cu petrol); ÎI „Andronic” (fabricarea produselor de morărit); SRL „Calanjcom”, ÎI „T. Meriacri”, ÎI „Calmîș Petru, ÎI „Calmîș Gheorghe” (comercializarea produselor alimentare); „Calmîș-Prim” SRL (comercializarea băuturilor alcoolice și fabricarea produselor alimentare); „Lionix-Prim” SRL (comercializarea produselor alimentare, băuturii spirtoase și tutun); „Igor Construct” (comercializarea materialelor de construcție); 1 magazin ICP Panifcoop al URECOOP Strășeni, 3 magazine COOPCONSUM Strășeni (comerț cu amănuntul); AO „Eruditus” (prestarea serviciilor în domeniul informaticii).

Sectorul privat întreține 40 capete ovine, 160 capete bovine, 800 capete porcine și 9000 păsări. Gunoii de grajd în cantitate de 3174 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și este utilizat ca îngrășămintă organică.

Localitatea dispune de un poligon de depozitare a deșeurilor cu o suprafață de 2,0 ha. Volumul deșeurilor acumulate constituie cca 16000 m³. Deșeurile sunt acumulate de la populație, agenții economici și instituțiile publice în containere, sunt colectate și transportate cu autospeciala la poligonul de deșeurii de către Salubr Sireti, în bază de contract. Tarifele stabilite pentru cetățeni- 34 lei pe lună, pentru persoanele juridice – 40 lei pe lună. Parțial deșeurile se transportă și individual de cetățeni.

2.1.15. Orașul Strășeni

Primăria Strășeni include două localități, or. Strășeni și s. Făgureni. Suprafața totală a terenurilor este de 6082 ha, cu o populație de 21680 locuitori (Strășeni), 880 locuitori (Făgureni); 7100 gospodării casnice (Stășeni) și 251 gospodării (Făgureni). Din suprafața totală a terenurilor: 1185 ha –cu destinația agricolă; 652 ha teren arabil, 435 ha- vii și 298 ha livezi; 180 ha- terenurile fondului apelor; 268,78 ha ocupate cu păduri; 30 ha- cu fișii forestiere de protecție și 2,3 ha- spații verzi. Suprafața terenurilor agricole erodate constituie 1211 ha, dintre care 629 - slab erodate, 308- mediu erodate și 274- puternic erodate. Suprafața alunecărilor de teren-11,32ha, a râpilor este de 15,96 ha.

Instituțiile publice/sociale sunt: prescolare- Grădinița nr. 1 „Albinuța”, Grădinița nr. 2 ”Mugurel”, Grădinița nr. 3, Grădinița nr. 4 „Licurici”, Grădinița nr. 5 „Ghiocel”; instituții de învățămînt preuniversitar- Liceul teoretic „M. Eminescu”, Liceul teoretic „N. Necrasov”, Liceul teoretic „I. Vatamanu”, Liceul teoretic „Managment”, Gimnaziul „M. Viteazu”; Școala de arte; Casa de creație; Casa de cultură, 4 instituții medicale, biblioteca raională.

Principalul curs de apă este considerat râul Bîc, situat în preajma oraşului pe o lungime de 5 km., cu o vastă varietate de arbori de stejar, tei, ulm, arţar, carpen, plop, etc. Alături de râu este construit un canal (partea dreaptă pe curs) pentru acumularea apelor de ploaie cu conexiunea canalelor de drenaj, în unele segmente cu apă, malurile acoperite cu stuf, iar în regiunea or. Străşeni formînd o zonă umedă pe un teritoriu mai imens acoperit cu stuf. Rîul Bîc este asigurat cu dig de protecţie contra inundaţiilor, apele din canal anterior fiind pompate în râu prin 2 staţii de pompare, actualmente distruse. Din motiv ca acest canal nu este conectat la riu, acesta este uscat. Apa acumulată în canal se utilizează pentru irigarea culturilor agricole, în mod neautorizat.

În teritoriul oraşului sunt situate 3 iazuri dintre care 1 (Făgureni) cu suprafaţa de 3,1 ha, transmis în arendă persoanei fizice Diaconu M.; 2 (Străşeni, „tractornaea”) cu suprafaţa de 6 ha, gestionate de primărie, unul dintre care la moment este uscat.

Populaţia se alimentează din 600 fîntîni de mină, calitatea apei nu corespunde cerinţelor normative de potabilizare.

Sunt luate la evidenţă 13 sonde de apă, dintre care 5 sunt funcţionale, 8 sonde sunt conservate, 15 izvoare, o parte din ele sunt amenajate şi utilizate de populaţie în scopuri potabile. Cu zone de protecţie sanitare sunt asigurate Priza de apă Micăuţi, Staţia Iachir, Staţia Veselovschi, Staţia Negreşti.

Sistemul centralizat de aprovizionare cu apă include 3 unităţi (Priza de apă Micăuţi, Staţia Iachir, Staţia Veselovschi) pe o lungime de 55 km, reconstruit în a. 2006. La sistem sunt conectaţi 50 unităţi economice, instituţiile publice din oraş, 4900 persoane fizice, consumatori cu contract.

Sistemul centralizat de canalizare, a fost construit pe o lungime de 35 km, care pe 18 km este funcţional, deserveşte 60 unităţi economice, 107 blocuri locative, 300 gospodării individuale, instituţiile publice. Apele uzate recepţionate într-un lac de acumulare sunt pompate fără epurare în râul Bîc. Staţia de pompare nu este conectată la colectorul Străşeni – Vatra- Chişinău.

Serviciile de aprovizionare cu apă, canalizare şi epurare a apelor uzate sunt gestionate de către Întreprinderea Municipală „Apa-Canal” Străşeni. Tariful pentru apă şi canalizare constituie respectiv 14,60 şi 10,70 lei pentru 1 m³ (populaţia), 36 şi 28,80 lei/1 m³ pentru agenţii economici, inclusiv instituţiile publice.).

În localitate funcţionează 500 agenţi economici dintre care 19 întreprinderi industriale, inclusiv 5 în industria alimentară şi a băuturilor, 8- industria uşoară, 6 – în construcţii; 345 întreprinderi comerciale, hoteluri, restaurante, dintre care 346 magazine, 5 staţii de alimentare cu combustibil; 12 întreprinderi care prestează servicii de transport; 119 – care prestează alte servicii, cum ar fi: reparaţii auto, reparaţii electrocasnice, frizerii şi altele.

În sectorul privat se întreţin 780 capete ovine; 181 capete bovine, 445 capete porcine, 6997 păsări. Deşeurile animaliere în cantitate de 2961 tone (calculată conform normativelor) sunt depozitate temporar în curţile gospodarilor, iar mai apoi transportate şi depozitate pe terenurile agricole şi utilizate ca îngrăşăminte organice, fie transportate individual la gunoiştea din oraş.

Oraşul dispune de o rampă de depozitare a deşeurilor menajere solide autorizată amplasată la periferia oraşului (lîngă traseul Străşeni-Scoreni). Deşeurile sunt colectate la 11 platforme dintre care 6 relativ sunt amenajate. Suprafaşa gunoiştii este de 3,7 ha. Anual se depozitează circa 15.000 m³ (7,5 m³ organizat de către sectorul individual). Serviciile de salubritate şi evacuare a deşeurilor sunt asigurate de ÎM „Gospodăria Comunală Străşeni”. Costul 1 m³ de deşeu este de 9 lei pentru persoane fizice şi 110

lei pentru persoane juridice. Întreprinderea dispune de 2 unități de evacuare a deșeurilor și deservește circa 6700 persoane fizice și circa 200 de persoane juridice.

Volumul de apă prelevată din sursele subterane pentru necesități menajere, de producere și consum potabil în a. 2011 constituie 403,1 mii m³ (111,7 mii m³-populația, 12,1 mii m³ – unitățile economice), iar volumul de ape uzate evacuate constituie 139,4 mii m³ (105,7 mii m³ – populația, 33,7 mii m³ – unitățile economice), deversate în râul Bîc fără epurare. Aproximativ 22 % din populația or. Strășeni nu este conectată la rețeaua de canalizare centralizată, evacuînd apele uzate neepurate și în mod necontrolat. Veniturile acumulate de la prestarea serviciilor comunale constituie 3879,30 mii lei.

Din sursele proprii ale primăriei s-au alocat 59,5 mii lei pentru construcția rețelei de apeduct, 9,8 mii lei pentru construcția rețelelor de canalizare, din alte surse -800 mii lei.

2.2. Recomandări pentru ameliorarea situației ecologice din bazinul râului Bîc pentru localitățile din raionul Strășeni

1. Aprovizionarea cu apă în mod centralizat, astfel eliberînd izvoarele captate și asigurarea cu apă naturală a cursurilor de apă.
2. Construcția sistemelor centralizate de canalizare, evitînd astfel deversările directe în mediul natural a apelor uzate formate în sectorul comunac-locativ.
3. Finalizarea lucrărilor și punerea în funcțiune a stației de pompare a apelor uzate formate în or. Strășeni, conectarea acestea la colectorul municipal Vatra- Chișinău. O altă alternativă mai benefică ar fi construcția unei noi stații de epurare în oraș.
4. Finalizarea și punerea în funcțiune a stației de epurare de la spitalul de tuberculoză din s. Vorniceni.
5. Examinarea situației privind starea stației de epurare de la mănăstirea Căprtiana și întreprinderea măsurilor urgente de reabilitare și punere în funcțiune.
6. Conexiunea canalelor situate alături cu râul Bîc la cursul de apă al acestuia.
7. Crearea serviciilor comunale de acordare a serviciilor de aprovizionare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate, asigurarea evidenței primare de consum al apei și prezentare a rapoartelor statistice.

CAPITOLUL 3: SITUAȚIA GENERALĂ ECOLOGICĂ DIN BAZINUL RÎULUI BÎC, PE TERITORIUL MUNICIPIULUI CHIȘINĂU

Teritoriul municipiului constituie 571,6 km². Suprafața totală a terenurilor este de 57164 ha, dintre care 30899 ha – terenuri agricole, inclusiv 20775 ha terenuri arabile, 7142 ha plantații multianuale; 14524 ha-terenuri din intravilanul localităților; 1059 ha - terenuri destinate ocrotirii naturii; 4030 ha – terenuri ale fondului silvic; 1320 ha- terenuri ale fondului apelor; 6762 ha - terenuri ale fondului de rezervă; 11936 ha sunt terenuri erodate, inclusiv 6780 ha-slab erodate, 3678 ha-moderat și 1478 ha puternic erodate. Suprafața râpelor constituie 39 ha, 108 ha-supuse alunecărilor de teren. Din suprafața totală de 31108 ha a orașelor, comunelor și satelor amplasate în bazinul r. Bîc - 21381 ha sunt terenuri agricole, 13897 ha – terenuri arabile, 5046 ha – plantații multianuale, 2038 ha - pășuni, 3706 ha - plantații forestiere; 8457 ha sunt terenuri erodate, ce-ea ce constituie 27,2 % din suprafața totală; 80 ha sunt terenuri supuse alunecărilor și 36 ha alcătuiesc râpele.

În municipiu sunt înregistrate 236 monumente protejate de stat. În componența municipiului intră 35 localități (1- municipiu, 6 orașe/2 sate, 12 comune/14 sate) cu o populație de cca 789,5 mii locuitori.

În bazinul râului Bîc sunt amplasate 20 localități (mun.Chișinău; orașele Vatra, Durlești, Codru și Sîngera (s. Dobrogea și Revaca); comunele Trușeni (Dumbrava), Grătiești (s. Hulboaca), Bubuieci (s.Bîc, Humulești), Băcioi (Brăila, Străstieni, Frumușica), satele Condrița, Ghidighici cu o populație de 735747 locuitori, 31544 gospodării particulare.

Din cadrul instituțiile publice/sociale situate în municipiu fac parte 103 licee, 21 gimnazii, 15 școli medii de cultură generală, 18 școli primare, 6 școli pentru copii cu deficiențe (în total 163 unități); 19 instituții de învățământ secundar profesional; 22 instituții de învățământ mediu de specialitate (colegii); 27 instituții de învățământ superior; 154 instituții preșcolare; 48 biblioteci publice; 26 instituții culturale; 12 teatre; 11 muzee; 672 construcții sportive; 42 spitale; 399 instituții medicale de ambulatoriu sau policlinică, 44 hoteluri. În orașele, comunele și satele amplasate în bazinul r. Bîc sunt 11 licee, 6 gimnazii, 2 școli primare (Băcioi, Bubuieci), o școală de arte (Grătiești), o școală de meserii (Bubuieci), complex sportiv (Ghidighici), Centru comunitar (Condrița), 19 Grădinițe de copii și una în construcție (Băcioi), 11 instituții medicale, 7 instituții culturale.

În mun. Chișinău funcționează 28 obiecte miniere, din care 7 sunt amplasate în bazinul r. Bîc: CAP “Băcioi” (s. Brăila), CMC “Macon” (s. Bubuieci), SA “Mina din Chișinău”, Firma “Stomarlis” SRL (c. Trușeni), Firma CD “Edilitate” SA (Ghidighici-II), SA “Pietriș” (Ghidighici-I), ÎS “Sarmat” (Chișinău-II).

Rețeaua hidrologică cuprinde în sine râul Bîc, care traversează orașul Vatra și municipiul Chișinău, teritoriile or. Sîngera (la hotarul cu s.Floreni, rl Anenii Noi) și comunei Bubuieci; râul Ișnovăț, care traversează localitățile comunei Băcioi, or.Sîngera și s.Revaca; râulețele Durlești (or. Durlești) și Hulboaca (com. Grătiești), precum și cele fără nume din or. Codru, localitățile Trușeni, Băcioi, Ghidighici și Bubuieci, râpi și izvoare. În segmentul mun. Chișinău r. Bîc este alimentat din 6 râulețe/canale curgătoare, pe alocuri înmlăștinit, concrescut cu vegetație, necesită curățare. În zona industrială Pruncul (Uzina de asfalt) râul Bîc este îndiguit, îndeosebi cu deșeuri de producere, iar pe cursul inferior s-au format baraje din deșeuri, preponderent din sticle de plastic. Zona riverană de protecție în segmentul pruncul - podul căii ferate (piața agricolă angro) este acoperită cu stuf, în partea de jos – cu arbori și arbuști. În regiunea pieței agricole angro râul Bîc este alimentat dintr-un izvor cu apă curgătoare, apa fiind utilizată pentru spălarea transportului auto. Spălătorii improvizate sunt create pe ambele maluri ale râului Bîc în segmentele străzilor Varnița, Albișoara și

Calea Basarabiei. Pe tot cursul de apă sunt prezente țevi de diferite diametre, prin care sunt evacuate (direct în r. Bîc) apele pluviale, recepționate prin rețelele construite în municipiu, precum și o parte din apele reziduale formate la unitățile economice conectate samolvolnic la aceste rețele, condiționînd poluarea apei râului. În zona riverană, pe ambele maluri sunt depozitate/aruncate deșeuri menajere, de construcție și de altă natură, condiționînd, de asemenea, un impact vădit asupra calității apei râului Bîc.

Pe teritoriul mun. Chișinău sunt situate 61 bazine de apă/iazuri, dintre care 53 sunt amplasate în bazinul r. Bîc (22 – în mun. Chișinău), 34 sunt situate pe cursurile de apă (rîulețe, pîraie, izvoare); 16 – destinate pisciculturii; 33-agrement, dintre care sunt amenajate cu plaje organizate “Valea Trandafirilor”, “Valea Morilor”, “Rîșcani”, “La Izvor” și “Ghidighici”, care conform prevederilor Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr.737 din 11.06.2001 privind reglementarea funcționării zonelor de recreere aferente bazinelor acvatice au statutul zonei de agrement de importanță națională; 3 sunt uscate, unul înămolit; construite în anii 60-90 ai secolului trecut; majoritatea fiind acoperite cu vegetație de stuf în proporție de 50 % din suprafața totală. Din cele 22 bazine acvatice situate în mun. Chișinău 18 sunt amplasate în parcuri (Valea Trandafirului - 3, La izvor-3, Rîșcani - 4, Lunca Gîștei-1, Valea Morilor-1, Grădina Dendrologică-1, Muzeul Satului-1, Grădina Botanică-4); 17 bazine sunt gestionate de primăria Chișinău, 4-apartin Academiei de Științe, 1- Ministerului Culturii. Pe teritoriul primăriei Sîngera sunt amplasate 5 iazuri, dintre care 4 –pe curs de apă (or. Sîngera-2, s. Dobrogea-2, s. Revaca-1) cu zonele de protecție înierbate și acoperite cu vegetație în proporție de 5-10 %. În com. Băcioi sunt 2 iazuri, dintre care unul situat pe curs de apă, cu destinația piscicultură, iar altul este uscat și aparțin primăriei. În localitatea Ghidighici sunt construite 7 bazine acvatice, dintre care 4 sunt amplasate în “Valea Gîștilor” cu suprafața totală de 5 ha, utilizate pentru piscicultură, altele 2 cu suprafața de 1,0 ha sunt situate în regiunea uzinei de asfalt, altul cu suprafața de 0,5 ha este selectat pentru implementarea unui proiect de amenajare. Zonele de protecție urmează a fi amenajate. Pe teritoriul or. Durești sunt amplasate 2 bazine, dintre care unul aparține SRL “Agrovia complex”, altul -persoanei fizice Artur Zubcov. În localitatea Trușeni din cele 4 iazuri cu suprafețe de pînă la 1,0 ha și construite în anii 2004-2006 3-aparțin SRL “Vila Demetra”, unul –persoanei fizice Gheorghe Scorici, primele 3 fiind situate pe curs de apă cu destinația pentru agrement. În comuna Grătiești 2 iazuri sunt situate pe curs de apă, unul transmis în arendă persoanei fizice Viorica Bragiș pentru piscicultură și agrement, acoperit cu vegetație în proporție de 15 la sută din suprafața de 7,11 ha. Ministerul Agriculturii (STE “Codrul”) deține 2 iazuri situate pe curs de apă în teritoriul or. Codru, transmise în arendă persoanei fizice Novîtchi și ÎI “Balcan Doloșcan”, acoperite cu vegetație în proporție de 10-15 %, utilizate în scopuri de agrement. În perimetrul localității Bubuieci sunt situate 2 iazuri, dintre care unul este situat în s. Humulești, iar altul la hotarul cu s. Floreni, ambele la moment uscate. Pe teritoriul mănăstirii Condița este construit pe curs de apă un bazin pe o suprafață de 0,4 ha utilizat în scopuri de agrement. În perimetrul or. Vatra sunt 3 bazine de apă pe o suprafață de 22 ha gestionate de GȚ Victoria Stavila. Pe cursul r. Bîc este situat lacul de acumulare Ghidighici, gestionat de Agenția “Apele Moldovei”, pe o suprafață de 742 ha, construit în perioada anilor 1958-1962, acoperit cu vegetație în proporție de 15-17 % cu zona riverană de protecție înierbată și împădurită, utilizat pentru agrement, piscicultură și irigare. Conform investigațiilor de laborator a apei din bazinele acvatice cu plaje organizate, efectuate de către Centrul de Sănătate Publică gradul de poluare a bazinelor acvatice poate fi calificat ca “extrem de poluate”.

În teritoriul municipiului sunt circa 2600 fîntîni de mină, dintre care în orașele, comunele și satele situate în bazinul râului Bîc 1311 fîntîni; în municipiu 59 fîntîni de mină sunt gestionate de SA „Apa – Canal”, dintre acestea - 47 cu apă potabilă, 12 cu apă tehnică. Conform investigațiilor de laborator în majoritatea fîntînii apa ce constată ca necorespunzătoare cerințelor normative de popularizare. Îndeosebi nu corespunde cerințelor de potabilizare apa din fîntînii situate în localitățile Bubuieci,

Băcioi, Ghidighici. Din cele 73 izvoare situate în municipiu 59 sunt amenajate, dintre acestea 21 sunt în orașele și comunele amplasate în bazin.

Sunt luate la evidență 376 sonde de apă, dintre care 166 exploatabile, 139 sunt în rezervă, altele 71 conservate, inclusiv 138 sonde de apă, dintre care 35 exploatabile și 103 conservate sunt gestionate de SA „Apa –Canal”, 65 sonde cu apă tehnică sunt amplasate în or. Vadul lui Vodă, altele 73 –cu apă potabilă, folosite pentru potabilizare prin sistem centralizat de rezervă. În orașele Vatra sunt la evidență 4 sonde, dintre care 2 se exploatează, altele 2 sunt conservate; Durlești –toate 6 sonde sunt conservate; Codru – 2 amplasate pe teritoriul ÎP “Rodnicioc”; Sîngera-4 sonde , dintre care 2 gestionate de SA “Apa- Canal” (una este conservată), altele 2 sunt în proprietate privată și aparțin “Exardiv Com” și “Chimtomcom” SRL. În comuna Băcioi sunt 21 sonde dintre care 18 funcționale (Băcioi-16, Braila-2, Frumușica-2, Străstieni-1); dintre ele 7 sunt gestionate de ÎM „Băcioi ComService” (Băcioi-5, Braila-1, Frumușica-1), CAP Băcioi-4 (Băcioi), SA „Agrobeton”-3 (Băcioi), SRL „Evladio Agro”-1 (Băcioi), ÎI „Borș Nicolae”-1 (Băcioi), ÎS „Moldelectrica” (Braila), SRL „Agrobrio” (Frumușica), persoana fizică „Culina” (Străstieni). În comunele Grătieși și Trușeni sunt conservate respectiv 5 și 4 sonde, ultima cu apă tehnică. În com. Bubuieci sunt 3 sonde, dintre care 2 în s. Bîc (conservate), una –în s. Humulești, care servește drept sursă de apă pentru consum de calitate tehnică. În s. Ghidighici 12 sonde sunt gestionate de SA „Apa-Canal”, iar în s. Condrîța la moment se construiește o sondă arteziană.

Sistemul centralizat de aprovizionare cu apă are o lungime de 1823120,13m; alimentat cu apă din fluviul Nistru și 138 prize subterane. Vîrsta medie a rețelelor de apeduct este de 23,76 ani. Localitățile urbane sunt asigurate cu rețele de apeduct în proporție de 98,9%, localitățile rurale-81,1 %. Apeductul central municipal deservește mun. Chișinău; orașele Vatra prin două apeducte (80% din populație, instituțiile publice, blocurile locative), Codru (98 % din populație, instituțiile publice, blocurile locative); Durlești (4038 case particulare, instituțiile publice cu excepția Grădiniței de copii, care se alimentează din fîntîna de mina, blocurile locative); Sîngera (3200 abonați); comunele Bubuieci (2460 gospodării, instituțiile publice); Grătiești (85 % case particulare, Instituțiile publice, blocurile locative). Populația din s. Ghidighici în proporție de 60 la sută se alimentează din sonde cu perspectiva de extindere a apeductului și conectării la sistemul municipal de aprovizionare cu apă. În com. Băcioi populația (2874 gospodării, instituțiile publice și blocurile locative) se alimentează prin 12 apeducte din sondele arteziene (8- Băcioi, 1- Braila, 2- Frumușica și 1-Străstieni. În s. Dumbrava (com. Trușeni) în a. 2011 a fost construit un apeduct cu o lungime de 3 km. care deservește 360 locuitori, în s. Humulești 60 gospodării sunt conectate la apeductul cu o lungime de 2.0 km, alimentat din sonda arteziană. Populația din com. Trușeni se alimentează din fîntîni de mina, iar în s. Condrîța odată cu punerea în funcțiune a sondei va funcționa un apeduct cu lungimea de 200 m, care va deservi Gimnaziul din localitate.

Sistemul de aprovizionare cu apă include 2 stații de tratare a apei potabile, una amplasată în mun. Chișinău, str. Studenților,14 (STA) cu capacitatea de proiect de 350 mii m³/zi, iar alta în or. Vadul lui Vodă (SAN) cu capacitatea de proiect de 51,8 mii m³/zi.

Sistemul centralizat de canalizare, pe o lungime de 1046059,17 m cu vîrsta medie a rețelelor de canalizare de 31,55 ani, deservește o parte din agenții economici, instituțiile publice și populația în proporție de 98,8 % în localitățile urbane și 77,7 % în localitățile rurale. Apele uzate recepționate prin stațiile de pompare sunt evacuate la stația de epurare a mun. Chișinău cu capacitatea de 340 mii m³/zi. La moment stația preia 130-140 mii m³/zi ape uzate, deversate după purificare în râul Bîc. Stația este amplasată pe o suprafață de 90 ha cu 2 depozite de acumulare a nămolului provenit din epurarea apelor uzate la stație, capacitatea totală de înmagazinare a nămolului la depozitul nr.1 este de 120 mii m³, depozitul nr.2-196127 m³, volumul acumulat în depozitul nr.1 este de 121837 m³, depozitul nr.2- aproximativ 46200 m³. În orașele Vatra apele uzate formate de la 70 % din populație, instituțiile

publice și 4 agenți economici; Durllești-1766 case particulare, instituțiile publice și blocurile locative; comuna Grătiești-650 persoane, blocurile multietajate prin stațiile de pompare sunt evacuate în colectorul municipal conectat la stația de epurare a mun. Chișinău. Concomitent pe teritoriul c. Grătiești activează Serviciul Comunal Locativ Grătiești, în gestiunea căruia se sflă blocurile locative cu 5 etaje din str. Prieteniei nr. 4,6,8 și cu 2 etaje din str. Eminescu 1,3,6; deservește 222 apartamente și 620 cetățeni. Apele uzate formate la instituțiile bugetare (blocul 1, 3 ale LTG), 5 unități economice, 485 gospodării particulare se acumulează în haznale cu o impermeabilitate scăzută, evacuate cu autospeciala. La sistemul municipal sunt conectați 81,5 % din populația or. Codru. În comuna Băcioi apele uzate în volum de 16 mii m³/an, formate la instituțiile publice și o parte mică din populație prin colectorul construit de fosta întreprindere agricolă sunt evacuate prin stația de pompare la stația de epurare nefuncțională și acumulate în 4 iazuri biologice. Sistemul centralizat de canalizare existent în localitatea Ghidighici deservește doar sectorul locativ multietajat și instituțiile publice. Actualmente se proiectează sistemul centralizat de canalizare pentru toată comunitatea. În c. Bubuieci sistemul de canalizare și stația de epurare construite de fosta gospodărie nu sunt funcționale. Prin rețelele vechi apele uzate formate de la 14 blocuri de locuit și instituțiile publice sunt deversate în r. Bîc. La moment se construiește noul sistem de canalizare pe o lungime de 23 km, lucrările pe un segment de 9 km sunt finalizate. În localitatea Dumbrava (com. Trușeni) 360 locuitori sunt conectați la sistemul centralizat de canalizare municipal construit în a.2011 pe o lungime de 3 km. În stadiu de proiectare se află construcția sistemului de canalizare în com. Trușeni, iar în or. Sîngera se construiește un sistem de canalizare pentru 4 străzi de care vor beneficia 30 gospodării. Lucrările nu sunt finalizate. În stadiu de proiectare se află și construcția sistemelor de canalizare și epurare a apelor uzate în s. Condița. Apele uzate formate în sectorul casnic necanalizat de obicei se acumulează în haznale neermetizate, fie gropi speciale și evacuate la solicitare cu autospeciala. De regulă, această situație conduce la poluarea solului și în consecință a apelor subterane.

Serviciile de aprovizionare cu apă, canalizare și evacuare a apelor uzate sunt acordate de către SA „Apa Canal Chișinău” (municipiu, orașele Vatra, Durllești, Codru, Sîngera, s. Ghidighici), concomitent prestează servicii în bază de contract și în alte orașe și sate (or. Ialoveni; s. Floreni și Anenii Noi), precum și evacuarea apelor uzate acumulate în haznale particulare, curățarea sistemelor de canalizare, conform tarifelor stabilite. Tariful pentru apă și canalizare constituie 9,19 lei/m³, inclusiv serviciile de alimentare cu apă-8,06 lei/m³ și serviciile de canalizare-1,13 lei/m³ pentru consumatorii casnici (populație); 22,96 lei/m³ (12,70-apă și 10,26 canalizare)-pentru alți consumatori (agenții economici, instituțiile bugetare). Tariful pentru consumul 1 m³ de apă tehnologică (industrială) este stabilit de 6,69 lei. În com. Grătiești serviciile sunt acordate de “Serviciul Comunal-Locativ Grătiești”, com. Băcioi-ÎM “Băcioi ComService” (Băcioi, Braila, Frumușica/tariful pentru consumul de apă este de 6-9 lei/m³), CAP “Băcioi”, SA “Agrobeton”, ÎI “Borș Nicolae” (Băcioi), ÎS “Moldelectrica” (Braila), SRL “Agrobrio” (Frumușica), persoana fizică “Culinca” (Străstieni). În com. Trușeni se constituie ÎM “TD Servitium”. O persoană responsabilă de sector este nominalizată în s. Humulești (com. Bubuieci/tariful-1 leu/m³ de apă).

În municipiu Chișinău sunt înregistrați 85600 agenți economici, 301 întreprinderi industriale, 5636 unități comerciale. Activitățile economice sunt desfășurate de 30842 întreprinderi din care 30111 mici și mijlocii, inclusiv 331-în agricultură, silvicultură și economia vînatului (321- mici și mijlocii); 3210-în industria prelucrătoare (3116 mici și mijlocii); 43-energie electrică și termică, gaze, apă (31 mici și mijlocii); 1902- construcții (1845 mici și mijlocii); 12383-comerț cu ridicata și amănuntul (12071 mici și mijlocii); 2084- transport și comunicații (2039 mici și mijlocii); 10889-alte tipuri de activități (10668 întreprinderi mici și mijlocii). În municipiul Chișinău, **sectorul Ciocana** printre cei mai mari consumatori de apă sunt SA “CET-2”, ÎM “Efes Vitanta Moldova Brewery”, SA “Termocom”, SA “Fabrica de sticlă”, SA “Tutut CTC”, SA “Class Container Company”, SA “Combinatul de carton

Chișinău”, SRL “R&R”, SA “Fabrica de drojdii”, SA “Macon”, SA Combinatul de produse cerealiere, SA “FEC”, ÎM “Farmaco” SA, SRL “Resan”, SA “Vismos”, SRL “Simco-Euro”, SA “Inteh”, SA “Beton-Armat”, SRL “Coca-Cola”; **sectorul Rîșcani**-SA “Apa Canal” Chișinău, SA “CET-1”, SA “Mezon”, SRL “Electromașina”, SA “Inconarm”, SA “BTA-31”; **sectorul Buiucani**-SA “Bucuria”, SA “Zorile”, SA “Pielart”, Penitenciarul 16 DIP, SRL “Proalfa Service”, SA “Aroma”, Combinatul poligrafic, ÎM “Autosalubritate”, SA “Lusmecon”, SRL “Negustorii”, SA “Viorica Cosmetic”, “Weather Wise” Ltd, SA “Artima”, SA “Aschim”, SA “Tirex-Petrol BP”; **sectorul Centru-IMSP** Spitalul Clinic de Psihiatrie, SA “Ionel”, Complexul Hotelier Turistic “Cosmos”, IMSP Dispanserul Dermatovenerologic, SA “Hidropompa”, Secția de întreținere CFM, Institutul de Cercetări pentru Pomicultură; **sectorul Botanica**- SA “Franzeluța”, Direcția de Pasageri a CFM, Centrul mamei și copilului, SA “Carmez”, SA “JLC”, SRL “Semizeu”, SA “Floare Carpet”, SRL “Logos Grup”, Căile ferate a Moldovei, SA “Combinatul nr.4”, SA “Giuvaer”, SA “U.B.C”, ÎS “Moldelectrica”; **orașul Vatra**- “Azurit” SA, “Bojo Vin” SRL; **orașul Sîngera**- SA “Flori”; **orașul Codru**- SRL “Diana Plus”, **com Trușeni**- “Vila Demetra” SRL; **comuna Bacioi**- CAIPC “Bacii”, SA “Armo-Beton”; **s. Ghidighici**-“ Ghidighici-Vin” SA.

Fondul locativ constituie 16621 mii m², inclusiv urban-14844 mii m², rural-1736 mii m².

Calitatea apei râului Bîc este caracterizată printr-un grad înalt de poluare, care variază în dependență de cantitatea noxelor deversate cu apele reziduale, deșeurilor menajere depozitate în albia și zonele de protecție a cursurilor de apă, apelor poluate provenite de la spălarea neautorizată a transportului auto, apelor meteorice poluate și celor deversate de către agenții economici. Monitorizarea calității apei râului Bîc pe parcursul a.2012 a fost efectuată de către Serviciul Hidrometeorologic de stat în 5 secțiuni, dintre care 2 secțiuni în amonte și aval (or.Sîngera) de mun.Chișinău, or. Călărași (amonte), or. Strășeni și s. Gura Bîcului constatînd 52 cazuri de poluare înaltă și 18 cazuri de poluare extrem de înaltă. Apa râului este deosebit de poluată cu ioni de amoniu, nitriți, detergenți anioni-activi, fier total, compușii cuprului, fenoli, produse petroliere și insuficiența de oxigen în secțiunile în aval de mun.Chișinău. Rezultatele monitorizării efectuate de către Centrul Investigații Ecologice al Agenției Ecologice Chișinău pe parcursul ultimilor ani la sursele de poluare/ punctele de prelevare a probelor –deversorul din lacul Ghidighici, Baza petrolieră nr.2, SA “Tracom”, SA “Piele”, SA “Tutun CTC”, “Regia Exdrupo”, SEB mun.Chișinău (amonte/aval), podul “Sîngera-Floreni” demonstrează că poluarea apelor r. Bîc este un proces ce derulează de obicei în mod stabil. Concentrațiile medii anuale depășesc normele admisibile (CMA pisc.) pentru CCO de 3,0 ori; CBO₅ de 4,5 ori; NH₄⁺ de 7,8 ori. Aceste valori ating în a. 2012 respectiv 6,2; 9,5 și 95,0 ori. Concentrațiile de oxigen dizolvat în segmentul amonte-aval SEB Chișinău variază în mediu pe an în limitele 2,7-2,4 mg/l, iar în punctul de prelevare “Podul Sîngera – Floreni” constituie 1,5 mg/l, norma admisibilă fiind de 4,0-6,0 mg/l.

În gospodăriile particulare se întrețin 2362 capete bovine (80 la întreprinderi agricole și Gospodării Țărănești, 2282-în gospodăriile populației), 5039 capete porcine (647 la întreprinderi agricole și Gospodării Țărănești, 4392-în gospodăriile populației), 6173 capete ovine și caprine (373 la întreprinderi agricole și Gospodării Țărănești, 5800-în gospodăriile populației). Deșeurile animaliere în cantitate de 30896 tone (calculată conform normativelor) sunt depozitate temporar în curțile gospodarilor, iar mai apoi transportate la gunoiște, ori aruncate în râpi și pe terenurile agricole nevalorificate. În orașele, comunele și satele din municipiul Chișinău situate în bazinul r. Bîc în sectorul privat se întrețin 1010 bovine, 2936 ovine și caprine, 2020 porcine, 54 cabaline și 105220 capete păsări. Volumul deșeurilor animaliere acumulate constituie 28865 tone, care ar putea fi utilizate ca îngrășămintă organice și contribui la majorarea productivității terenurilor agricole.

În localitatea Ghidighici din fostul depozit de păstrare a chimicalelor se utilizează depozitul din str. Bîcului 10, proprietatea „Ghidighici- Vin” SA, iar fosta pistă de decolare-aterizare a aparatelor aeriene de prelucrare a plantațiilor agricole nu se utilizează și nu este revalorificată.

În legătură cu blocarea accesului la gunoiștea de la Țînțăreni deșeurile sunt evacuate pe un teren alocat prin dispoziția Consiliului municipal Chișinău (extinderea stației de transbordare pentru stocarea temporară a deșeurilor). Serviciile de colectare și transportare a deșeurilor sunt prestate de către ÎM “Regia Autosalubritate”. Zilnic din oraș se evacuează 4000-4500 m³ de deșeuri. Pentru îndeplinirea serviciilor sunt implicate 96 unități de transport specializat. În oraș sunt instalate 10.000 containere pentru acumularea deșeurilor. Cu toate acestea o bună parte din agenții economici, populație din sectorul locativ particular nu beneficiază de serviciile ÎM “Regia Autosalubritate”. Deșeurile menajere solide sunt evacuate și depozitate, ba chiar haotic aruncate la periferiile localităților municipiului, în rîpi, pe terenuri nevalorificate, lichidate de obicei prin nivelarea lor, apărute din nou în scurt timp. De loc amenajat pentru depozitarea deșeurilor dispune doar localitatea Grătiești. Capacitatea gunoiștii este de 150 mii m³, zilnic se evacuează 30-35 m³ deșeuri. În perioada a. 2008-2012 s-au acumulat 46 mii m³ deșeuri. În locuri speciale se depozitează deșeurile formate în com. Băcioi (gunoiște neautorizată, gestionată de ÎM “Băcioi ComService”/tariful 61 lei/tomberon pentru personae fizice, 92 lei/tomberon pentru personae juridice) și s. Condrîța (gunoiștea se aduce periodic în ordine cu tractorul primăriei). În s. Ghidighici deșeurile se colectează și se transportă de către Întreprinderea specializată locală. Acestea se depozitează și se nivelează pe gunoiștea epuizată. Pe teritoriul administrat de primăria or. Sîngera este amplasat fostul poligon de depozitare a deșeurilor formate în mun. Chișinău închis în a.1990. Pe parcurs gunoiștea a fost intensiv exploatată în mod neautorizat pentru extragerea metalelor, devenind o sursă importantă de poluare pentru populația din s. Dobrogea, a apelor în urma scurgerilor care au loc pînă la r. Bîc. Actualmente, deșeurile formate în oraș sunt colectate și transportate la gunoiștea municipală. La această gunoiște sunt colectate și transportate deșeurile formate în or. Durlăști și Codru. Deșeurile formate în comunele Trușeni și Bubuieci sunt colectate și transportate de AVE Ungheni. În c. Bubuieci serviciile sunt acordate de ÎM “Servicii Publice și Gospodăria Comunală Bubuieci”, care la moment conlucrează cu ÎM “Regia Autosalubritate” în vederea preluării activităților de colectare și transportare a deșeurilor la gunoiștea municipală. În orașul Vatra deșeurile sunt evacuate la depozitul din or. Strășeni, serviciile fiind acordate de către ÎM “Regia Comunal-Locativă Vatra”.

Volumul de apă captată din sursele de suprafață (f. Nistru) în a. 2011 este de 75415,6 mii m³, din sursele subterane-1743,4 mii m³. Volumul apelor uzate evacuate de la consumatori constituie 41376,261 mii m³, de la ACC -305,791 mii m³. Volumul de ape uzate epurate și deversate suficient de la stația de epurare a mun. Chișinău este de 51897,443 mii m³. Volumul de apă consumată în com Băcioi (evidența este asigurată doar de ÎM „Băcioi ComService”) este de 177 mii m³ /an, pe cînd celor evacuate fără epurare este de 16 mii m³/an, ce-ee ce constituie 9 % din apa consumată.

Din sursele proprii ale primăriei mun. Chișinău s-au alocat 26243,8 mii lei pentru reconstrucția rețelei de apeduct și 5910,0 mii lei –canalizare. Primăriile or. Vatra și com. Bubuieci a alocat respectiv 1 mlh. lei și 5 mln lei, com Trușeni-2.212.000 lei, com. Băcioi-300.000 lei pentru lucrările de aprovizionare cu apă; or. Codru- 1.662.500 lei, or. Sîngera-460.500 lei, com. Grătiești-33.100 lei pentru aprovizionarea cu apă și canalizare. Primăria s. Condrîța a alocat 200.000 lei pentru proiectarea rețelei de apeduct și canalizare pe întreg teritoriul localității. Investiții străine au fost alocate primăriilor Codru-2.528.950 lei; Grătiești-1.145.000 lei. Din bugetul municipal s-au alocat 10 mln. lei pentru construcția apeductului și sistemului de canalizare în localitatea Dumbrava (c.Trușeni), 1.034.400 lei s-au alocat pentru construcția traseului de apeduct în zona or. Sîngera-s. Revaca. Primăriei or. Sîngera s-au mai alocat pentru aceste lucrări 3.657.200 mii lei de către FZM. Primăria Condrîța a beneficiat de 900 mii lei pentru construcția unei fîntîni arteziene și conectarea gimnaziului la rețeaua de apeduct.

Actualmente, la stadia de proiectare se află proiectul “ Apeduct și canalizare în s. Condrîța”. Primăria Băcioi deține proiectul tehnic de construcție a stației de epurare de tip monobloc cu capacitatea de 101 m³/ sutcă.

3.1 Situația ecologică în bazinul râului Bîc din localitățile municipiului Chișinău

3.1.1. Orașul Vatra

Suprafața totală a terenurilor constituie 1343 ha, dintre care 45ha terenuri agricole, 34 ha terenuri arabile, 104 ha plantații forestiere, 850 ha –terenuri ale fondului apelor; 104,05 ha - terenuri destinate căii ferate și drumurilor; 198, 51 ha –terenuriproprietate privată și transmise în arendă; 115 ha- terenuri de uz public în localitate. Populația numără 3248 de locuitori, cuprinși în 688 gospodării.

Instituțiile publice/sociale sunt Primăria, Gimnaziu, Grădinița de copii, Centrul de sănătate publică, Biserica.

În localitate este amplasată cariera de piatră gestionată de ”SA Pietriș”.

Orașul este traversat de râul Bîc, care curge pe o lungime de 4-5 km, pe alocuri înmlăștinit, concrescut cu vegetație, necesită curățare.

În hotarele or. Vatra se află lacul de acumulare Ghidighici situat pe râul Bîc. Pe malul drept al lacului se află zona de agrement de de importanță națională, care este în stare deplorabilă, gestionată de primăria or. Vatra. Prin contract de arendă 22 ha teren arabil din preajma lacului (în amonte) au fost transmise GT „Victoria Stavila”, pe care au fost construite 3 iazuri pentru creșterea peștelui. În teritoriul orașului sunt 5 fîntîni de mina și un izvor cu apă curgătoare.

Sunt luate la evidență 4 sonde de apă, din care 2 sunt exploatabile, conectate la apeduct, altele 2 sunt conservate.

Sistemul de aprovizionare cu apă include 2 apeducte cu lungimea de 18 km, gestionate de SA “Apa – Canal” Chișinău. Localitatea este asigurată cu apă din apeducte în proporție de 80 %.

Sistemul centralizat de canalizare, pe o lungime de 16 km deservește o parte din agenții economici, instituțiile publice și populația în proporție de 70 %. Apele uzate sunt recepționate prin colectorul de presiune și evacuate la stația de epurare a mun Chișinău.

În orașul Vatra sunt înregistrați 72 agenți economici. Activitățile economice sunt desfășurate de Uzina de mobilă (SRL „STRABAG”), uzina de prelucrare a pietrei SA “Azurit”, 2 ateliere auto („Autovilirom” SRL, SC „Meremet Auto” SRL- auto), SRL „Ovteblez” (magazin-depozit); 16 depozite (ÎI „Țîju Vitalie”, ICCE „Moldcoopimex”, SC „Chemitrans” SRL, SRL „Chemix Grup”, SC „Madicar” SRL, SRL „Unirulmentex”, SRL „Munur”, SRL „CEPV-PRIM”, SRL „Vintoia-Exim”, SRL „Frigo Probus”, SC „Plexims” SRL, SRL „Nuci-Export”, SRL „T.D.Econom” SRL, SRL „Gigant Construct”, SRL „Capmar-Grup”, SRL „Baracuda-Grup”); SRL „Konstaoil” (stație de alimentare cu gaz); ÎM „Rompetrol Moldova” SRL (stație de alimentare cu petrol); 8- prestări servicii (SRL „Grimat Construct”/sauna, SRL „Eurosafari”/discotecă, ÎI „Vasiliu Nicolae”/vulcanizare, SRL „Bis”, SRL „Ostasin-Grup”, SRL „Gricat Construct”, SRL „Vigvat”/baza de odihnă, SRL „Chimas Auto”/autoservice); 3 ateliere de producere (SC „Luterius Const” SRL, SRL „Ecotehloder”, SRL „Martulina”); ÎI „Busmac Constantin” (secție de prelucrare a peștelui”); 3-secții de producere (SC

„Graplus –Com”, SRL „Sadina”, SRL „Almir”), SRL „Grincat Construct” (secție de comerț); 28 unități comerciale; ÎI „Gheorghita &K” (farmacie); 5 unităși de publicitate (panouri).

În gospodăriile particulare se întrețin 6 capete bovine, 14-capete caprine, 200 iepuri și 420 păsări. Deșeurile animaliere în cantitate de 176 tone (calculată conform normativelor) sunt depozitate temporar în curțile gospodarilor, iar mai apoi transportate la gunoiște, ori aruncate pe terenurile agricole.

Orașul nu dispune de o rampă de depozitare a deșeurilor menajere solide. Deșeurile sunt acumulate și transportate cu autospeciala (în bază de contract) la gunoiștea din or. Strășeni. Serviciile sunt acordate de către Regia „Comunal Locativă” Vatra. Tariful pentru transportarea deșeurilor menajere constituie 35 lei/lună/ gospodărie.

Din sursele proprii ale primăriei s-au alocat 1 mln. lei pentru aprovizionarea cu apă; 700 mii lei și 2 mln lei alocați de Primăria Generală pentru construcția podului peste r. Bîc.

3.1.2. Comuna Grătiești

Comuna include localitățile Grătiești și Hulboaca. Suprafața totală a terenurilor constituie 2828 ha. cu o populație de 6887 locuitori (Grătiești -5260 , Hulboaca-1627 locuitori) și 3200 de gospodării.

Din suprafața totală a terenurilor 1852 ha sunt terenuri agricole, 1302 ha- terenuri arabile; 347 ha plantații multianuale; 203 ha –pășuni; 959 ha terenuri erodate, dintre care 443 ha. –terenuri slab erodate, 349 ha-mediu erodate, 167 ha –puternic erodate. Suprafața ocupată de păduri constituie 502 ha; terenuri ocupate de ape-31 ha.

Instituțiile publice/sociale amplasate în comună sunt: Primăria Grătiești, Liceul teoretic, Centrul de sănătate, 2 Case de cultură, 2 grădinițe de copii, 2 biblioteci publice, școala de arte, oficiul poștal.

Pe teritoriul comunei traversează râulețul Hulboaca, afluent de stînga al r. Bîc , râpile Aniutei, Valea Cînhii, Valea Bucului, În voloacă, La Gheorghe Rusu, după deal, la stîna.

Alăturat satului Grătiești este amplasat un iaz cu suprafața de 12 ha, construit în anii 1955-1956, oglinda apei de 7,0 ha; înămolit (adîncimea 1,0 m), volumul de apă 55-60 mii m³ . Bazinul este transmis în arendă persoanei fizice Viorica Bragiș pentru agrement, piscicultură. Drept dig servește șoseaua Balcani, este acoperit cu vegetație în proporție de 15 %. În localitatea Hulboaca este situat un bazin de apă cu suprafața de 0,29 ha cu destinația agrement, construit în a 1991, fără vegetație. Ambele sunt situate pe curs de apă (r.Hulboaca).

Pe teritoriul comunei sunt 75 fîntîni de mină, 4 izvoare /cișmea cu apă potabilă, 5 sonde arteziene conservate. Conform rezultatelor investigațiilor de laborator efectuate de către Centrul de Sănătate Publică din mun. Chișinău apa din fîntînile publice investigate în 89 % nu corespunde normelor sanitare după indicii sanitaro-chimici (nitrați, duritatea generală) și 22 %- după indicii microbiologici, ce-ea ce prezintă pericol pentru sănătatea populației.

Comuna se aprovizionează cu apă din apeductul Chișinău- Grătiești-Hulboaca cu lungimea de 2,1 km în segmentul Chișinău- Grătiești și 36 km în comună. Apeeductul a fost construit în anii 1970-1980 extins în a.2000 în toată comuna. La sistemul de aprovizionare cu apă sunt conectați circa 85% din casele particulare și 100 % case multietajate.

Sistemul de canalizare, construit în a. 1980 funcționează în segmentul Grătiești-Chișinău-2,4 km și în comună pe o lungime de 8 km. La sistemul de canalizare sunt conectate blocurile multietajate și un număr mic de case particulare (650 cetățeni). Apele uzate se acumulează la stația de pompare și prin

colectorul de presiune se pompează în sistemul de canalizare al mun. Chișinău. Apele uzate de la blocurile I,III ale LTG se acumulează în 2 haznale, 5-la agenții economici și 485 la gospodăriile particulare cu impermeabilitatea scăzută, evacuarea apelor uzate acumulate are loc cu mașini speciale. Apele uzate din sistemul de canalizare sunt pompate prin 2 stații amplasate pe str. Ștefan cel Mare,3 și se află la balanța Regiei “Apa-Canal”. Serviciul de aprovizionare cu apă, canalizare și evacuarea apelor uzate este gestionat de SA “Apa Canal” Chișinău. Pe teritoriul comunei activează Serviciul Comunal Locativ Gtătiești în gestiunea căruia se află blocurile locative cu 5 etaje din str. Prieteniei nr. 4,6,8 și cu 2 etaje din str. M. Eminescu nr.1,3,6; deservește 222 apartamente, 620 cetățeni.

În teritoriul comunei activează 20 unități economice, din care 12 în industria alimentară, inclusiv producerea berei-1; păstrarea și prelucrarea peștelui-4; sacrificarea păsărilor-1; moară, olonițe-2; creșterea iepurilor-1; creșterea păsărilor-3; 8- în construcție și prelucrare, inclusiv producerea mortarului și betonului-1; amestecurilor uscate și alți componenți-3; prelucrarea lemnului-4. Pe teritoriul comunei sunt înregistrați 943 Gospodării Țărănești, 3 persoane fizice dețin terenuri cu suprafața mai mare de 20 ha.

Șeptelul de animale în sectorul privat numără 80 capete bovine, 360-ovine, 200-căprine, 300-porcine, 25000-păsări. Deșeurile animaliere în cantitate de 2702 tone (calculată conform normativelor) se depozitează în curțile gospodăriilor și se utilizează ca îngrășămintă organice sau sunt transportate la gunoiștile din localitate.

Deșeurile menajere solide formate în sectorul particular și agenții economici se evacuează și se transportă în mod mecanizat la poligonul de depozitare a deșeurilor al comunei cu capacitatea de 130-150 mii m³. Zilnic se depozitează 30-35 m³ de deșeuri. În perioada 2008-2012 la poligonul de deșeuri au fost depozitate 46000 m³ de deșeuri solide.

În anul 2012 pentru construcția sistemelor de apeduct și canalizare în comună au fost alocate mijloace financiare, din surse proprii 33100 lei, din alte surse-1145mii lei.

3.1.3. Comuna Trușeni

Suprafața totală a terenurilor constituie 4482 ha. cu o populație de 8990 locuitori și 3450 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor 2730 ha terenuri agricole, 1680 ha terenuri arabile, 722 ha plantații multianuale,257 ha –pășuni; 903 ha – terenuri erodate, dintre care 445 terenuri slab erodate, 371 ha-mediul erodate, 87 ha –puternic erodate, 6 ha –terenuri supuse alunecărilor de teren, 12 ha – râpi. Suprafața ocupată de păduri constituie 1024 ha; 19,41 ha- terenuri sub ape.

Instituțiile publice/sociale amplasate în comună sunt: Primăria Trușeni, Liceul teoretic, Gimnaziul nr.99 “Gh. V. Madan”, Centrul de Sănătate, Grădinițele de copii nr.1 și 2, Căminul Cultural.

Teritoriul comunei este traversat de un râuleț pe o lungimea de 3 km cu fișii forestiere din salcie, tei.

Pe teritoriul comunei sunt 3 iazuri în proprietatea privată „Vila Demetra”, construite pe suprafețe de pînă la 1,0 ha în anii 2002-2004 cu volumul de apă-120 m³, destinația pentru irigare, starea lor este bună. Toate sunt situate pe curs de apă. Un bazin cu suprafața de 0,4 ha aparține persoanei fizice Gheorghe Scorici, construit în a. 2004 acoperit cu vegetație în proporție de 5 % cu destinația agrement-piscicultură.

În comună sunt 180 fântâni de mină cu apă potabilă și 2 izvoare, starea bună; 4 sonde arteziene cu apă tehnică, există zonele canitare de protecție, conservate.

Localitatea Trușeni se aprovizionează cu apă din fântâni, în proiectare se află sistemul centralizat de aprovizionare cu apă. În satul Dumbrava 360 locuitori beneficiază de apeductul construit în 2011 pe un segment de 3000 m. gestionat de SA „Apa –Canal” Chișinău.

Sistemul de canalizare este în stare de proiectare, în satul Dumbrava 360 locuitori beneficiază de sistemul de canalizare construit în a. 2011 pe un segment de 3000 m. gestionat de SA „Apa –Canal” Chișinău. Apele uzate de la instituțiile publice se acumulează în haznale, de la 70% din gospodăriile particulare se acumulează în haznale individuale, evacuarea apelor uzate acumulate are loc cu mașini speciale. La momentul de față are loc crearea Întreprinderii Municipale “TD-Servitium”, constituită prin decizia 2/2.1 din 29.02.2012 pentru acordarea serviciilor de aprovizionare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate. În proces de formare este și constituirea Serviciului comunal.

În comună sunt înregistrate 29 unități economice, 46 întovărășiri pomilegumicole. Dintre aceste funcționează „Viniris” SA (fabrica de vin); „Servirus-Com” SRL (confeționarea uși, ferestre); „FRUCTUL” SRL, ÎI „Lupașcu Nicolae” (creșterea și comercializarea florilor și legumelor); „Anticor-Service” SRL, ÎI „Andrieș Iurii” (prestări servicii); „Bemol Retral” SRL (stație PECO); „Calipurnia” SRL, „Magna- Com” SRL, „Biandor-Com” SRL, SC „Zurzulea Com”, CC COOPCONSUM Cogujna, „Farmacia Trușeni” SRL (unități comerciale); „Moisei Agro” SRL, „Vila Demetra” SRL (agricultura).

Șeptelul de animale în sectorul privat numără 35 capete bovine, 172-ovine, 62-porcine, 19500 -păsări. Deșeurile animaliere în cantitate de 1450 tone (calculată conform normativelor) se depozitează în curțile gospodăriilor și se utilizează ca îngrășămintă organice sau sunt transportate la gunoiștile din localitate formate neautorizat.

Deșeurile menajere solide formate în sectorul particular și agenții economici se evacuează și se transportă de către „AVE-Ungheni”, prin contract (01.12 din 13.12.2010).

Din sursele proprii sunt alocați 2 mln. 212 mii 409 lei pentru construcția apeductelor, sistemelor de canalizare și epurare a apelor uzate. Consiliul Municipal Chișinău a alocat aproximativ 10 mln. lei pentru construirea sistemelor de apeduct și canalizare în localitatea Dumbrava.

3.1.4. Satul Ghidighici

Suprafața totală a terenurilor constituie 2378 ha. cu o populație de 5200 locuitori și circa 1300 gospodării. Pe teritoriul satului sunt suplimentar circa 300 vile. Din suprafața totală a terenurilor 1702 ha sunt terenuri agricole, 1172 ha- terenuri arabile, 360 ha plantații multianuale, 168 ha –pășuni, 217 ha plantații forestiere; 416 ha terenuri erodate, dintre care 157 ha. –terenuri slab erodate, 160 ha-mediu și 99 ha –puternic erodate; 2ha –terenuri supuse alunecărilor de teren, 20 ha – rîpi.

Instituțiile publice/sociale amplasate în comună sunt: Primăria, Liceul, Școala primară, Centrul de sănătate, Casa de cultură, Complexul sportiv.

În perimetrul satului sunt zăcămintă de pietriș și argilă, exploatate pe suprafața de 20 ha, terenurile alăturate caruerei existente necesită a fi valorificate.

Prin localitate curge un râuleț pe o lungime de pînă la 10 km cu debitul mediu (20 m/sec), afluent al r. Bîc, este îndiguit, necesită amenajare.

Pe teritoriul satului sunt 7 bazine de apă, din care 4 cu suprafața totală de circa 5 ha, amplasate în “Valea Giștilor”, utilizate pentru piscicultură, 2 cu suprafața de 1 ha din regiunea Uzinei de asfalt sunt

arendate , iar 1 cu suprafața de 0,5 ha este selectat pentru implementarea unui proiect de amenajare. Dighurile sunt în starea satisfăcătoare, zonele de protecție necesită o amenajare.

În localitate sunt circa 200 fântâni de mină, calitatea apei nu corespunde normelor potabile în proporție de 70% după indicii sanitaro-chimici și 90 %- după indicii microbiologici dar se utilizează pentru consum curent, 4 izvoare care se folosesc pentru necesități tehnice, calitatea apei este necorespunzătoare cerințelor normative pentru consum potabil.

Comuna se aprovizionează cu apă din 12 sonde arteziene cu calitatea apei satisfăcătoare pentru consum, gestionate de SA „Apa-Canal” Chișinău și conectate la apeductul construit în anii 60 secolul trecut, care acoperă circa 60% din sat. Debitul de apă nu permite conectarea consumatorilor la rețeaua existentă. La moment se proiectează conectarea la sistemul municipal și construirea unui nou sistem de aprovizionare cu apă pentru întreaga localitate (prima tranșă a demarat în a.2011).

Sistemul de canalizare existent asigură sectorul locativ multietajat și instituțiile sociale publice. Actualmente se proiectează sistemul centralizat de canalizare pentru toate străzile satului. Apele uzate din gospodăriile casnice sunt acumulate în haznale, evacuate și transportate în mod individual. Serviciile de aprovizionare cu apă, canalizare și evacuarea apelor uzate sunt acordate de SA “Apa Canal” Chișinău.

Serviciile Comunale sunt acordate de întreprinderea de salubritate locală.

În teritoriul comunei activează 43 agenți economici: ÎI „Taran Impex”, SRL „BARE”, ÎI „Graur Anișoara”, SRL „Leca Expres”, ÎI „Beșlea Victoria”, SRL „Ghidconsum”, ÎI „Boxeneanu”, ÎI „RABOPETA”, ÎI „Ghenata”, ÎI „Ion Sopco”, SRL „Angelica-II”, ÎI „Ciobanu Maria”, ÎI „Graur Nelea”, SRL „Adelcio”, ÎI „Pășcăneanu Carolina”, ÎI „Verega Lilia”, SRL „Meliconex”, SRL „Amera Total”, ÎI „Graur Natalia” (27- unități comerciale); ÎI „Taran- Impex”, SRL „Mile Com”, SRL „Pescom Prod”, SRL „Izolconstruct, SRL „Fercomplet”, SRL „Test Construct” (6- sectoare de producere); SRL „Emilica –Service”, SRL „Adelcio”, SRL „NicGhermes”, ÎI „Albu Serghei”, ÎI „Șchiopu Cvim”, ÎI „Graur Natalia” (6-prestări servicii); ÎI „Doganic Serghei”, SRL „Moveni Lux”(2-depozite); SRL „Tronex-Com” (depozit/ secție de producere); SRL „Peon-Farm” (farmacie).În teritoriul precum și în apropierea satului sunt amplasate uzina de asfalt, uzina de var, unitățile de transport, prestări servicii, de extragere a zăcămintelor utile, de prelucrare a metalelor, de confecții, de vinificare, de procesarea produselor agricole. Zona industrială din str. Calea Ghidighiciului este un factor extrem de poluare a mediului diu regiune.

Din fostul depozit pentru păstrarea chimicalelor se utilizează depozitul din str.Dr. Bîcului 11, proprietatea „Ghidighici- Vin” SA, iar fosta pistă de decolare-aterizare a aparatelor aeriene de prelucrare a plantațiilor agricole nu se utilizează și nu este revalorificată.

Șeptelul de animale în sectorul privat numără 100 capete bovine, 150-ovine, 200-porcine, 10000 păsări. Deșeurile animaliere în cantitate de 1725 tone (calculată conform normativelor) se depozitează în curțile gospodăriilor și se utilizează ca îngrășăminte organice, parțial sunt transportate la gunoiștea din localitate.

Deșeurile menajere solide formate în sectorul particular și agenții economici se evacuează și se transportă de către întreprinderea specializată locală. Se depozitează și se nivelează pe suprafața istorică a gunoiștii, care este epuizată și necesită strămutarea și autorizarea în modul stabilit.

Pentru construirea sistemelor de aprovizionare cu apă și canalizare sunt necesare alocații la suma de circa 50 mln. Lei.

3.1.5. Satul Condrița

Suprafața totală a terenurilor constituie 190,72 ha cu o populație de 736 locuitori cuprinși în 250 gospodării. Din suprafața totală 83 ha terenuri agricole, 55 ha terenuri arabile, 19 ha plantații multianuale, 9 ha pășuni, 17 ha plantații forestiere, 5 ha terenuri ocupate sub ape.

Instituțiile publice/sociale amplasate în localitate sunt: Primăria, Gimnaziu, punctul medical.

De-a lungul localității se întinde o râpă pe o distanță de aproximativ 700 m în care se scurg apele din precipitații și transportate unt-un iaz unde se acumulează.

Pe teritoriul satului sunt prezente 2 iazuri cu suprafața totală aproximativ de 5 ha, primul (4,5 ha) este într-o stare relativ bună, iar al doilea (0,5 ha) este înămolit și nu a fost curățit de câțiva ani.

În localitate sunt 30 fântâni de mină, reprezentând unica sursă de aprovizionare cu apă potabilă, calitatea diferă de la caz la caz, majoritatea din ele în sezonul de vară având un debit foarte mic de apă sau chiar secînd. Apa din fântâni publice investigate în 100% nu corespunde normelor sanitare după indicii microbiologici și în 70 %-după indici sanitaro-chimici. Concomitent sunt prezente 2 izvoare, unul amplasat pe teritoriul mănăstirii Condrița, în stare bună și apa este potabilă, al doilea se află în localitate, în stare bună, apa de calitate mai joasă.

În sat, conform proiectului din a.2010, se construște o sondă de apă care urmează a fi conectată la apeductul cu o lungime de 200 m, care va alimenta Gimnaziul din localitate.

Sistem de canalizare există la Gimnaziu, apele uzate fiind acumulate într-o hazna special amenajată din care periodic se pompează apele acumulate. La moment se proiectează un sistem centralizat de canalizare cu stație de epurare.

În teritoriul comunei activează 2 unități comerciale ÎI „I. Macari”, SRL „Lariscon”.

Șeptelul de animale în sectorul privat numără 8 capete bovine, 15-cabaline, 50- caprine, 80- porcine, 2000 păsări. Deșeurile animaliere în cantitate de 408 tone (calculată conform normativelor) se depozitează în curțile gospodăriilor și se utilizează ca îngrășămintă organice, parțial sunt transportate la gunoiștea din localitate.

Deșeurile menajere solide se depozitează într-un loc special amenajat care se aduce periodic în ordine cu tractorul primăriei.

Din sursele proprii în a.2012 s-au alocat 200 mii lei pentru proiectarea rețelei de apeduct și canalizare pe întreg teritoriul localității, în a. 2010 din alte surse s-au alocat 900 mii lei pentru construcția unei fântâni arteziene și conectarea Gimnaziului la rețeaua de apeduct.

La stadia de proiectare se află proiectul „Apeduct și canalizare în s. Condrița”, care urmează să fie aplicat la FEN pentru finanțare.

3.1.6. Orașul Durlești

Suprafața totală a terenurilor constituie 3083,59 ha. cu o populație de 22326 locuitori și 7356 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor 2111 ha sunt terenuri agricole, 1054 ha terenuri arabile, 916 ha plantații multianuale, 141 ha pășuni, 488 ha plantații forestiere, 37 ha terenuri ale fondului apelor, 1083 ha –terenuri erodate, dintre care 574 ha terenuri slab erodate, 430 ha-mediu erodate, 79 ha – puternic erodate, 29ha –terenuri supuse alunecărilor de teren.

Instituțiile publice/sociale amplasate în oraș sunt: Primăria, 2-Licee, Centrul de sănătate, Case de cultură, 3 grădinițe de copii.

Teritoriul orașului este traversat de râulețul Durlești cu lungimea de până la 10 km, care se revarsă în Lacul "Valea Morilor".

Pe teritoriul orașului sunt construite 2 iazuri private, unul aparține persoanei fizice Artur Zubcov, altul- "Agroviacomplex" SRL, cu destinația piscicultură, construite în anii 1969, 1999, în stare satisfăcătoare cu zonele de protecție înerbate și parțial acoperite cu arbori ; 162 fântini de mină, 4 izvoare cu apă curgătoare potabilă, care alimentează r. Durlești; 6 sonde arteziene conservate. Apa din fântini nu corespunde normelor sanitare în proporție de 100% după indicii sanitaro-chimici și 40 %-după indicii microbiologici.

Orașul se aprovizionează în mod centralizat cu apă din apeductul Chișinău- Durlești cu lungimea de 55 km, construit în perioada de până la 2011. La sistemul de aprovizionare cu apă sunt conectate 4038 case particulare, blocurile locative și instituțiile publice cu excepția Grădiniței de copii nr.3 care se alimentează cu apă din fântina de mină.

Sistemul de canalizare, construit până în prezent funcționează pe o lungime de 39 km. La sistemul de canalizare sunt conectate blocurile locative, instituțiile publice și 1766 case particulare. Apele uzate se acumulează la stația de pompare și prin colectorul de presiune se pompează în sistemul de canalizare al mun. Chișinău. Apele uzate din sistemul de canalizare sunt pompate prin 2 stații amplasate în oraș și se află la balanța SA "Apa-Canal". Serviciul de aprovizionare cu apă, canalizare și evacuarea apelor uzate este gestionat de SA "Apa Canal" Chișinău.

În teritoriul orașului activează 40 agenți economici.

Șeptelul de animale în sectorul privat numără 61 capete bovine, 220-ovine și caprine, 100-porcine, 10-cabaline și 11000 -păsări. Deșeurile animaliere în cantitate de 1373 tone (calculată conform normativelor) se depozitează în curțile gospodăriilor și se utilizează ca îngrășăminte organice sau sunt evacuate pe terenuri agricole.

Deșeurile menajere solide formate în sectorul particular și agenții economici se evacuează și se transportă cu autospeciala la poligonul de depozitare a deșeurilor al mun. Chișinău de către Regia "Autosalubritate" Chișinău. La momentul de față se află în stadiu de constituire Regia SRL "Manivela", care își începe activitatea de la 01 decembrie 2012.

3.1.7. Comuna Bubuieci

Comuna include în sine localitățile Bubuieci, Bîc și Humulești. Suprafața totală a terenurilor constituie 2756,53ha. cu o populație de 9860 locuitori (s. Bîc-1600, s. Humulești-367) și 4000 gospodării (s. Bîc-600, s. Humulești-114). Din suprafața totală a terenurilor 2157 ha terenuri agricole, 1813 ha terenuri arabile, 11 ha plantații multianuale, 231 ha pășuni, 235 ha plantații forestiere 1065 ha terenuri erodate, dintre care 869 ha- slab erodate, 121 ha-mediu erodate, 75 ha –puternic erodate.

Instituțiile publice/sociale amplasate în comună sunt: Primăria, 2-Grădinițe de copii, Liceul „Toader Bubuieci”, Școala de meserii, Școala primară, Punctul Medical, Biserica.

Pe teritoriul comunei sunt zăcăminte de argilă cu extragere minieră de SA „Macon” pe o suprafață de 5 ha.

Comuna este traversată de râul Bîc pe o lungimea de 5 km. Prin localitatea Bubuieci curge un râuleț fără nume cu o lungime de 4 km, care ajunge pînă la r. Bîc, alimentat dintr-un lac cu suprafața de 0,40 ha. Pe malurile r. Bîc și râulețului sunt prezenți arbori de salcie.

Pe teritoriul comunei sunt construite 2 iazuri, dintre care unul în s. Humulești pe o suprafață de 12 ha, altul la hotarul cu localitatea Floreni pe o suprafață de 10 ha, ambele la moment sunt uscate. Anterior se foloseau pentru irigarea terenurilor fostei gospodării agricole.

În localitățile Bubuieci și Bîc sunt cîte un izvor cu apă curgătoare în râulețului din comună.

În comună sunt luate la evidență 127 fîntîni de mină, din care 117 publice, apa din ele nu corespunde normativelor de potabilizare, în 100%- după indicii sanitaro-chimici și 70 %- după indicii microbiologici. În s. Bîc sint 2 sonde arteziene conservate, iar în s. Humulești -una în funcțiune care servește ca sursă de alimentare a peductului din localitate, apa este tehnică.

Localitățile Bubuieci și Bîc se aprovizionează cu apă potabilă în mod centralizat din apeductul municipal, conectat în sectorul Botanica, mun Chișinău cu lungimea de 63 km, construit în perioada 2007- 2012. La sistemul de aprovizionare cu apă sunt conectate circa 2460 case particulare, blocurile locative și instituțiile publice, agenții economici. Populația din localitatea Humulești (60 abonați) se alimentează din apeductul conectat la sonda arteziană pe o lungime de 2 km, construit în a. 2003 și reabilitat curent. Localitatea consumă zilnic 25 m³ apă, tariful este de 1 leu/m³. Serviciile sunt acordate de o persoană desemnată responsabilă de acest sector.

Sistemul de canalizare și stația de epurare construite de fosta gospodărie agricolă nu sunt funcționale, cu toate acestea apele uzate formate la cele 14 blocuri locative, Liceu sunt evacuate prin rețelele vechi direct în r. Bîc. La moment se construște noul sistem de canalizare pe o lungime de 23 km, din care 9 km cu lucrări spre finisare. Serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate de SA "Apa-Canal" Chișinău. Apele uzate for fi acumulate la stația de pompare, lucrările de construcție ale căreia ce finalizează și transpoartare prin colectorul municipal la stația de epurare din mun. Chișinău.

În teritoriul comunei activează 56 unități economice, din care SRL „Profelis” (depozitarea, colectarea fierului uzat); SRL „Pegas-Auto” (reparația și întreținerea automobilelor); SRL „Anairam V” (centu de producere a articolelor din lemn și comercializarea lor); SRL „Star-Stil” (secție de ambalare); SRL „MML” (atelier de producere și comercializarea betonului); SRL „Iandro Trans” (comercializarea fructelor și legumelor); SRL „Danvlador”/2 (depozit pentru vînzarea angro a materialelor de construcție, atelier de fabricare a materialelor de construcție); SRL „Maxoni-grup”, ÎI „Negru Mihail” (moară și oloiniță); SRL „Pogor mob” (atelier de producere a mobilei); SRL „R.V.S.Market”/2, ÎI „Garbuzov Silvia”, SRL „Silvic-com”, ÎI „Fandeev-Lochis”, ÎI „Cojocaru M”, SRL „Selimax-Lix”, ÎI „Mateiciuc Efimia”, SRL „Buruiană Maria”, SRL „Almiro”, SRL „Diegos com”, ÎI „Negrețcaia și L”, SRL „Fandeev”, ÎI „Negrițaia”, SA „Sanda Co”/3, ÎI „Baluțel”, SRL „Profalin –grup”, ÎI „Ștefanet Elena”, ÎI „Purcelean Ana”, ÎI „Marțiuc Aurica”, SRL „Danvilador lux”, SRL „Claus d”/2, ÎI „Garbuzav Victor”, ÎI „Petrușca”, SRL „Alcaz”, ÎI „Zagaican Lidia” (magazine de produse alimentare); SRL „Deniadi” (magazin industrial de igienă personală); ÎI „Rotaru Eduard” (vînzarea cu amănuntul a produselor nealimentare); ÎI „Colun” (secție de producere și comerț); SRL „Plinket” (unitate de producere și comerț); SRL „Avante-Constructor”, ÎI „Negru Liubovi”, ÎI „BUNESCU” (gherete); SRL „Farmina” (farmacie); SA „Sanda Co” (minicafenea), SRL „AVIAMPEX” (bar cu terasă); SRL „Lilixana” (cafenea-bar); SRL „Aviampex” (sală de biliard); ÎI „Marțiuc Aurica” (bufet); Aftudov Elena (tarabă), SRL „Sver-Grup” (disco-bar), SRL „Avaimpex” (sala de biliard), SRL „PRV Autogrup” (oficiu).

Șeptelul de animale în sectorul privat numără 90 capete bovine, 800 -ovine și 150-căprine, 350 - porcine,9-cabaline și 10000 -păsări. Deșeurile animaliere în cantitate de 2362 tone (calculată conform normativelor) se depozitează în curțile gospodăriilor și se utilizează ca îngrășămintă organice sau sunt evacuate pe terenuri agricole.

Deșeurile menajere solide formate în sectorul particular, instituțiile publice și agenții economici se evacuează și se transportă cu autospeciala prin contract cu AVE Ungheni la poligonul de depozitare a deșeurilor din or. Ungheni. Tarifele sunt stabilite de 33 lei/gospodărie/lună, 7.20 lei de persoană/lună de la blocurile de locuit. La moment se soluționează problema evacuării deșeurilor de Regia "Autosalubritate" Chișinău. În comună este constituită ÎM „Service publice și gospodăria Comunală Bubuieci”.

Din sursele locale au fost alocați 5 mln. lei pentru construcția apeductului; 1,2 mln lei constituie contribuția populației.

3.1.8. Orașul Codru

Suprafața totală a terenurilor constituie 2636,38 ha. cu o populație de aproximativ 20000 locuitori și 4200 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor 1876 ha sunt terenuri agricole, 858 ha terenuri arabile, 911 ha plantații multianuale, 106 ha pășuni, 183 ha plantații forestiere 280 ha-terenuri erodate, dintre care 176-terenuri slab erodate, 90 ha-mediu erodate, 14 ha –puternic erodate, 15 ha –terenuri supuse alunecărilor de teren.

Instituțiile publice/sociale amplasate în oraș sunt: Primăria, 3 instituții de învățământ preuniversitar, 2 grădinițe de copii și 2 spitale de rang republican.

Orașului este traversat de un râuleț alimentat din ape de ploie, scurgeri din sectorul locativ, pe maluri sunt prezenți arbori de salcâm, salcie.

Pe teritoriul orașului sunt construite 2 iazuri ce aparțin STE "Codrul", transmise în folosință/arendă pentru agrement și creșterea peștelui. Pe str. Cîmpului 47A este amplasat un izvor decorativ curgător, debitul este de 3,5 l/min.

În localitate sunt 30 fântâni de mină; 2 sonde arteziene sunt amplasate pe teritoriul Întovărășirilor pomilegumicole (Rodnicioac).

Orașul se aprovizionează cu apă în mod centralizat din apeductul municipal Chișinău la care este conectată 98 % din populație.

La sistemul de canalizare este conectată 81,5 % din populație. Sistemele de aprovizionare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate sunt gestionate de SA "Apa Canal" Chișinău.

În teritoriul orașului activează 62 unități economice, din care 5 întreprinderi de producere "Barelprod" SRL (atelier de tâmplărie producție și comerț), SRL "SALEM-MED" (secție de producere), SRL "Diana Plus" (secție de producere a apei potabile), "Stilprofit-Service" SRL (ansamblarea mobile din laminat), Firma de producere și comerț "Complast-Desing" SRL (atelier pentru fabricarea și montarea articolelor din termopan); 18 unități comerciale (SC "Leriu Com" SRL, SC "Ronacons" SRL, ÎI "Cemîrtan Maria", SRL "Lotmar-Lux", SRL "Travor-Com", SC "I.T. Oenosev" SRL, ÎI "Tuluc Boris", SRL "Veprențev Service", SRL "Sofiari-Sold", SRL "Tescicom", ÎI "Fedorcea Svetlana", SC "Emilicom" SRL, SC "Livluxia" SRL, ÎI "Irina Ghenciu", "VITANCOM-SERVICE" SRL, SC "MELCADA" SRL, ÎI "LUCIA-OZARINSCHI", Firma de Producție și Comerț "Bial"); 15 - prestări

servicii (SC “MV-Buservice-Grup” SRL, ÎI “Proțap Vladimir”, Gumeni leon/autoservicii, SRL “Luvinol”, ÎI “Goncearenco”, SC “BILUXTRANS” SRL, “AUTOLIDER DE” SRL, ÎI “CONCEARENCO”, “GARNET LUX” SRL, SC “GAZAUTO IMPORT” SRL/ateliere auto, SC “Devalent” SRL/hotel, Firma de Producție și comerț “Bial”, ÎI “Gorbatco Natalia”/frizerie, SRL “CETA-COMERT”/salon de frumusețe, FIRMA “VRANCEA” SRL/vulcanizare); ICS “Gelly Motors” SRL (salon auto); ÎCS “Bemol Retail” SRL (stație Peco și spălătorie auto); ÎM “P&Pharma” SRL, SA “SANFARM-PRIM”, ÎM “FARMACIA FAMILIEI” SRL (3-farmacii); 19 –depozite (SC “Tialeti Tecnocap” SRL, FPC “Cvadro & Co” SRL, ÎCS “Green Hills Market”, Societatea Mixtă Moldo-Cehă-Americană “CEMA”, SC “Pangal Grup” SRL, “Aveli Rain” SRL, SRL “Comidavax”, “Targherius” SRL, SC “SD-PRIMCONS” SRL, SC “Proelit-Grup”, SRL “Artintimi”, “BIOMED DIAGNOSTIC” SRL; “ZAHAROV-PLUS” SRL, “TARGHERIUS SRL”, SC “ACVAMONT” SRL, SC “Lumalcon Grup”/magazin, SRL “F.V.I. Traian-Invest”/gheretă, ÎM “NATUSANA” SRL/farmaceutic); “SAGITTA & CO” SRL (oficiu).

Șeptelul de animale în sectorul privat numără 10 capete bovine, 20 porcine, 1500 -păsări. Deșeurile animaliere în cantitate de 190 tone (calculată conform normativelor) se depozitează în curțile gospodăriilor și se utilizează ca îngrășăminte organice sau sunt evacuate pe terenuri agricole.

Deșeurile menajere solide formate în sectorul particular și agenții economici se evacuează și se transportă cu autospeciala la poligonul de depozitare a deșeurilor al mun. Chișinău de către Regia “Autosalubritate” Chișinău.

Din sursele proprii s-au alocat 1.629.500 lei și din alte surse 2.528.950 lei pentru construcția sistemelor de aprovizionare cu apă și canalizare.

3.1.9. Orașul Sîngera

Suprafața totală a terenurilor constituie 4946 ha., cu o populație de 11000 în sectorul urban (Sîngera) și 4000 locuitori în sectorul rural (Dobrogea și Revaca); 3500 (sectorul urban) și 600 (sectorul rural) gospodării. Din suprafața totală a terenurilor- 3897 ha terenuri agricole, 2640 ha terenuri arabile, 505 ha plantații multianuale, 751 ha –pășuni, 163 ha plantații forestiere, 341 ha –terenuri ale întovărășirilor pomicole; 2007 ha terenuri erodate, dintre care 1080 ha –terenuri slab erodate, 693 ha-mediu erodate, 234 ha –puternic erodate;6 ha sunt supuse alunecărilor de teren.

Instituțiile publice/sociale amplasate în oraș sunt: Primăria,Liceul “Alexandru cel Bun”, Gimnaziul din s. Dobrogea, Gimnaziul din s.Revaca, Grădinița de copii din or. Sîngera, Grădinița de copii din s. Dobrogea, Casa de cultură din or. Sîngera ,Casa de cultură din s. Dobrogea și Policlinica din or. Sîngera.

Teritoriul orașului este intersectat de râul Bîc în partea de nord pe o lungime de circa 5 km, parțial la hotar cu s. Floreni, r-l Anenii Noi și nemijlocit prin localitate trece râul Ișnovăț, care parcurge o distanță de 6,7 km și se scurge în r. Bîc, separînd în 2 părți atît satul Revaca cît și or. Sîngera.

În localitatea Revaca este construit un iaz cu suprafața de 4,35 ha,transmis în folosință persoanei fizice Culai Petru. În localitatea Dobrogea sunt situate 2 iazuri cu suprafețele, respectiv 14,5 și 3,13 ha, transmise în folosință persoanelor fizice Onica Fiodor și Matei Nicolai. Pe teritoriul orașului Sîngera sunt construite 2 iazuri cu suprafețele, respectiv 31,58 și 9,63 ha, transmise în folosință persoanelor fizice Buzenco Ion și Jumir Vasile, Nicolaescu Oleg.Toate 5 iazuri sunt în proprietatea UAT Sîngera cu destinația pentru piscicultură, agrement.

În perimetrul or. Sîngera sunt situate 2 izvoare, cîte unul în localitățile Revaca și Sîngera, 202 fîntîni de mină (Sîngera-114, Revaca-54 și Dobrogea -34). Conform rezultatelor investigațiilor de laborator efectuate de către Centrul de Sănătate Publică din Mun. Chișinău apa din fîntînile investigate în 100% nu corespunde normelor sanitare după indici sanitaro-chimici (nitrați, duritatea generală) și 90 % după indicii microbiologici. În proprietatea SA “Apa Canal” Chișinău sunt 2 sonde arteziene amplasate în or.Sîngera, dintre care una funcțională din str. Dm. Cantemir 10 A, alta –conservată din str. Aerogării 26 A. În proprietate privată mai sunt încă 2, dintre care una aparține “Exardiv Com”, alta-“Chimtoncom” SRL.

Orașul se aprovizionează cu apă în mod centralizat din apeductul municipal Chișinău cu o lungime de 100 km, 80 km –rețele existente, 20 km- rețele renovate și 18 km-rețele construite în perioada 2008-2011, care la moment nu sunt utilizate. Sistemul deservește 3200 abonați.

În anul 2010 au demarat lucrările de construcție a sistemului de canalizare în or. Sîngera (în perimetrul a 4 străzi), însă pînă la moment lucrările nu sunt recepționate. Lucrările au fost contractate cu Direcția construcții capitale a mun. Chișinău. De sistemul de canalizare vor beneficia circa 30 gospodării. Rețelele de aprovizionare cu apă sunt gestionate de SA “Apa Canal” Chișinău.

În primăria or Sîngera sunt înregistrate peste 900 Gospodării Țărănești, din care dețin terenuri circa 500 și 65 întreprinderi, din care 10 industriale.

Șeptelul de animale în sectorul privat numără 460 capete bovine, 708 porcine, 420 ovine și căprine, 13 cabaline, 3650 iepuri și 208.000 păsări. Deșeurile animaliere în cantitate de 17409 tone (calculată conform normativelor) se depozitează în curțile gospodăriilor și se utilizează ca îngrășămintă organice sau sunt evacuate la gunoiști neautorizate ori pe terenuri agricole.

Pe teritoriul administrat de primăria Sîngera este amplasat fostul poligon de depozitare a deșeurilor formate în mun. Chișinău, care a fost închisî în anii 90 secolul trecut. Gunoiștea pe parcurs a fost intensiv exploatată neautorizat pentru extragerea metalelor, devenind o sursă imensă de poluare pentru populația din s. Dobrogea, a apelor în urma scurgerilor, care ajung pînă la r. Bîc. Deșeurile menajere solide formate în sectorul particular și la agenții economici se evacuează și se transportă cu autospeciala la poligonul de depozitare a deșeurilor mun. Chișinău. Serviciile sunt acordate de ÎM „Sîngera Service”.

Din sursele proprii s-au alocat 460,5 mii lei, 1.034,4 mii lei din bugetul municipal și 2.533,6 mii lei de cîte FISM pentru construcția traseului de apeduct or. Sîngera- s. Revaca. Pentru construcția unor porțiuni de apeduct prin or. Sîngera FISM-ul a alocat 1.123,6 mii lei.

3.1.10. Comuna Băcioi

Comuna include în sine localitățile Băcioi, Brăila, Străstieni și Frumușica. Suprafața totală a terenurilor constituie 6466ha cu o populație de circa 11400 locuitoriși circa 3000 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor 4928 ha sunt terenuri agricole, 3289 arabile, 773 ha–plantații forestiere, 1225 ha-plantații multianuale, 172 ha-pășuni, 41 ha- terenurile fondului apelor; 1744 ha terenuri erodate , dintre care 954 ha slab erodate, 529 ha-mediul erodate, 261 ha –puternic erodate, 22 ha –terenuri supuse alunecărilor de teren, 4ha – rîpi.

Instituțiile publice/sociale amplasate în comună sunt: Primăria,Liceul “Grigore Vieru”,școala primară (Băcioi), 4 și una în construcție Grădinițe de copii (Băcioi, Braila), Cenrul de Sănătate Publică, biblioteca, oficiul poștal, Biserica.

Pe teritoriul comunei sunt zăcăminte de piatră cu extragere minieră de CAP “Băcioi” (Braila).

Comuna este traversată de râul Ișnovăț pe o lungimea de 7 km. Prin localitatea Băcioi curge și un râuleț fără nume cu o lungime de 1 km, care ajunge pînă la r. Ișnovăț, alimentat din izvoare, apele de poli și scurjerile formate în gospodăriile situate în preajma râulețului. Pe malurile r. Ișnovăț sunt prezenți pe alocuri arbori de salcie și vegetație de stuț.

Pe teritoriul comunei sunt înregistrate 2 iazuri, dintre care unul situat pe cursul de apă denumit „Răvaca” cu o suprafață de 7,37 ha, construit în a.1970 este transmis persoanei fizice Răducan Constantin și se află în stare satisfăcătoare; altul „Hlobeni” cu suprafața de 4,8 ha este uscat.

În comună sunt 300 fîntîni de mină, apa din ele apa în 100% a fîntînilor investigate nu corespunde normativelor de potabilizare și se constată ca apă tehnică.

Ca surse de apă pentru consum potabil servesc fîntînile aereziene. În localitatea Băcioi sunt amplasate 16 sonde, dintre care 5 sunt gestionate de ÎM „Băcioi ComService”; 4-CAP „Bacii” (cooperativa agricolă); 3-SA „Agmo-Beton”, dintre care 2 se exploatează; 1-ÎI „Borș Nicolae”; 1-SRL „Evladieagro”, altele 2 sunt tamponate. În s. Brăila sunt amplasate 2 sonde de apă, dintre care una este gestionată de ÎS „Moldelectrica” SA, alta –de ÎM „Băcioi ComService”. În s. Frumușica sunt amplasate 2 sonde de apă, gestionate una de către ÎM „Băcioi ComService” și alta de către SRL „Agrobrio” (întreprindere agricolă/cotași). În localitatea Străstieni populația se alimentează din sonda ce aparține persoanei fizice Culinca. În total în comună sunt înregistrate 21 sonde arteziene.

Sistemul de aprovizionare cu apă cuprinde în sine o rețea de apeducte (12), alimentate separat din sondele arteziene. Astfel, ÎM „Băcioi ComService” deservește 7 apeducte, dintre care 5 în localitatea Băcioi, cîte unul în localitățile Brăila și Frumușica, la care sunt conectate 2200 gospodării (1770-Băcioi, 265- Braila, 165- Frumușica), instituțiile publice. Lungimea totală a apeductelor constituie 45 km. Concomitent prin 2 apeducte alimentate din sondele arteziene ce aparțin CAP „Bacii” și apeductul conectat la sonda ce aparține SA „Agrobeton” se alimentează respectiv 300 și 150 gospodării în localitatea Băcioi. Populația din s. Stăstieni (200 gospodării) se alimentează din apeductul conectat la sonda ce aparține persoanei fizice „Culinca”. Sonda ce aparține SRL „Agrobrio” se utilizează pentru necesitățile întreprinderii și deservește 24 abonați în localitatea Frumușica. Pentru necesități locale se folosește și sonda ce aparține SRL „Evladieagro”. Evidența și tarifele sunt stabilite pentru consumatorii deserviți de către ÎM „Băcioi ComService”. Tariful constituie 6-9 lei pentru persoanel fizice. Anual volumul de apă consumat constituie 177 mii m³.

Sistemul de canalizare construit de fosta gospodărie agricolă în localitatea Băcioi cu o lungime de 10,7 km recepționează apele uzate de la instituțiile publice și o mică parte din populație în volum de 16 mii m³/an, ce-ee ce constituie 9,0 % din volumul de apă consumată. Tariful constituie 3 lei/ m³ pentru persoane fizice și 21,2 lei/m³ pentru persoane juridice. La moment primăria dispune de proiectul tehnic de construcție a stației de epurare de tip “monobloc” cu capacitatea de 101 m³/sutcă.

În teritoriul comunei activează 98 unități economice, SA „Armo-beton” (uzina de beton armat); SRL „Romano Exim Tradina” (abator cu secție de transare a cărnii și producere a semifabricatelor din carne); FPC „VOIEVOD” SA (atelier de cusut); SRL „Atr. Vitralin” (atelier); SRL „Vechiato-Grup” (atelier-mobilă capitonată); SRL „ART-Vitralin” (atelier de asamblare a mobilei); SRL „Konstaoil” (atelier); ÎI „Guranda Vitalie” (atelier-îmbrăcăminte); 4 secții de producere (SC „PRO-Mercer” SRL, SRL „Livardos-M”, SRL „CONVER-TEST”, SRL „ALTBIOCOM”); 5 depozite (SRL „Șalari & Co, SRL „Marnatiș”, SRL „Miranmet”, SC „Sanagro-Prim” SRL/depozit-refrigerator, SRL „Livardos-M”/magazin-depozit); 11 prestări servicii (Ionaș Veronica, ÎI „Ghinda Lilia”/ frizerie, SA „Andridan Impex” SRL/rețele publice de comunicații electronice, SRL „Remcar AS”, SRL „Almah-Prim”, ÎI

„Coban Galina”/atelier auto, SRL „Scutarucom”/spălătorie auto, SRL „Bilax &Co”/disco-bar, SRL „GULDEN”/ centru medical, SRL „Almani-Lux”/ hotel, SRL „Auradent CC”/cabinet stomatologic); 5 stații de alimentare cu petrol (SRL „VES”, ÎM „Rompetrol Moldova”, ÎCS Bemol Retail” SRL/2, SRL „Dies-Tehnologic”); 64 unități comerciale; SRL „Donfarm” (farmacie)

Șeptelul de animale în sectorul privat numără 200 capete bovine, 400 -ovine și caprine, 200 -porcine, 20 -cabaline și 5000 -păsări. Deșeurile animaliere în cantitate de 1070 tone (calculată conform normativelor) se depozitează în curțile gospodăriilor și se utilizează ca îngrășăminte organice sau sunt evacuate pe terenuri agricole.

Comuna dispune de o gunoiște neautorizată cu o suprafață de 2,0 ha. Deșeurile menajere solide formate în sectorul particular, instituțiile publice și agenții economici se evacuează și se transportă cu autospeciala prin contract (60- cu populația, 50- întreprinderi și instituții publice) de către ÎM “Băcioi ComService”. Tarifele sunt stabilite de 61 lei/tomberon cu capacitatea de 0,9 m³ pentru persoane fizice și 92 lei/tomberon pentru persoane juridice. O mare parte din populația localităților din comună transportă deșeurile în mod individual, în multe cazuri le depozitează la periferia acestora, aruncate pe terenuri agricole nevalorificate.

Din sursele locale au fost alocați 300 mii lei pentru construcția apeductului.

3.2. Recomandări pentru ameliorarea situației ecologice din bazinul râului Bîc pentru municipiul Chișinău

Conform rezultatelor evaluării situației ecologice în bazinul râului Bîc cea mai alarmantă este considerată în segmentul mun. Chișinău, unde se constată debitul mic de apă al râului la intrare în municipiu și un volum mare de apă, preluată de la stația de epurare a mun. Chișinău, prezența unui număr impunător de agenți economici situați în preajma râului care în procesele tehnologice utilizează diverse substanțe toxice, precum și deversările de ape uzate de la aceste întreprinderi fie în sistemul centralizat pluvial prin care acestea nimeresc în râul Bîc, fie direct în râu și gradul extrem de poluat a apei în aval de oraș.

Raportul privind situația ecologică din bazinul râului Bîc pe teritoriul municipiului Chișinău a fost prezentat la data de 01.03.2013 în cadrul consultărilor publice cu participarea reprezentanților Întreprinderilor Municipale din domeniul aprovizionării cu apă, evacuării apelor uzate și pluviale, de gospodărire a spațiilor verzi, Agenției Ecologice Chișinău, Agenției “Apele Moldovei”. Pe marginea raportului și-au expus poziția majoritatea participanților, obiecțiile și sugestiile fiind reflectate în procesul verbal, care se anexează la prezentul raport integral (Anexa 2).

Calitatea apei r. Bîc în segmentul mun. Chișinău, evident și pe cursul inferior este influențată de:

1. Volumul mic de apă în limitele municipiului (zona industrială Pruncul-podul care unește str. Industrială cu Grădina Botanică) și majorat de la deversarea apelor tratate la stația de epurare biologică, pe cursul inferior.
2. Deversările apelor meteorice neepurate prin sistemele de canalizare pluvială.
3. Deversările apelor reziduale de la unitățile economice necanalizate, ori conectate ilegal la sistemele de canalizare pluvială.
4. Depozitarea deșeurilor în albia și zonele riverane de protecție a râului, îndiguirea și formarea barajelor, preponderent cu deșeuri din plastic.
5. Lipsa, în unele segmente, a perdelelor forestiere de protecție, ceea ce a condus la înămolirea cursului, concrescut cu vegetație de stuț.

Recomandări:

1. Asigurarea funcționalității stației de epurare a mun. Chișinău în parametrii normativi de emisii a poluanților la deversarea apelor în râul Bîc (construcția unei stații moderne de epurare a apelor uzate, ori reconstrucția stației existente, în dependență de necesitățile și posibilitățile financiare).
2. Reconstrucția sistemelor de canalizare pluvială cu transportarea apelor la stația de epurare a municipiului, ori conectarea acestora la o stație de epurare a apelor pluviale nou construită.
3. Inventarierea agenților economici în vederea determinării modului de utilizare al apei și de evacuare al apelor uzate (conectarea la sistemele centralizate de evacuare al apelor reziduale ori construcția stațiilor de epurare proprii).
4. Salubritatea zonelor riverane de protecție (albia, malurile) prin evacuarea deșeurilor, efectuarea lucrărilor silvice și crearea perdelor forestiere.
5. Efectuarea lucrărilor de curățare a cursului râului în limitele municipiului, amenajarea malurilor prin extragerea stufișurilor.
6. Pașaportizarea bazinelor de apă/iazuri , reconstrucția sistemelor hidrotehnice și gestionarea lor conform legislației în vigoare.
7. Efectuarea lucrărilor de curățare a lacului de acumulare Ghidighici, evacuarea apei în cantități necesare pentru a asigura debitul salubru în aval de baraj
8. Repartizarea după agenții economici, situați în preajma râului, a teritoriilor aferente și punerea responsabilității pentru menținerea acestor sectoare în stare ecologică corespunzătoare.

CAPITOLUL 4: SITUAȚIA ECOLOGICĂ GENERALĂ ÎN BAZINUL RÎULUI BÎC, PE TERITORIUL RAIONULUI IALOVENI

În spațiul hidrografic al râului Bîc sunt amplasate 8 localități întrunite în 7 unități teritorial-administrative (primării): Malcoci, Nimoreni, Suruceni, Dănceni, Sociteni, Mileștii Mici (Piatra Albă) și Ialoveni cu o populație de 33.807 locuitori cuprinși în 14.177 gospodării.

Suprafața totală a terenurilor acestor localități constituie 12.514 ha, dintre care 8.276 ha terenuri agricole, 5.200 ha terenuri arabile, 1.967 ha terenuri ocupate sub plantații multianuale (vii, livezi), 791 ha pășuni, 914 ha ocupate cu plantații forestiere sau 7,3% din totalul terenurilor; 4.772 ha sunt calificate ca erodate, ceea ce constituie 38,1 % din terenuri. Suprafața terenurilor ocupate sub rîpe constituie 57 ha și alunecări de teren 118 ha, ceea ce se echivalează respectiv cu 0,5 și 0,9 %.

În localitățile menționate sunt amplasate 11 instituții de învățămînt preuniversitar, inclusiv 4 licee (Suruceni, Mileștii Mici, Ialoveni - 2), 5 Gimnazii (Malcoci, Nimoreni, Danceni, Sociteni și Ialoveni), 2 școli primare (Piatra Albă, Ialoveni) o școală de meserii (Dănceni); 10 instituții preșcolare, 7 instituții medicale, 2 biblioteci publice; 4 instituții culturale; școala de arte și școala specială (Ialoveni); școala de fotbal Sfîntul Gheorghe (Suruceni). În localitatea Suruceni este situată o mănăstire, în localități - biserici.

În perimetrul localității Ialoveni este situat monumentul geologico - paleontologic „Reciful Ialoveni”, pe o suprafață de 3,0 ha.

În bazinul hidrografic sunt răspîndite zăcăminte de nisip și argilă în localitățile Mileștii Mici, Ialoveni, utilizate neautorizat de populație în cantități mici pentru necesități locale.

Rețeaua hidrologică în bazinul hidrografic Ialoveni este reprezentată prin râul Ișnovăț, affluent de dreapta a r.Bîc, drept izvor al căruia se consideră locul apariției la suprafață a albiei bine exprimate la 2,5 km spre nord – vest de Căpriană, raionul Strășeni, care traversează pe un segment de aproximativ 50 km teritoriile localităților Malcoci, Nimoreni, Suruceni, Danceni, Sociteni, Ialoveni, Mileștii Mici și Piatra Albă, râulețul Surice, care traversează pe un segment de 5km localitatea Suruceni, rîpa satului Mileștii Mici cu o lungime de 8 km, alimentată din izvoare, un râuleț fără nume în localitatea Nimoreni. În zonele riverane, sunt sectoare acoperite cu arbori de salcie. În perioada de secetă râulețele și rîpăle sunt uscate. Rîul Ișnovăț în segmentele localităților Ialoveni - Mileștii Mici este înmlăștinit, în zona de protecție sunt sectoare acoperite cu salcie, apa în cantități mici se utilizează în mod neautorizat pentru irigarea culturilor agricole de pe terenurile private valorificate în unele locuri pînă la malurile râului. Pe cursul râului Ișnovăț sunt situate 4 bazine de apă/iazuri, dintre care unul în localitatea Malcoci și altul cu o pepinieră în localitatea Nimoreni, transmise în folosință SA „Pescăruși Danceni”; unul – în localitatea Suruceni, aflat în litigiu privind proprietatea; unul - în localitatea Sociteni gestionat de SA “Sociteni-Dănceni”, precum și lacul de acumulare în localitatea Danceni pe o suprafață de 203 ha gestionat de SA “Pescăruș Danceni”, aflat la balanța Agenției “Apele Moldovei”. Toate sunt valorificate cu destinația piscicultură. Un iaz este situat pe cursul râulețului Surice.

În localitățile din bazin sunt construite în total 18 obiecte acvatice/iazuri, dintre care 4 sunt în proprietate privată (Malcoci și Ialoveni cîte unul, 2 - în Ialoveni), 3 sunt uscate (Malcoci, Ialoveni - 2), 2 se află în litigiu privind proprietatea (Suruceni), unul este gestionat de SRL Monicol (Nimoreni), parțial acoperite cu vegetație, malurile - cu arbori de salcîm, salcie.

În bazin sunt prezente 11 izvoare, inclusiv 6 în Mileștii Mici, care alimentează râpa satului și un iaz; 4 în Suruceni, dintre care se alimentează râulețul Surice; 4 în Ialoveni, amenajate și servesc drept surse de alimentare cu apă pentru populație; cite 2 în localitățile Malcoci și Nimoreni cu debitul mic de apă și unul în s. Sociteni.

Localitățile dispun de 1199 fântâni de mină dintre care 310 sunt particulare, ceea ce constituie 25,9%, apa se utilizează în scopuri potabile, menajere, irigarea mică a grădinilor din sectorul casnic. Conform investigațiilor calitatea apei nu corespunde cerințelor normative de potabilizare.

În localitățile din bazin sunt luate la evidență 53 sonde arteziene, dintre care 39 se exploatează, 14 - conservate (Malcoci - 1, Ialoveni - 13), 21 - sunt gestionate de SA "Apa Canal", 11 - aparțin unităților economice iar altele 2 aparțin respectiv școlii de meserii (Dancenii) și mănăstirii din s. Suruceni.

De rețele de apeduct dispun toate localitățile. Drept surse de apă servesc sondele arteziene. 2 apeducte alimentează instituțiile publice și 650 gospodării în localitatea Dancenii, instituțiile publice și 1050 gospodării în Mileștii Mici. Sunt conectați la apeductele reabilitate în perioada 2004-2009 Instituțiile publice și respectiv 400 gospodării în s. Nimoreni, 800 gospodării - Suruceni, 650 gospodării - Dancenii, 500 gospodării - Socitenii. Din sonda arteziană și 2 fântâni de mină, conectate la apeduct, se alimentează instituțiile publice și 1800 abonați în localitatea Malcoci. În localitatea Piatra Albă la apeductul construit în a. 1970 sunt conectate 250 gospodării. Rețelele sunt învechite și sistemul de apeduct necesită o reconstrucție capitală. O renovare necesită și rețelele de apeduct construite în anii 1960-1970 pe o lungime de 55 km în localitatea Ialoveni care deservește 90 % din populația orașului, instituțiile publice (2896 abonați). În perimetrul c. Mileștii Mici este situată ÎP "Fructoza", care se alimentează din sonda proprie, conectată la apeductul construit în a. 2000 cu o lungime de 3 km. Lungimea totală a rețelelor de aprovizionare cu apă este de 119 km.

De rețele de canalizare dispun localitățile Ialoveni, pe o lungime de 26 km, aflate în stare satisfăcătoare, la care sunt conectați 2005 consumatori (20 % din teritoriu). Apele uzate sunt recepționate și prin 3 stații de pompare sunt evacuate în colectorul municipal și transportate la stația de epurare din mun. Chișinău. Actualmente se construiește încă o stație de pompare. În condițiile existente este necesar de a se construi un nou sistem de canalizare, extins în toate sectoarele din oraș. În localitatea Mileștii Mici sistemul de canalizare pe o lungime de 23 km deservește liceul, grădinița de copii și 60 gospodării. Apele uzate sunt evacuate prin rețea cu o lungime de 2 km la stația de pompare, care la moment nu funcționează, anterior evacuate prin colectorul ce se unește cu stația de pompare din or. Ialoveni și transportate la stația de epurare a mun. Chișinău. Actualmente, colectorul pe un segment de 8 km nu funcționează. Astfel, apele uzate formate în localitatea Mileștii Mici sunt deversate în râpa satului, iar mai apoi nimeresc în r. Ișnovăț. Apele uzate formate la CVC "Mileștii Mici" sunt acumulate în hazna și evacuate la stația de epurare a mun. Chișinău. Sistemul de canalizare pe un segment de 5 km funcționează în localitatea Piatra Albă, însă apele uzate sunt evacuate fără epurare direct în r. Ișnovăț. În localitatea Malcoci există o rețea de canalizare pe un segment de 400 m, construită în a. 1980, care deservește grădinița de copii și gimnaziul din localitate, apele uzate fiind deversate fără epurare în mediul natural. SRL "Monicol" (Nimoreni) posedă de o stație de epurare proprie cu un randament redus de funcționare.

Apele uzate formate la instituțiile preșcolare, de învățământ și sănătate din localitățile Nimoreni, Suruceni, Dancenii și Socitenii sunt acumulate în haznale, dar nu sunt evacuate. De regulă aceste haznale sunt neizolate și duc la pătrunderea apelor uzate prin sol în apele freatice, cauzând poluarea lor. O parte din populație acumulează apele uzate în haznale/gropi și le evacuează cu autospeciala în locuri neautorizate. De la o mare parte din populația neconectată la sisteme de canalizare, unitățile economice/comerciale apele uzate sunt deversate direct în mediul natural.

Servicii de aprovizionare cu apă sunt acordate de SRL "Top Acord" (s.Nimoreni), ÎM "Suruceni Service" (s.Suruceni), ÎM "Danceni Service" (s.Danceni), ÎM "Sociteni Service" (s. Sociteni), ÎM "Munmilcom", Întreprinderea privată "Vinăria Mileștii Mici", AO "Mileștii Mici" (c. Mileștii Mici), primăria (s.Piatra Albă), o persoană fizică (s.Malcoci). Serviciile de aprovizionare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate formate în or. Ialoveni sunt acordate de SA "Apa-Canal" Chișinău, Filiala Ialoveni. Tarifele diferă de la 5 lei/m³ de apă (s. Piatra Albă) la 7 lei/ m³ (Mileștii Mici, Suruceni), 8 lei/m³ (Sociteni), 9 lei/m³(Malcoci, Nimoreni), 10 lei/m³ (Danceni). Pentru serviciile de aprovizionare cu apă, canalizare populația de la blocuri din or. Ialoveni achită - 13,7lei/m³, din sectorul privat - 8,06 lei/m³pentru apă.

Activități economice desfășoară 349 unități, dintre care 26 întreprinderi industriale: 11 – industria alimentară și a băuturilor (Nimoreni - 1, Suruceni - 1, Sociteni - 1, Mileștii Mici - 2, Ialoveni - 6), 8 – industria ușoară (Malcoci - 1, Nimoreni - 1, Suruceni - 1, Mileștii Mici - 3, Ialoveni - 2), 7 - în construcții (Mileștii Mici - 2, Ialoveni - 5); 2 ferme și complexe de creștere a păsărilor (Mileștii Mici - 1, Danceni - 1); 2 frigideri (Mileștii Mici); 12 stații PECO (Malcoci - 1, Suruceni - 2, Mileștii Mici - 1 și Ialoveni - 8); 2 depozite (Suruceni); 267 întreprinderi comerciale; 69 – prestării servicii; 6 unități – în agricultură (Nimoreni - 4, Malcoci - 1, Mileștii Mici - 1).

În gospodăriile particulare sunt întreținute 577 ovine, 475 caprine, 334 bovine, 1547 porcine, 33 cabaline și 88.255 păsări. Deșeurile de grajd în cantitate de 11.413 tone (calculat conform normativelor) temporar se depozitează în curțile cetățenilor, o parte fiind transportată pe ogoarele private și utilizată ca îngrășămintă, alta se transportă la gunoșiile din localitate, ori se împrășteie pe terenurile din apropierea localităților, inclusiv și în preajma cursurilor de apă.

În localitățile din bazin sunt luate la evidență 11 gunoști, dintre care una se află în apropierea râului Ișnovăț (s. Piatra Albă), una este amplasată în rîpa la intrarea în s. Malcoci, una este amplasată în fosta carieră de extragere a pietrei (Ialoveni). În localitatea Mileștii Mici din 4 gunoști una este autorizată. Evidența deșeurilor și cantităților transportate la gunoști nu se duce. Astfel volumele de deșeuri acumulate la depozitele de deșeuri nu se cunoaște. În majoritatea cazurilor transportarea deșeurilor la locurile de depozitare se efectuează în mod individual. În localitățile Danceni și Ialoveni serviciile de transportare a deșeurilor sunt acordate respectiv de ÎM "Service Danceni", utilizînd un tractor și ÎMCL "Ialoveni", utilizînd autospeciala. Tarifele sunt stabilite de 6 lei/persoană/lună (s. Danceni) și 8 lei/persoană/lună (Ialoveni).

În apropierea localității Dănceni este situată o unitate militară cu 60 apartamente și 2 cazarme, anterior conectate la stația de epurare proprie, care la moment este distrusă. Apele uzate de la unitate se acumulează într-un iaz de unde se scurge în r. Ișnovîț.

Conform calculelor volumul de apă captat în scopuri potabile și menajere și pentru producere constituie 1 mln 269 mii m³, dintre care 55,6 mii m³–au consumat unitățile industriale din or. Ialoveni. Volumul de ape uzate evacuate neepurate constituie 482 mii m³.

Pentru elaborarea studiului de fezabilitate la proiectul "Apă și canalizare" din surse proprii s-au alocat 30.000 lei de UTA Malcoci, 39.000 lei –UTA Nimoreni pentru studiul de fezabilitate la proiectul "Apă și canalizare" plus 2 ministații de epurare la gimnaziu și grădinița de copii din localitate. UTA Suruceni a alocat 180 mii lei pentru întreținerea ÎM "Suruceni Service", 29 mii lei pentru elaborarea studiului și 40 mii lei pentru elaborarea proiectului tehnic a apeductului "Chișinău- Malcoci". UTA Danceni a alocat 500 mii lei pentru procurarea tractorului, 360 mii lei pentru reabilitarea apeductului și 29 mii lei pentru elabirarea studiului de fezabilitate "Apa și canalizare". Pentru construcția apeductului UTA Sociteni a alocat 374 mii lei și 966 mii lei- FISM-ul. Pentru construcția apeductului UTA Mileștii Mici

a alocat 50 mii lei, concomitent s-a alocat din bugetul statului-150 mii lei, bugetul raional-250 mii lei, 800 mii lei a alocat FISM-ul. Pentru implementarea proiectului "Managementul adecvat al deșeurilor" acestei localități FEN-ul a alocat suma de 1.307.310 lei. UTA Ialoveni pentru construcția apeductului a alocat din surse proprii 700 mii lei, 1,5 mln lei a alocat FISM-ul.

Pentru localitățile Dancenii, Suruceni, Nimoreni și Malcoci se elaborează studiul de fezabilitate și proiectul tehnic la apeductul "Chișinău - Malcoci".

Activități cu tematica de mediu sunt desfășurate de 2 asociații obștești din localitatea Mileștii Mici.

4.1. Situația ecologică în bazinul râului Bîc din localitățile raionului Ialoveni

4.1.1. Satul Malcoci

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 1211,13 ha, cu o populație de 2460 locuitori, cuprinși în 854 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 914,81 ha - terenuri agricole; 501,74 ha - arabile; 374,38 ha - plantații multianuale; 38,75 ha - pășuni; 296,26 - alte terenuri; 233 ha – terenuri slab erodate, 119 ha - terenuri mediu erodate și 99 ha - terenuri puternic erodate; 14,31 ha - supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 16,45 ha.

Terenuri ocupate de vegetație forestieră (păduri) - 85,8 ha; fișii forestiere de protecție - 25,8 ha; terenuri ocupate de spații verzi - 0,8 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, gimnaziul, grădinița de copii, biblioteca publică, oficiul medicilor de familie, filiala băncii de economii, casa de cultură.

Teritoriul satului este traversat de râul Ișnovăț pe un segment de 1 km, care la moment este parțial uscat. În anul 2008 albia acestuia fost curățată cu suportul financiar din FEN (80000 MDL), contribuția primăriei - 20000 MDL.

Pe teritoriul localității sunt amplasate 3 iazuri, dintre care 1 - pe cursul râului, transmis în gestiune SA „Pescăruș Dănceni”; 2 - transmise în arendă persoanelor fizice, 2 iazuri private, utilizate pentru piscicultură, dintre care unul este uscat.

Populația se alimentează din 180 fântâni, dintre care 20 sunt private. Calitatea apei din fântâni nu corespunde cerințelor normative.

Pe teritoriul localității sunt amplasate 2 izvoare cu debit mic de apă curgătoare, precum și 2 sonde de apă, dintre care 1 se exploatează, și are zona de protecție amenajată; 1 este conservată.

Sistemul de aprovizionare cu apă, pe un segment de 6 km, reabilitat în 2008 - 2009 și extins, alimentează grădinița de copii, gimnaziul, primăria, oficiul medicilor de familie, 1800 locuitori. Sursa de apă servește sonda de apă transmisă unei persoane fizice, care acordă servicii de aprovizionare cu apă, conectată la 3 bazine cu volumul total de 120 m³. La bazine sunt conectate și 2 fântâni de mină. Tariful constituie 9,0 MDL pentru 1 m³ de apă. Volumul de apă captată în 2011 constituie 31,19 mii m³. Apele uzate formate în volum de 21,7 mii m³ sunt evacuate fără epurare.

Sistemul de canalizare, cu o lungime de 400 m, construit în 1980 asigură evacuarea apelor uzate de la grădinița de copii și de la gimnaziu, fără epurare în receptorul natural. Stația de epurare, construită în aceeași perioadă, la moment este deteriorată.

Activitățile economice sunt desfășurate de 400 gospodării țărănești, SA „Empiric Agro” (plantație de meri); ÎI „Gîndea Mihail” (oloiniță); Stația de alimentare cu carburanți „Tirex Petrol”, 7 unități comerciale - ÎI „Izbînda” Cocean, ÎI „Oborocean Petru”, ÎI „Încrerdere Puiu”, ÎI „Cotun-Prim” (2 unități), ÎI „Malai Angela”, ÎI „Cotun Ion”, SRL@Com”.

Sectorul privat dispune de 12 capete bovine, 15 capete caprine, 120 capete porcine, 17 cai și 6500 capete păsări. Gunoii de grajd în cantitate de 730 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și este utilizat ca îngrășămintă organice.

Localitatea dispune de o gunoiște autorizată de consiliul local, amplasată în rîpa la intrarea în sat, fără proiect. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște. Rețeaua de apeduct este contorizată și conform calculelor constituie (10 m³/lună). Volumul de apă consumată constituie 10000 m³/lună (60000 m³/an). Apa uzată, formată în sectorul casnic este evacuată fără epurare.

Din sursele locale s-au alocat 30000 MDL pentru elaborarea studiului de fezabilitate la proiectul „Apă și canalizare”, actualmente în fază de proiectare și care se află apeductul Chișinău - Malcoci, populația a contribuit cu 600000 MDL la construcția apeductului.

4.1.2. Satul Nimoreni

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 1384,06 ha; cu o populație de 2422 locuitori, cuprinși în 1104 de gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 1009,84 ha - terenuri agricole; 571,8 ha - arabile; 353,1 ha - plantații multianuale; 84,97 ha - pășuni; 374,19 - alte terenuri; 324 ha - terenuri sunt slab erodate, 175 ha - terenuri mediu erodate și 41 ha - terenuri puternic erodate; .10 ha - supuse alunecărilor de teren; suprafața râpelor constituie 3 ha. Terenuri ocupate de vegetație forestieră (păduri) - 29,0 ha; fîșii forestiere de protecție - 3,0 ha; terenuri ocupate de spații verzi - 0,6 ha gestionate de autoritatea public locală

În perimetrul localității sunt amplasate 50 ha păduri, 110 ha de terenuri ale fondului apelor, 72 ha terenuri ale fondului de rezervă.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, gimnaziul „Gurie Grosu”, grădinița de copii, oficiul medicilor de familie.

Pe teritoriul satului trece râul Ișnovăț, pe un segment de 3 km cu un afluent (rîuleț fără nume) cu o lungime de 2 km, la moment uscat.

În localitate sunt 2 iazuri, dintre care 1 - pe cursul râului, pe o suprafață de 125,43 ha și o pepinieră, transmise în folosință SA „Pescăruș Dănceni” cu destinația pentru piscicultură. Un bazin de apă (suprafața de 1,16 ha) aparține fabricii de prelucrare a fructelor (SRL Monicol”), un bazin (pepinieră, suprafața de 3 ha) aparține persoanei fizice Cojocari Larisa (în proprietate privată).

Populația se alimentează din 83 fîntîni de mină, dintre care 15 sunt în proprietate privată. Calitatea apei din fîntîni nu corespunde cerințelor normative.

Pe teritoriul localității sunt amplasate 2 izvoare cu debit mic de apă curgătoare, precum și 2 sonde de apă, dintre care 1 aparține și se exploatează de SRL „Monicol”, 1 aparține primăriei și servește ca sursă de alimentare cu apă .

Sistemul de aprovizionare cu apă, pe un segment de 3 km, reabilitat în 2009 alimentează grădinița de copii, gimnaziul, primăria, oficiul medicilor de familie, 400 gospodării. Drept sursă de apă, servește

sonda conectată la 2 turnuri cu volumul de 20 m³. Serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate de către SRL „Top Acord”. Tariful constituie 9,0 MDL pentru 1 m³ de apă.

Sistemul de canalizare lipsește, iar apele uzate de la grădinița de copii, gimnaziu și oficiul medicilor de familie se acumulează în haznale. Apele uzate formate în sectorul comunal-locativ sunt evacuate în gropi speciale sau fără epurare sunt deversate pe sol.

Activități economice sunt desfășurate de 3 gospodării țărănești - Bîrsan Gheorghe, Stratulat Ion, Neaga Victor (vie); SRL „Monicol” (uscătorie de fructe); SRL „Iuriandr Grup” (agricultură); fabrica de vin „Everin Vin” (300 ha vie), 7 unități comerciale - ÎI „Ciofu Leonid”, „Ciofu Anatolie”, „Burea Ion”, Grigorița Vera”, „Vîrla Ștefan”, „Eremia Andrei”, SRL Sturza C.”; „Top Acord” SRL, „Naimoncom” SRL, AEIC Nimoreni (prestări servicii); „Nicoiantrans”, SRL (servicii farmaceutice).

Sectorul privat dispune de 20 capete bovine, 14 capete caprine, 152 capete porcine, 9 cai și 6000 capete păsări. Gunoii de grajd în cantitate de 789 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și utilizat ca îngrășămintă organice.

Localitatea dispune de o gunoiște, și are elaborat un proiect pentru amenajare (7 mln.MDL, 4 mln MDL pentru drumul de acces).

Rețeaua de apeduct este contorizată și conform calculelor, volumul de apă consumat constituie 144,0 m³/an), apa uzată, formată în sectorul casnic este evacuată fără epurare. SRL „Monicol” dispune de o stație de epurare a apelor uzate formate la societate. Din volumul de apă captată din sonda proprie de 20 mii m³, 15,5 mii m³ – se utilizează în scopuri de producere, apele uzate în volum de 3,7 mii m³ se deversează în r. Ișnovăț, fără epurare suficientă.

Din sursele locale s-au alocat 39000 MDL pentru elaborarea studiului de fezabilitate la proiectul „Apă și canalizare”, 2 mini-stații de epurare la gimnaziu și grădiniță. Apeductul a fost construit cu suportul agenților economici, contribuția populației - 160 MDL/persoană.

4.1.3. Satul Suruceni

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 2327 ha; cu o populație de 3000 locuitori, cuprinși în 1206 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 1252 ha terenuri agricole, 743,67 ha - arabile; 378,75 ha plantații multianuale, 129,6 ha - pășuni; 1074,98 ha - alte terenuri; 492 ha - terenuri slab erodate, 321 ha - terenuri mediu erodate și 124 ha - terenuri puternic erodate; 12,71 ha - supuse alunecărilor de teren; suprafața râpelor constituie 3,5 ha. Terenuri ocupate de vegetație forestieră (păduri) - 135 ha; fișii forestiere de protecție - 4,0 ha; terenuri ocupate de spații verzi - 3,6 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt primăria, liceul teoretic „Ion Suruceanu”, grădinița de copii, oficiul medicilor de familie, casa de cultură, oficiul poștal, școala de fotbal „Sfântul Gheorghe”, mănăstirea, biserica.

Pe teritoriul satului trece râulețul Surice - 5 km și r. Ișnovăț - 5 km.

În localitate sunt situate 2 bazine de apă, cu suprafața de 155 ha (135 și 20 ha). Unul este amplasat pe cursul r. Ișnovăț și altul – pe r. Surice. Ambele râuri au destinație pentru piscicultură, cu zone de protecție acoperite cu vegetație. La moment sunt în litigiu cu autoritatea publică locală privind proprietatea.

Populația se alimentează din 127 fântâni de mină, iar calitatea apei nu corespunde cerințelor normative.

Pe teritoriul localității sunt amplasate 4 izvoare curgătoare, care alimentează r. Surice, precum și 5 sonde de apă, exploatabile, dintre care 3 sunt gestionate de primăria Suruceni, 1 - aparține și se exploatează de fabrica de vin (SRL „Ever – Vin”), 1 - aparține și servește ca sursă de alimentare pentru mănăstirea „Sfintul Gheorghe”.

Sistemul de aprovizionare cu apă, pe un segment de 3 km, construit în perioada anilor 70, reabilitat în 2004, alimentează instituțiile publice și 800 gospodării. Drept sursa de apă servește sonda din localitate. Serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate de către ÎM „Suruceni Service”. Tariful constituie 7,0 MDL pentru 1 m³ de apă (persoane fizice) și 15 MDL/m³ (persoane juridice).

Sistemul de canalizare lipsește, iar apele uzate de la grădinița de copii, liceul se acumulează în haznale, ne fiind evacuate. Apele uzate formate în sectorul casnic-locativ sunt evacuate în gropi speciale ori fără epurare sunt deversate pe sol.

Activitățile economice sunt desfășurate de 1820 gospodării țărănești, 23 agenți economici- SC „Pastecomgrup” SRL (fabricarea pastelor făinoase); SRL „Ever-Vin” (producerea vinului); FPC „AGROVIC” (comercializarea zahărului, produselor de cofetărie și patiserie); SRL „DISCRET INVEST” (depozitarea substanțelor chimice de menaj, detergenți, refrigeranți); SRL „Victoriapack” (depozitarea și comercializarea ceaiului, cafea în ambalaj); SRL „REALADVENT” (comerțul legumelor și fructelor); SRL „Suruceanu-construct” (comercializarea materialelor de construcție); ÎM „Suruceni Service” (captarea, epurarea și distribuirea apei); SRL „ARTURTRANS” (transportul mărfurilor); ÎM „TERRA” SRL (comerțul păcurii); SRL Dominic” (comercializarea gazului lichefiat); SRL „VERO-NADINA” (vulcanizare, balansare și vânzări de cauciucuri); SRL „Lucoil-Moldova”, SC „Basapetrol” (comercializarea produselor petroliere); ÎI „Ciocan” (comercializarea medicamentelor); SRL „Revnicor”, SRL „Sameș”, ÎI „Vitol Lozovanu”, ÎI „Niculai”, SRL „Prim ALT TV”, ÎI „Bărdăreanu Ana”, SC „ERMIS-FOUR” SRL, ÎI „Buga Dumitru” (comercializarea produselor alimentare, băuturi alcoolice produselor din tutun).

Sectorul privat dispune de 51 capete caprine, 46 capete bovine, 174 capete porcine și 8900 capete păsări. Gunoii de grajd în cantitate de 1147 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și utilizat ca îngrășămintă organice.

Localitatea dispune de o gunoiște autorizată pe o suprafață de 2,5 ha, gestionată de primărie. Deșeurile se transportă la gunoiște în mod individual de populație și instituțiile publice cu sprijinul financiar din partea primăriei.

Rețeaua de apeduct este contorizată și conform calculelor volumul de apă consumată constituie 50000 m³/an), apa uzată, evacuată în receptori naturali fără epurare.

Din sursele locale s-au alocat 180 mii MDL pentru întreținerea ÎM „Suruceni Service”, apeduct , gazificare. 29 mii MDL pentru elaborarea studiului de fezabilitate și 40 mii MDL – elaborarea proiectului tehnic de construcție a apeductului și canalizare pentru localitățile Dănceni, Suruceni, Nimoreni și Malcoci.

4.1.4. Satul Dănceni

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 1363, 82 ha; cu o populație de 2830 locuitori, cuprinși în 932 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 839,62 ha terenuri agricole; 553,86 ha - arabile; 255,68 ha plantații multianuale, 93 ha - pășuni; 524,5 - alte terenuri; 256 ha - terenuri sunt slab erodate, 236 ha - terenuri mediu erodate și 106 ha - terenuri puternic erodate; 29 ha - supuse alunecărilor de

teren. Terenuri ocupate de vegetație forestieră (păduri) - 97; fișii forestiere de protecție - 9,0 ha; terenuri ocupate de spații verzi - 0,4 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt primăria, gimnaziul, grădinița de copii, centrul de sănătate publică, școala de meserii, biserica.

Teritoriul satului este traversat de râul Ișnovăț, pe o lungime de 2,3 km. Zona de protecție este acoperită cu vegetație. Pe curs este situat lacul de acumulare pe o suprafață de 203 ha, cu destinație piscicolă, gestionat de SA „Pescăruș” Dănceni, aflat la balanța Agengiei „Apele Moldovei”.

Populația se alimentează din 88 fântâni de mină, calitatea apei din fântâni nu corespunde cerințelor normative.

Pe teritoriul localității sunt amplasate 5 sonde de apă, exploatabile, dintre care 2 sunt gestionate de primăria Dănceni (consum potabil), 2 - sunt situate pe teritoriul complexului de păsări și se exploatează de către SRL „Zarvași”, 1 - aparține și servește ca sursă de alimentare la școala de meserii.

Sistemul de aprovizionare cu apă include 2 apeducte contorizate, alimentate separat din 2 sonde de apă, cu lungimea totală de 8 km (6 și 2 km), construite în anii 1985-1990, primul reabilitat în a. 2008 (6 km). Din aceste apeducte se alimentează instituțiile publice, 650 gospodării. Serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate de către ÎM „Service Dănceni”. Tariful constituie 10,0 MDL pentru 1 m³ de apă (de calitate borhută).

Sistemul de canalizare lipsește, iar apele uzate de la grădinița de copii, gimnaziu și școala de meserii se acumulează în haznale, fiind neevacuate. Apele uzate, formate în sectorul casnic-locativ sunt evacuate în gropi speciale nermetizate sau fără epurare sunt deversate pe sol.

Activități economice desfășoară 240 gospodării țărănești, 7 agenți economici - SRL „Zarvași” (creșterea păsărilor); „Baștina Radog” (întreprindere comercială); „Vit BASTUR”, „Agros Cat”, „ABC”, „Consum Comerș”, ÎI „Rică-Frunza” (comercializarea produselor - magazine).

Sectorul privat dispune de 278 capete ovine și caprine, 78 capete bovine, 429 capete porcine și 2990 păsări. Gunoii de grajd în cantitate de 1676 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și este utilizat ca îngrășămintă organice.

Localitatea dispune de o gunoiște autorizată pe o suprafață de 1,17 ha, gestionată de ÎM „Service Dănceni”. Deșeurile se acumulează în pungi/saci și se transportă la gunoiște cu tractorul cu remorcă în zilele de luni, marți, miercuri conform unui grafic stabilit pentru populație. Deșeurile de la instituțiile publice se acumulează în containere. Tariful este de 6 MDL pentru persoană, lunar.

Rețeaua de apeduct este contorizată, și conform calculelor volumul de apă consumat constituie 80 m³/zi (29040 m³/an), apa uzată se evacuează în receptori naturali fără epurare.

Din sursele locale s-au alocat 500 mii MDL pentru procurarea tractorului și 360 mii MDL pentru reabilitarea apeductului (6 km), 29 mii MDL pentru elaborarea studiului de fezabilitate „Evacuarea apelor din satele Dănceni, Suruceni, Nimoreni și Malcoci”.

La moment este elaborat studiul de fezabilitate pentru sistemul de alimentare cu apă a s. Dănceni, Suruceni, Nimoreni și Malcoci”.

În apropierea localității este situată unitatea militară „Dănceni” cu 60 apartamente și 2 cazarme, anterior conectate la stația de epurare, care la moment este distrusă și nu funcționează. Apele uzate formate la această unitate sunt evacuate într-un iaz, scurgerile din care ajung în r. Ișnovăț

4.1.5. Satul Sociteni

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 882,19 ha; cu o populație de 1600 locuitori, cuprinși în 545 de gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 551,65 ha - terenuri agricole; 468,63 ha - arabile; 11,0 ha - plantații multianuale; 70,0 ha - pășuni; 330,54 - alte terenuri; 107 ha - terenuri slab erodate, 107 ha - terenuri mediu erodate și 57 ha - terenuri puternic erodate; 2 ha - supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 3,5 ha. Terenuri ocupate de vegetație forestieră (păduri) - 91,7 ha; fișii forestiere de protecție - 10,0 ha; terenuri ocupate de spații verzi - 0,4 ha. În a. 2011 s-a plantat 2,0 ha culturi silvice.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, gimnaziul, grădinița de copii.

Pe teritoriul satului curge râul Ișnovăț pe un segment de 1 km. Fișia riverană de protecție este în stare satisfăcătoare, vegetația este reprezentată prin abrori de salcie.

În localitate există un iaz, construit în anii 1975-1976, amplasat pe cursul râului Ișnovăț pe o suprafață de 81 ha, transmis în gestiune SA „Sociteni Dănceni” cu destinația pentru piscicultură. Starea bazinului și construcției digului este satisfăcătoare, există zona riverană de protecție cu vegetație forestieră din brazi, plopi, arbuști.

Populația se alimentează din 171 fântâni de mină. Calitatea apei, în mare măsură, nu corespunde cerințelor de potabilizare.

Pe teritoriul localității este amplasat un izvor, 2 sonde de apă, dintre care 1 aparține și se exploatează de ÎM „Natur Vins”, 1 aparține primăriei și servește ca sursă de alimentare cu apă în scopuri potabile și menajere. Se respectă zona sanitară de protecție.

Sistemul de aprovizionare cu apă, cu o lungime de 11 km, construit în în a 2011 alimentează grădinița de copii, gimnaziul, 4 unități economice, 500 gospodării. Serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate de către ÎM „Sociteni Service”. Tariful constituie 8 MDL pentru 1 m³ de apă. Volumul de apă captată în a.2011 constituie 5,76 mii m³, apele uzate în volum de 3,46 mii m³ sunt evacuate fără epurare. ÎM „Natur Vin” se alimentează din sonda proprie. În a.2011 aceasta a captat 5,0 mii m³ de apă, utilizată în scopuri de producere, apele uzate formate în volum de 4,7 mii m³ au fost evacuate fără epurare.

Sistemul de canalizare lipsește, iar apele uzate de la grădinița de copii și gimnaziu se acumulează în haznale. Apele uzate formate în sectorul casnic-locativ sunt evacuate în gropi speciale sau fără epurare sunt deversate pe sol.

Activitățile economice sunt desfășurate de: SRL „Natur Vins”, SRL „AgrovinGrup”, SRL „TOPMANROM”, SRL „IciraPlast”, SRL „Madlen-Auto”, SRL „Serjana Com”, SA „Ialtop”, Î „Natalița Caracuian”, Î „Stejărel Sănduță”, Î „Pașchevici Nicolae”, Î „Vasile Borș”.

Sectorul privat dispune de 33 capete bovine, 140 capete ovine, 75 capete caprine, 55 capete porcine, 7 cai și 7500 păsări. Gunoiul de grajd în cantitate de 1507 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și utilizat ca îngrășămintă organice.

Localitatea dispune de o gunoiște neautorizată pe o suprafață de 2 ha. Deșeurile se transportă în mod individual. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște.

Rețeaua de apeduct este contorizată și conform calculelor volumul de apă consumat zilnic constituie 180 m³ apă uzată, formată în 250 gospodării, 4 unități economice se acumulează în haznale, evacuată fără epurare.

Din sursele locale s-au alocat 374000 MDL pentru construcția apeductelor, sistemelor de canalizare și epurare a apelor uzate (APL, unitățile economice), 966000 MDL - investiții străine (FISM), contribuția populației 200 mii MDL.

4.1.6. Comuna Mileștii Mici

Comuna include localitățile Mileștii Mici și Piatra Albă. Suprafața totală a terenurilor constituie 2183,3 ha., cu o populație de 4495 locuitori (Mileștii Mici -3765 , Piatra Albă - 730 locuitori) și 1820 de gospodării (Mileștii Mici - 1500, Piatra Albă - 320).

Din suprafața totală a terenurilor 1623,53 ha sunt terenuri agricole 925,65 ha - terenuri arabile; 532,88 ha plantații multianuale; 168 ha – pășuni; 556,77 - alte terenuri, 445 ha. – terenuri slab erodate, 410 ha - mediu erodate, 112 ha – puternic erodate, 40 ha – terenuri supuse alunecărilor de teren, 14 ha – râpe. Suprafața ocupată de păduri constituie 144,0 ha; fâșii forestiere de protecție - 5,0 ha; spații verzi - 1,7 ha. În a.2011 s-au plantat 2,0 ha culturi silvice.

Instituțiile publice/sociale amplasate în comună sunt: primăria Mileștii Mici, liceul teoretic „Mihai Bîrcă”, centrul de sănătate, casa de cultură, grădinița de copii (Mileștii Mici), școala, grădinița de copii (Piatra Albă).

Zăcămintele sunt prezente prin argilă și nisip, care se extrag ilicit de populație de regulă în cantități mici.

Pe teritoriul comunei curge r. Ișnovăț pe un segment cu lungimea de 3 km, în Mileștii Mici - râpa satului cu o lungime de 8 km, alimentată din izvoare, ploii și scurgirile de ape din gospodăriile cetățenilor. Pe malurile râulețului și râpei există vegetație forestieră din arbori de salcâmi, salcie și arbuști.

Pe teritoriul comunei sunt construite 5 iazuri, dintre care 3 aparțin primăriei, 1 este gestionat de primărie (2,1 ha), 2 - sunt transmise în folosință prin contract de arendă persoanelor fizice Agrici E (2,32 ha), Cucirescu A. (1,5ha), acoperite parțial cu vegetație, utilizate pentru creșterea peștelui și irigare mică; 2 iazuri sunt private.

Populația se alimentează din 123 fântâni publice de mină. (Mileștii Mici - 121, Piatra Albă - 2) și cca 200 - particulare. Calitatea apei în majoritatea fântânilor nu corespunde cerințelor de potabilizare.

Pe teritoriul localității Mileștii Mici sunt locat 6 izvoare cu debit de apă mic, care prin scurgere liberă alimentează râpa satului și o parte din iazuri.

Pe teritoriul comunei sunt forate 9 sonde de apă, dintre care 3 aparțin primăriei; 2 - SRL „Vinăria Mileștii Mici”; 1 - ÎM „Munmilcom”; 1 - CVC „Mileștii Mici”; 1 - ÎS „Mina de Piatră” și 1 - SRL „Teolux Grant” (Piatra Albă). Sondele de apă servesc drept surse de alimentare cu apă potabilă, menajere.

Sistemul de aprovizionare cu apă în localitatea Mileștii Nici a fost reabilitat și extins pe o lungime de 23 km, în anii 2000-2010, apeductul din Piatra Albă a fost construit în a 1970 și necesită reconstrucție.

Din sistemul centralizat de aprovizionare cu apă cu o lungime de 30 km (Mileștii Mici - 23 km, Piatra Albă 7 km) se alimentează instituțiile publice și 1050 gospodării în localitatea Mileștii Miciși 250 – Piatra Albă. Serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate de primăria Mileștii Mici (Piatra Albă), ÎM „Munmilcom” (5 km), Întreprinderea privată „Vinăria Mileștii Mici” (5 km), Asociația Obștească „Mileștii Mici” (13 km). Tarifele sunt stabilite: pentru consumatorii Mileștii Mici-7 MDL, Piatra Albă-5 MDL/m³. Pe teritoriul comunei există întovărășirea pomilegumicolă „Fructoza”, care se alimentează din sonda proprie și apeductul construit în a. 2000 cu o lungime de 3 km.

Sistemul de canalizare, construit în a. 1970 funcționează în localitatea Piatra Albă pe o lungime de 5 km, apele uzate evacuate se deversează fără epurare în r. Ișnovăț. În localitatea Mileștii Mici apele uzate formate la liceu, grădiniță, 60 gospodării se evacuează prin rețeaua de canalizare pe o lungime de 2 km la stația de pompare, care nu funcționează și necesită reparație, de unde apele reziduale nimeresc în râpa satului, iar mai apoi în r. Ișnovăț. Colectorul care unește stația de pompare cu sistemul de canalizare central al or. Ialoveni, prin care apele uzate sunt transportate la stația de epurare a or. Chișinău cu o lungime de 8 km nu funcționează. Apele formate la Întreprinderea CVC „Mileștii Mici” ce acumulează în hazna, care sunt transportate la stația de epurare din mun. Chișinău.

Pe teritoriul comunei activează 33 unități economice, 860 Gospodării Țărănești; ÎS CVC Mileștii Mici”, SRL „Vinăria Mileștii Mici” (vinificație); SRL „Viișoara Mileștii Mici” (agricultură); SRL „Olium Gogu” (moara); ÎS „Mina de piatră Mileștii Mici” (materiale de construcții); SRL „Teolux Garant” (fabrica de prelucrare a moluzului); SRL „Daniela” (stație de alimentare cu combustibil); SC „Lidcos Grup” SRL, SRL „Timoti” (confecționare uși și ferestre, plasticși lemn); SRL „Bogos Prim” (creșterea păsărilor); SRL „Color Dragan”, „Ialnicdan SRL” (servicii auto); ÎI „Tatiana Gavrilan” (servicii sala de festivități); „Chihai Grup”, SRL „Calitate Fruct” (frigidere); 13 unități comerciale: SNC „Napulta Andronachi”, „Sergiver Grup” SRL, ÎI „Tatiana Gavrilan”, ÎI „La Centru Petrașco”, ÎI „Victoria Dodon”, ÎI „Alina Castraveț”, ÎI „CLAS –Afanasii”, ÎI „Ciobanu Andrei”, ÎI „Silvit Crucescu”, ÎI „Tatiana Morari”, „Bivol Lux” SRL, „Gama Import” SRL; „Gabriela Lux” SRL; SRL „Grimion Agrocom” (comerț chimicale); Frizeria Vicol Vasile; SRL „Beton con Afanasii”.

În a.2011 volumele de apă captate din apele subterane constituie:

- ÎS „Mina de Piatră Mileștii Mici”-15,6 mii m³, dintre care 11,4 mii m³ în scopuri de producere, apele uzate în volum de 12,3 mii m³ evacuate fără epurare în r. Ișnovăț;
- SRL „Teolux Garant”-3,9 mii m³, dintre care 0,9 mii m³ în scopuri de producere, apele uzate în volum de 3,7 mii m³ evacuate fără epurare în r. Ișnovăț;
- ÎS CVC Mileștii Mici” -9 mii m³ în scopuri de producere, apele uzate în volum de 8,6 mii m³ evacuate fără epurare în r. Ișnovăț;
- SRL „Vinăria Mileștii Mici”- 1,12 mii m³ în scopuri de producere, apele uzate în volum de 1,12 mii m³ evacuate fără epurare în râpa satului;
- ÎM „MunmilCom”-24 mii m³ pentru potabilizare, menajere, apele uzate în volum de 7,2 mii m³ evacuate fără epurare în râpa satului;
- AO „Mileștii Mici”-70 mii m³ pentru potabilizare, menajere, apele uzate în volum de 21 mii m³ evacuate în râpa satului.

Șeptelul de animale în sectorul privat numără 19 capete bovine, 44 - ovine, 200 - caprine, 297 - porcine, 13865 - păsări. Deșeurile animaliere în cantitate de 1500 tone (calculată conform

normativelor) se depozitează în curțile gospodăriilor și se utilizează ca îngrășăminte organice sau sunt transportate la gunoiștile din localitate.

Deșeurile menajere solide formate în localitatea Mileștii Mici se depozitează la 4 gunoiști, dintre care una este autorizată, iar cele formate în localitatea Piatra Albă sunt depozitate la gunoiștea amplasată în apropierea r. Ișnovăț.

Pentru construcția apeductului, pe un segment de 6 km, au fost alocați 800000 MDL de către FISM, 150000 MDL din bugetul de stat, 100000 MDL - bugetul raional, 50000 MDL – bugetul local, 300000 MDL - contribuția populației. Din bugetul statului s-au alocat 150000 MDL pentru reconstrucția apeductului în localitatea Piatra Albă. Din FEN s-au alocat 1.307310 MDL pentru realizarea proiectului „Managementul adecvat al deșeurilor”.

În comună activează AO „Mileștii Mici”. AO „Forța tinerilor”

4.1.7. Orașul Ialoveni

Suprafața totală a terenurilor orașului constituie 3164,44 ha, cu o populație de cca 17000 locuitori și 7716 case individuale și apartamente.

Din suprafața totală a terenurilor: 2087,26 ha - terenuri agricole; 1439,69 ha - arabile; 438,68 ha - plantații multianuale; 208,89 ha - pășuni; 1077,18 - alte terenuri; 643 ha - terenuri slab erodate, 288 ha - terenuri mediu erodate și 77 ha - terenuri puternic erodate; 7,5 ha - supuse alunecărilor de teren; suprafața râpelor constituie 16 ha. Terenuri ocupate de vegetație forestieră (păduri) - 311,5 ha; fișii forestiere de protecție - 29,0 ha; terenuri ocupate de spații verzi - 22,1 ha.

Pe teritoriul localității se află monumentul geologico-paleontologic „Reciful Ialoveni” pe o suprafață de 3,0 ha (lângă or. Ialoveni, pe malul stîng al r. Ișnovăț în direcțiaspre s. Piatra Albă, traseul auto)

Instituțiile publice/sociale sunt: 2 licee teoretice, 1 gimnaziu, 1 școală primară, 3 grădinițe de copii, biblioteca publică orășănească, școala de arte, casa de cultură.

Principalul curs de apă este considerat râul Ișnovăț, care curge pe o lungime de 3 km. 707 m. Rîul este înmlăștinit, concrescut cu vegetație și necesită curățare. Zona riverană de protecție este delimitată, lipsită în mare măsură de arbori și arbuști, pe unele porțiuni de rîu cresc salcii, în cantități mici se utilizează pentru irigarea culturilor agricole, în mod neautorizat.

Pe teritoriul or. Ialoveni sunt situate 2 iazuri (primăria, ÎI „Secrier Gh”), la moment uscate, 1 iaz privat (0,67 ha) ce aparține cet. Luminița Aft., 4 izvoare cu apă curgătoare, amenajate.

În oraș sunt localizate 227 fîntîni de mină publice și 75 particulare, construite în curțile cetățenilor - calitatea apei în majoritatea fîntînilor nu corespunde parametrilor chimici și biologici.

Sunt luate la evidență/înregistrate 28 sonde de apă, dintre care 21 sunt gestionate de SA „Apa Canal” dintre care 6 - funcționale, 13 - conservate, 1-ÎM „Agregat”, 1 - CC „Betania”, 2 - SC „Sandriliona”, 1 - Școala specială, 1 - ÎM „Sadco”, 1 - SRL „CascadVin” - exploatabile.

Sistemul centralizat de aprovizionare cu apă are o lungime de 55,52 km, este alimentat cu apă de la SA „Apa Canal Chiținău” a fost construit în a.1960-1970 și la moment se află într-o stare nesatisfăcătoare, cu termenul de exploatare expirat și necesită o renovare capitală. La sistem sunt conectați 2896 abonați, populația este asigurată cu apă din rețelele de apeduct în proporție de 90%.

Sistemul centralizat de canalizare, pe o lungime de 26,28 km se află în stare satisfăcătoare, deservește 2005 abonați, populația este deservită în proporție de 20%. Apele uzate recepționate prin 3 stații de pompare (1 - în construcție) sunt evacuate la stația de epurare a mun Chișinău, deversate ulterior în râul Bîc. Localitatea necesită construcția unui nou sistem de canalizare, la care să fie conectate toate sectoarele orașului.

Servicii de aprovizionare cu apă și canalizare sunt acordate de către SA „Apa Canal Chișinău”, filiala Ialoveni. Se deservește populația or. Ialoveni, instituțiile publice și agenții economici din localitate, precum și se prestează servicii în bază de contract în alte sate, cum ar fi evacuarea apelor uzate acumulate în haznale, curățarea sistemelor de canalizare, conform tarifelor stabilite. Tariful pentru apă și canalizare constituie 13,7 MDL/m³, inclusiv serviciile de alimentare cu apă-9.9 MDL/m³, serviciile de canalizare-1,4 MDL/m³, deservirea rețelelor interne de aprovizionare cu apă și canalizare a blocului de locuit-2,4 MDL. Proprietarii caselor individuale achită 8,06 MDL pentru apa potabilă.

În localitate funcționează 250 agenți economici, 800 Gospodării Țărănești, 13 întreprinderi industriale : SA „Vinuri Ialoveni”, SRL „Cascad Vin” (fafrici de vin); SRL „Felicia Mobile” (prelucrarea lemnului); ÎI „Ruslan Sava” (prelucrarea metalului); SRL „Best Concrete”, SA „Agregat”, SRL „Ișnovăț”, SRL „Viteza Capchin”, SRL „Renalia” (secții de preparare a materialelor în construcție); ÎI „Natalia Caracuian” (brutărie); ÎI „Sergiu Baluțel”, SRL „Valvit Prim” (fabricarea mezelurilor); ÎM „Sandrilliona” (prepararea înghețatei), 8 stații de alimentare cu combustibil; 15 întreprinderi care prestează servicii de deservire auto și altele.

Conform raportului statistic nr. 1-gospodărirea apelor în a.2011 de către utilizatorii primari s-a utilizat apă din sursele subterane și evacuate ape uzate, după cum urmează, în volum de:

- ÎM „Agregat”- 1,8 mii m³ (captare) pentru necesități de producere, 0,36 mii m³ ape uzate evacuate fără epurate;
- SC „Sandrilliona”- 22,6 mii m³ (captare), dintre care 22 mii m³ – pentru necesități de producere, 21 mii m³ (evacuare), fără epurate;
- Cenrtrul Creștin Betonia- 26 mii m³(captare) pentru necesități menajere, 12 mii m³ (evacuare), fără epurate;
- SRL „CascadVin”- 15,2 mii m³ (captare) pentru necesități de producere, 4,5 mii m³ (evacuare), insuficient epurate;

În gospodăriile private se întrețin 126 capete bovine, 320 capete porcine, 115 capete ovine, 120 capete caprine, 5000-iepuri, 42500 – păsări. Deșeurile animaliere în cantitate de 4064 (calculată conform normativelor) sunt depozitate temporar în curțile gospodarilor, iar mai apoi transportate și depozitate pe terenurile agricole și utilizate ca îngrășămintă organice, fie transportate la gunoiștea din oraș.

Orașul dispune de o rampă de depozitare a deșeurilor menajere solide (hîrtie, plastic, metal, lemn, ect.), amplasată într-o fostă carieră de unde s-a extras piatră, în perimetrul or. Ialoveni, îngrădită, cu drum de acces. Serviciile de evacuare a deșeurilor sunt acordate de ÎMGCL „Ialoveni”. Tarifele pentru transportarea deșeurilor menajere (populația de la bloc și sectorul particular) - 8,00 MDL/persoană/lunar; de la instituțiile bugetare pentru 1m³ /fără TVA -72/68 MDL; de la agenții economi, pentru 1m³ /fără TVA -98/52 MDL.

Volumul de apă prelevată din sursele subterane pentru necesități menajere, de producere și consum potabil constituie 950000 m³/an, iar volumul de ape uzate evacuate anual constituie 310000 m³ .

Din sursele proprii ale primăriei Ialoveni s-au alocat 700.000 MDL pentru construcția rețelei de apeduct și canalizare, unitățile economice - 100.000 MDL. La construcția unei porțiuni de apeduct stației de pompare a apelor uzate a contribuit FISM-ul, suma bugetului proiectului- 2.300.000 MDL.

4.2. Recomandări pentru ameliorarea situației ecologice din bazinul râului Bîc pentru localitățile din raionul Ialoveni

1. Construcția apeductului Ialoveni- Malcoci cu conectarea acestuia la colectorul municipal Chișinău și asigurarea cu apă în mod centralizat localitățile din bazinul r. Ișnovăț.
2. Construcția/reconstrucția sistemelor de canalizare a apelor formate în localitățile Mileștii Mici și Piatra Albă, reabilitarea colectorului ce le unește cu or. Ialoveni și transportarea apelor uzate la stația de epurare a mun. Chișinău. O altă alternativă ar fi construcția unor noi stații pentru aceste localități.
3. Evacuarea gunoiștii s. Piatra Albă amplasată în zona de protecție a r. Ișnovăț și evacuarea deșeurilor la gunoiștile Ialoveni, Mileștii Mici.
4. Extinderea rețelelor de canalizare în or. Ialoveni și transportarea apelor la stația de epurare a mun. Chișinău.
5. Construcția rețelelor de canalizare și sistemului de epurarea apelor formate la unitatea militară Dănceni.

CAPITOLUL 5: SITUAȚIA ECOLOGICĂ GENERALĂ ÎN BAZINUL RÎULUI BÎC, PE TERITORIUL RAIONULUI ANENII NOI

În spațiul hidrografic al râului Bîc sunt amplasate 30 localități, reunite în 15 unități teritorial-administrative (primării): Merenii Noi, Floreni, Chetrosu (Todirești), Țîntăreni, (Crețoaia), Roșcani, Chirca (Botnăreștii Noi), Anenii Noi (Beriozchi, Hîrbovățul Nou, Socoleni, Ruseni, Albinița), Bulboaca, Calfa (Calfa Nouă), Gura Bîcului, Geamăna (Batîc), Ciobanovca (Mirnoe, Troița Nouă, Balmaz), Cobusca Veche (Florești), Cobusca Nouă, Botnărești (Salcia) cu o populație de 51.017 locuitori și 20.691 gospodării.

Suprafața totală a acestor localități constituie 46.181 ha, dintre care 22.798 ha, sunt terenuri arabile, 5.762 ha terenuri cu plantații multianuale (vii, livezi), 4.568 ha pășuni, 4.441 ha terenuri cu plantații forestiere (9,6% din totalul terenurilor), 15.740 ha sunt calificate drept terenuri degradate, (34,1 %). Suprafața terenurilor ocupate de rîpe constituie 42 ha (0,1%) și alunecări de teren 232 ha,(0,5%).

În localitățile menționate își desfășoară activitatea 21 instituții de învățămînt preuniversitar: 5 licee (Anenii Noi (3), Bulboaca (1), Gura Bîcului (1)); 14 gimnazii (Merenii Noi, Floreni, Chetrosu, Todirești, Țîntăreni, Roșcani, Chirca, Calfa, Geamăna, Ciobanovca, Troița Nouă, Cobusca Veche, Cobusca Nouă, Botnărești), o școală primară (Crețoaia), o școală auxiliară (Bulboaca); 20 instituții preșcolare; 21 instituții medicale; 12 biblioteci publice; 12 instituții culturale; 6 Centre Comunitare (Roșcani, Bulboaca, Calfa, Cobusca Veche, Anenii Noi-2); Muzeul de Istorie și Etnografie din satul Gura Bîcului.

În localitatea Gura Bîcului sunt amplasate 19 obiecte protejate de stat (monumente arhitecturale). Printre acestea se numără Conacul Boieresc "Dragalina" și Monumentul Naturii Geologic paleontologic de fosile în localitatea Calfa care ocupă 35 ha.

În regiune sunt răspîndite zăcăminte de piatră (Chetrosu, Calfa), nisip și argilă (Țîntăreni, Ciobanovca), nisip și prundiș cu extragere minieră (Chirca, Cobusca Veche, Salcia și Gura Bîcului).

Rețeaua hidrologică în Anenii Noi este reprezentată de râul Bîc, care traversează pe un segment de circa 60 km teritoriile comunităților Merenii Noi, Chetrosu, Todirești, Țîntăreni, Anenii Noi și Gura Bîcului și râul Calantîr, afluent de dreapta al râului Bîc, (izvorul căruia este considerat locul apariției albiei uscate la 3 km spre nord-vest de satul Geamăna). Rîul Calantîr traversează localitățile Geamăna, Batîc, Ciobanovca, Troița Nouă, Balmaz și deșează la periferia de est a satul Beriozchi (UTA Anenii Noi) și are lungime de 27 km. Terenurile agricole în zona de protecție a râului sunt în bună parte valorificate, iar malurile parțial acoperite cu vegetație (salcie, frasin, plop, nuci), care este mai pronunțată în segmentul unde deșează în râul Bîc (satul Beriozchi). În condiții neavorabile, în mare parte râul este uscat. De asemenea, sunt valorificate și o parte din terenurile situate în preajma râului Bîc care aparțin localităților Merenii Noi, Chetrosu, Țîntăreni, Calfa și Gura Bîcului. Malurile râului sunt acoperite de vegetație de stuț. În localitatea Anenii Noi s-a creat o rețea de canale de drenaj, alimentate din apele pluviale, unele cu apă și acoperite cu stuț, formînd în regiune o zonă umedă. În apropierea satului Chetrosu, în preajma râului Bîc s-a construit un canal care se alimentează din apele pluviale, precum și apele uzate, deversate prin sistemul de canalizare din localitate, fără conexiune la rîu. Totodată, în apropierea satului Gura Bîcului pe cursul rîului s-a construit un dig de protecție împotriva inundațiilor, apa fiind folosită în ambele cazuri pentru irigarea culturilor agricole. În localitățile Todirești, Țîntăreni, Chirca, Cobusca Veche și Cobusca Nouă s-au format rîpe, care în perioadele secetoase sunt uscate. În localitatea Todirești rîulețul este alimentat dintr-o rețea de izvoare, cursul de apă fiind barat de către populație, iar apa acumulată este utilizată pentru irigarea grădinilor. Pe cursul rîului Calantîr sunt

amplasate 2 iazuri în localitățile Geamăna și Troița Nouă, astfel condiționând obstacole în asigurarea debitului salubru de apă pe cursul inferior al râului. În localitățile situate în bazin sunt construite 30 iazuri, dintre care 2 aparțin SDE Chetrosu, 2 sunt situate pe teritoriul poligonului militar de la Bulboaca (în perimetrul localității Cobusca Veche), 24 sunt în proprietatea autorităților publice locale, o parte transmise în arendă persoanelor fizice, fiind utilizate în scopuri de agrement, piscicultură și irigare. Din numărul total, 14 iazuri sunt înmămolite, câte unul în localitățile Roșcani și Ciobanovca, 2 în localitatea Botnărești, altele 2 sunt uscate în localitatea Crețoaia, unul se află în litigiu (Cobusca Veche). Iazurile sunt construite în lipsa proiectului de construcție și sunt gestionate contrar prevederilor legale. Iazurile respective sunt parțial acoperite cu vegetație, predomină salcia. Cele mai multe iazuri s-au construit în Geamăna (7), Cobusca Veche (6). Înzul din Cobusca Nouă este în proces de construcție și lucrările de finalizare a construcției hidrotehnice continuă, iar digul se află într-o stare deplorabilă. În localitatea Gura Bîcului există un lac de acumulare, care este amplasat alăturat de râul Bîc pe o suprafață de 320 ha și este gestionat de Gospodăria Piscicolă "Ivanca". La moment iazul este înmămolit, în zona de protecție sunt prezenți arbori de salcie, ulm, salcîm.

În bazin sunt prezente 59 izvoare, dintre care 21 necesită amenajare, 2 sunt uscate (Chetrosu). 12 izvoare alimentează populația din com. Geamăna; 5 izvoare populația din com. Ciobanovca, Cobusca Veche și Botnărești; 2 izvoare populația din satul Floreni; câte un izvor populația din localitățile Anenii Noi, Beriozchi, Bulboaca și Cobusca Nouă. Un izvor servește ca sursă de apă pentru adăpatul animalelor în localitatea Roșcani. În localitatea Calfa există 5 izvoare curgătoare, care asigură populația cu apă pentru diverse necesități. Calitatea apei din izvoare corespunde cerințelor normative de potabilizare.

Localitățile dispun de 1.230 fîntîni de mina apa cărora se utilizează în scopuri potabile, menajere, irigare. În majoritatea fîntînilor din satele Chetrosu, Bulboaca, Calfa, Gura Bîcului, Geamăna, Ciobanovca, Cobusca Nouă, și Botnărești apa este bună și corespunde cerințelor igienice. În același timp apa din fîntînile de mină în Merenii Noi, Floreni, Țîntăreni, Roșcani, Chirca, Anenii Noi și Cobusca Veche este de calitate rea și nu corespunde normativelor igienice. Acest fapt este demonstrat de investigațiile efectuate în 2010-2011 de către CSP Anenii Noi. În majoritatea cazurilor concentrațiile maximal admisibile (CMA) sunt depășite la procentul de azotați, duritate, reziduu uscat și sulfați. În unele localități CMA sunt depășite și la parametrii de cloruri.

În localitățile situate în bazin, 86 sonde arteziene sunt supuse evidenței, dintre acestea 73 sunt exploatabile, 10 conservate iar 2 reprezintă cote valorice nefuncționale. În satul Ciobanovca, o fîntînă este amplasată pe teritoriul fermei, în satul Roșcani, sonda este nefuncțională. Autoritățile Publice Locale gestionează 73 sonde, unitățile economice - 9; 2 sonde sunt private (Merenii Noi, Balmaz), 2 - cote valorice. Apa din sonde în satul Floreni nu corespunde cerințelor igienice după conținutul sporit de amoniac și hidrogen sulfurat, cu calități neacceptabile după miros și gust. Totodată, nu corespund cerințelor igienice la parametrii ce depășesc CMA la procentul de amoniac și hidrogen sulfurat apa în unele sonde din localitățile Anenii Noi (Ruseni, Socoleni, Hîrbovățul Nou, Beriozchi), Chirca, Ciobanovca, Geamăna, Roșcani, Chetrosu (Todirești), Bulboaca, Merenii Noi, Gura Bîcului, Calfa.

Instituțiile publice și o bună parte din populația localităților situate în bazin se alimentează din sisteme centralizate de aprovizionare cu apă, alimentate din sondele arteziene. 4 rețele de apeduct lungimea totală de 9,2 km, alimentează 1.665 locuitori și instituțiile publice din com. Chirca. 3 apeducte construite în anii 2004-2009 alimentează 900 gospodării și instituțiile publice în com. Geamăna; câte 2 apeducte alimentează 1.030 consumatori și instituții publice în com. Țîntăreni; 600 gospodării, instituțiile publice și blocurile locative în satul Roșcani, 900 gospodării și instituțiile publice în satul Gura Bîcului; 1.529 consumatori și instituțiile publice în com. Cobusca Veche. În satul Merenii Noi, la rețeaua de apeduct sunt conectate 321 gospodării și 379 apartamente; în satul Floreni 14 unități

economice, 4 instituții publice și 3.818 consumatori, apa fiind utilizată în scopuri menajere. La sistemul de apeduct sunt conectate 1.043 gospodării (3.050 consumatori) în com. Chetrosu; 226 gospodării în com. Botnărești; 385 gospodării în com Calfa și 48 gospodării în Calfa Nouă. În satul Bulboaca sistemul de aprovizionare cu apă (57) km, construit în a. 1960, alimentează 30 unități economice, 4 instituții publice și 1.803 consumatori particulari. La 4 rețele de aprovizionare cu apă sunt conectați 1.792 consumatori în com. Ciobanovca (Ciobanovca, Mirnoe, Troița Nouă, Balmaz). Într-o stare deplorabilă se află rețeaua de aprovizionare cu apă în satul Troița Nouă. Un procent nesemnificativ din numărul populației este conectat la surasa de apă în satul Cobusca Nouă. Aceasta este gestionată de CPA “Aroma”. Sistemul centralizat de aprovizionare cu apă a or. Anenii Noi (69,9 km) deservește 154 întreprinderi, 29 instituții publice, 4.635 consumatori particulari. Coeficientul de uzură a rețelilor de apeduct echivalează de la 70 % la 90 %

De rețele de canalizare nu dispun localitățile Țințăreni (Crețoaia), Chirca, Calfa (Calfa Nouă), Gura Bîcului, Geamăna (Bafic), Ciobanovca (Mirnoe, Troița Nouă, Balmaz), Cobusca Nouă și Botnărești (Salcia). În localitatea Merenii Noi la sistemul de canalizare sunt conectați 300 consumatori. Apele uzate sunt evacuate printr-un colector deteriorat la stația de epurare distrusă, printr-o rețea de fântâni, apele reziduale dintre care sunt deversate pe câmpurile agricole. În localitatea Floreni la sistemul de canalizare sunt conectați 14 agenți economici, 4 instituții publice, 46 gospodării și 574 apartamente. În apropierea râului Bîc este amplasată stația de acumulare și evacuare a apelor uzate cu capacitatea de 50 m³, care se acumulează pe parcurs de 5 ore și sunt pompate la stația de epurare a mun. Chișinău. În satul Bulboaca, prin intermediul a 3 rețele, apele uzate sunt preluate de la 15 unități economice, instituțiile publice și 350 gospodării și transportate prin stația de pompare la stația de epurare din localitate. Stația a fost construită în 1982 și are capacitatea de 7,5m³/zi, dar la moment primește 200 m³/zi și funcționează la treapta mecanică. Apele uzate care sunt epurate insuficient, sunt deversate direct în râul Bîc. La această stație sunt evacuate și apele uzate, formate în or. Anenii Noi (situat la 7,5 km de la stație) prin colectorul sub presiune și rețelele de canalizare din oraș (35,9 km) la care sunt conectate 86 întreprinderi, 25 instituții publice și 1.744 abonați. Sistemul de canalizare a fost construit în 1960 și necesită o renovare capitală urgentă. În localitatea Chetrosu la sistemul de canalizare sunt conectați 210 consumatori, apele uzate prin colectorul central sunt deversate în lacul de acumulare din apropierea stației de epurare deteriorate, de unde acestea nimeresc într-un canal, care ajunge la râul Bîc, apa fiind utilizată pentru irigarea culturilor agricole, de obicei varză. Pe teritoriul fostei stații se construiește o stație de epurare nouă. Printr-o rețea de canalizare, apele uzate de la grădinița de copii din Cobusca Veche, sunt acumulate în hazna și apoi evacuate cu autospeciala. În satul Roșcani a început renovarea sistemului de canalizare, care a funcționat în perioada 1977-2000, deserving instituțiile publice și blocurile locative. Lucrările s-au stopat, cauza fiind lipsa surselor financiare și la moment apele uzate sunt deversate fără epurare.

În lipsa sistemelor de canalizare, apele uzate formate la instituțiile publice, precum și la o parte din populația conectată la apeducte sunt acumulate în haznale. De regulă aceste haznale sunt neermetizate și apele uzate pătrund prin sol în apele freatice, cauzând poluarea acestor arii. O cantitate nesemnificativă din apele uzate acumulate, este evacuată cu autospeciala în locuri neautorizate. Populația neconectată la sistemele de canalizare, unitățile economice/comerciale din localitățile din bazin deversează apele uzate sunt deversate direct în mediul natural.

Serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate de ÎM “Gospodăria Comunală” Chetrosu; ÎM “Țințăreni Service”; ÎM “Gospodarul” (Bulboaca); ÎM “Apa Canal” Anenii Noi; Întreprinderea Comunală “Gura Bîcului” și Asociația Obștească a utilizatorilor de apă (Gura Bîcului); ÎM “Cetroserv – Com” (Ciobanovca); AO “Apa izvorul vieții” (Botnărești); APL și GȚ “Semion Netada” (Calfa). În satul Roșcani, prin contract de arendă, sistemul de apeduct este transmis în gestiune pe un termen de 10 ani unei persoane fizice. În satul Chirca, sistemul este gestionat de APL, evidența este asigurată de o

persona fizică, iar în c. Gemăna - transmis în arendă ÎI “Revenco Grigore”. Tarifele pentru consumul de apă variază de la 3 la 5 MDL/m³ (Balmaz, Calfa, Chirca) la 5 MDL/m³ (Țîntăreni, Gura Bîcului, 6 MDL/m³ (Cobusca Veche), 7 MDL/m³ (Geamăna), 8 MDL/m³ (Chetrosu, Roșcani, Bulboaca, Botnărești), 9,50 MDL/m³ (Cobusca Nouă), 10 MDL/m³ (Ciobanovca, Mirnoe), 12 MDL (Troia Nouă) și 13,5 MDL/m³ (Anenii Noi) pentru persoanele fizice. Pentru persoanele juridice tarifele sunt stabilite de la 15 la 20,25 și 31,70 MDL/m³.

Activități economice desfășoară 741 unități, dintre care 37 sunt întreprinderi industriale: 10 industria alimentară și a băuturilor (Merenii Noi - 3, Țăntăreni - 1, Chirca - 1, Bulboaca - 3, Gura Bîcului - 1, Geamăna - 1), 17 – industria ușoară (Merenii Noi - 3, Floreni - 1, Chetrosu - 1, Țîntăreni - 1, Chirca - 1, Bulboaca - 6, Gura Bîcului - 1, Geamăna - 1, Ciobanovca - 1, Botnărești - 1) și 10 - în construcții (Floreni - 1, Chetrosu - 1, Țîntăreni - 1, Chirca - 4, Bulboaca - 1, Cobusca Veche – 1, Botnărești - 1); 9 ferme și complexe de creștere a animalelor (Floreni - 4, Țîntăreni - 1, Roșcani - 1, Chirca - 1, Bulboaca - 1, Ciobanovca - 1); 2 frigidere (Merenii Noi, Bulboaca); 12 stații PECO (Chetrosu - 2, Țîntăreni - 2, Chirca - 1, Anenii Noi - 3, Bulboaca - 2, Gura Bîcului - 1, Ciobanovca - 1); 3 depozite (Chetrosu - 1, Bulboaca - 2); 589 întreprinderi comerciale; 55 – prestării servicii; 34 în agricultură. Problema pesticidelor rămase din perioada sovietică încă mai există în unele localități din regiune. Astfel, în s Chetrosu, mai există un depozit pentru păstrarea îngrășămintelor minerale și substanțelor chimice, care la moment este gol, dar neasigurat cu protecție. Pe terenuri din cotele echivalente a populației din satul Ruseni și Socoleni sunt amplasate 2 depozite de chimicale, nefuncționale. Totodată, în.2010 în perimetrul localității Calfa a fost depistate 5 tone de pesticide inutilizabile,

. În gospodăriile particulare sunt întreținute 8.398 ovine și caprine, 3.158 bovine, 5.491 porcine, 175 cabaline și 248.188 păsări. Deșeurile de grajd, în cantitate de 84.787 tone (calculat conform normativelor) temporar se depozitează în curțile cetățenilor, o parte fiind transportată pe ogoarele private și utilizată ca îngrășămintă, alta se transportă la gunoiștile din localitate, ori este împrăștiat pe terenurile din apropierea localităților, inclusiv și în preajma cursurilor de apă.

Localitățile Merenii Noi, Chetrosu, Chirca, Bulboaca și Cobusca Nouă dispun de depozite pentru deșeuri, iar satul Geamăna depozitează deșeurile la 2 depozite. În perimetrul localității Țăntăreni este situat poligonul de depozitare a deșeurilor formate în mun. Chișinău, la moment nu funcționează. Deșeurile formate în c. Chetrosu sunt transportate și depozitate pe un teren nominalizat “La toc”. Nu dispun de depozite de deșeuri satele Roșcani și Gura Bîcului, comunele Calfa, Ciobanovca, Cobusca Veche, Botnărești și orașul Anenii Noi. Deșeurile sunt depozitate în cariera exploatată (Calfa); într-o groapă cu adâncimea de 5 m și pe o suprafață de 6 ha, situată în zona de protecție a fluviului Nistru (Gura Bîcului); pe un teren deschis în apropierea fostei ferme de animale, în fostul bazin de acumulare a dejecțiilor animaliere de la ferma de vite (Cobusca Veche) și în fostele gropi pentru silos (Botnărești). Satul Roșcani dispune de un teren cu suprafața de 3.62 ha pentru gunoiște, însă la moment deșeurile sunt depozitate pe teren deschis (lîngă iazurile biologice de la complexul de porcine ce aparțin SRL “Pukoven”. Deșeurile formate în satul Floreni sunt acumulate în tomberoane și evacuate cu autospeciala de către ÎM “Regia Autosalubritate” (mun. Chișinău). Deșeurile formate în volum de 231m³/lunar în orașul Anenii Noi sunt transportate și depozitate la depozitul din satul Bulboaca. Serviciile de evacuare a deșeurilor sunt acordate de ÎM “GC Merenii Noi” (tariful - 7,50 MDL/persoană/lună), ÎMC “Floreni Service” (tariful -10 MDL/persoană/lună plus 4 MDL pentru salubritate), ÎM “CL Anenii No” (tariful - 14,50 MDL - populația de la blocuri; 15,50 MDL - sectorul particular, 132 MDL/tonă - persoanele juridice), APL-uri. În satul Bulboaca populația achită 25 MDL/persoană/ lună, agenții economici - 65 MDL. În majoritatea cazurilor transportarea deșeurilor la locurile de depozitare se efectuează în mod individual, fără evidență.

În unitățile teritorial-administrative, amplasate în bazin, volumul consumului de apă utilizat prin sistemele de apeduct, constituie 1.276.544 m³, inclusiv Merenii Noi - 53.304; Floreni - 264.000; Chetrosu - 5.000; Țîntăreni - 10.700; Roșcani - 70.000; Chirca - 19.440; Anenii Noi - 436.500; Bulboaca - 77.867; Calfa - 64.000; Gura Bîcului - 36.000; Geamăna - 136.000; Ciobanovca - 58.080; Cobusca Veche - 22.470; Cobusca Nouă - 3.000 și Botnărești - 20.183 m³. Volumul apelor uzate neepurate constituie 433.525 m³. Apele uzate în volum de 177.200 m³ recepționate din satul Floreni și transportate la stația de epurare din mun. Chișinău, sunt deversate în râul Bîc cu o epurare suficientă (normativă); cele formate în orașul Anenii Noi și satul Bulboaca, în volum de 264.000 și 19.615 m³ sunt deversate în râul Bîc cu epurare insuficientă. Apele uzate formate în localitățile Merenii Noi, Chetrosu, Țîntăreni, Roșcani, Chirca, Calfa (Calfa Nouă), Gura Bîcului, Geamăna, Ciobanovca (Mirnoe, Troița Nouă, Balmaz), Cobusca Veche, Cobusca Nouă și Botnărești sunt deversate în mediul natural, fără epurare.

Pentru renovarea apeductului, din sursele proprii s-au alocat 101.000 MDL de primăria Merenii Noi, 100.000 MDL au fost alocați de PNUD Moldova. Pentru forarea a două sonde, primăria Floreni a alocat 109.200 MDL și 1.852.200 MDL s-au alocat din Fondul Ecologic Național. Pentru proiectarea sistemelor de apeduct, canalizare și a stației de epurare, primăria com. Chetrosu a alocat 183.000 MDL, iar pentru implementare, FEN a alocat 2.641.420 MDL și 820.000 a alocat FISM. Pentru reparația fântinii și amenajarea izvorului, primăria Roșcani a alocat 60.000 MDL, altele 60.000 MDL - pentru apeduct cu suport din bugetul republican în valoare de 1.036.000 MDL. Primăria Bulboaca a alocat din sursele proprii 120.000 MDL pentru renovarea apeductului, iar primăria Ciobanovca - 9.200 MDL pentru reparația apeductului și sondei. Pentru construcția apeductului, primăria Gura Bîcului a alocat 25.000 MDL, 80.000 MDL a alocat Guvernul și 24 mln. MDL - "Filip Moris" SUA. FISM a alocat 1,0 mln MDL or. Anenii Noi și 756 mii MDL - comunei Calfa, iar USAID 770 MDL - com. Geamăna pentru construcția și reparația apeductelor. Localitatea Cobusca Veche colaborează cu partenerii din Criuleni la proiectul comun "EcoPlai" privind acumularea și evacuarea deșeurilor.

Activități cu tematică de mediu sunt desfășurate de 15 asociații obștești și organizații neguvernamentale înregistrate în localitățile Merenii Noi (1), Chetrosu (3), Țîntăreni (1), Bulboaca (1), Calfa (3) și Gura Bîcului (6).

5.1. Situația ecologică în bazinul râului Bîc din localitățile raionului Anenii Noi

5.1.1. Satul Merenii Noi

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 457.88 ha; cu o populație de 1.535 locuitori, și (321 case de locuit individuale și 379 apartamente). Din suprafața totală a terenurilor: 183.53 ha sunt terenuri agricole, 112.83 ha, terenuri arabile; 30,14 ha - plantații multianuale, 2,05 ha - pășuni; 50 ha - terenuri slab erodate, 4 ha - terenuri mediu erodate și 48 ha - terenuri puternic erodate.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, gimnaziul, grădinița de copii, oficiul medicilor de familie, biserica.

Localitatea este traversată de râul Bîc pe o lungime de 3 km.

Populația se alimentează din 40 fântâni, dintre acestea 28 sunt publice, 12 se află pe teritoriul întovărășirilor pomicele. Calitatea apei din fântâni nu corespunde cerințelor de potabilizare și se folosește în calitate de apă tehnică.

Pe teritoriul localității sunt amplasate 3 sonde de apă, 2 dintre acestea fiind în proprietate publică iar una privată. Dintre acestea 2 funcționează, iar una este conservată.

Sistemul de aprovizionare cu apă cu o lungime de 13,2 km este contorizat și alimentează 321 case individuale de locuit și 379 apartamente. Tariful constituie 7,50 MDL/ m³ de apă pentru populație și 15,0 MDL/m³ pentru agenții economici. Volumul de apă captată în 2011 constituie 53.304 m³. Serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate de ÎM „Gospodăria Comunală Merenii Noi”.

Sistemul de canalizare cu o lungime de 5,8 km, construit în 1987 asigură evacuarea apelor uzate de la 300 consumatori prin colector, la moment nu este funcțional, spre stația de epurare, nefuncțională și aceasta. Apele uzate sunt deversate pe terenurile agricole din preajma localității. Volumul apelor uzate recepționate în sistemul de canalizare constituie 26.652 m³.

În comunitate sunt înregistrați 39 agenți economici. Activități economice desfășoară 28 unități: SA “Dionysos Mereni” (fabrica de vin); GȚ “Nicolai Postica”, SRL “Agriclas”, GȚ “AgroDelfinul” (agricultură); ÎI “Valentina Salcuțan”, Societatea comercială “Novivan” SRL (confeționare uși, ferestre termopan); “ELEVIT-PROD” SRL, SRL “Vadlef” (panificație); SRL “Apex” (frigider); SA “Medicamentum” (farmacie veterinară); SRL “Aproteh cereale” (moară); SRL “Detizor” (prestare servicii transport auto); ÎI “Autocolor Vasilița” (reparații auto); SRL “Elisio” (magazin electrocasnice); ÎI “Cornea Ludmila” (magazin); Societatea comercială “DM și Compania” SRL (rețea de magazine); ÎI “Amigo Danuța”, ÎI “Alexandr Calășnicov” (bar); ÎI “Hințițchi Irina” (discobar); SRL “Vestnicagrup” (cafenea).

Sectorul privat dispune de 34 capete bovine, 38 capete caprine, 14 capete porcine și 5.100 păsări. Gunoiul de grajd, în cantitate de 567 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și se utilizează ca îngrășămint organic.

Localitatea dispune de o gunoiște cu suprafața de aproximativ 0,60 ha, unde se acumulează deșeurile de la blocurile locative și casele individuale. Gunoiștea este administrată de ÎM „Gospodăria Comunală Merenii Noi”. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște. Tariful pentru evacuare deșeurilor constituie 7,50 MDL/persoană. Veniturile acumulate de la prestarea serviciilor comunale constituie 21.800 MDL (colectarea gunoiului menajer), 143.000 MDL (servicii de prestare a apei potabile), 55.000 MDL (servicii de canalizare).

Din bugetul local au fost alocate surse financiare în valoare de 101.000 MDL și prin intermediul PNUD 100.000 MDL pentru implementarea proiectului „Creșterea accesului familiilor social-vulnerabile din s. Merenii Noi la aprovizionare cu apă de calitate prin renovarea sistemului de apeduct”. În localitate activează Asociația Obștească „Școala și familia”.

5.1.2. Satul Floreni

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 1.149 ha; cu o populație de 3.732 locuitori, (1231 gospodării). Din suprafața totală a terenurilor, 588,28 ha sunt terenuri agricole, 408,54 ha, terenuri arabile, 67,97 ha - plantații multianuale; 139,08 ha – pășuni, 30,14 ha - terenuri silvice, 149 ha - terenuri sunt slab erodate, 92 ha - terenuri mediu erodate și 40 ha - terenuri puternic erodate.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt primăria, gimnaziul, grădinița de copii, centrul de sănătate, căminul cultural, biserica.

Localitatea este situată în apropierea râului Bîc și are 36 fîntîni de mină. Calitatea apei din fîntîni, în majoritatea cazurilor nu corespunde cerințelor de potabilizare și se folosește ca apă tehnică. Totodată, în sat mai sunt și 2 izvoare cu apă potabilă curgătoare, utilizate de populație.

Pe teritoriul localității sunt 4 sonde de apă, care se exploatează și sunt gestionate de Întreprinderea Municipală Comunală „Floreni-Service”, 4 rezervoare cu capacitatea de 150 m³ fiecare, 2 turnuri a câte 50 m³ fiecare. Chiar dacă zonele sanitare de protecție se respectă, calitatea apei nu corespunde cerințelor normative sanitare după conținutul de amoniu, fiind însoțită de miros și gust neplăcut. Două sonde au fost forate în 1960, altele 2 în 2011. Starea actuală a rețelelor de alimentare cu apă este satisfăcătoare, în proporție de 70 la sută.

Sistemul de aprovizionare cu apă, cu o lungime de 14,0 km, alimentează 14 unități economice, 4 instituții publice și 3.818 consumatori particulari și este dotat cu aparataj de evidență a consumului de apă. Apa se folosește în scopuri menajere. Serviciile sunt acordate de Întreprinderea Municipală Comunală „Floreni Service”. Tariful pentru alimentarea cu apă menajeră este de 6,00 MDL/m³, evacuarea apelor uzate - 7,00 MDL/m³. Volumul de apă captată constituie 264 mii. m³/an (5,1mii m³ - agenții economici, 3,0 mii m³ - instituțiile publice, 255,9 mii m³ - populație).

Sistemul de canalizare cu o lungime de 10 km, a fost construit în 1987. În prezent starea rețelelor este satisfăcătoare și asigură evacuarea apelor uzate de la 574 apartamente, 14 unități economice, 4 instituții publice și 46 gospodării. Apele uzate sunt evacuate la stația de epurare Codru, or. Chișinău. Pe teritoriul primăriei, în apropierea râului Bîc, este amplasată stația de acumulare și evacuare a apelor uzate, construită în anul 1987 cu capacitatea bazinului de acumulare de 50 m³ (pe o perioadă de acumulare de 5,1 ore). Volumul de ape uzate evacuate constituie 177,2 mii m³/an.

În Floreni activează 21 agenți economici : Avicola SA „ROSO S.L.”, Avicola SA „FLORENI” (fabrica de păsări); SRL „Larsan Nor”, ÎI „Doloșcan Ghenadie” (creșterea și comercializarea produselor avicole); Compania „Policom Prim” (confecționare uși, ferestre din termopan); SRL „Sangridiv” (producerea mortarului); ÎI „Ion Raducan”, ÎI „Ana Ivașco”, ÎI „Eni Polina”, ÎI „Crețman-Com”, ÎI „Zlotea Vitalie”, ÎI „Profir Petru”, ÎI „Cristina Crețu”, ÎI „Golubeva Anna”, ÎI „Begal Valentina”; SRL „Kvening”, SRL „Briotransprod”, SRL „Ruslan Copyringht”, SRL „Mihaela –Lux”, SRL „Unicom Plus”, Consum Coop Mereni (unități comerciale, magazine).

Sectorul privat dispune de 143 capete bovine, 90 capete ovine și caprine, 770 capete porcine, 30 cabaline și 11.760 păsări. Gunoiul de grajd în cantitate de 3.302 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și se utilizează ca îngrășămintă organice.

Deșeurile menajere se acumulează în tomberoane și se transportă cu ajutorul autospecialelor de către Întreprinderea Municipală Regia „Autosalubritate” or. Chișinău. Serviciile comunale sunt asigurate de ÎMC „Floreni-Service”. Volumul deșeurilor acumulate constituie 414,7 mii m³/an. Tariful pentru evacuarea și transportarea deșeurilor este de 10,00 MDL/persoană/lună, pentru salubritate - 4MDL/persoană/lună. Din bugetul local au fost alocate surse financiare în valoare de 109.2.000 MDL și 1852.2000 din FEN pentru forarea a 2 fîntîni arteziene, 3000 MDL pentru plantarea arborilor.

5.1.3. Comuna Chetrosu

Comuna cuprinde localitățile Chetrosu și Todirești și dispune de terenuri pe o suprafață de 5099,23 ha; cu o populație de 4.008 locuitori (Chetrosu – 2.136, Todirești – 1.872), (1528 gospodării (Chetrosu - 766, Todirești - 762)). Din suprafața totală a terenurilor 2234,87 ha - terenuri arabile; 309,96 ha -

plantații multianuale; 354,04 ha - pășuni; 1807,55 plantații forestiere; 61,63 ha terenuri sub ape; 650 ha - terenuri sunt slab erodate, 206 ha - terenuri mediu erodate și 156 ha - terenuri puternic erodate.

Instituțiile sociale/publice situate în comună sunt: primăria Chetrosu, gimnaziile Chetrosu și Todirești, grădinițele de copii din Chetrosu și Todirești, CC Chetrosu, Todirești, oficiul medicilor de familie Chetrosu, oficiul medicilor de familie Todirești, biserica Chetrosu, Biserica Todirești. Pe teritoriul comunei se găsesc zăcăminte de piatră.

Localitățile sunt traversate de râul Bîc pe o lungime de 6 km. Satul Todirești este traversat de un râuleț care deșează într-un bazin de apă (iaz).

În comună sunt amplasate 2 iazuri gestionate de SDE Chetrosu cu suprafața de 6 ha, 101 fântâni în stare bună. Calitatea apei din fântâni corespunde cerințelor normative.

Pe teritoriul localității Chetrosu sunt amplasate 2 izvoare cu ieșire lar. Bîc, dintre care unul este amenajat iar al doilea se află într-o stare deteriorată, ambele sunt uscate

Populația se alimentează din 7 sonde arteziene, proprietate a primăriei, gestionate de Întreprinderea Municipală, folosite în scopuri potabile..

Sistemul de aprovizionare cu apă cu o lungime de 22 km, construit în anul 2009 este contorizat și alimentează 3.050 consumatori (1.043 gospodării). Tariful constituie 8 MDL/m³ de apă pentru populație, 20 MDL/1m³ pentru persoane juridice și 6 MDL/m³ pentru instituțiile subordonate primăriei. Volumul de apă captat în 2011 constituie 5000 m³. Serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate de ÎM. „Gospodaria Comunală Chetrosu”.

Sistemul de canalizare cu o lungime de 3 km, construit în anul 1971 asigură evacuarea apelor uzate de la 210 consumatori prin colectorul central la stația de epurare, la moment nefuncțională. Actualmente se construiește o nouă stație de epurare pe teritoriul fostei stații. Tariful pentru canalizare constituie 8 MDL/1m³ pentru persoane fizice, 10 MDL/1m³ pentru persoane juridice și 4 MDL/1m³ pentru instituțiile subordonate primăriei. Apele uzate sunt deversate în canalul din preajma r. Bîc. Volumul apelor uzate recepționate în sistemul de canalizare constituie 1000 m³.

În comună sunt înregistrați 34 agenți economici, SRL Meteor (confeționare uși, ferestre); SRL „Sticolux” (depozit materiale de construcții); „LIDPREST-FP” SRL, ÎI „Coțofan E.” FIL.2 (autoservicii, spălătorie); SRL „IGNATE RM” (termopan); ICS „Petrom Moldova” SA, SRL „Valiexchimp” (stații de alimentare cu combustibil); SRL „DM și Compania” 1-3 (motel, restaurant, sauna); SRL „Alcovit Prim” (magazin materiale de construcție); SRL „MERCAUTO” (magazin autopișe); ÎI „Nigai Boris” fil. 1, ÎI „Leca Ion”, ÎI „Coțofan E.” Fil.1, ÎI „Salamer Com”, SRL „BRAMAC COM”, (magazine); SRI „Iulidan-Grup” nr.1, SRL „Proslat-Com” nr.1, ÎI „Ciobanu Zinaida”, ÎI „Tatiana Surdu”, ÎI „Chilari Iurii” (bar-magazin); SRL „Artizanat”, SRL „Proaliat Com” nr.2, ÎI „Glodarenco Elena”, ÎI „Nigai Boris” fil.2, ÎI „Ceban Natalia”, ÎI „Iachimenco Denis”, „EXPODIAZ” SRL (bar); ÎI „Sîrbu” (cafenea); SRL „Manarda” (ospătărie); ÎI „Nezalizov Nuanța” p (gospodărie agricolă).

Sectorul privat dispune de 161 capete bovine, 44 ovine, 80 capete caprine, 210 capete porcine, 5 cai și 16.000 păsări. Gunoiul de grajd în cantitate de 2538 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și se utilizează ca îngrășămintă organice.

Comuna dispune de o gunoiște neautorizată. Deșeurile se transportă în mod individual.

Din bugetul local au fost alocate surse financiare în valoare de 183.000 MDL pentru proiectare și alocații din FEN, FISM (2641420, 820000 MDL) pentru sistemele de canalizare și apeduct. În localitate activează ONG -ul „Agenda Verde”, SO „Speranța”, SO „Rena”.

5.1.4. Comuna Țințăreni

Comuna include localitățile Țințăreni și Crețoaia și dispune de terenuri pe o suprafață de 5707,83 ha ; cu o populație de 3510 locuitori, (1457 gospodării). Din suprafața totală a terenurilor: 2841,99 ha - terenuri agricole; 1079,54 ha - plantații multianuale; 662,83 ha - pășuni; 558 – plantații forestiere; 92,00 ha - terenuri sub ape; 1270 ha - terenuri sunt slab erodate, 749 ha - terenuri mediu erodate și 272 ha - terenuri puternic erodate; 54 ha - supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 1,0 ha .Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria Țințăreni, gimnaziul „Ion Creangă”, grădinița de copii „Andrieș”, Centrul Medicilor de Familie, casa de cultură, oficiul poștal, biserica (Țințăreni); școala primară (Crețoaia).

Pe teritoriul comunei se găsesc zăcăminte de nisip și argilă care nu se exploatează.

Rîul Bîc traversează localitatea pe o lungime de 5,16 km., În comună sunt construite 3 bazine acvatice/iazuri gestionate de primărie, dintre care unul este amplasat pe teritoriul localității Țințăreni (poligon), suprafața de 24.10 ha, transmis prin contract persoanei fizice Topală Iurii. Iazul aa fost construit în anii 60 , volumul de apă este de 192 mii m³ și edestinat pentru piscicultură. Celelalte 2 iazuri sunt amplasate pe teritoriul s. Crețoaia și au fost construite în anii 50(suprafețele respectiv 2,36 și 0,60 ha). La moment aceste iazuri sunt uscate. Pe maluri sunt cresc specii de salcie și răchită.Comuna dispune de 84 fîntîni de mină, dintre care 81 sunt publice, 3 - din întovărășirile pomicole, 15 izvoare neamenajate. Calitatea apei din fîntîni nu corespunde cerințelor de potabilizare.

Pe teritoriul localității Țințăreni sunt amplasate 5 sonde funcționale de apă gestionate de autoritatea publică locală.

Sistemul de aprovizionare cu apă, cu o lungime de 37.068 m, include 2 apeducte care alimentează 1.030 consumatori individuali și instituțiile publice. Tariful constituie 5 MDL/m³ de apă pentru persoane fizice și 15 MDL/m³ pentru persoane juridice. În satul nou (Țințăreni) tariful este de 5 MDL vara și 8 MDL iarna (21.12-31.03). Volumul de apă captată în 2011 constituie 10700 m³ . Serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate de ÎM „Țințăreni Service”.

Sistemul de canalizare și stația de epurare construite în perioada sovietică sunt deteriorate și nu sunt funcționale.

Activități economice desfășoară 21 agenți economici: SRL „BivicomImpex” (producerea ferestrelor termopan); SRL „Majar-Com” (materiale de construcții); ÎCS „Petrom” SA (2 - stații de alimentare cu combustibil); SRL „Ecloz-Service” (incubator, comercializarea puilor vii - magazin); SC „Andridor-Grup” (producerea și comercializarea cărnii de iepure); ÎI „Croitor Diana” (magazin, materiale de construcție); SRL „Egorprim-com”, ÎI „Savan Lidia”, SRL „Sideral Prim”, ÎI „Cazac Tamara” (magazin alimentară); SC „CostionPrim” SRL (magazin alimentară și materiale de construcție); SRL „Vaslan Group” (magazin mezeluri); ÎI „Maria Pogreban”-magazin1 și2, Consum COOP „Mereni” - magazin nr.7 Crețoaia (magazine); ÎI „Savan Alexandru” (bar-magazin); SRL „Artizanat”, SRL „Leanco Nicolai”, SRL „Moisei-grup” (bar), ÎI „Reveneală Ion” (Bar. Crețoaia).

Sectorul privat dispune de 179 capete bovine, 64 – ovine, 487 capete caprine, 263 capete porcine, 10 - cabaline și 42.373 păsări. Gunoiul de grajd în cantitate de 4.333 tone (calculat conform normativelor)

se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și se utilizează ca îngrășămintă organice, parțial se transportă la gunoiște sau pe alte terenuri.

Pe teritoriul comunei este amplasat poligonul de depozitare a deșeurilor, gestionat de primăria mun. Chișinău, care la moment nu funcționează. Deșeurile formate în comună sunt depozitate pe un teren amplasat în regiunea „La Toc” . Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște. Deșeurile se acumulează în gospodării apoi sunt evacuate cu tractorul la gunoiștea neautorizată. Serviciul de evacuare este prestat de ÎM „Țințăteni Service”. Tariful pentru evacuare unui tractor de deșeuri este de 150 MDL.

Din bugetul local au fost alocate surse financiare în valoare de 170.000 MDL pentru construcția apeductului, FISM - ul a alocat circa 1 mln. MDL.

În localitate activează Asociația Obștească „Mărinimie”.

5.1.5. Satul Roșcani

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 1.630 ha, cu o populație de 2.890 locuitori, (1260 gospodării). Din suprafața totală a terenurilor: 1236.33 ha - terenuri arabile; 103.85 - plantații multianuale; 47.31 ha - pășuni; 221 ha - terenuri slab erodate, 130 ha - terenuri mediu erodate și 20 ha - terenuri puternic erodate. Suprafața terenurilor predispuse alunecărilor de teren constituie 2,7 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, gimnaziul, grădinița de copii, Centru C omunitar, biblioteca, căminul cultural, biserica.

Localitatea este amplasată în preajmarîului Bîc, cu un bazin acvatic de 16,32 ha, care se alimentează din izvoare și este gestionat de autoritatea publică locală. Acesta este înnămolit și necesită curățare.

Populația se alimentează din 43 fîntîni iar calitatea apei nu corespunde cerințelor de potabilizare.

Totodată, în localitate sunt 2 izvoare: unul situat după calea ferată, amenajat, cu apă curgătoare care se revarsă în r. Bîc; al doilea izvor este situat în partea de sus a satului și servește drept sursă de alimentare cu apă pentru animale (vite, capre); 7 sonde de apă, dintre care 4 sonde arteziene, gestionate de ICS „PUCOVEN” SRL, 2 sonde gestionate de primărie, transmise în arendă; o sondă de la fosta fermă, care actualmente nu funcționează.

În localitate există 2 sisteme centralizate de aprovizionare cu apă. Un apeduct se alimentează din sonda de după calea ferată (lîngă peron) gestionată prin contract de arendă de către persoana fizică Rusu Andrian (pe un termen de 10 ani), cu o lungime de 5 km. Acesta este contorizat și alimentează 200 gospodării. Tariful constituie 7 MDL /m³ de apă. Al doilea apeduct cu o lungime de 12 km se alimentează de la sonda din orașel, la care sunt conectate 400 -gospodării din sat, blocurile locative din orașel, gimnaziu, grădiniță, Centrul de Sănătate, agenții economici - magazine, gestionată prin contract de arendă de persoana fizică Grîu Leonid (pe un termen de 15 ani). Tariful constituie 8 MDL/m³ de apă (sistemul contorizat); pentru consumatorii necontorizați – 25 MDL/persoană/lună. Volumul de apă captată constituie 70000 m³/an.

Sistemul centralizat de canalizare, care a funcționat din anii 1977-1978 pînă în anul 2000, și la care au fost conectate blocurile locative din orașel, gimnaziul și grădinița, necesită o renovare completă. Lucrările au început, dar s-au stopat din lipsa surselor financiare. Apele uzate formate la grădinița de copii, sunt acumulate în hazna, construită în 2009 cu suport financiar din bugetul local, pe teritoriul fostei cazangerii din orașel, după care sunt evacuate cu ajutorul autospecialei. Apele uzate formate în

orășel sunt acumulate în gropi individuale și evacuate cu autospeciala. Apele uzate formate la gimnaziu și din gospodării sunt deversate fără epurare direct în mediul natural (nu se cunoaște unde).

13 unități comerciale desfășoară activități economice în localitate: SRL „Alcolser” (minimarket, bar „Galant”); ÎI „Morari Andrei”, ÎI „Surchicin”, ÎI „Costețchi V.V.”, ÎI „Graur Redicu” (magazine alimentare); SRL „Alex&Dan”, SRL „Agur”, Universal COOP (magazine mixte); ÎI „Olarita Angela” (magazin materiale de construcție); SRL „Pucoven”, ÎI Moraru Petru” (gheretă alimentară); ÎI „Moraru Andrei” (bar). Sectorul privat dispune de 70 capete ovine, 200 capete bovine, 600 capete caprine, 250 capete porcine și 10000 păsări. Gunoii de grajd în cantitate de 2.865 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și se utilizează ca îngrășămintă organice.

Localitatea dispune de o suprafață de 3,62 ha pentru gunoiște.

Volumul de apă consumată de populație pentru potabilizare și scopuri menajere precum și alte necesități, constituie 950 mii m³ de apă. Apele uzate formate sunt evacuate fără epurare. Din bugetul local au fost alocate surse financiare în valoare de 30 mii MDL pentru reparația fântinilor, 30 mii MDL pentru curățarea și amenajarea izvoarelor, 60 mii MDL pentru construcția apeductului, din bugetul republican s-au alocat 1036 mii MDL pentru renovarea sistemului de canalizare. Pentru finalizarea lucrărilor sunt necesare surse financiare în valoare de 1400 mii MDL.

5.1.6. Comuna Chirca

Localitatea include satele Chirca și Botnăreștii Noi și dispune de terenuri pe o suprafață de 1913,98 ha, cu o populație de 1982 locuitori, (862 gospodării). Din suprafața totală a terenurilor: 1016,14 ha - terenuri agricole; 11,24 ha - pășuni; 552 ha - terenuri slab erodate, 133 ha - terenuri mediu erodate și 57 ha - terenuri puternic erodate. Suprafața terenurilor predispuse alunecărilor de teren constituie 25,3 ha, terenuri ocupate de vegetație forestieră - 41,46 ha; fondul apelor constituie 86,08 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt primăria, gimnaziul, grădinița de copii, oficiul medicilor de familie, oficiul poștal, biblioteca publică, postul de poliție.

Localitatea este situată în apropierea râului Bîc și traversată de orîpă.

Populația se alimentează din 45 fântîni, iar calitatea apei nu corespunde cerințelor de potabilizare.

Pe teritoriul localității este situat un izvor cu apă curgătoare, dar cu debit mic, care necesită amenajare. Totodată, satul dispune și de 6 sonde de apă, dintre care 3 sunt gestionate de autoritatea publică locală; 1 - SA „Anchir”; 2 - ICS „Funny Pig” (complexul de porcine). În localitate au fost construite 4 apeducte alimentate din sonde, dintre care unul are de 3,2 km și alimentează 650 locuitori, dar necesită a fi renovat. Al doilea apeduct are lungimea de 1,5 km și deservește 300 locuitori. Cel de-al treilea apeduct cu lungimea de 2,0 km deservește 330 locuitori. Al patrulea apeduct pe lungimea de 2,5 km deservește 385 locuitori. Trei apeducte sunt gestionate de primărie și sunt contorizate. Evidența se duce de către o persoană care este responsabilă de fiecare apeduct separat. Tariful variază de la 3 la 5 MDL/m³ de apă. Volumul de apă captată în 2011 constituie 19.440 m³.

Sistemul centralizat de canalizare nu funcționează, iar apele uzate formate la grădinița de copii și gimnaziu sunt acumulate în haznale, și apoi sunt evacuate cu autospeciala. Apele uzate formate în orășel sunt acumulate în gropi individuale și evacuate cu autospeciala. Apele uzate formate în gospodării sunt acumulate în haznale neermetizate.

Activități economice desfășoară 31 agenți economici ÎCS “Funny Pig” SRL (creșterea porcilor); SRL “Diavocons” (prestarea servicii transport); AIC-1 Anenii Noi, ÎI “Hristicean Tatiana” (extragerea zăcămintelor minerale utile); SA “Anchir” (producerea cărămizii, extragerea zăcămintelor); SRL “Meteor” (extragerea zăcămintelor, comerț); SRL “Lorinela Grup” (confeccionarea ferestrelor); ÎI “Santalmax”, ÎI “Autiontrans” (prestare servicii transport, comerț); SRL “Viortania” (moara, oloinița); SRL “Octavis Tur”, ÎI “Popan Serghei” (transport pasageri); SA “Ialoveni Gaz” (furnizor gaze); SA “Orange” (telefonie mobilă); SRL “Trimerimpex”, SRL “Carcaot Grup”, SRL “Angiagro-M”, GT “Plai Caraev” (agricultura); unitățile comerciale SRL “Carago Stemix”, ÎI “Rocoman Nadejda”, ÎI “Calin Vasile”, ÎI “Farîma Veaceslav”, SRL “Lucoil Moldova”, SRL “Mizerniuc Com”, ÎI “Gîlca Nadejda”, ÎI “Popa Olga”, ÎI “Harcenco Nadejda”, ÎI “Ciorba Ecaterina și Valcriu”, CONSUM COOP Mereni.

Sectorul privat numără 247 capete ovine și caprine, 253 capete bovine, 200 capete porcine și 3500 păsări. Gunoii de grajd, în cantitate de 2.657 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și se utilizează ca îngrășăminte organice.

Deșeurile menajere solide sunt evacuate individual, la depozitul de deșeuri cu transportarea ulterioară la platforma autorizată.

La construcția sondei și apeductului în s. Botnăreștii Noi contribuția satului este de 437 mii MDL

În satul Botnăreștii Noi activează ONG-ul „Gaz-Apeduct”

5.1.7. Orașul Anenii Noi

În componența orașului Anenii Noi intră localitățile Berezchi, Hîrbovățul Nou, Socoleni, Ruseni, Albinița. Autoritatea publică locală dispune de terenuri pe o suprafață de 5192,59 ha; cu o populație totală de 11.756 locuitori (Anenii Noi - 8878, Albinița - 324, Berezchi - 603, Hîrbovățul Nou - 437, Ruseni - 1.058, Socoleni-456), cuprinși în 5181 gospodării (Anenii Noi - 3861, Albinița - 130, Berezchi - 311, Hîrbovățul Nou - 207, Ruseni - 460, Socoleni - 212).

Din suprafața totală a terenurilor: 4093,01 ha - terenuri agricole; 3137,85 ha - arabile; 439,21 ha - plantații multianuale; 515,95 ha - pășuni; 226,81 ha - terenuri ocupate cu plantații silvice, inclusiv 45,52 ha fișii forestiere; 127,97 ha terenuri ale fondului apelor; 874 ha - terenuri slab erodate, 369 ha - terenuri mediu erodate și 164 ha - terenuri puternic erodate; 8,4 ha terenuri supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 8,74 ha.

Instituțiile sociale/publice din UTA sunt: Primăria Anenii Noi, 3 Licee, 2 Centre de reabilitare (Anenii Noi), 3 Grădinițe de copii (2 - Anenii Noi, 1 - Hîrbovățul Nou), 5 Centre a medicilor de familie (în fiecare localitate), 4 Biblioteci publice (Anenii Noi, Ruseni, Hîrbovățul Nou, Berezchi), Casa de Cultură (Anenii Noi), Club (Ruseni) și altele, în total 19 unități.

Pe teritoriul orașului trece râul Bîc pe o lungime de 9.30 km și r. Calantîr pe o lungime de 6,9 km. În zona de protecție a r. Bîc se întâlnește vegetație forestieră.

În Unitatea Teritorial-Administrativă Anenii Noi sunt construite 5 iazuri gestionate de APL, dintre care 2 - în s. Ruseni, construite în anii 1975 și 1979, fără proiect cu suprafețele respectiv 5,17 ha, transmis în arendă în scop de agrement și 0,50 ha pentru irigare; 1 - în s. Berezchi, construit fără proiect în a. 1980 cu suprafața de 2,55 ha cu scopul pentru irigare; 1 - în s. Hîrbovățul Nou, construit fără proiect în a. 1970, cu suprafața de 0,4 ha pentru irigare; 1 - or. Anenii noi, construit în 1981 cu suprafața de 12,0 ha pentru agrement.

În UTA sunt 76 fântâni de mină, dintre care 73 cu apă de calitate tehnică, altele 3 - apă potabilă. Starea fântînilor este satisfăcătoare. Totodată în regiune mai sunt și 2 izvoare amenajate, cu debitul de apă de 1 t/oră, apă potabilă (1 – în Anenii Noi, 1 - în Berezchi).

Pe teritoriul localității sunt 14 sonde de apă, forate între anii 1957-1989, dintre care 10 se exploatează, altele 4 sunt conservate cu zone de protecție. Calitatea apei corespunde normelor sanitare și se utilizează pentru consum potabil.

La sistemul centralizat de aprovizionare cu apă, cu o lungime de 69,9 km, sunt conectați 4.789 beneficiari, dintre care 154 întreprinderi, instituții publice - 29 și 4.635 consumatori particulari cu aparataj de evidență a consumului de apă. Apa se folosește în scopuri potabile, menajere, calitatea corespunde normativelor în vigoare. Starea rețelelor de aprovizionare cu apă, la moment este critică. Uzura țevelor din oțel este de 90 %, celor din asbest - 80 %, fontă - 70 %. Serviciile sunt acordate de Întreprinderea Municipală „Apa - Canal”. Tariful pentru alimentarea cu apă potabilă este de 13,50 MDL/m³ - pentru populație, și 37,40 MDL/1 m³ - pentru agenții economici. Volumul de apă captată în a. 2011 constituie 436, 5mii m³ /an și realizată 266,4mii m³.

Sistemul de canalizare cu o lungime de 35,9 kma fost construit în 1960, starea rețelelor din țevi de oțel și asbest necesită renovare. La sistem sunt conectați 1.855 beneficiari, inclusiv 86 întreprinderi, 25 instituții publice și sociale, 1.744 abonați.(populația). Apele uzate sunt evacuate la stația de epurare din satul Bulboaca, amplasată la o distanță de 7,5 km. de oraș, construită în a. 1982 cu capacitatea de proiect de 7,5 m³, de facto primește 200 m³/zi. Eficiența de epurare se constată în proporție de 50 la sută. Apele de la stația de epurare sunt deversate direct în râul Bîc. Tariful pentru serviciile de canalizare este de 13,50 MDL/m³ - pentru populație și 37,40 MDL/m³ - pentru agenții economici.

Apele uzate formate la consumatorii de apă din rețelele de apeduct, neconectați la sistemul centralizat de canalizare, sunt acumulate în 2.642 haznale, inclusiv de la instituțiile publice și sociale - 4 și populație – 2.638 unități. Apele sunt evacuate cu autospeciale și deversate în sistemul centralizat de canalizare.

Activități economice sunt desfășoară 461 unități comerciale, inclusiv 34 în alimentație, 10 unități prestări servicii (7 frizerii, 3 saune), 3 stații de alimentare cu combustibil, 2 spălătorii auto, 2 stații de testare auto, 3 unități reparații auto, 2 firme TAXI, stația de autobuse, SC „NOVAGRO - PRIM” SRL, Întreprinderea mixtă „K.W.B GROUP” SRL, SC „Agro-Gogu” SRL, SC „ANDRIDOR GRUP” SRL, SC „MEGALITIS-GRUP” SRL, Întreprinderea cu capital străin „GHEREX-CONS” SRL, GȚ „Plai Garaev” (agricultură).

În UTA sunt amplasate două depozite de chimicale nefuncționale, amplasate pe terenuri ce fac parte din cotele echivalente ale oamenilor din satele Ruseni și Socoleni.

Sectorul privat dispune de 414 capete bovine (117 - Hîrbovățul Nou, 80 - Berezchi, 54 - Anenii Noi, 78 - Socoleni, 70 - Albinița, 15 - Ruseni), 2.060 capete ovine și caprine (460 - Hîrbovățul Nou, 700 - Berezchi, 600 - Anenii Noi, 300 - Ruseni), 630 capete porcine (50 - Hîrbovățul Nou, 400 - Berezchi, 70 - Anenii Noi, 60 - Socoleni, 30 - Albinița, 20 - Ruseni), 22 cabaline (15-Hîrbovățul Nou, 3- Berezchi, 1 - Anenii Noi, 3 – Socoleni). Gunoiul de grajd în cantitate de 5.547 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și se utilizează ca îngrășămintă organice. Nu există platforme de depozitare a deșeurilor animaliere.

Primăria nu dispune de gunoiște autorizată. Deșeurile menajere se acumulează și sunt evacuate la gunoiștea din satul Bulboaca, în cantitate de 231 m³ lunar. Activitatea se efectuează prin intermediul

ÎM Gestionare a Gospodăriei Locativ-Comunale. Tariful pentru evacuarea și transportarea deșeurilor din blocurile locative este de 14,50 MDL/persoană/lună, pentru sectorul individual - 15,50 MDL/persoană/lună și pentru persoane juridice - 123 MDL/m. Pentru reconstrucția parțială a sistemului de apeduct (2005) FISM-ul a alocat 1 mln. MDL.

5.1.8. Satul Bulboaca

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 3046 ha, cu o populație de 5.975 locuitori, cuprinși în 2568 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 1782 ha - terenuri agricole; 1271 ha - arabile; 477 ha - plantații multianuale; 227 ha - pășuni; 85 ha - plantații forestiere; 690 ha - terenuri slab erodate, 521 ha - terenuri mediu erodate și 146 ha - terenuri puternic erodate; suprafața râpilor constituie 1,33 ha; 70,17 ha - alunecări de teren.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, liceul teoretic, 2 grădinițe de copii, 2 biblioteci publice, centrul de sănătate, școala auxiliară pentru 140 copii, azil de zi pentru 40 bătrâni, biserica.

Localitatea este traversată de r. Bîc pe o lungime de 3 km. În extravilan este un iaz, construit în a.2007, starea acestuia fiind satisfăcătoare.

Populația se alimentează din 56 fântâni de mină, calitatea apei din fântâni se constată ca satisfăcătoare pentru consum potabil.

Pe teritoriul localității este amplasat un izvor amenajat. Debitul de apă este mic dar calitatea apei este bună. De asemenea mai sunt 4 sonde de apă, care se exploatează. Acestea au zona de protecție amenajată, calitatea apei este bună și sunt gestionate de Întreprinderea Municipală „Gospodarul”.

Comunitatea dispune de sistem centralizat de aprovizionare cu apă potabilă, construit în a. 1960 cu o lungime de 57 km și alimentează 30 unități economice, 4 instituții sociale. Tariful pentru servicii constituie 8 MDL/1m³ de apă pentru populație și 15 MDL/1m³ pentru agenții economici. Volumul de apă captată din apeductele contorizate constituie 77867 m³.

Sistemul de canalizare include 3 rețele care au fost construite în anul 1981. Acestea au lungimea 6,7 km și aparțin ÎM DP „Apa Canal”, starea lor fiind una nesatisfăcătoare. Sistemul deservește 350 gospodării, 15 unități economice. Apele uzate sunt evacuate la stația de epurare din localitate care funcționează cu un randament redus, respectiv apele sunt deversate direct în r. Bîc. Tariful pentru canalizare este de 7 MDL/m³ pentru populație și 55 MDL/m³ pentru agenții economiei. Volumul apelor uzate constituie 19615 m³, consumul lunar - 8000 m³; Consumatori - 1803.

În localitate sunt înregistrați 49 agenți economici, activitățile economice sunt desfășurate de 37 unități economice: SA “DUB” (reparația tehnicii agricole); “Darimetfer” SRL (topirea metalului); ÎI “Pilart Resurse” (fabrica de conserve, confecționarea capacelor pentru conserve); SA “Ambalaj” (confecționarea lăzilor); SA “Aneni Grain Group” (păstrarea cerealelor); SA “Agrovin Bulboaca” (fabrica de vin); SA “Agrovin Plus” (prelucrarea culturilor agricole/cote); SA “Augur Perla”, SRL “Aviselect” (producerea cârnațului); SRL “Sansilvia” (baza de cărbune); GȚ “V. Băzgan” (morărit); SRL “Bonestita” (colectarea ferului uzat); SRL “Petrom Moldova”, SRL “EUROFUEL” (stații PECO); ÎI “Cudrițchi” (restaurant, motel, sauna); ÎI “M.Miron” (reparația tehnicii); ÎI “L.Ursachi” (oloiniță); ÎI “Delia Igor” (confecționarea fortanului); SRL “Delta” (frigider); SPC Avicola Bulboaca” (Fabrica de păsări); SC Met-LemArt” SRL (confecționarea uși, ferestre); AMG-AGRO MANAGEMENT GROUP, “GSTB GROUP” SRL (agricultura); unitățile comerciale ÎI “Vangheli”, ÎI “N. Miron”, UCOOP Anenii Noi, ÎI “Levițchi”, ÎI “C. Ceban”, ÎI “C. Vîntu”, SRL “SOLIPROSPER”, SC

“Programacons”, SRL “Agur”, “Autotransport - Antoci” ÎI, ÎI “V. Coteș”, SA “Agrovin”, SRL “Stelian Agro”, ÎI “Zlotea” V.”; SC “Vastdial” (producerea și comercializarea mierii de albine).

Sectorul privat dispune de 681 capete ovine și caprine, 154 – bovine, 1.430 - capete porcine, 13 cai și 19.938 - păsări. Gunoii de grajd, în cantitate de 5.209 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și se utilizează ca îngrășăminte organice.

Localitatea dispune de un poligon de deșeuri pe o suprafață de 3 ha cu capacitatea de 500.000 m³, volumul acumulat de deșeuri constituie 200.000 m³. Tariful pentru colectarea și transportarea deșeurilor este de 25 MDL pentru populație și 65 MDL/m³ pentru agenții economici.

Volumul de apă prelevată din sursele de suprafață este de 500 m³, din apele subterane - 73842 m³.

Din bugetul local și ÎM Gospodarul s-au alocat 120.000 MDL și 6.875.000 MDL - din alte surse pentru renovarea apeductului.

În localitate activează AO Rural INFO.

5.1.9. Comuna Calfa

Comuna include localitățile Calfa și Calfa Nouă și dispune de terenuri pe o suprafață de 2154,26 ha, cu o populație de 1734 locuitori (Calfa 1552, Calfa Nouă-182) cuprinși în 592 gospodării (Calfa - 527, Calfa Nouă - 65). Din suprafața totală a terenurilor: 825 ha terenuri - arabile; 547 ha - plantații multianuale; 210,79 ha - pășuni; 293 ha - terenuri slab erodate, 140 ha - terenuri mediu erodate și 58 ha - terenuri puternic erodate; 0,95 ha - supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 0,54 ha. Pe o suprafață de 35 ha este situat monumentul de fosile. Terenurile ocupate de vegetație forestieră constituie 472,36 ha și fișiile forestiere de protecție - 1,90 ha; terenuri destinate protecției naturii - 5 ha. Fondul apelor constituie 84,52 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, gimnaziul, grădinița de copii, biblioteca publică, oficiul medicilor de familie, centrul pentru bătrâni, oficiul poștal, căminul cultural.

Pe teritoriul comunității există zăcăminte de piatră but neexploatate.

Teritoriul este traversat de râul Bîc pe o lungime de 25 km.

Populația se alimentează din 53 fîntîni, calitatea apei din fîntîni este satisfăcătoare.

Pe teritoriul localității sunt 5 izvoare cu apa curgătoare, precum și 2 sonde de apă, care se exploatează cu zona de protecție. Acestea sunt amenajate, iar calitatea apei este bună.

Sistemul de aprovizionare cu apă este format din 2 apeducte, unul conectat la sonda de apă gestionată de primărie, altul – la sonda gestionată de GȚ „Semion Netada”, din acestea se alimentează 385 gospodării din localitatea Calfa și 48 gospodării din Calfa Nouă, toate instituțiile publice, o întreprindere individuală, o societate cu răspundere limitată și biserica. În total beneficiază de apă din apeducte 770 persoane. Tariful constituie 3 MDL pentru 1 m³ de apă. Volumul de apă captată în 2011 constituie 64.000 mii m³, apele uzate formate în volum de 30 mii m³ sunt evacuate fără epurare. Serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate/asigurate de persoane responsabile din partea consiliului local, concomitent sunt numite persoane din cadrul AO „AGUA”.

Apele uzate de la centrul pentru bătrâni, primărie și grădiniță sunt acumulate în 3 haznale. Consumatorii de apă dispun de fântâni individuale.

În comună sunt înregistrate 326 Gospodării Țărănești, precum și unitățile comerciale: SRL „Moderato-lux”, ÎI „Licuricii Nocturni”, ÎI „Badica Sergiu”, ÎI „Certan Nicolai”, ÎI „Gobjila Liubovi”.

Sectorul privat dispune de 238 capete bovine, 46 - ovine, 135 capete caprine, 128 capete porcine, 7 cai și 5.300 capete păsări. Gunoiul de grajd în cantitate de 2.175 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și se utilizează ca îngrășămintă organice, parțial transportat la gunoiștea neautorizată, ori pe alte terenuri.

Localitatea nu dispune de o gunoiște. Deșeurilor acumulate sunt transportate în mod individual de în cariera eploatață, sau sunt aruncate la întâmplare.. În anul 2010 a fost depistat un depozit ascuns, determinat existent de pesticide inutilizabile și interzise în cantitate de 5 tone, amplasat în perimetrul localității (fostul garaj auto a gospodăriei inexistente).

Pentru construcția apeductului în localitatea Calfa Nouă FISM a alocat 756.000 MDL. Proiectul se sflă în faza de implementare. În satul Calfa Nouă 181 locuitori vor fi conectați la rețeaua de aprovizionare cu apă..

În localitate activează 3 asociații obștești.

5.1.10. Satul Gura Bîcului

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 3908,13 ha, cu o populație de 3450 locuitori, cuprinși în 1660 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 1732,01 ha - arabile; 204,07 ha - plantații multianuale; 87,93 ha - pășuni; 322,38 ha - plantații forestiere; 103 ha - terenuri sunt slab erodate, 119 ha - terenuri mediu erodate și 15 ha - terenuri puternic erodate; suprafața râpilor constituie 0,97 ha. Pe teritoriul comunității sunt situate 19 obiecte protejate, printre care parcul cu monumentul frățesc al eroilor căzuți în al II Război Mondial (suprafața de 1,2 ha), Biserica Sf. Nicolae, Conacul boieresc „Dragalina” (monumente arhitecturale).

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, liceul teoretic, grădinița de copii, biblioteca publică, Centrul de sănătate, Casa de cultură, Muzeul de istorie și etnografie, Biserica.

Pe teritoriul comunității există zăcăminte de nisip, prundiș. Pe o suprafață de 1,0 ha extragere cu recultivarea terenului.

Teritoriul este traversat de fluviul Nistru și râul Bîc. Apa din f. Nistru și parțial din r. Bîc se folosește pentru irigare. Alături de r. Bîc se află un lac de acumulare, pe o suprafață de 320 ha gestionat de Gospodăria Piscicolă, la moment înnămolit, destinat pentru piscicultură. Starea digului este satisfăcătoare iar zona de protecție este acoperită cu vegetație forestieră, preponderent salcie, ulm, salcîm.

Populația se alimentează din 27 fântâni cu apă potabilă.

În localitate este locat un izvor înnămolit, precum și 7 sonde de apă, care se exploatează. Acestea au zona de protecție amenajată, iar calitatea apei este bună. Dintre ele 5 sunt conectate la apeductul gestionat de Întreprinderea Comunală „Gura Bîcului”, altele 2 - la apeductul gestionat de Asociația Obștească a Utilizatorilor de Apă.

Comunitatea dispune de 2 sisteme de aprovizionare cu apă potabilă, primul gestionat de CIPS „Utilizatorii de apă potabilă”, construit în a. 1970 și reabilitat în anul 1998, care în prezent alimentează 300 gospodării. Calitatea apei este bună. Al doilea apeduct este gestionat de ÎM GC „Gura Bîcului”, construit în 2008 cu o lungime de 28 km și alimentează 600 gospodării, calitatea apei este bună. Tariful constituie 5 MDL pentru 1 m³ de apă. Volumul de apă captată constituie 3000 mii m³ /lunar, apele uzate formate sunt evacuate fără epurare.

Sistemul de canalizare lipsește iarapele uzate de la grădiniță și liceu sunt acumulate în 2 haznale impermeabile și evacuate cu ajutorul unei autospeciale. Consumatorii de apă dispun de fântâni individuale neermetizate.

Activități economice sunt desfășurate de 1.021 Gospodării Țărănești, 23 agenți economici SRL „Vesi” (stație de alimentare cu combustibil); SA „Farmacvia” Anenii Noi; Atelierul de croitorie; ÎM „Misiunea Creștină Christian Response” SRL (sala de ceremonii, brutărie); SRL „Simona Plus”, SRL „Adamantin Com” SC (magazine); Universal COOP (2 unități - magazin); ÎI „Magnolia Croitor” (farmacie); SC „INTERNEO” SRL (servicii internet); ÎI „I. Osipov”, ÎI „M. Leșanu”, ÎI „Alex. Osipov”, ÎI „V. Șipitca”, ÎI „Antoci Vladimir”, ÎI „Cojocari Ion”, ÎI „Osipov Veronica”, ÎI „Lipadat Oleg”, ÎI „Ermilova Victoria”, ÎI „Mușuc Galina”, ÎI „Șîrbu Valeriu” (magazine); ÎI „V. G. Șipica” (magazin, servicii nunți); ÎI „Gudima Svetlana” (discotecă).

Sectorul privat din localitate dispune de 500 capete caprine, 200 – bovine, 500 - capete porcine, 28 cai și 50000 păsări. Gunoiul de grajd în cantitate de 5.373 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și se utilizează ca îngrășămintă organice.

Localitatea nu dispune de o gunoiște autorizată. Deșeurile sunt depozitate pe parcurs de 30 ani într-o groapă cu adâncimea de 5 m pe o suprafață de 6 ha, situată în zona de protecție a fluviului Nistru.

Din bugetul local s-au alocat 25.000 MDL, contribuția populației - 2 mln.260 mii MDL pentru construcția apeductelor, sistemelor de canalizare și epurare a apelor uzate (APL, unitățile economice), 80.000 MDL alocați de către Guvernul RM, 24 mln MDL - „Filips Moris” SUA.

În localitate activează asociațiile obștești „EcoBîc”, „Vadul Nistrului”, „Mugurașii de la Bîc”, APP „Mono”, „Agroext”, Casa Noastră Gura Bîcului.

5.1.11. Comuna Geamăna

Comuna include localitățile Geamăna și Batîc și dispune de terenuri pe o suprafață de 5005,83 ha, cu o populație de 3.283 locuitori (Batîc - 13 persoane) cuprinși în 1200 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 3246 ha - terenuri agricole; 2.228 ha terenuri arabile; 1.014 ha - plantații multianuale; 457 ha - pășuni; 500 ha terenuri acoperite cu vegetație forestieră; 1154 ha - terenuri sunt slab erodate, 454 ha - terenuri mediu erodate și 111 ha - terenuri puternic erodate; 30,68 ha - supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 21,07 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, gimnaziul, grădinița de copii, centrul de sănătate, casa de cultură, oficiul poștal. biserica.

Teritoriul este traversat de râul Calantîr pe o lungime de 4 km, afluent de dreapta a r. Bîc.

În comună sunt amplasate 7 iazuri, gestionate de primărie, dintre care unul pe r. Calantîr cu suprafața de 40,36 ha, construit în a. 1956. Starea digului este satisfăcătoare. Celelalt 6 sunt transmise prin

contract de arendă persoanelor juridice: SRL „Valul lui Traian”, suprafața de 23,26 ha, construit în a. 1974; GȚ „Ciobanu Grigore”, suprafața de 2,31 ha, construit în 1980; SRL „Salisari Vit”, suprafața de 1,30 ha, construit în a. 1980; GȚ „Croitoru Mihail”, suprafața de 2,25 ha, construit în a.1960; GȚ „Znacovan Arcadii”; suprafața de 1,68 ha, construit în a. 1977; persoanei fizice Fulga Constantin, suprafața de 2,38 ha, construit în a.1978. Iazurile sunt utilizate pentru irigare, piscicultură.

Populația se alimentează din 178 fântâni de mină, calitatea apei din fântâni se constată satisfăcătoare.

Pe teritoriul localității sunt 12 izvoare cu apă curgătoare, calitatea lor fiind una bună, utilizate pentru consum; precum și 8 sonde de apă, dintre care se exploatează 4, dintre acestea 3 sonde aprovizionează cu apă localitatea, 1 - se exploatează de agentul economic SRL „Asconii”, care deține plantații de vii; altele 4 sunt conservate. Din cele exploatate 3 aparțin autorității publice locale, alta este cota valorică. Sistemul de aprovizionare cu apă, este format din 3 apeducte, alimentate din 3 sonde separate, lungimea acestuia constituie 10 km, și a fost construit în anii 2004-2007-2009. Starea rețelelor este bună. La sistem sunt conectate 2.450 persoane (900 gospodării), gimnaziu, Grădinița și Centrul de Sănătate. Tariful pentru consum constituie 7 MDL pentru 1 m³ de apă. Volumul de apă captat anual, constituie 136.000 mii m³, apele uzate formate sunt evacuate fără epurare. Apeductele sunt transmise în arendă, iar serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate de ÎI “Revenco Grigore”, persoanele fizice Chirău Tudor și Croitoru Nicolai.

Apele uzate de la gimnaziu, grădiniță și centrul de sănătate sunt acumulate în 3 haznale, consumatorii de apă dispun de fântâni individuale neermetizate.

În comună sunt înregistrate 950 Gospodării Țărănești, 29 agenți economici, inclusiv 18 unități comerciale: ÎI „Donțu Ina”, ÎI „Dorfman Vasile”, ÎI „Jizdan A”, ÎI „Renchez Ev-ia”, ÎI „Busuioc Maria”, ÎI „Ceban Maria”, ÎI „Pogreban Maria”, ÎI „Jurcu Ion, Galina”, ÎI „Gavriliță Raisa”, ÎI „Maria Sturza”, ÎI „Albu Nicolae”, ÎI „Croitor Ghenadie”, ÎI „Busuioc Rodica”, ÎI „Pașcan Veaceslav”, ÎI „V. Palanciuc”, ÎI „Albu Elena”; SRL „Asconi”, SRL „Valul lui Traian”, SRL „Lucativ”, SRL „Sauron”, SRL „Interprana” (agricultură); SRL „Vinex Victoria” (fabrica de vin); SRL „Jana-Tex-Con” (moară); Universal COP Anenii Noi (magazin central); SRL „Optim- Energo” (agro); 5 - prestări servicii (transport). Sectorul privat dispune de 450 - capete bovine, 1400 – ovine și caprine, 700 capete porcine, 25 cai și 71.000 capete păsări, 1000 - iepuri. Gunoii de grajd în cantitate de 41.642 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și se utilizează ca îngrășămintă organice, parțial transportat la gunoiștea neautorizată, ori pe alte terenuri aruncate.

Localitatea dispune de 2 gunoiști cu suprafața respectiv de 2 și 0,5 ha. Deșeurilor acumulate sunt transportate în mod individual de populație. Cantitatea de deșeuri depozitate nu se cunoaște.

Pentru construcția apeductului USAID a alocat 7.70.000 MDL.

5.1.12. Comuna Ciobanovca

Comuna include localitățile Ciobanovca, Mirnoe, Troița Nouă, Balmaz; dispune de terenuri pe o suprafață de 3080,3 ha, cu o populație de 1.893 locuitori (Ciobanovca - 1075, Mirnoe - 199, Troița Nouă - 456, Balmaz - 163 persoane) cuprinși în 873 gospodării (Ciobanovca - 354, Mirnoe - 86, Troița Nouă - 213, Balmaz - 55).

Din suprafața totală a terenurilor: 2.980 ha - terenuri agricole; 2.125 ha terenuri arabile; 811 ha - plantații multianuale; 500 ha - pășuni; 1033 ha - terenuri sunt slab erodate, 246 ha - terenuri mediu

erodate și 80 ha - terenuri puternic erodate; 12,18 ha- supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 5,86 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria Ciobanovca, gimnaziul Ciobanovca, gimnaziul Troița Nouă, Grădinița de copii Ciobanovca, Grădinița de copii Troița Nouă, Centrul medicilor de familie Ciobanovca, Centrul medicilor de familie Troița Nouă, Casa de Cultură Ciobanovca, Casa de Cultură Troița Nouă, Biblioteca Publică Ciobanovca, Biblioteca publică Troița Nouă.

Pe teritoriul comunei sunt zăcăminte de nisip neexploatate.

Teritoriul este traversat de râulețul Calantîr pe o lungime de 11.260 m, afluent de dreapta a r. Bîc. Pe maluri cresc arbori de salcîm, frasin, nucari, plop. Apa servește ca sursă pentru adăpatul vitelor.

În comună sunt amplasate 2 iazuri cu suprafața totală de 51,3 ha. gestionate de primărie, dintre care unul pe r. Calantîr (Troița Nouă) construit în a. 1977, volumul de apă constituie 796500 m³, transmis în arendă SRL „David Agro”, al doilea (Ciobanovca), construit în a. 1957, transmis persoanei fizice Gelim Ghenadie, la moment înămolit, destinat pentru piscicultură.

Populația se alimentează din 46 fîntîni de mină, iar calitatea apei din fîntîni se constată satisfăcătoare.

În comună sunt 5 izvoare, starea lor fiind satisfăcătoare, calitatea apei este bună, utilizate pentru consum; precum și 8 sonde de apă, dintre care 4 sunt gestionate de primărie. În localitatea Ciobanovca sunt 4 sonde, dintre care una se exploatează, una este conservată și 2 - cota valorică; Mirnoe - una funcționează și servește sursă de alimentare a apeductului din sat; Balmaz - una particulară, servește sursă de alimentare a apeductului din sat; Troița Nouă - 2 funcționale conectate la turnurile de apă avariate.

Sistemul de aprovizionare cu apă, constituie 4 apeducte, alimentate din 5 sonde, lungimea totală este de 14.180 m. În localitatea Ciobanovca - 6000 m, Mirnoe - 1960 m, Troița Nouă - 4200 m și Balmaz - 2020 m, construite în a. 1964 (Ciobanovca, Troița Nouă), a. 2003 (Balmaz), a. 2004 (Mirnoe). Starea rețelelor din s.Balmaz și Mirnoe este bună, Ciobanovca - satisfăcătoare, în Troița Nouă - 1000 m în stare nesatisfăcătoare. La sistem sunt conectate 1.792 persoane, 4 instituții publice și o unitate economică. Serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate de ÎM „Cetroserv - Com”. Tarifele pentru aprovizionarea cu apă sunt de 10 MDL/m³ pentru populația din s. Ciobanovca și Mirnoe; 12,65 - Troița Nouă și 3 MDL/m³ - Balmaz; 30 MDL/m³ pentru agenții economici. Conform calculelor (160 m³/24 ore)volumul de apă consumată de populație este de 58.080 m³/an. Apele reziduale sunt deversate fără epurare.

Sistemul de canalizare nu funcționează, apele uzate de la Grădinița de copii Ciobanovca, gimnaziul Ciobanovca, apartamentele cu 2-3 niveluri și Centru de sănătate sunt acumulate în 3 haznale, construite pe teritoriul acestora, 86 de gospodării dispun de fîntîni individuale neermetizate. Apele acumulate sunt transportate cu autospeciala.

În comună sunt înregistrate 6 unități comerciale SRL „AGUR”, ÎI „Pohilenco Vladimir”, ÎI „Federenco Alexandr”, ÎI „Covalenco Svetlana”, GȚ „Țurcanu Gheorghe”, COOP Anenii Noi; SRL „Rom Petrom” (stație de alimentare cu combustibil; 1 unități în agricultură: GȚ „Teslari Valentin”, GȚ „David Agro”, GȚ „Gorgeag Anatoli”, GȚ „Vlasov Vladimir”, GȚ „Zagorodniuc Andrei”; SRL „KWB Grup”, SRL „Svamex Pro” SC, SRL „Sienlis”, SRL „Andrion GRUP”, SRL „Salcuța Vin”, SRL „Siamgrup” SC; Fabrica de păsări (reproducerea păsărilor, comercializarea lor).

Sectorul privat dispune de 1189 – ovine și caprine, 170 capete porcine, 35 cai și 1.540 capete păsări. Gunoiul de grajd în cantitate de 1.779 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și se utilizează ca îngrășămintă organice, parțial transportat la gunoiștea neautorizată, ori pe alte terenuri aruncate.

Comuna nu dispune de o gunoiște autorizată. Deșeurile sunt depozitate pe un teren deschis din apropierea fostei ferme în localitatea Ciobanovca, în celelalte localități – se depozitează la voia întâmplării.

Din sursele locale s-au alocat 9200 MDL pentru reparația sondelor și unei porțiuni de apeduct în Troița Nouă cu contribuția cetățenilor.

5.1.13. Comuna Cobusca Veche

Comuna include localitățile Cobusca Veche și Florești și dispune de terenuri pe o suprafață de 3976,97ha, cu o populație de 2525 locuitori (inclusiv 225 persoane-s. Florești), cuprinși în 920 gospodării.

Din suprafața totală a terenurilor 3421,68 ha sunt terenuri agricole; 2034 ha - arabile; 599,74 ha – plantații multianuale; 787,94 ha pășuni; 257.98 ha terenuri ale fondului silvic;527ha - terenuri slab erodate, 472ha - terenuri mediu erodate și 180 ha - terenuri puternic erodate; 20 ha –terenuri supuse alunecărilor; suprafața râpilor constituie 1,0 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în comună sunt: primăria Cobusca Veche, gimnaziu, grădinița de copii, centrul comunitar, căminul cultural.

Pe teritoriul comunei sunt zăcămintă de nisip, care pe un teritoriu de 29 ha se extrag de către Cariera Cobusca.

Teritoriul este traversat de 2 râulețe/pîrîuri, pe o lungime totală de 9 km. Acestea se revarsă într-un iaz.

1. În comunitate există 6 bazine acvatică:“Iazul de la Tabăra” pe o suprafață de 3,13ha, a. construcției 196,5, starea bazinului și digului sunt satisfăcătoare, modul de folosire piscicultură și agrement, transmis în arendă persoanei fizice Galbinean L.;
2. “Iazul din hotarele administrativ-teritoriale ale Comunei Cobusca Veche”, suprafața -9,05 ha, anul construcției-1970, starea digului este bună, pe cînd a bazinului- nesatisfăcătoare, pentru folosire generală, aflat în litigiu;
3. Obiectul acvatic “Cobusca veche”, suprafața de 25,57 ha, a. construcției 1973, starea bazinului și digului sunt bune, modul de folosire –piscicultură și agrement, transmis în arendă persoanei fizice Begal ion.
4. “Iazul de la Florești”, suprafața de 0,80 ha, starea nesatisfăcătoare;
5. “Iazul de la Poligon”, suprafața de 3,80 ha;
6. “Iazul de la Poligon”, suprafața de 0,80 ha.

Populația se alimentează din 354 fîntîni de mină, calitatea apei nu corespunde cerințelor normative de potabilizare.

Pe teritoriul comunei sunt 5 izvoare, dintre care 3 sunt amenajate cu apă curgătoare, utilizată de populație pentru consum; precum și 3 sonde arteziene, care se exploatează cu zona de protecție amenajate, calitatea apei este satisfăcătoare și se folosește în scop potabil, menajer, alte necesități ale populației.

Sistemul centralizat de aprovizionare cu apă include 2 apeducte cu lungimea 18,7 km; primul alimentat din 2 sonde arteziene, construit în a. 2008 dintre care se alimentează 2 unități economice, 4 instituții sociale și 1 - publică, 1.437 consumatori particulari; al doilea apeduct construit în a. 1974, se alimentează din sonda (cota valorică) amplasată pe teritoriul fermei de vite, care se alimentează ferma și 92 gospodării. Tariful pentru consum constituie 6 MDL pentru 1 m³ de apă. Volumul de apă captată constituie 61,9 m³ /zi, apele uzate formate sunt evacuate fără epurare.

Sistemul de canalizare funcționează la grădinița de copii și apele uzate sunt acumulate în hazna după care sunt evacuate cu autospeciala.

Activități economice desfășoară unitățile economice: SRL Sistem Campus (extragerea nisipului); 303 Gospodării Țărănești; unitățile comerciale- ÎI „Bîrcă Ion”, ÎI „Ceban Tamara”, ÎI „Ciorba Tatiana”, ÎI „Rotari Ion”, SRL “SIVALIM CO”, SRL “Agarista Agricola”, SRL “Tehnostil”.

Sectorul privat dispune de 133 capete ovine, 390 bovine, 130 capete porcine și 6.500 păsări. Gunoii de grajd în cantitate de 3.837 tone (calculată conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și se utilizează ca îngrășămintă organice.

Localitatea nu dispune de o gunoiște autorizată. Deșeurile sunt transportate în mod individual și depozitate în fostul bazin de acumulare a dejecțiilor animaliere de la ferma de vite mari cornute. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște. La moment se conlucrează la proiectul comun EcoPlai (Criuleni) privind acumularea și evacuarea deșeurilor.

5.1.14. Satul Cobusca Nouă

Localitatea dispune de terenuri pe o suprafață de 2828,89 ha, cu o populație de 1632 locuitori, cuprinși în 612 gospodării.

Din suprafața totală a terenurilor: 2044,50 ha sunt terenuri agricole, 1959,87 ha - arabile; 69,64 ha - plantații multianuale; 252,12 ha - pășuni; 20,13 ha - plantații forestiere; 1137 ha - terenuri slab erodate, 411 ha - terenuri mediu erodate și 252 ha - terenuri puternic erodate; 7,44 ha – terenuri supuse alunecărilor; suprafața râpilor constituie 1,03 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: Primăria, Gimnaziul, Grădinița de copii „Spicușor”, Punctul medical, Biserica.

Teritoriul APL este traversat de un râuleț care se întinde de-a lungul localității. Apa se folosește pentru adăpatul animalelor pe timp de vară. Fișia forestieră riverană de protecție în mare parte lipsește. Speciile de vegetație prezente sunt salcia și stuful.

În comunitate există un bazin acvatic pe o suprafață de 8,59 ha. Starea bazinului este satisfăcătoare iar a digului este deplorabilă. Construcția hidrotehnică este nefinisată. Bazinul se utilizează în scop de irigare, pescuit pentru locuitorii satului și pentru consumul animalelor în timpul verii. Zona de protecție cuprinde 3,62 ha, speciile de arbori prezente salcii, nuci și tei.

Populația se alimentează din 42 fântâni de mină, calitatea apei este bună și se utilizează pentru consum potabil și alte necesități ale populației.

Pe teritoriul localității este amplasat un izvor, starea și calitatea apei este bună, iar apa se utilizează pentru consum potabil și alte necesități gospodărești; precum și 2 sonde arteziene, care se exploatează. Zona de protecție a acestora este amenajate, calitatea apei este satisfăcătoare și se folosește în scop menajer și alte necesități apopulației.

Comunitatea nu dispune de sistem centralizat de aprovizionare cu apă. Populația este parțial conectată la sistem, din surse proprii, care se află în gestiunea CPA "AROMA". Tariful constituie 9,50 MDL pentru 1 m³ de apă. Volumul de apă captată constituie 3000 m³/an, apele uzate formate sunt evacuate fără epurare.

Sistemul de canalizare nu funcționează, stația de epurare este defectată. Apele uzate sunt deversate fără epurare.

Activitățile economice sunt desfășurate de unitățile economice CPA „AROMA”, SRL „Agrozincor” (sectorul agricol); SRL „Lilimar-Comerț”, ÎI „Malai Agafia”, ÎI „Digore S.A.”, ÎI „A.Tofan”, ÎI „Savan Alexandru” (obiect de comerț).

Sectorul privat dispune de 321 capete ovine, 152 bovine, 119 capete porcine și 3117 păsări. Gunoiul de grajd în cantitate de 1731 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și se utilizează ca îngrășămintă organice.

Localitatea dispune de o gunoiște autorizată. Deșeurile sunt depozitate în mod individual. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște.

Localitatea necesită renovarea sistemului de aprovizionare cu apă și canalizare, evacuarea apelor uzate formate la gimnaziul Cobusca Nouă și grădinița de copii; construirea sistemului centralizat de aprovizionare cu apă în comunitate, sistemului de evacuare a apelor uzate formate în sectorul casnic, renovarea și punerea în funcțiune a stației de epurare a satului.

5.1.15. Comuna Botnărești

Comuna dispune de terenuri pe o suprafață de 1631,26 ha, cu o populație de 1112 locuitori, cuprinși în 426 gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 714 ha sunt arabile; 313,7 ha pășuni; 118,64 ha - terenuri ale fondului silvic; 34,33 ha terenuri ale fondului apelor; 400 ha - terenuri sunt slab erodate, 208 ha - terenuri mediu erodate și 104 ha - terenuri puternic erodate; 30,86 ha - terenuri supuse alunecărilor de teren.

Instituțiile sociale/publice situate în comună sunt primăria, gimnaziul, grădinița de copii.

Comuna dispune de zăcămintă de nisip. Extragere minieră.

În comunitate există 2 bazine acvatice/iazuri, înnămolite pe maluri cu salcie.

Populația se alimentează din 49 fântâni de mină, calitatea apei este bună și se utilizează pentru consum potabil și alte necesități ale populației.

Pe teritoriul comunei sunt locat 5 izvoare cu debitul de 2-10 m³/oră, starea și calitatea apei este bună, apa se utilizează pentru consum potabil și alte necesități gospodărești; precum și 7 sonde arteziene, dintre care 3 exploatabile, cu zona de protecție amenajate, calitatea apei este satisfăcătoare și se folosește în scop menajer, alte necesități ale populației.

Comunitatea dispune de sistem centralizat de aprovizionare cu apă cu o lungime de 10 km, construit în 1992 și deservește 226 gospodării, 988 persoane. Apeductul este gestionat de AO "Apa izvorul vieții". Tariful constituie 8 MDL pentru 1 m³ de apă. Volumul de apă captată constituie 20183 m³/an, apele uzate formate sunt evacuate fără epurare.

Activitățile economice sunt desfășurate de unitățile economice SA “Cariera Cobusca” (extragere minieră); SRL “La Botnărești” (agricultură); “Prelan” SRL (spălarea lânii); ÎI “Tomulescu S.”, ÎI “Popa V.”, ÎI “Filipașco M.”, UREOCOOR Mereni (unități comerciale).

Sectorul privat dispune de 213 capete ovine, 190 bovine, 67 - capete porcine și 2060 păsări. Gunoiul de grajd în cantitate de 1832 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și se utilizează ca îngrășămintă organice.

Localitatea nu dispune de o gunoiște autorizată. Deșeurile sunt depozitate în mod individual în fostele gropi pentru silos. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște.

5.2. Recomandări pentru ameliorarea situației ecologice din bazinul râului Bîc pentru localitățile din raionul Anenii Noi

1. Construcția/reconstrucția sistemelor de aprovizionare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate în localitățile raionului.
2. Construcția stațiilor de epurare a apelor uzate formate în or. Anenii Noi , Bulboaca, și Merenii Noi.
3. Finalizarea construcției și punerea în funcțiune a stației de epurare a apelor uzate formate în com. Chetrosu.
4. Lichidarea gunoiștilor neautorizate amplasate în preajma cursurilor de apă.
5. Curățarea și amenajarea izvoarelor , care alimentează râul Bîc, lichidarea barajelor de pe cursurile de apă.
6. Inventarierea obiectelor zootehnice în privința depozitării , acumulării și utilizării dejecțiilor animaliere.
7. Refuncționalizarea poligonului de depozitare a deșeurilor din com Țănțăreni.
8. Selectarea și construcția unei gunoiști regionale pentru localitățile situate în apropierea râului Bîc.

ANEXA 1: CHESTIONAR DE EVALUARE A SITUAȚIEI ECOLOGICE DIN BAZINUL RÎLUI BÎC PE TERITORIUL LOCALITĂȚII

1. Denumirea comunității
2. Suprafața totală (după categoriile de terenuri și modul de utilizare, inclusiv în zonele de protecție a cursurilor de apă).
3. Populația (număr de persoane)
4. Număr de gospodării
5. Instituții sociale/ publice (asistență, educație, cultură ect.)
6. Prezența zăcămintelor și modul de exploatare.
7. Prezența cursurilor de apă, râuri, râulețe, râpi (denumirea, lungimea, îndiguiri, folosirea apei, delimitarea zonelor de protecție, prezența și starea fișiiilor forestiere de protecție, speciile de arbori).
8. Prezența bazinelor de apă/iazuri (unități, suprafața, anul construcției, volumul de apă, amplasamentul-pe curs sau alăturat, starea bazinului-bună/înămolit/uscat, starea digului, construcții hidrotehnice, modul de folosire a apei, zonele de protecție, prezența și speciile de arbori).
9. Prezența lacurilor de acumulare (unități, suprafața, anul construcției, volumul de apă, amplasamentul-pe curs sau alăturat, starea lacului - bună/înămolit/uscat, starea digului, construcții hidrotehnice, modul de folosire a apei, zonele de protecție, prezența și speciile de arbori).
10. Prezența izvoarelor (unități, debitul de apă, modul de folosire a apei, starea izvoarelor, calitatea apei).
11. Prezența fântînilor de mină (unități, calitatea apei, modul de folosire, starea fântînilor).
12. Prezența sondelor arteziene (unități, exploatabile, conservate, calitatea apei, modul de folosire, prezența zonelor zanitare de protecție).
13. Prezența sistemelor centralizate de aprovizionare cu apă (lungimea, sursa de alimentare cu apă, anul construcției, starea actuală a rețelelor, unități economice, sociale/publice și numărul de populație conectate la sistemele de aprovizionare cu apă, calitatea apei, modul de folosire).
14. Prezența sistemelor centralizate de canalizare (lungimea, anul construcției, starea actuală a rețelelor, unități economice, sociale/publice și numărul gospodăriilor conectate la sistemele centralizate de canalizare, locul deversărilor apelor uzate).
15. Prezența haznalelor de acumulare a apelor uzate (unități, impermeabilitatea, locul amplasării- unități economice, sociale/publice și numărul gospodăriilor, modul de evacuare și transportare a apelor uzate).
16. Prezența stațiilor de tratare și epurare a apelor uzate (unități, amplasamentul, anul construcției, beneficiarul, capacitatea de proiect și de funcționare, eficiența)
17. Cum se realizează gestionarea serviciilor de aprovizionare cu apă, canalizare și epurarea apelor uzate? (întreprinderi municipale, servicii comunal-locative sau altele)

18. Prezența unităților de acordare a serviciilor comunale (activități, tarife, plăți, unități deservite, populație).
19. Unitățile economice: industrie, agricultură, alte sectoare potențial poluatoare a mediului (denumirea, genul de activitate, amplasamentul, sursa și volumul de ape recepționate, volumul de ape uzate evacuate, modul de acumulare, evacuare și epurare a apelor uzate).
20. Prezența depozitelor de păstrare a îngrășămintelor și substanțelor chimice (unități, cantitatea, amplasamentul, beneficiarul, modul de utilizare-culturi, cantitatea la un ha.).
21. Șeptelul de animale din sectorul privat (ovine, bovine, porcine, păsări, cantitatea și modul de utilizare a dejecțiilor animaliere).
22. Prezența zonelor și obiectelor protejate (după categorii, denumirea, amplasamentul, suprafața).
23. Prezența rețelelor de monitorizare a stării apelor (amplasamentul, echipament, indicii de monitorizare).
24. Managementul deșeurilor (depozite de deșeuri, capacitatea, volumul acumulat, amplasamentul, modul de exploatare).
25. Analiza economică:
 - 25.1 Volumul de apă prelevată din sursele de suprafață (industrie/procese tehnologice, agricultură/irigare, alte necesități);
 - 25.2 Volumul de apă prelevată din sursele de ape subterane (industrie/consum potabil, menajere, populație/ consum potabil, menajere, alte necesități);
 - 25.3 Volumul de ape uzate evacuate (în sisteme centralizate/preluate de la unitățile economice, populație; acumulate în haznale și transportate la stațiile de epurare);
 - 25.4 Volumul de ape uzate epurate (normativ, insuficient);
 - 25.5 Volumul de ape uzate evacuate fără epurare;
 - 25.6 Venituri acumulate de la prestarea serviciilor comunale (tarife, plăți, prețuri);
 - 25.7 Surse proprii alocate pentru construcția apeductelor, sistemelor de canalizare și epurare a apelor uzate (APL, unitățile economice);
 - 25.8 Alocații din alte surse pentru construcția/reconstrucția sistemelor de aprovizionare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate (exemple concrete, sume alocate).
26. Programe de măsuri spre realizare (proiecte de construcție, reabilitare, educaționale, cercetare, testare, dezvoltare; lucrarea, termen de realizare, suma investiții, costuri de întreținere a serviciilor de asistență, fonduri).
27. Prezența ONG, cercurilor ecologice în instituțiile de învățământ, activități.

ANEXA 2: PROCES-VERBAL AL CONSULTARILOR PUBLICE PE MARGINEA RAPORTULUI PRIVIND SITUAȚIA ECOLOGICĂ ÎN BAZINUL RÎULUI BÎC, PE TERITORIUL MUN. CHIȘINĂU

01 martie 2013, sala de ședințe al Agenției „Apele Moldovei”

Total prezenți - 20 de participanți.

1. Panico Vasile –IM EXDRUPO
2. Alexei Bosneaga- Primaria s. Condrita
3. Alexandru Bajura- Rigia Autosalubritate
4. Arcadie Rusnac- SA „Apa-Canal Chisinau”
5. Olaru Valentina- primaria Durlesti
6. Gosi Tatiana- IP Acvaproiect
7. Cebotaru Nina- primaria or. Vatra
8. Galina Leahu- IM AGSV
9. Arcadie Leahu-CIE Chisinau
10. Lilian Popescu- AE Chisinau
11. A. Coronovschi- Agentia „Apele Moldovei”
12. L. Mazur- CSMP Chisinau
13. Garaba Vladimir- OT Chisinau MEM
14. Saranut Ion-primaria Bubuieci
15. Uranet Leonid-viceprimar Bubuieci
16. Lungu Elena- primaria Gratiesti
17. Lidia Ilascu- primaria Chisinau
18. Ina Coseru-Centrul National de Mediu
19. Mihai Mustea-Centrul National de Mediu
20. Alla Vacarciuc- Centrul National de Mediu

Ordinea de zi:

1. Prezentarea Raportului privind starea mediului în bazinul râului Bîc, perimetrul municipiului Chișinău
2. Opinii, sugestii, comentarii din partea participanților.

În cuvîntul de deschidere dl Mihai Mustea a menționat că pe parcursul anului 2012 Centrul Național de Mediu în posesia Secretariatului tehnic al bazinului r. Bîc a evaluat situația socio, ecologo-economică în toate localitățile situate în bazin și la moment sunt elaborate rapoarte pe fiecare unitate teritorial administrativă și la general pe raioane în parte, inclusiv și pe mun. Chișinău. Pînă la momentul de față sau organizat întâlniri cu autoritățile locale din raioanele situate în bazin, la care sa discutat despre situația din unitățile respective. Situația cea mai alarmantă s-a constatat că este în segmentul mun. Chișinău. În adresa instituțiilor, autorităților

publice locale anterior s-a expediat raportul privind situația socio, ecologo-economică în mun. Chișinău, cu care ați avut posibilitatea să luați cunoștință și astăzi, ne dorim să aflăm opiniile și sugestile dvs pe marginea raportului, precum comunicării, pe care urmează să o prezin în continuare.

Dl. Mihai Mustea, Manager Programe politici de mediu, Centrul Național de Mediu, a prezentat prima variantă a raportului privind starea mediului în bazinul râului Bîc, perimetrul municipiului Chișinău. Raportul cuprinde o descriere detaliată a situației socio-economice și de mediu a bazinului râului. Se menționează sursele principale de poluare și se propun soluții de îmbunătățire a situației (integral comunicarea se anexează).

După prezentare, Mihai Mustea a anunțat că la solicitarea membrilor Consiliului de Bazin Bîc și ținându-se cont de situația dezastruoasă constatată în tot bazinul râului Bîc, s-a întocmit un apel Președintelui Parlamentului Republicii Moldova, dlui Marian Lupu cu anexarea raportului integral și rezultatele consultărilor publice de astăzi expuse prin procesul verbal pentru a declara această regiune- zonă de catastrofă ecologică.

Dl. Vladimir Garaba, Președinte OT MEM în continuare vorbește despre aspectul practic al problemelor identificate în bazinul râului Bîc specificând că din lacul Ghidighici Bîcul nu primește apă practic deloc și că de fapt râul Bîc pornește din or. Chișinău. Dumnealui este de părere că râul Bîc este format din 2 segmente: Temeleuți-Vatra (pârâiaș lipsit de apă) și Chișinău-Gura Bîcului (canal cu apă extrem de poluată). Dumnealui vorbește despre biodiversitatea râului Bîc, menționând faptul că în perioada anilor 1998-2002 în râul Bîc se găseau 5 specii de pești, în 2002-3 specii, iar începând cu 2003 toate speciile de pești din acest râu au dispărut și acesta este mort de la Chișinău pînă la Gura Bîcului. Acesta duce o cantitate mare de nutrienți în f. Nistru. În viziunea dumnealui, principala vină o poartă agenții economici. Deșeurile menajere a fost o problemă din toate timpurile pentru acest râu. Poluarea cu deșeurii constituie doar 3,5 % din sursele de poluare. Cea mai importantă sursă sunt deversările (97%) de la unitățile economice. În viziunea dlui Garaba, Bîcul nu va avea apă naturală, dacă la Ghidighici apa se va stopa.

Totodată, dumnealui consideră că lipsa unui laborator pentru monitorizarea calității apei se face mult simțit în republică. Dumnealui afirmă că stația de monitorizare de la Vatra nu este una funcțională și că RM a rămas în urmă cu 40 de ani față de țările europene la determinarea gradului de poluare la cei mai toxici ingredientii.

Garaba Vladimir spune că cel mai poluat afluent al râului Bîc este râulețul Durlești, dar totodată are cel mai mare debit de apă.

Dumnealui mai vorbește despre lipsa unei balanțe de apă pe râul Bîc. Nu există date, rapoarte care să reflecte balanța apei.

În ceea ce privește curățarea râului Bîc de nămol, dl Garaba nu este de acord cu această practică și afirmă că râul trebuie să aibă cursul și vegetația care este lasată de la natura.

Dl. Arcadie Rusnac spune ca acele persoane care își fac griji in privința ecologiei sa fie mai realiști. Dumnealui spune ca debitul apei a scăzut din cauza ca agentii economici capteaza apa din lunca râului Bîc. Toate întreprinderile au sistem de drenaj, de unde se capteaza apele pluviale, dupa care le vand consumatorului in calitate de apa potabila. In opinia dumnealui exista o conlucrare proasta intre Apele Moldovei si Apa-Canal. Dumnealui mai vorbeste despre agentii economici care în procesele tehnologice utilizează substanțe toxice care patrund in apele evacuate si aduce exemplul unei întreprinderi elvetiene, care aduce lîna in RM, o spala, dupa care o transporta inapoi in tara. Dumnealui spune ca pentru spalarea lînei se utilizeaza compusi chimici foarte toxici, care nimeresc in apele râului Bîc. Dumnealui mai vorbeste si despre detergentii care se utilizeaza in RM, si care sunt demult interziși in țările UE. Dumnealui spune ca legislatia RM este una proasta, de aceea este incalcată. Dumnealui afirma ca in masura in care va fi elaborata o nouă lege specifică problemei în cauză, itr-atat va fi respectata. Vorbind despre funcționalitatea stației de epurare a mun. Chișinău constată că aceasta funcționează suficient, dar este învechtă, afirmînd că ca o noua statie de epurare pentru Chisinau costa 500 mln MDL.

Dl. Vladimir Garaba afirma ca legea nu va functiona atît timp cît intre agentii economici nu se va face ordine

Dl. Arcadie Leahu adreseaza o intrebare dlui Arcadie Rusnac: „Aveți capacitatea de a respecta normativele ecologice în procesul de tratare a apelor?”

Dl. Arcadie Rusnac: Nu, și pune întrebarea -Cine permite să se aducă in țară aceste substante chimice toxice. Dumnealui este revoltat de faptul ca Agenția Ecologica face acte de control și amendează întreprinderea „Apa- Canal”, pe cînd agenții economici sunt lăsați în pace.

Dl. Uraneț Leonid, Viceprimarul com. Bubuieci vorbeste despre impactul negativ a râului pe care il aduce întreprinderea “Gospodarul”, situată în mun. Chișinău.

Dna. Galina Leahu, director adjunct al Asociației de gospodărire a spațiilor verzi afirma ca vina și responsabilitatea față de starea creata a râului o purtam cu toții și că toți poluăm. Dumneaei afirmă că copacii bolnavi si avariati trebuie de înlăturat, precum si stuful trebuie curățat. In opinia dumneai după această ședință fiecare trebuie să meargă și să întreprindă ceva ca să se amelioreze situația râului. Dumneai afirmă că dacă nu am avea apa am muri cu totii, și poate ar fi cazul de adresat cu o propunere către primăria mun. Chisinau de a emite o dispoziție către toți agenții economici care activează in regiunea riului Bic să întreprindă activități de salubritate.

Dna. Ilascu Lidia, șef direcție socio-ecologică, Primaria mun. Chisinau afirmă că o asemenea dispoziție este emisă demult doar că unii agenți economici nu țin cont de aceasta.

Dl. Vladimir Garaba spune ca inspectiile ecologice nu reusesc să facă ordine, poliția nu dorește să intervină, iar medicii centrelor de sănătate sunt pasivi. Dumnealui spune că nu există o bază de date care ar arăta care sunt agenții economici care sunt conectați la rețeaua de canalizare.

Dl. Lilian Popescu, Inspector-Sef Agenția Ecologica Chisinau afirma că ideal ar fi ca agentul economic să vină direct la inspectia ecologică să ceară autorizația de functionare.

Dl Mustea îl întreabă pe dl Saranuț, primarul de Bubuieci care este modalitatea de eliberare a autorizațiilor de funcționare pentru agenții economici.

Primarul a răspuns că eliberează aceste autorizații în baza certificatelor eliberate de Centrele de Sănătate Publică.

Dna Mazur, medic, centrul municipal de sănătate publică afirmă că uneori se întâmplă că centrele de sănătate publică să elibereze aceste certificate pe un an sau pe 5 ani.

Dl Uraneț Leonid, viceprimarul com. Bubuieci, responsabil de eliberarea autorizațiilor de funcționare spune că aceste certificate se eliberează pe 5-7 ani, și se eliberează în baza contractului cu firma care transportă și evacuează deșeurile. Autoritatea sanitară are dreptul să elibereze aceste autorizații.

Canalurile de drenaj măreau fluxul de apă acum înămolite, cine are grija de ele? Se dau bani pentru curățarea acestor canale?

Dl. Mihai Mustea: „Canalele de drenaj au fost construite pentru folosirea terenurilor din preajma lor în scopuri agricole. Pe parcurs s-a constatat că nici productivitatea acestor terenuri nu ne satisface cerințele și nici în alte scopuri nu pot fi folosite. Considerăm că la moment această situație conduce la degradarea terenurilor.”

În concluzie Dl. Mihai Mustea afirmă că este bine că aceste subiecte au fost discutate și că anume acesta a fost scopul consultărilor publice. După aceste consultări se vor elabora unele propuneri care se vor înainta IES ca să facă ordine în eliberarea actelor permissive de funcționare a agenților economici. S-a solicitat intervenția dnei Ilașcu de a transmite conducerii primăriei mun. Chișinău și să se emită o dispoziție prin care agenții economici să participe la salubritatea teritoriilor aferente râului Bîc și afluenții lui cu alte cuvinte să facă curățenie în perimetrul unității respective.

Dna Ilascu Lidia afirmă că primarul este informat despre toate ședințele la care dumneaei participă și dumnealui cunoaște toate subiectele care se discută.

La final dl. Mihai Mustea mulțumește tuturor celor prezenți la ședință pentru participare și activismul manifestat și a îndemnat instituțiile abilitate cu competențe și responsabilități să-și onoreze obligațiile astfel contribuind la soluționarea problemelor puse în discuția la consultările publice. Cu aceasta ședința a fost închisă.

Secretarul ședinței: Alla Vacarciuc, CNM